

ЗАКОН О СПОРТУ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се права и обавезе спортиста и осталих физичких лица у систему спорта, питања везана за правни положај, организацију и регистрацију предузетника и правних лица у систему спорта (у даљем тексту: организације у области спорта), општи интерес и потребе и интереси грађана у области спорта, финансирање, категоризације у области спорта, национална стратегија развоја спорта у Републици Србији, школски и универзитетски спорт и физичко васпитање деце предшколског узраста, спортски објекти, организовање спортских приредаба, национална признања и награде за посебан допринос развоју и афирмацији спорта, вођење евиденција и надзор над радом организација у области спорта.

Члан 2.

Спорт је делатност од посебног значаја за Републику Србију.

Спорт је део физичке културе који обухвата сваки облик организованог и неорганизованог обављања спортских активности и спортских делатности од стране физичких и правних лица у систему спорта, у циљу задовољења потреба човека за стваралаштвом, афирмацијом, физичким вежбањем и такмичењем са другима.

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) спортске активности јесу сви облици физичке и умне активности који, кроз неорганизовано или организовано учешће, имају за циљ изражавање или побољшање физичке спремности и духовног благостања, стварање друштвених односа или постизање резултата на такмичењима свих нивоа;

2) спортске делатности јесу делатности којима се обезбеђују услови за обављање спортских активности, односно омогућава њихово обављање, а нарочито: организовање учешћа и вођење спортских такмичења, укључујући и међународна такмичења, обучавање за бављење спортским активностима и планирање и вођење спортских активности; спортско суђење; организовање спортских припрема и спортских приредаба; обезбеђење и управљање спортском опремом и објектима; стручно образовање, оспособљавање, усавршавање и информисање у области спорта; научноистраживачки и истраживачко-развојни рад у спорту; пропаганда и маркетинг у спорту; саветодавне и стручне услуге у спорту; спортско посредовање, организовање пословања организација у области спорта;

3) спортска рекреација (рекреативни спорт, спорт за све, масовни спорт) јесте област спорта која обухвата добровољно бављење физичким вежбањем, односно спортским активностима ради одмора, освежења, забаве, унапређивања здравља или унапређивања сопствених резултата и ради задовољења потреба за кретањем, игром и дружењем, у свим сегментима становништва;

4) врхунски спорт јесте област спорта која обухвата спортске активности које за резултат имају изузетне (врхунске) резултате и спортске квалитете;

5) спорт деце јесте организован облик физичког вежбања, односно спортских активности, усклађен са антрополошким карактеристикама дечјег узраста;

6) спортска организација јесте организација која се оснива ради обављања спортских активности и спортских делатности, у складу са овим законом;

7) спортиста јесте лице које се бави спортским активностима;

8) спортиста аматер јесте спортиста коме зарада није циљ бављења спортским активностима и тим активностима се не бави у виду занимања;

9) професионални спортиста јесте спортиста који се бави спортском активношћу као јединим или основним занимањем и други спортиста који има статус професионалног спортисте у складу са спортским правилима надлежног међународног спортског савеза;

10) спортиста такмичар јесте спортиста аматер и професионални спортиста који учествује на спортском такмичењу, као члан спортске организације или самостално, у складу са овим законом и спортским правилима;

11) врхунски спортиста јесте спортиста који је на основу остварених врхунских спортских резултата на спортским такмичењима и другим начинима њиховог постизања у складу са спортским правилима надлежног међународног спортског савеза рангиран, у складу са Националном категоризацијом спортиста, у категорију врхунских спортиста;

12) перспективни спортиста јесте малолетни спортиста који је на основу остварених спортских резултата рангиран, у складу са Националном категоризацијом спортиста, у категорију перспективних спортиста;

13) талентовани спортиста јесте пунолетни спортиста који је на основу остварених спортских резултата рангиран, у складу са Националном категоризацијом спортиста, у категорију талентованих спортиста;

14) категорисани спортиста јесте спортиста који је на основу остварених спортских резултата рангиран у складу са Националном категоризацијом спортиста;

15) организација у области спорта јесте свако правно лице и предузетник које се бави организовањем спортских активности и обављањем спортских делатности у складу са законом;

16) професионални спортски клуб јесте спортска организација (клуб) која тај статус има у складу са спортским правилима или у којој најмање 50% регистрованих спортиста сениора има статус професионалног спортисте у односу на број регистрованих спортиста сениора регистрованих код надлежног националног гранског спортског савеза за такмичарску сезону;

17) спортска екипа је организациона јединица спортске организације која окупља спортисте и спортске стручњаке из одређене гране спорта који учествују у одређеном рангу такмичења које организује надлежни национални грански спортски савез;

18) национални спортски савез јесте спортски савез (грански, за област спорта или територијални) чији су циљеви, задаци и деловање у области

спорта усмерени на територију Републике Србије и који је отворен за учлањење лица са територије Републике Србије;

19) надлежни национални грански спортски савез јесте онај национални грански спортски савез који уређује путем спортских правила обављање спортских активности и спортских делатности у одређеној грани спорта, у складу са овим законом;

20) надлежни међународни спортски савез јесте међународни спортски савез који је члан или који је признат од стране Међународног олимпијског комитета и Међународног параолимпијског комитета када су у питању спортови особа са инвалидитетом, односно међународни спортски савез који је на светском нивоу надлежан за одређену грану или област спорта и у који је учлањен надлежни национални спортски савез;

21) спортска приредба јесте одређени, плански припремљен и спроведен, временски ограничен спортски догађај, за који постоји јавни интерес и на којем учествује више спортиста;

22) спортско такмичење јесте спортска приредба која се одвија према унапред утврђеним и познатим спортским правилима, која могу бити опште важећа за конкретну грану спорта или само за конкретну спортску приредбу и чији је циљ, којем сваки учесник тежи, или победа противника или постизање извесног унапред одређеног спортског резултата;

23) национално спортско такмичење јесте спортско такмичење које се организује за територију Републике Србије од стране надлежног националног гранског спортског савеза, у складу са овим законом и спортским правилима;

24) аматерско спортско такмичење је спортско такмичење које тај статус има у складу са спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза и у коме може наступити највише 20% професионалних спортиста;

25) професионално спортско такмичење јесте спортско такмичење које тај статус има у складу са спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза и у којем се, у складу са овим законом и спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза, такмичи најмање 75% професионалних спортиста, осим ако је правилима надлежног међународног спортског савеза друкчије одређено;

26) професионална спортска лига јесте највише национално професионално спортско такмичење (отвореног или затвореног типа) спортских организација, односно спортских екипа спортских организација, организованих као привредна друштва, које се такмиче једне против других по унапред утврђеном распореду и спортским правилима;

27) организатор спортске приредбе јесте лице које на сопствену одговорност одлучује о организовању и спровођењу одређене спортске приредбе, њоме управља и води је, у складу са законом и спортским правилима;

28) спортска правила јесу правила утврђена општим актима надлежних националних спортских савеза, којима се уређује обављање спортских активности и делатности и остваривање утврђених спортских циљева;

29) стручни спортски надзорник јесте лице које обавља надзор над стручним радом у области спорта, прати и предлаже мере које предузима организација у области спорта, односно спортски стручњак ради отклањања

недостатака, и о уоченим недостацима у примени мера обавештава министра надлежног за спорт (у даљем тексту: министар).

Термини којима су у овом закону означени положаји, професије, односно занимања, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на која се односе.

Организације у области спорта означавају положаје, професије и занимања у области спорта утврђене у складу са овим законом, у мушком, односно женском граматичком роду, у зависности од рода носиоца положаја, професије или занимања.

Мишљење да ли нека активност, односно делатност спада у спортску активност, односно спортску делатност и којој спортској дисциплини и спортској грани, односно области припада, као и који међународни спорски савез има статус надлежног међународног спортског савеза у складу са овим законом, у случају потребе, даје министарство надлежно за спорт (у даљем тексту: Министарство), а на основу претходно прибављеног стручног мишљења Спортског савеза Србије, Олимпијског комитета Србије и Параолимпијског комитета Србије.

Члан 4.

Свако има право да се бави спортом.

Бављење спортом мора бити хумано, слободно и добровољно, здраво и безбедно, у складу са природном средином и друштвеним окружењем, фер, толерантно, етички прихватљиво, одговорно, независно од злоупотреба и циљева који су супротни спортском духу и доступно свим грађанима под једнаким условима, без обзира на узраст, ниво физичких способности, степен евентуалне инвалидности, пол и друго лично својство.

Забрањена је свака непосредна и посредна дискриминација, укључујући и говор мржње, по било ком основу, спортиста, спортских стручњака, спортских организација и других лица учесника у систему спорта, на отворен или прикривен начин, а која се заснива на неком стварном или претпостављеном личном својству.

Забраном дискриминације из става 3. овог члана обухваћена је и забрана дискриминације професионалних спортиста и спортиста који желе то да постану у погледу запошљавања, зараде или услова рада, осим када се прављење разлике, односно стављање спортисте у неповољнији положај у односу на друге спортисте у истој или сличној ситуацији темељи на самој природи или стварним и одлучујућим условима обављања одређене спортске активности, а циљеви који се тиме желе постићи јесу оправдани.

Одредбе уговора између спортисте, односно спортског стручњака и организације у области спорта којима се утврђује дискриминација спортисте, односно спортског стручњака – ништаве су, а одредбе спортских правила и општих аката организација у области спорта којима се утврђује дискриминација учесника у систему спорта – не примењују се.

Забрањена је у области спорта свака врста злоупотреба, злостављања, дискриминације и насиља према деци.

Организације у области спорта и лица која обављају стручно-васпитни рад са децом у тим организацијама, као и сви чланови и запослени у организацијама у области спорта, нарочито ће промовисати једнакост међу децом и активно се супротстављати свим врстама злоупотреба, злостављања, дискриминације и насиља.

Ближе услове о начинима препознавања облика злостављања, злоупотребе, дискриминације и насиља над децом из става 6. овог члана споразумно прописују министар и министар надлежан за унутрашње послове.

Спортиста, односно друго лице има право на накнаду штете коју претрпи актима дискриминације, злоупотреба, злостављања и насиља од стране организације или лица у области спорта из ст. 3. и 6. овог члана.

На забрану дискриминације из ст. 3. и 6. овог члана примењују се одредбе закона којим је уређена забрана дискриминације, ако овим законом није друкчије утврђено.

Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе и организације у области спорта нарочито ће предузимати активности на повећању учешћа деце, младих, жена и особа са инвалидитетом у спортским активностима, омасовљавању женских спортских организација и давању равноправног значаја женама и особама са инвалидитетом у спорту.

Члан 5.

Приликом вођења евиденција и других збирки података и приликом издавања или подношења докумената од стране учесника у систему спорта у складу са овим законом, остварује се заштита података о личности и приватности у складу са одредбама овог закона и закона којим се уређује заштита података о личности.

Надлежни национални спортски савез у складу са законом прикупља, чува и врши друге радње обраде личних података спортисте, спортског стручњака и стручњака у спорту, у зависности од врсте евиденције коју надлежни национални спортски савез води у складу са овим законом (име и презиме; пол; датум рођења; држављанство; број личног документа који служи као средство идентификације на спортским приредбама; адреса пребивалишта и боравишта; подаци за контакт; грана спорта и спортска дисциплина; назив спортске организације у којој се обављају спортске активности и делатности и за коју је спортиста, односно спортски стручњак регистрован; фотографија; број спортског регистрационог документа; постигнути спортски резултати; дисциплинске казне; ангажовани спортски посредник; основ ангажовања у спортској организацији или савезу; закључени уговори са спортском организацијом или савезом; школска стручна спрема, односно стручна оспособљеност спортског стручњака; спортско звање спортског стручњака; број и датум издавања дозволе за рад спортског стручњака и рок њеног важења; реализовани трансфер, уступање или други вид преласка спортисте или спортског стручњака у другу спорску организацију; накнада за развој спортисте при закључењу првог професионалног уговора; други подаци утврђени спортским правилима надлежног међународног спортског савеза), укључујући и обраду посебно осетљивих података (здравствено стање спортисте, коришћена медицинска средства и др.), и другим организацијама у области спорта преноси личне податке спортисте, спортског стручњака и стручњака у спорту који су неопходни за остваривање права, обавеза и одговорности тих лица у тим организацијама у складу са овим законом.

Надлежни национални спортски савез може, у складу са законом, чинити доступним податке из става 2. овог члана надлежном међународном спортском савезу уколико је то потребно за:

- 1) регулисање статуса при преласку у страну спортску организацију;
- 2) регулисање уговорних односа са страном спортском организацијом;

3) регулисање питања права наступа на међународним спортским такмичењима;

4) утврђивање одговорности због кршења спортских правила.

Надлежни национални спортски савез обавезан је да се у случајевима из ст. 2. и 3. овог члана стара о томе да подаци о личности не буду достављени неовлашћеном лицу, као и да ускрате достављање тих података уколико организација којој се подаци достављају не гарантује одговарајућу заштиту података.

Обрада података утврђених овим законом од стране надлежног националног спортског савеза или друге организације у области спорта о здравственом стању спортиста и спортских стручњака и о коришћеним медицинским средствима и другим нарочито осетљивим подацима о личности, као и података који се обрађују на основу спортских правила надлежних међународних спортских савеза, условљена је пристанком лица чији се подаци обрађују, у складу са законом.

Подаци из става 2. овог члана прикупљају се од спортиста и спортских стручњака на које се односе као и од спортских организација, спортских савеза и стручних удружења чланова надлежног националног спортског савеза.

Надлежни национални спортски савез може објавити идентитет спортисте или другог лица против кога је покренут поступак због повреде спортских правила тек после обавештавања спортисте или другог лица о повреди која му се ставља на терет.

Подаци из става 2. овог члана чувају се десет година.

Надлежни национални спортски савез чини доступним податке из става 2. овог члана Министарству на његов захтев, без одлагања, ради остваривања надлежности Министарства утврђених овим законом.

У документима чије је издавање или друго поступање са њима предвиђено одредбама овог закона уносе се следећи подаци о личности, у зависности од врсте и намене документа: име, име родитеља и презиме; датум и место рођења; стручни/академски назив; спортско звање; назив и ниво дозволе за рад; датум положеног стручног/завршног испита и постигнут успех на испиту, односно укупна просечна оцена; фотографија; оцена здравствене способности за бављење спортским активностима и стручним радом у спорту; спортски ранг према одговарајућој националној категоризацији; узрасна спортска категорија; функција која се обавља у организацији у области спорта; подаци за контакт; јединствени матични број заступника организације у области спорта; број исправе (личне карте или путне исправе) која служи за идентификацију лица; датум издавања и рок важности документа; потпис.

За потребе научноистраживачког рада и приликом израде спортско-политичких и статистичких анализа, лични подаци учесника у систему спорта користе се и објављују на начин којим се обезбеђује заштита идентитета учесника у систему спорта, у складу са законом.

Члан 6.

Организације у области спорта остварују своје циљеве и обављају спортске активности и спортске делатности у складу са законом, спортским правилима, потврђеним конвенцијама у области спорта и принципима утврђеним у документима међународних организација чија је чланица Република Србија.

Спортска правила непосредно се примењују на сва лица која су, непосредно или посредно, обухваћена надлежностима надлежног националног спортског савеза.

Надлежни национални спортски савези усаглашавају своја спортска правила са спортским правилима надлежног међународног спортског савеза, а у случају да нису усаглашена или да надлежни национални спортски савез није донео одговарајућа спортска правила, непосредно се примењују спортска правила надлежног међународног спортског савеза, осим ако нису у складу са овим законом.

Члан 7.

Права и обавезе утврђене овим законом примењују се на све организације у области спорта које имају своје седиште на територији Републике Србије и на свако обављање спортских активности и делатности на територији Републике Србије.

II. СИСТЕМ СПОРТА И УЧЕСНИЦИ У СИСТЕМУ СПОРТА

Члан 8.

Систем спорта чине физичка и правна лица која се баве спортском активношћу, односно спортском делатношћу, као учесници у систему спорта, у складу са овим законом.

1. ФИЗИЧКА ЛИЦА У СИСТЕМУ СПОРТА

Права и обавезе спортиста

Члан 9.

Спортиста може да се бави спортским активностима самостално или у оквиру организација у области спорта.

Спортиста може да се бави спортским активностима аматерски или професионално.

Члан 10.

Права, обавезе и одговорности спортиста аматера уређују се законом, спортским правилима надлежног националног спортског савеза и општим актима спортске организације, а права, обавезе и одговорности спортиста такмичара аматера којима се обезбеђује новчана накнада за бављење спортом - и уговором између спортисте и спортске организације (уговор о стипендирању малолетног спортисте за спортско усавршавање или уговор о бављењу спортом).

Права, обавезе и одговорности професионалних спортиста уређују се законом, спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза, колективним уговором, правилником о раду (кад није закључен колективни уговор код послодавца) и уговором о раду између спортисте и спортске организације.

Посебан колективни уговор закључују репрезентативни синдикат и одговарајуће репрезентативно удружење у спорту, у складу са законом.

Малолетни спортиста при закључењу и извршењу уговора о раду са спортском организацијом ужива посебну заштиту прописану законом којим се уређују услови за заснивање радног односа и рад лица млађих од 18 година.

Спортска организација и спортиста дужни су да се придржавају права и обавеза утврђених актима из ст. 1. и 2. овог члана.

Уговор са спортистом који нема потпуну пословну способност може да се пуноважно закључи само уз писану сагласност оба родитеља, односно старатеља, оверену у складу са законом, а на основу претходно утврђене здравствене способности спортисте који нема потпуну пословну способност од стране надлежне здравствене службе или завода надлежног за спорт и медицину спорта.

Спортска организација дужна је да пре закључења уговора спортисту писано обавести о правима, обавезама и одговорностима из ст. 1. и 2. овог члана.

Бављење спортским активностима у складу са уговором о бављењу спортом из става 1. овог члана сматра се радом ван радног односа, у складу са законом.

Спортиста и спортска организација могу закључити само један уговор за бављење спортисте спортским активностима у спортској организацији, у складу са овим законом.

Ништав је уговор између спортске организације и спортисте који је закључен супротно одредбама овог закона.

Члан 11.

Спортисти који нема пуноважно закључен уговор са одређеном спортском организацијом не може бити спортским правилима ускраћено право закључења уговора са другом спортском организацијом, односно прелазак у другу спортску организацију и регистровање и наступање за њу на спортским такмичењима у својству спортисте, осим ако овим законом није друкчије одређено.

У случају из става 1. овог члана, као и у случају раскида или поништења уговора између спортисте и спортске организације, спор између спортске организације из које одлази и спортске организације у коју прелази о износу и плаћању уговорене накнаде за трансфер, или накнаде за развој, односно обуку (тренирање) спортисте утврђене спортским правилима не сме утицати на спортске активности спортисте и право наступа за спортску организацију у коју је прешао.

Спортиста има право на накнаду штете коју претрпи актима дискриминације организације у области спорта из ст. 1. и 2. овог члана.

Накнада за развој, односно обуку спортисте из става 2. овог члана обрачунава се приликом закључења првог професионалног уговора у складу са спортским правилима надлежног националног гранског и међународног спортског савеза, на основу улагања, односно стварних трошкова спортске организације/организација које су допринеле развоју спортисте, с тим да као последња година обуке може да се рачуна она година у којој је спортиста напунио 21 годину.

Спортска организација из које спортиста одлази не може да потражује накнаду за развој, односно обуку спортисте из става 4. овог члана уколико је спортиста или његов родитељ или старатељ тој спортској организацији плаћао чланарину или накнаду за бављење спортским активностима, спортску опрему и спортске припреме, односно накнада мора бити сразмерно умањена.

Накнада из става 4. овог члана не може се потраживати ако је уговор спортисте са спортском организацијом раскинут кривицом спортске организације, као и након престанка развоја, односно обуке спортисте.

Члан 12.

Уговор и све измене и допуне уговора, укључујући и споразумни раскид уговора између спортисте и спортске организације закључује се у писаној форми и оверава у складу са законом, а у противном је ништав.

Уговор између спортисте и спортске организације потписују спортиста и лице овлашћено за заступање спортске организације, а у случају да је спортиста лице без потпуне пословне способности, уговор се потписује у складу са чланом 10. став 6. овог закона.

У случају закључења уговора и утврђивања ништавости, поништења, споразумног раскида уговора или раскида уговора између спортске организације и спортисте због неиспуњења уговорних обавеза, спортска организација је дужна да о томе без одлагања обавести надлежни национални грански спортски савез.

Неиспуњење уговорних обавеза између спортисте и спортске организације цени се у складу са чланом 10. став 5, чланом 13. ст. 1, 3. и 4. и чланом 17. ст. 2–4. овог закона.

Члан 13.

Професионални спортиста заснива радни однос са спортском организацијом закључењем уговора о раду, на одређено време, најдуже до пет година. По истеку овог периода, професионални спортиста може поново да закључи уговор са истом или другом спортском организацијом.

Прекиди рада краћи од 30 дана не утичу на трајање радног односа.

Професионални спортиста има сва права, обавезе и одговорности из радног односа у складу са законом којим се уређује рад, ако овим законом или спортским правилима надлежног међународног спортског савеза није друкчије утврђено.

Уговором о раду професионални спортиста и спортска организација утврђују зараду и друга примања у складу са овим законом и законом којим се уређује рад.

Друга примања професионалног спортисте утврђена у складу са овим законом немају карактер зараде.

На зараду и друга примања професионалног спортисте из става 4. овог члана плаћају се одговарајући порези и доприноси на зараду, односно на доходак грађана, у складу са законом.

Друга примања професионалног спортисте из става 4. овог члана су новчана и друга награда за постигнуте спортске резултате, накнада трошкова смештаја, исхране и путовања за време спортских припрема и спортских такмичења, новчана и друга накнада на име закључења уговора, накнада за коришћење лика спортисте и друга слична примања.

Уколико је спортиста ангажован у спортској организацији изван свог места пребивалишта, односно боравишта, спортска организација може омогућити спортисти бесплатни смештај на територији јединице локалне самоуправе у којој се налази седиште спортске организације, у ком случају се то не сматра другим примањем спортисте из става 4. овог члана.

Примања из става 7. овог члана могу бити утврђена и општим актима спортске организације.

Радно време, одмори, одсуства и друга права и обавезе професионалног спортисте према спортској организацији прилагођавају се режиму спортских припрема, односно такмичења.

Професионални спортиста може бити привремено упућен у другу спортску организацију на основу писаног споразума спортске организације у коју се упућује и спортске организације са којом је у радном односу, уз сагласност професионалног спортисте, у складу са овим законом.

Члан 14.

Врхунски спортиста може да се самостално професионално бави спортским активностима у индивидуалним спортовима и као самостални професионални спортиста, односно предузетник.

За обављање делатности из става 1. овог члана нису потребни посебан простор, опрема и кадрови.

Члан 15.

Спортисти аматери који нису обавезно осигурани у смислу закона којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање могу се укључити у обавезно осигурање под условима, у обиму и на начин предвиђен тим законом.

Средства за пензијско и инвалидско осигурање спортисте из става 1. овог члана могу обезбедити и спортске организације и друга правна лица, делимично или у целини.

Члан 16.

Спортиста аматер може се укључити у обавезно здравствено осигурање, у складу са законом којим се уређује обавезно здравствено осигурање.

Обавезе по основу осигурања из става 1. овог члана могу преузети спортске организације или друга правна лица.

Члан 17.

Спортиста аматер који се бави спортским активностима као члан спортског удружења, без уговора, има права утврђена спортским правилима и општим актом спортске организације.

Уговором о бављењу спортом спортиста такмичар аматер и спортска организација утврђују, у складу са спортским правилима, нарочито: новчану накнаду за бављење спортским активностима, новчане и друге награде за постигнуте спортске резултате, накнаде трошкова смештаја и исхране за време спортских припрема и спортског такмичења, накнаду за закључење уговора и накнаду за коришћење лика спортисте.

Уговором о стипендирању малолетног спортисте за спортско усавршавање утврђује се, у складу са спортским правилима, нарочито: новчана стипендија и накнада трошкова смештаја и исхране за време спортских припрема и спортског такмичења.

Уговор о стипендирању из става 3. овог члана може да се закључи најдуже до стицања пунолетства спортисте.

Општим актима спортске организације може бити утврђена посебна накнада на име новчане помоћи врхунским спортистима са посебним заслугама.

Перспективни спортиста има право на стипендију за спортско усавршавање, у складу са спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза.

Национални спортски савези утврђују посебне програме бриге о перспективним спортистима.

Члан 18.

Уговор о трансферу је, писани и оверен у складу са законом, уговор између спортске организације са којом спортиста има пуноважно закључен уговор у складу са овим законом и спортске организације у коју спортиста прелази, на основу кога се спортска организација са којом спортиста има пуноважно закључен уговор саглашава да уз одређену накнаду превремено споразумно раскине уговор са спортистом како би прешао у спортску организацију са којом се закључује уговор о трансферу.

Уговор о уступању је, писани и оверен у складу са законом, уговор између спортске организације са којом спортиста има пуноважно закључен уговор у складу са овим законом и спортске организације у коју спортиста привремено прелази на основу кога се спортска организација са којом спортиста има пуноважно закључен уговор саглашава да спортиста привремено пређе у спортску организацију са којом се закључује уговор о уступању.

Уговор из ст. 1. и 2. овог члана може се пуноважно закључити само уз писану и оверену у складу са законом сагласност спортисте.

Међународни трансфер, односно прелазак малолетног спортисте у страну спортску организацију није дозвољен, осим у посебним случајевима утврђеним спортским правилима надлежног међународног спортског савеза.

Национални трансфер, односно прелазак малолетног спортисте у домаћу спортску организацију изван места пребивалишта малолетног спортисте није дозвољен, осим ако је прелазак одобрен од стране надлежног националног гранског спортског савеза у складу са критеријумима и у поступку утврђеним спортским правилима.

Критеријуми из става 5. овог члана морају бити у складу са овим законом и спортским правилима надлежног међународног спортског савеза за одговарајућу грану спорта и њима се не може ограничавати право малолетног спортисте на прелазак у другу спортску организацију који није повезан са бављењем спортским активностима (образовање, повезаност са породицом и др.).

Министарство даје сагласност на спортска правила из става 5. овог члана.

Надлежни национални грански спортски савез води евиденцију трансфера, односно прелазака малолетних спортиста из ст. 4. и 5. овог члана и обавештава Министарство у року од 15 дана од сваког обављеног трансфера, односно регистрованог преласка малолетног спортисте.

У евиденцији трансфера, односно прелазака малолетних спортиста у другу спортску организацију воде се одговарајући подаци о личности из члана 5. став 2. овог закона.

Уговори на основу којих трећа лица стичу искључива права над будућим економским правима спортске организације при будућим трансферима спортисте ништави су.

Члан 19.

У спортском такмичењу може учествовати спортиста, односно спортски стручњак коме је у периоду од шест месеци пре одржавања спортског

такмичења утврђена општа здравствена способност за обављање спортских активности, односно делатности.

Посебна здравствена способност утврђује се, поред опште здравствене способности, за одређене спортске гране у периоду од шест месеци пре одржавања спортског такмичења, а за одређене спортске гране и у краћем периоду, у складу са правилником који споразумно доносе министар надлежан за послове здравља и министар.

Начин, врсте, обим и рокови у којима се спроводе здравствени прегледи спортиста и спортских стручњака из ст. 1, 2. и 5. овог члана споразумно прописују министар надлежан за послове здравља и министар.

Општу и посебну здравствену способност спортисте и спортског стручњака утврђује, у складу са овим законом, надлежна здравствена служба, односно завод надлежан за спорт и медицину спорта који је дужан да о томе обавести надлежну здравствену установу.

Обавеза утврђивања опште здравствене способности из става 1. овог члана постоји за спортисте који се укључују у организоване спортске активности у организацији у области спорта, а обавеза утврђивања посебне здравствене способности из става 2. овог члана постоји, најмање једном годишње, и за спортске стручњаке који раде са спортистима.

Трошкове утврђивања здравствене способности из ст. 1, 2. и 5. овог члана сноси спортска организација или друга организација у области спорта, спортиста или спортски стручњак, с тим да су трошкови утврђивања здравствене способности из ст. 1, 2. и 5. овог члана за малолетне спортисте узраста од шест до 14 година обухваћени обавезним здравственим осигурањем у складу са законом, када се здравствена способност утврђује у здравственој установи из плана мреже здравствених усанава или заводу надлежном за спорт и медицину спорта.

Здравствена служба, односно завод из става 4. овог члана доставља Министарству и министарству надлежном за послове здравља годишњи извештај о евалуацији здравственог стања прегледаних спортиста и спортских стручњака.

Члан 20.

О утврђеној здравственој способности спортисте и спортског стручњака води се евиденција, уношењем података у медицинску документацију, од дана прве регистрације за одређену спортску организацију.

Садржај, образац и начин вођења медицинске документације из става 1. овог члана утврђује се у складу са законом којим се уређују евиденције у области здравства.

Члан 21.

Спортска организација дужна је да закључи уговор о осигурању својих врхунских спортиста и врхунских спортских стручњака од последица несрећног случаја за време обављања спортске активности, односно стручног рада у спорту, а на основу утврђеног рангирања спортиста и спортских стручњака.

Осигурана сума на коју мора бити уговорено обавезно осигурање по једном спортисти, односно спортском стручњаку из става 1. овог члана не може бити нижа од: 10.000 евра у динарској противвредности за случај смрти спортисте, односно спортског стручњака; 20.000 евра у динарској противвредности за случај трајног губитка опште радне способности спортисте, односно спортског стручњака или способности да се бави спортским

активностима и спортским делатностима; 5.000 евра у динарској противвредности за случај привремене спречености за бављење спортским активностима и спортским делатностима, на име накнаде за губитак прихода и стварних трошкова лечења спортисте, односно спортског стручњака.

Надлежни национални грански спортски савез дужан је да осигура спортисту, односно спортског стручњака који наступа за националну спортску репрезентацију од последица несрећног случаја за време наступа за националну спортску репрезентацију, уколико спортиста, односно спортски стручњак није обухваћен осигурањем из става 1. овог члана.

Ако спортска организација или надлежни национални грански спортски савез не закључи уговор из ст. 1. и 3. овог члана, дужни су да надокнаде штету коју претрпи спортиста, односно спортски стручњак који није осигуран.

Надлежни национални грански спортски савез може утврдити обавезу за спортске организације из надлежности савеза да осигурање спортиста и спортских стручњака из става 1. овог члана врше преко тог савеза, уз сношење трошкова полисе осигурања.

Члан 22.

Забрањено је спортисту изложити спортским активностима које могу да угрозе или погоршају његово здравствено стање.

Допинг спортисте је забрањен, у складу са законом.

Забрањено је децу излагати спортским активностима и физичким вежбањима која могу да угрозе или погоршају њихово здравствено стање или да негативно утичу на психосоцијални и моторички развој или образовање.

Члан 23.

На одговорност за штету коју претрпи спортиста и спортски стручњак при бављењу спортским активностима, односно обављању стручног рада у спорту или је проузрокује другом лицу примењују се општа правила о одговорности за штету.

Правом на накнаду штете из става 1. овог члана не обухвата се она штета која је, у складу са спортским правилима, резултат уобичајених опасности и ризика бављења одређеном спортском активношћу, односно обављања одређеног стручног рада у спорту.

Члан 24.

Спортске организације су дужне да омогуће спортисти учешће у националној спортској репрезентацији, у складу са спортским правилима, када је позван у репрезентацију.

Остала физичка лица у систему спорта

Члан 25.

Остала физичка лица у систему спорта су спортски стручњаци који обављају стручни рад из члана 27. став 1. овог закона и стручњаци у спорту који обављају друге стручне послове у спорту, у складу са законом.

Спортски стручњаци су лица која имају одговарајуће више или високо образовање у области спорта, односно физичке културе или су оспособљена, у складу са чланом 26. став 2. и чланом 29. ст. 1–4. овог закона, за обављање одређених стручних послова у спорту, ако законом није друкчије одређено.

Страни спортски стручњаци, односно лица са страним држављанством који имају одговарајуће образовање или стручну оспособљеност у области

спорта, у складу са законом државе чији су држављани, сматрају се спортским стручњаком у смислу овог закона.

Стручњаци у спорту су лица других занимања која имају одговарајуће образовање за те врсте послова и доприносе остваривању спортских активности и спортских делатности, у складу са овим законом.

Члан 26.

Спортски стручњаци разврставају се према спортским занимањима и звањима у оквиру занимања.

Министар утврђује номенклатуру спортских занимања и звања и типичне послове за утврђена спортска занимања и звања и услове у погледу образовања, односно стручне оспособљености и стручног искуства за стицање звања.

Највиша спортска звања из става 2. овог члана могу да стекну само спортски стручњаци који имају прописано образовање.

Стицањем вишег спортског звања у складу са номенклатуром из става 2. овог члана, у оквиру једног спортског занимања, спортски стручњак стиче и право бављења пословима карактеристичним за нижа спортска звања из истог спортског занимања, односно за иста или нижа спортска звања из сродног спортског занимања.

Надлежни национални грански спортски савези могу спортским правилима из члана 100. став 2. тачка 14) овог закона утврдити да се уз називе спортских звања утврђених номенклатуром из става 2. овог члана користе, у оквирима надлежности тих савеза, и одговарајући називи за иста звања утврђени правилима надлежних међународних гранских спортских савеза.

Члан 27.

Стручни рад у спорту, у смислу овог закона, посебно обухвата: планирање и спровођење спортских активности деце и омладине, рекреације грађана, тренинга спортиста, спортског васпитања, обучавања и спортског усавршавања, кинезитерапијског вежбања; вођење спортиста на такмичењима; контролу психофизичких и функционалних способности учесника у спортским активностима; истраживачко-развојни и научноистраживачки рад у спорту; стручно-саветодавни и стручно-информативни рад; планирање спортских програма и пројеката; документовање спортске стручне литературе, припремање и уређивање секундарних информационих извора у спорту; креирање, планирање и организовање пропагандних кампања и акција, односа са јавношћу и контаката са средствима јавног информисања у спорту; извештавање са спортских приредаба, писање информативних и аналитичких новинских чланака у области спорта; планирање и спровођење спортских приредаба; посредовање у спортским трансферима; спортски менаџмент и организовање спортског пословања; спортско суђење; старање о безбедности, реду и сигурности на спортским приредбама и у спортским објектима и о спречавању допинга у спорту; старање о здравственом стању спортиста.

Стручни рад у спорту могу обављати спортски стручњаци који испуњавају услове предвиђене законом и поседују дозволу за рад предвиђену спортским правилима надлежног националног спортског савеза или правилима надлежног међународног спортског савеза, у складу са овим законом.

Спортском стручњаку се може издати или обновити дозвола за рад уколико су испуњени услови у погледу потребне стручне спреме или стручне оспособљености, односно спортског звања, припадности националном

спортском савезу, здравствене способности, професионалне праксе (практичног стручног рада), стручног спортског искуства, стручног усавршавања, постигнутих спортских резултата, трошкова издавања дозволе за рад.

Стручно-васпитни рад са децом могу обављати само спортски стручњаци који имају одговарајуће више или високо образовање у области физичког васпитања и спорта или су, поред основне стручне оспособљености, и посебно стручно оспособљени за стручни рад са децом у складу са чланом 26. став 2. и чланом 29. ст. 1–4. овог закона.

Под децом у смислу става 4. овог члана сматрају се лица која имају мање од 16 година живота.

Надлежни национални спортски савез издаје лицима која су завршила одговарајући акредитовани студијски програм у високошколској установи и стекла одговарајуће стручно звање у области спорта, у складу са законом, дозволу за рад из става 2. овог члана у спортској грани на коју се студијски програм односи која одговара стручном називу односно спортском звању из члана 26. став 2. овог закона које су стекли, ако испуњавају услове из става 3. овог члана и члана 30. став 1. овог закона.

У дозволу за рад спортског стручњака уносе се одговарајући подаци из члана 5. став 10. овог закона.

Спортским правилима се уређују начин и ближи услови за издавање, обнављање и одузимање дозволе за рад спортском стручњаку, у складу са овим законом, односно актом министра из члана 30. став 1. овог закона.

Министарство даје сагласност на спортска правила из става 8. овог члана.

Члан 28.

Спортски стручњаци дужни су да планирају и евидентирају стручни рад који обављају у организацијама у области спорта, у складу са правилима надлежних националних спортских савеза која обавезно уређују садржину стручних планова и евиденцију реализације стручног рада.

Организације у области спорта утврђују план стручног образовања, оспособљавања и усавршавања спортских стручњака и стручњака у спорту и обезбеђују услове за остваривање тог плана, у складу са спортским правилима надлежног националног спортског савеза.

Под стручним усавршавањем, у смислу овог закона, подразумева се стицање знања и вештина спортских стручњака и стручњака у спорту, које обухвата континуирану едукацију током радног века, као и учешће на стручним и научним скуповима, семинарима и курсевима у складу са овим законом и спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза.

Надлежни национални спортски савез, у сарадњи са одговарајућом акредитованом високошколском установом, издаје, обнавља и одузима дозволу за рад спортским стручњацима у складу са овим законом, правилима тог савеза и правилима надлежног међународног спортског савеза и води евиденцију издатих, обновљених, односно одузетих дозвола за рад.

Надлежни национални спортски савез утврђује трошкове издавања и обнављања дозволе за рад, уз претходну сагласност Министарства, које плаћа подносилац захтева за издавање, односно обнављање дозволе за рад.

Надлежни национални спортски савез издаје дозволу за рад на период од три године уколико спортским правилима надлежног међународног спортског савеза није друкчије одређено.

Дозвола за рад може се обновити спортском стручњаку само ако је обавио стручно усавршавање у складу са актом из члана 30. став 1. овог закона и ставом 3. овог члана и ако је у периоду важења дозволе за рад стекао одговарајуће стручно спортско искуство.

Међународна дозвола за рад издата спортском стручњаку од стране надлежног међународног спортског савеза или надлежног националног спортског савеза у складу са правилима надлежног међународног спортског савеза или страна национална дозвола за рад издата страном спортском стручњаку у складу са законом и спортским правилима стране државе сматра се важећом дозволом за рад, у смислу овог закона, за период за који је издата.

У оквиру сваке спортске гране дефинишу се спортским правилима минимално два, а максимално четири нивоа дозволе за рад из става 2. овог члана, осим ако спортским правилима надлежног међународног спортског савеза није друкчије одређено.

Дозвола за рад одређеног нивоа даје право да се обављају и сви послови обухваћени дозволом за рад нижих нивоа из исте гране, односно области спорта.

Надлежни национални спортски савез одузима дозволу за рад спортском стручњаку ако престане да испуњава прописане услове за издавање дозволе за рад, ако обавља стручни рад за који му није издата дозвола за рад, ако теже прекрши обавезе у вези стручног рада утврђене овим законом и спортским правилима и ако му је, трајно или привремено, забрањено обављање стручног рада у спорту у складу са законом.

Трошкове стручног образовања, оспособљавања и усавршавања плаћају организације у области спорта или заинтересовани појединци.

Ако се трошкови стручног образовања, оспособљавања и усавршавања запослених спортских стручњака и стручњака у спорту обезбеђују из средстава организације у области спорта, у складу са њеним општим актима, међусобна права и обавезе уређују се уговором којим се посебно одређују услови финансирања и обавеза тог лица да у одређеном временском периоду, по завршетку стручног образовања, оспособљавања и усавршавања, ради у тој организацији.

У случају да лице из става 13. овог члана прекине стручно образовање, оспособљавање или усавршавање, дужно је да организацији у области спорта накнади трошкове, осим ако је то учинило из оправданих разлога.

Члан 29.

Пословима стручног оспособљавања за обављање одређених стручних послова у спорту могу се бавити високошколске установе, у складу са законом којим се уређује делатност високог образовања и овим законом, као и заводи надлежни за спорт и медицину спорта, у складу са овим законом.

Пословима стручног оспособљавања за обављање одређених стручних послова у спорту за које се не могу стећи одговарајућа стручна звања у високошколским установама или за које не постоји интерес тих установа да их врше, односно да их врше у довољној мери, могу се бавити и организације у области спорта које испуњавају услове у погледу простора, опреме и кадрова, у сарадњи са одговарајућом акредитованом високошколском установом.

Пословима стручног оспособљавања за обављање одређених стручних послова могу се бавити и надлежни национални спортски савези и национална стручна спортска удружења, ако је то предвиђено спортским правилима надлежног међународног спортског савеза, у сарадњи са одговарајућом акредитованом високошколском установом.

Министар прописује ближе услове и начин за обављање послова из ст. 1–3. овог члана.

Поступак за издавање одобрења за обављање послова стручног оспособљавања покреће се захтевом који је подноси Министарству од стране организација из ст. 1–3. овог члана.

О захтеву за издавање одобрења, на основу утврђене испуњености услова од стране спортског инспектора, одлучује Министарство решењем у року од два месеца од дана подношења захтева.

Одобрење се издаје на пет година и одузима се решењем Министарства ако организација престане да испуњава услове за издавање одобрења или ако активности стручног оспособљавања у спорту обавља у супротности за овим законом или ако у току обављања активности стручног оспособљавања учини прекршај у вези са активностима на стручном оспособљавању у спорту, на основу записника спортског инспектора.

Против решења Министарства из ст. 6. и 7. овог члана може се покренути управни спор у складу са законом.

Подаци из уверења о стручној оспособљености за обављање одређених стручних послова у спорту, односно о стицању одређеног спортског звања уписују се у радну књижицу.

Спортски инспектор привремено ће забранити организацији из ст. 1–3. овог члана даљи рад на стручном оспособљавању, ако утврди да не испуњава прописане услове, или стручно оспособљавање не врши по утврђеном плану и програму и прописаном начину стручног оспособљавања, до испуњавања тих услова, односно обавеза.

Организација из ст. 1–3. овог члана може да обавља стручно оспособљавање као обједињени програм за стицање одређеног спортског звања и одговарајуће дозволе за рад, уколико је то предвиђено правилима надлежног међународног спортског савеза.

Члан 30.

Министар прописује оквирни план и програм и начин стручног оспособљавања и усавршавања и, у складу са законом, ближе услове, начин и поступак издавања, обнављања и одузимања дозвола за рад спортским стручњацима и организацијама из члана 28. и члана 29. ст. 1–3. овог закона, број полазника стручног оспособљавања који се у оквиру једне групе може уписати и образац и садржину, осим података о личности, уверења о завршеном стручном оспособљавању.

Организације из члана 29. ст. 1–3. овог закона обавезне су да сваке године у јануару доставе Министарству извештај о извршеном стручном оспособљавању у претходној години и план активности за текућу годину на организовању стручног оспособљавања и да поднесу Министарству пријаву почетка обављања стручног оспособљавања, најкасније седам дана пре почетка уписа полазника стручног оспособљавања.

Установе из члана 29. став 1. овог закона остварују у процесу стручног оспособљавања сарадњу са надлежним националним гранским спортским савезима.

Акредитована високошколска установа у области спорта, као и друга организација која се бави пословима стручног оспособљавања у складу са овим законом, води: евиденцију полазника стручног оспособљавања, евиденцију о издатим уверењима и записник о полагању испита.

У евиденције из става 4. овог члана уписују се следећи подаци о полазницима стручног оспособљавања: презиме, име једног родитеља и име; број уписа; година уписа; јединствени матични број грађана; датум, место, општина рођења и држава; пребивалиште; држављанство; подаци за контакт; назив и седиште претходно завршене школе; година у којој је завршено претходно школовање; стручни или академски назив који полазник има на основу претходног школовања; спортско звање; назив програма стручног оспособљавања; време трајања програма стручног оспособљавања у сатима; назив предмета, односно програма који је полазник савладао; статус савладаног предмета; датум полагања и оцена на испиту и завршном раду; презиме и име предавача; просечна оцена; наслов завршног рада; спортско звање које се стиче; број уверења о завршеном стручном оспособљавању; датум издавања уверења.

Министар ближе уређује садржину, осим података о личности, и начин вођења евиденције из става 4. овог члана.

У уверење о завршеном стручном оспособљавању из става 1. овог члана и у извештај Министарству о извршеном стручном оспособљавању из става 2. овог члана уносе се одговарајући подаци из члана 5. став 10. овог закона.

Члан 31.

Спортски стручњак може да заснују радни однос са организацијом у области спорта закључењем уговора о раду, у складу са законом или закључује уговор о стручном ангажовању.

Спортски стручњак заснива радни однос са организацијом у области спорта закључењем уговора о раду, на неодређено време или на одређено време најдуже до пет година.

На закључење уговора између спортског стручњака и организације у области спорта сходно се примењују одредбе овог закона о закључењу уговора између спортисте и спортске организације.

Уговор из става 1. овог члана закључен са лицем које не испуњава услове из члана 25. став 2, члана 26. став 2. и члана 27. став 2. овог закона ништав је.

Бављење стручним радом у складу са уговором о стручном ангажовању сматра се радом ван радног односа, у складу са законом.

У случају да се спортски стручњак бави стручним радом у спортској организацији као члан спортског удружења без уговора, спортска организација доноси одлуку о именовању спортског стручњака за обављање одређеног спортског занимања у спортској организацији, у складу са законом и спортским правилима.

Спортски стручњак, односно стручњак у спорту који се стручним радом бави као члан спортског удружења без уговора и без накнаде има права утврђена спортским правилима и општим актима спортског удружења.

Страни држављанин који обавља стручни рад у спорту у Републици Србији, поред услова прописаних овим законом, мора да испуњава и друге услове утврђене прописима којима се уређује област запошљавања страних држављана у Републици Србији.

Уговором о раду спортски стручњак и организација у области спорта утврђују зараду и друга примања у складу са овим законом и законом којим се уређује рад, а уговором о стручном ангажовању утврђују се накнада за обављање стручног рада у организацији у области спорта и друга примања спортског стручњака у складу са овим законом.

Друга примања спортског стручњака из става 9. овог члана су новчана и друга награда за постигнуте спортске резултате, накнада трошкова смештаја, исхране и путовања за време спортских припрема и спортских такмичења, новчана и друга накнада на име закључења уговора, накнада за коришћење лика спортског стручњака и друга слична примања.

Накнада за обављање стручног рада и друга примања спортског стручњака утврђена у складу са овим законом немају карактер зараде.

На зараду и друга примања спортског стручњака из става 9. овог члана плаћају се одговарајући порези и доприноси на зараду, односно на доходак грађана, у складу са законом.

Примања из става 10. овог члана могу бити утврђена и општим актима организације у области спорта.

Спортски стручњак има сва права, обавезе и одговорности из радног односа у складу са законом којим се уређује рад, ако овим законом или спортским правилима надлежног међународног спортског савеза није друкчије утврђено.

Радно време, одмори, одсуства и друга права и обавезе спортског стручњака према организацији у области спорта прилагођавају се режиму спортских припрема, односно такмичења.

Члан 32.

Над стручним радом у области спорта врши се стручни надзор.

Стручни надзор врши Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије (у даљем тексту: Републички завод), а на територији аутономне покрајине – Покрајински завод за спорт и медицину спорта (у даљем тексту: Покрајински завод), преко стручних спортских надзорника, као поверени посао.

Правна и физичка лица у области спорта дужна су да омогуће обављање стручног надзора, у складу са овим законом.

Лицу из става 3. овог члана које онемогући обављање стручног надзора спортски инспектор може привремено забранити обављање спортске активности, односно делатности, све док не омогући обављање стручног надзора.

Послове стручног спортског надзорника може обављати лице које има одговарајуће спортско звање, најмање пет година обављања одговарајућег стручног рада у спорту и значајне резултате у стручном раду у спорту.

За вршење надзора над стручним радом спортског стручњака одређује се стручни спортски надзорник са листе стручних спортских надзорника који има најмање исто спортско звање као и спортски стручњак над чијим се стручним радом врши надзор и у зависности од планиране врсте и предмета надзора.

Листу стручних спортских надзорника утврђује Републички завод, односно Покрајински завод, према врсти стручног рада, спортским звањима и занимањима и према спортским гранама и областима утврђеним у складу са овим законом.

У оквиру стручног надзора стручни спортски надзорник остварује увид и оцењује да ли су мере, методе, средства, активности и поступци који се примењују у обављању стручног рада од стране надзираног лица у складу са савременим достигнућима спортских и других одговарајућих наука и важећим, односно утврђеним стручно спортским доктринама и упутствима, утврђеним плановима стручног рада, прописаним условима и прописаним начином за обављање стручног рада у спорту и савременим стручним стандардима утврђеним спортским правилима надлежног националног и међународног спортског савеза.

Ради отклањања уочених недостатака у стручном раду, стручни спортски надзорник може спортском стручњаку и организацији у области спорта предложити предузимање одређених мера за унапређење стручног рада и отклањање уочених недостатака, као и поднети захтев надлежном спортском инспектору за предузимање инспекцијског надзора и изрицање мера у складу са овим законом.

Спортски инспектор може привремено забранити обављање одређене спортске активности, односно делатности, ако на основу извештаја стручног спортског надзорника о извршеном стручном надзору утврди да су недостаци у раду такве природе да могу изазвати последице по безбедност и здравље спортиста као и других учесника у спорту или се њима тешко нарушавају обавезе утврђене овим законом за обављање стручног рада у спорту, а да нису у остављеном року отклоњени.

Министар ближе уређује начин и поступак обављања стручног надзора, мере за отклањање уочених недостатака, услове за именовање стручног спортског надзорника, образац и начин издавања легитимације стручног спортског надзорника и друга питања од значаја за спровођење стручног надзора у области спорта.

У легитимацију стручног спортског надзорника уносе се одговарајући подаци из члана 5. став 10. овог закона.

На извештај о извршеном стручном надзору, са предложеним мерама, може се поднети жалба министру, у року од седам дана од дана достављања налаза.

2. ОРГАНИЗАЦИЈЕ У ОБЛАСТИ СПОРТА

2.1. Спортске организације

Члан 33.

Ради обављања спортских активности и спортских делатности спортска организација може се основати као удружење (у даљем тексту: спортско удружење) или као привредно друштво (у даљем тексту: спортско привредно друштво), у складу са овим законом, а на питања која нису уређена овим законом примењују се општи прописи о удружењима, односно привредним друштвима.

Чланови управе спортске организације, укључујући и заступника и ликвидационог управника спортске организације не могу бити следећа лица:

1) оснивачи, власници удела или акција, заступници, ликвидациони управници, запослени или чланови спортске организације која се такмичи у истом рангу такмичења;

2) чланови управе и службена лица надлежног спортског савеза, односно службена лица организације у области спорта која управља спортском лигом;

3) власници и чланови органа спортских кладионица;

4) спортски посредници у одговарајућој грани спорта;

5) која су осуђена за кривична дела против привреде, имовине и службене дужности, као и за следећа кривична дела: тешко убиство, тешка крађа, разбојничка крађа, разбојништво, утаја, превара, неосновано коришћење кредита и друге погодности, изнуда, уцена и зеленаштво, омогућавање употребе допинг средстава, неовлашћена производња и стављање у промет допинг средстава, насилничко понашање на спортској приредби или јавном скупу и договарање исхода такмичења, док трају правне последице осуде;

6) која не могу бити чланови органа привредних друштава или удружења у складу са законом којим је уређен сукоб интереса у обављању јавних дужности.

Члан 34.

У случају несагласности одредаба општег акта спортске организације са одредбама закона или спортским правилима надлежног националног спортског савеза, непосредно се примењују одредбе закона, односно спортских правила.

Члан 35.

Спортска организација може обављати спортске активности и спортске делатности ако, у складу са овим законом и спортским правилима, има:

1) учлањене или уговором ангазоване спортисте;

2) ангазоване спортске стручњаке у зависности од врсте делатности;

3) обезбеђен одговарајући простор, односно спортске објекте и спортску опрему;

4) одговарајућу унутрашњу организацију и финансијска средства, ако учествује у спортским такмичењима;

5) осигурану безбедност спортиста и других учесника при обављању спортских активности и делатности.

6) одговарајући број животиња у спорту у којем учествују животиње.

Министар ближе уређује услове из става 1. овог члана.

Спортска организација при оснивању не може користити реч „клуб”. Спортска организација може унети реч „клуб” у свој назив ако континуирано учествује у спортским такмичењима у оквиру надлежног националног гранског спортског савеза, а на основу потврде тог савеза.

Испуњеност услова из ст. 1. и 3. овог члана утврђује решењем спортски инспектор у поступку инспекцијског надзора.

На решење из става 4. овог члана може се уложити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења.

Спортска организација која учествује у спортским такмичењима обавезно у називу испред речи „клуб” садржи назив спортске гране или дисциплине у

којој се такмичи, а ако учествује у спортским такмичењима у више спортских грана или дисциплина, у називу обавезно садржи речи: „спортски клуб”.

Спортска организација може учествовати у спортским такмичењима уколико је члан, односно ако је регистрована код надлежног националног гранског спортског савеза и ако испуњава услове у складу са овим законом.

2.1.1. Спортско удружење

Члан 36.

Спортско удружење, у смислу овог закона, јесте добровољна недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких и/или правних лица, организована на основу статута и основана ради остваривања заједничког циља у области спорта.

На спонтана и привремена повезивања више лица ради остваривања одређених спортских циљева сходно се примењују прописи, односно правна правила о ортаклуку, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 37.

Спортско удружење може образовати један или више огранака (секција, подружница и др.) који се уписују у Регистар удружења, друштава и савеза у области спорта (у даљем тексту: Регистар).

Огранак је организациони део спортског удружења који нема својство правног лица. Огранак има место обављања активности и делатности и заступника, а послове са трећим лицима обавља у име и за рачун спортског удружења.

Оснивање

Члан 38.

Спортско удружење могу основати најмање три оснивача.

Оснивач спортског удружења може бити потпуно пословно способно физичко лице или правно лице.

При министарствима надлежним за одбрану и унутрашње послове могу се од стране војних лица, односно припадника полиције и уз сагласност министра надлежног за послове одбране, односно унутрашње послове, основати војна, односно полицијска спортска удружења.

Министар надлежан за послове одбране, односно министар надлежан за унутрашње послове ближе уређују рад и делатност спортских удружења из става 3. овог члана, у складу са овим законом.

Поред припадника војске, односно полиције чланови спортских удружења из става 3. овог члана могу бити и лица изван војске, односно полиције, у складу са актом из става 4. овог члана.

Члан 39.

Спортско удружење оснива се на оснивачкој скупштини, усвајањем и потписивањем оснивачког акта и статута и избором, односно именовањем лица овлашћеног за заступање.

Оснивачки акт спортског удружења сачињава се у писаној форми и садржи: пословно име, правну форму, седиште и матични број оснивача и потпис заступника оснивача ако је оснивач правно лице, односно лично име, адресу, јединствени матични број грађана и потпис оснивача ако је оснивач физичко лице; име, адресу и број и земљу издавања путне исправе ако је

оснивач странао физичко лице; основне циљеве спортског удружења; назив и седиште спортског удружења; лично име, адресу, јединствени матични број грађана, односно број и земљу издавања путне исправе лица овлашћеног за заступање спортског удружења; датум доношења оснивачког акта.

Оснивачки акт из става 2. овог члана мора бити оверен у складу са законом.

Општи акти

Члан 40.

Општи акти спортског удружења јесу: статут, правилник и одлука којом се на општи начин уређују одређена питања.

Статут је основни општи акт спортског удружења.

Статутом се обавезно уређује:

- 1) назив и седиште спортског удружења;
- 2) циљеви, садржај активности и одређење спортске гране и спортске дисциплине, односно области спорта у којој се остварују спортски циљеви;
- 3) органи, њихова овлашћења, начин избора и разрешења, трајање мандата и начин одлучивања;
- 4) поступак усвајања, односно измена и допуна статута и других општих аката спортског удружења;
- 5) заступање спортског удружења;
- 6) остваривање јавности рада;
- 7) услови и начин учлањивања и престанка чланства, утврђивање висине чланарине, права, обавезе и одговорност чланова, посебно малолетних лица;
- 8) начин стицања средстава за остваривање спортских циљева и располагања средствима;
- 9) начин одлучивања о статусним променама;
- 10) поступање са имовином спортског удружења у случају престанка удружења;
- 11) поступак усвајања финансијских и других извештаја;
- 12) облик и садржај печата;
- 13) привредна и друге делатности које спортско удружење непосредно обавља;
- 14) друга питања од значаја за спортско удружење, као и друга питања утврђена законом.

Сваки члан спортског удружења има право да добије примерак статута спортског удружења.

Статут и други општи акти спортског удружења морају бити сагласни са спортским правилима и овим законом.

Појединачни акти које доносе органи и овлашћена лица у спортском удружењу морају бити у складу са општим актима спортског удружења, спортским правилима и законом.

Висина месечне чланарине из става 3. тачка 7) овог члана не може бити за малолетне спортисте већа од једне десетине просечне зараде на нивоу Републике Србије утврђене од стране републичког органа надлежног за послове статистике за претходну буџетску годину.

Статут спортског удружења се региструје и објављује на интернет страници Агенције за привредне регистре (у даљем тексту: Агенција), у складу са законом којим се уређује поступак регистрације у Агенцији.

Члан 41.

Одредбе општег акта спортског удружења подлежу оцени уставности и законитости у складу са Уставом и законом.

Спортско удружење дужно је да у року од 30 дана од дана уручења правноснажне одлуке о поништењу донесе нови општи акт, односно одлуку о одговарајућим изменама општег акта и у законском року поднесе пријаву за упис у Регистар. Ако је поништен статут спортског удружења, односно поједине одредбе статута, а спортско удружење не донесе нови статут, односно одлуку о одговарајућим изменама статута – спортско удружење престаје да постоји и брише се из Регистра.

Одредба става 2. овог члана сходно се примењује и у случају када је, у складу са Уставом и законом, утврђена неуставност, односно незаконитост одредбе општег акта спортског удружења.

Сваки члан спортског удружења може покренути поступак пред месно надлежним основним судом за утврђивање ништавости општег акта спортског удружења који је донет супротно статуту спортског удружења или спортским правилима, у складу са законом којим се уређује рад удружења.

Члан 42.

Оснивачи спортског удружења одговарају солидарно, целокупном својом имовином, за обавезе преузете у вези са оснивањем спортског удружења, ако уговором са трећим лицима која имају потраживања по том основу није друкчије одређено.

За обавезе из става 1. овог члана спортско удружење одговара солидарно са оснивачима од тренутка уписа у Регистар.

Назив, седиште и симболи

Члан 43.

Спортско удружење има назив и седиште.

Назив спортског удружења мора бити на српском језику и ћириличком писму, односно на српском језику и ћириличком писму и језицима и писмима који су у службеној употреби на територији на којој се налази његово седиште.

Назив спортског удружења може бити и на страном језику, односно може да садржи и поједине стране речи, ако оне чине име, односно назив оснивача, односно ако су уобичајене у српском језику или ако за њих нема одговарајуће речи у српском језику, односно ако се ради о речима на мртвом језику.

Назив се утврђује статутом спортског удружења и уписује се у Регистар.

Спортско удружење може имати и скраћени назив, који се одређује статутом. Скраћени назив уписује се у Регистар.

Спортско удружење за планинарски спорт може у називу користити реч „друштво” ако се испред речи „друштво” користи реч „планинарско”.

Члан 44.

Назив и скраћени назив спортског удружења употребљавају се у правном саобраћају у облику у којем су уписани у Регистар.

Огранак спортског удружења у правном промету иступа под називом спортског удружења и својим називом.

Назив спортског удружења може се пренети на друго лице само у оквиру статусне промене.

Члан 45.

Назив новооснованог спортског удружења мора се јасно разликовати од назива других спортских удружења која су уписана или уредно пријављена за упис у Регистар.

Из назива спортског удружења мора бити видљиво да је у питању спортска организација.

Назив спортског удружења не сме доводити у заблуду у погледу гране или области спорта коме припада спортско удружење или о томе о каквој се врсти правног лица ради или о ком правном лицу се ради.

Изузетно од став 1. овог члана, новоосновано спортско удружење може користи назив или део назива спортског удружења које је већ уписано у Регистар под условом да назив новооснованог спортског удружења садржи седиште новооснованог спортског удружења које није идентично седишту спортског удружења које је већ уписано у Регистар или уредно пријављено за упис у Регистар.

Члан 46.

Назив спортског удружења може да садржи назив Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, уз претходну сагласност надлежног органа Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

Назив спортског удружења може да садржи име или део имена физичког лица, уз његову сагласност, а ако је то лице умрло, уз сагласност свих наследника првог наследног реда.

Ако су активностима спортског удружења доведени у питање углед и други оправдани интереси лица из ст. 1. и 2. овог члана, дата сагласност може се повући.

Назив спортског удружења не може да садржи име стране државе или међународне организације.

Одредбе ст. 1. и 4. овог члана не односе се на придевску употребу назива домаће или стране државе, територијалне јединице и међународне организације, односно навођење територијалне јединице као места седишта спортског удружења.

Члан 47.

Седиште спортског удружења мора бити на територији Републике Србије, с тим да се као седиште одређује оно место из којег се управља активностима и делатностима удружења.

У пословној кореспонденцији и у јавном иступању спортско удружење уз свој назив наводи и своје седиште.

Члан 48.

Спортско удружење може имати свој знак, логотип и друге симболе, у складу са статутом.

Симболи визуелног идентитета спортског удружења морају се јасно разликовати од симбола других спортских организација и не смеју доводити у заблуду у погледу циљева спортског удружења и његовог идентитета.

Симболи визуелног идентитета спортског удружења не могу да садрже симболе стране државе или међународне организације.

Симболи визуелног идентитета спортског удружења могу да садрже симболе Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, уз претходну сагласност надлежног органа Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

Симболи визуелног идентитета спортског удружења не могу бити предмет залогe.

Чланство

Члан 49.

Чланови спортског удружења јесу оснивачи и лица која накнадно приступе спортском удружењу у складу са његовим статутом.

Физичко лице може бити члан спортског удружења независно од година старости, у складу са законом и статутом.

Спортско удружење може, у складу са статутом, имати различите категорије чланова, са различитим правима и обавезама, с тим да чланови исте категорије морају имати иста права и обавезе и да се члану спортског удружења не може статутом укинути право гласа.

Изјаву о приступању, односно учлањењу у спортско удружење за малолетно лице које није навршило 14 година даје малолетно лице уз претходну писану сагласност родитеља, односно старатеља.

Спортско удружење води књигу чланова, укључујући и податке о њиховом праву управљања удружењем.

У књигу чланова спортског удружења уписују се следећи подаци: име, име оца и презиме; датум рођења; држављанство; број личног документа који служи као средство идентификације; адреса пребивалишта и боравишта; подаци за контакт; датум учлањења; датум престанка чланства; категорија чланства у складу са статутом удружења; избор у органе спортског удружења; изречене дисциплинске казне.

Министар ближе уређује садржај, осим података о личности, образац и начин вођења књиге чланова из става 5. овог члана.

Члан 50.

Свако лице може под једнаким условима утврђеним статутом да постане члан спортског удружења.

Спортисти чланови спортског удружења имају право да у свако доба иступе из удружења, али се спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза може прописати да је иступање дозвољено само по истеку одређеног отказног рока, с тим да отказни рок у спортским гранама у којима правила предвиђају прелазни рок може да траје најдуже до почетка првог наредног прелазног рока, а у осталим спортским гранама највише шест месеци.

Спортиста не може једнострано да иступи из спортског удружења у случају када се уговором обавезао да ће остати члан до истека одређеног рока, осим ако је у складу са законом уговор раскинут, поништен или је утврђена његова ништавост.

Чланство у спортском удружењу не може се преносити нити наследити.

Члан 51.

Члан спортског удружења може бити искључен из спортског удружења из разлога и по поступку утврђеном статутом.

Општим актима спортског удружења мора бити обезбеђено право на жалбу на одлуку органа удружења којом је одлучивано о правима и обавезама чланова удружења, осим ако је за доношење одлуке надлежна спортска арбитража у складу са овим законом.

Члану спортског удружења могу се изрећи дисциплинске санкције у складу са законом, спортским правилима и општим актима спортског удружења, с тим да му не може бити изречена казна за дисциплински прекршај за који није крив и који пре него што је учињен није био општим актом спортског удружења утврђен као дисциплински прекршај и за који није била прописана казна, ако законом није друкчије одређено.

Члан спортског удружења има у дисциплинском поступку право на: вођење поступка без одуговлачења и са што мање трошкова; независност, стручност и непристрасност органа који одлучује о одговорности; браниоца о личном трошку; изјашњење и извођење доказа; писану и образложену одлуку и жалбу.

Члан спортског удружења не може бити дисциплински кажњен за коришћење својих права у складу са законом, спортским правилима и општим актима удружења.

Члан 52.

Спортским удружењем управљају његови чланови на начин одређен статутом удружења.

Чланови управљају спортским удружењем непосредно или преко својих изабраних представника у органима удружења.

Спортским удружењем у спортској рекреацији непосредно управљају сви чланови са једнаким правом гласа.

Спортска арбитража

Члан 53.

Чланови спортског удружења и спортско удружење могу се споразумети да решавање спора о правима којима слободно располажу, осим спорова за које је одређена искључива надлежност суда – повере *ad hoc* спортском арбитражном суду или сталном спортском арбитражном суду при Олимпијском комитету Србије – за олимпијске спортове, сталном спортском арбитражном суду при Спортском савезу Србије – за неолимпијске спортове и сталном спортском арбитражном суду при Параолимпијском комитету Србије – за параолимпијске спортове, а када су у питању спорови у вези раскида, поништења или утврђивања ништавости или испуњења уговора између спортисте, односно спортског стручњака и спортске организације – и сталном спортском арбитражном суду при надлежном националном гранском спортском савезу.

Сматра се да је уговор о спорској арбитражи закључен и ако тужилац поднесе тужбу или жалбу спорској арбитражи, а тужени не приговори надлежности арбитраже до упуштања у расправљање о предмету спора.

На арбитражу из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе о арбитражи закона којим се уређује поступак пред арбитражом, ако овим законом није друкчије утврђено.

Спор из става 1. овог члана може бити предмет и међународне спортске арбитраже у случајевима утврђеним спортским правилима надлежног међународног спортског савеза.

Стални спортски арбитражни суд из става 1. овог члана може бити надлежан и за решавање спорова који настану између чланова спортског удружења и спортског удружења у вези остварења чланских права и обавеза утврђених општим актима спортског удружења и спортским правилима, под условом да је надлежност сталног спортског суда за те спорове утврђена у статуту спортског удружења или статуту надлежног националног спортског савеза, осим ако овим законом није друкчије одређено.

Општим актом спортског удружења не може бити прописана обавезност арбитраже, осим уколико другчије није прописано спортским правилима надлежног међународног спортског савеза.

Олимпијски комитет Србије, Параолимпијски комитет Србије и Спортски савез Србије могу споразумно образовати јединствени стални спортски арбитражни суд за арбитражно решавање спорова у спорту.

Члан 54.

Спор пред спортском арбитражом је хитан.

Статутом спортског удружења може се предвидети и покушај мирног решавања спорова унутар спортског удружења путем посредовања.

За арбитра може бити именован само дипломирани правник.

За арбитра не може бити именовано лице које је власник, члан органа или запослени код спортских организација у истој грани спорта, лице које је у истој ствари учествовало у одлучивању у ранијем поступку, лице које је члан органа, службено лице или запослени код надлежног спортског савеза, као ни лице у вези с којим постоје други разлози који доводе у питање његову непристрасност.

Надлежности, састав и организација сталне спортске арбитраже, услови и начин избора и разрешења арбитра, арбитражни трошкови и поступак у стварима из њене надлежности уређује општим актима Олимпијски комитет Србије, Параолимпијски комитет Србије, Спортски савез Србије и надлежни национални грански спортски савез.

Актами из става 5. овог члана и бројем арбитра на листи арбитра мора бити осигурана независност, непристрасност, самосталност и компетентност спортске арбитраже у одлучивању и заштићена права учесника у поступку, укључујући и право странке у спору да има правног заступника.

Министарство даје сагласност на акта из става 5. овог члана.

Органи и лице овлашћено за заступање

Члан 55.

Скупштина је највиши орган спортског удружења. Ако статутом није друкчије одређено, скупштину чине сви чланови спортског удружења, са једнаким правом гласа.

Скупштина спортског удружења сазива се најмање једанпут годишње.

Скупштина спортског удружења одлучује о:

- 1) усвајању, односно изменама и допунама статута спортског удружења;
- 2) усвајању финансијских и прихватању ревизорских извештаја;
- 3) усвајању извештаја о реализацији програма који се финансира из јавних средстава;
- 4) избору, односно именовању и разрешењу лица овлашћеног за заступање и чланова органа спортског удружења, осим ако статутом није друкчије уређено;
- 5) удруживању у савезе;
- 6) статусним променама;
- 7) престанку спортског удружења;
- 8) другим питањима утврђеним законом и статутом спортског удружења.

Одлука скупштине о промени статута, статусним променама и престанку спортског удружења доноси се већином гласова од укупног броја чланова скупштине, ако статутом није утврђено да је за доношење одлуке потребан већи број гласова.

Сазивање скупштине спортског удружења може тражити једна трећина чланова скупштине уз предлагање дневног реда, а ако надлежни орган спортског удружења не сазове седницу скупштине, њу могу сазвати они чланови спортског удружења који су тражили њено сазивање. Скупштина се мора сазвати најкасније у року од 30 дана од дана подношења уредног захтева за одржавање скупштине спортског удружења, с тим да између подношења уредног захтева за одржавање скупштине и одржавања скупштине спортског удружења не сме да протекне више од 60 дана.

Члан 56.

Спортско удружење са више од 20 чланова има управу изабрану од стране скупштине удружења, на начин одређен статутом.

Управа спортског удружења (управни одбор, председништво, извршни одбор и др.) има најмање три члана.

Заступник спортског удружења може бити члан управе спортског удружења.

Одлуке управе спортског удружења доносе се већином гласова од укупног броја чланова управе, ако статутом спортског удружења није утврђена друкчија већина.

Члан 57.

Спортско удружење има лице овлашћено за заступање спортског удружења (у даљем тексту: заступник) изабрано, односно именовано на начин утврђен статутом.

За заступника може бити одређено само потпуно пословно способно физичко лице.

Заступник се стара и одговара за законитост рада спортског удружења, организује и води активности и пословање спортског удружења, брине се о уредном вођењу прописаних евиденција и пословних књига, спроводи одлуке органа спортског удружења и има у односу на запослене и радно ангажована лица у спортском удружењу положај, односно овлашћења директора у правном лицу, у складу са законом којим се уређује рад, ако овим законом или статутом није друкчије одређено.

Одредбе статута спортског удружења које ограничавају овлашћења заступника немају правно дејство према трећим лицима.

Правни послови које заступник закључи у име и за рачун спортског удружења обавезују спортско удружење и ако нису у оквиру циљева спортског удружења, осим ако спортско удружење докаже да је треће лице знало да је тај посао изван циљева спортског удружења или је према околностима случаја могло знати.

Мандат заступника престаје истеком периода на који је именован, ако статутом спортског удружења није друкчије одређено.

Ако заступник у току трајања мандата престане да испуњава услове да буде заступник у складу са овим законом, сматра се да му је престао мандат даном престанка испуњености тих услова.

Орган који именује заступника може га разрешити и пре истека мандата на који је именован, без навођење разлога.

Заступник може у свако доба дати оставку спортском удружењу писаним путем.

Оставка заступника производи дејство у односу на спортско удружење даном подношења, осим ако у њој није наведен неки каснији датум.

Оставка заступника региструје се у складу са законом којим је уређен поступак регистрације у Агенцији.

Ако је једини заступник спортског удружења дао оставку, у обавези је да настави да предузима послове који не трпе одлагање до именовања новог заступника, али не дуже од 30 дана од дана регистрације те оставке у складу са законом којим је уређен поступак регистрације у Агенцији.

Ако је спортско удружење остало без јединог заступника, а нови заступник не буде регистрован у Регистру у даљем року од 60 дана, сваки члан спортског удружења може тражити да суд у ванпарничном поступку постави привременог заступника спортског удружења.

Поступак из става 13. овог члана је хитан и суд је дужан да одлуку по захтеву донесе у року од осам дана од дана пријема захтева.

Ако је спортско удружење остало без јединог заступника, а нови заступник не буде регистрован у Регистру у даљем року од шест месеци, спортско удружење престаје.

Члан 58.

Заступник је дужан да информише органе спортског удружења о активностима и делатностима спортског удружења и његовом финансијском пословању.

Уколико орган спортског удружења, односно статутом одређен број чланова спортског удружења захтева, уз навођење разлога, добијање података из става 1. овог члана, заступник је дужан да им такве информације саопшти најкасније у року од 15 дана од дана подношења захтева.

Члан 59.

Чланови органа спортског удружења имају посебне дужности према спортском удружењу у погледу дужности пажње, дужности пријављивања послова и радњи у којима имају лични интерес, дужности избегавања сукоба интереса, дужности чувања пословне тајне и дужности поштовања забране конкуренције.

Уговор између члана органа спортског удружења, односно заступника и спортског удружења може да се закључи по одобрењу органа спортског удружења одређеног статутом.

На посебне дужности према спортском удружењу из става 1. овог члана и последице повреде тих дужности сходно се примењују одредбе о посебним дужностима према друштву закона којим је уређен рад привредних друштава и закона којим је уређена правна заштита пословне тајне, ако овим законом није друкчије прописано.

Члан 60.

Спортско удружење са више од 20 чланова има надзорни одбор за контролу законитости рада и финансијског пословања спортског удружења и редовног годишњег финансијског извештаја.

Спортско удружење може имати ревизора са надзорним овлашћењима утврђеним у складу са прописима о ревизији.

Чланови надзорног одбора не могу бити чланови управе и скупштине спортског удружења.

Члан 61.

Статутом се могу предвидети и други органи спортског удружења.

Скупштина спортског удружења именује друге органе удружења, ако статутом није друкчије одређено.

Члан органа спортског удружења може бити само члан удружења.

Одлуке органа спортског удружења уносе се у књигу одлука.

Члан 62.

Чланови органа спортског удружења одговарају солидарно за штету коју својом одлуком проузрокују спортском удружењу, ако такву одлуку донесу намерно или крајњом непажњом.

За штету из става 1. овог члана не одговарају чланови који су били против доношења штетне одлуке или су се уздржали од гласања.

Захтев за накнаду штете из става 1. овог члана застарева у року од десет година од дана доношења одлуке којом је проузрокована штета спортском удружењу.

Тужбу за накнаду штете може у име и за рачун спортског удружења подићи скупштина спортског удружења, орган управе спортског удружења, заступник, надзорни одбор или чланови који чине 5% од укупног броја чланова спортског удружења, спортско друштво и надлежни национални грански спортски савез, а ако спортско удружење користи средства у друштвеној или јавној својини и надлежни јавни правобранилац. Одлуком спортског удружења може се одредити посебни заступник спортског удружења за поступак за накнаду штете.

Остварена накнада штете припада спортском удружењу, а лице које је поднело тужбу има право на накнаду трошкова за вођење спора.

Општим актима или одлукама органа спортског удружења не може се условити или забранити могућност подношења тужбе за накнаду штете.

Одредбе ст. 1–6. овог члана сходно се примењују и на радње заступника, заступника огранка спортског удружења, ликвидационог управника и стечајног управника којима је проузрокована штета спортском удружењу.

Члан 63.

Члан органа спортског удружења, односно заступник нема право гласа на седници органа спортског удружења кад се одлучује о:

- 1) покретању спора или одустајању од спора против њега;
- 2) одобравању послова између њега и спортског удружења у случају сукоба интереса, односно постојања личног интереса при одлучивању;
- 3) његовој одговорности или разрешењу.

Члан 64.

Одлуке као појединачни акти органа, односно заступника ништаве су ако су донете супротно закону, спортским правилима или општем акту спортског удружења.

Ништавост одлуке из става 1. овог члана утврђује месно надлежни основни суд, по тужби сваког члана спортског удружења или другог лица које има правни интерес за подношење тужбе, као и државног правобраниоца, правобраниоца аутономне покрајине и правобраниоца јединице локалне самоуправе на чијој територије је седиште спортског удружења, осим ако је за решавање спорова који настану у спортском удружењу утврђена надлежност сталног спортског арбитражног суда при Олимпијском комитету Србије, Параолимпијском комитету Србије или Спортском савезу Србије из члана 53. став 1. овог закона, односно сталног спортског арбитражног суда из члана 53. став 7. овог закона.

Тужба за утврђење ништавости из става 1. овог члана подноси се у року од 60 дана од дана када је подносилац тужбе сазнао за разлоге ништавости одлуке, с тим да се не може поднети по истеку рока од три године од дана доношења одлуке.

Поступак за утврђивање ништавости акта из става 1. овог члана надлежни суд води према одредбама закона којим се уређује парнични поступак.

Упис у регистар

Члан 65.

Спортска удружења уписују се у Регистар који води Агенција, као поверени посао. Повезивање више лица из члана 36. став 2. овог закона не уписује се у Регистар.

Агенција води Регистар преко Регистратора надлежног за вођење Регистра (у даљем тексту: Регистратор).

На услове и поступак именовања Регистратора, као и на његова овлашћења и обавезе, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује рад Агенције, а на поступак уписа и висину накнаде за упис у Регистар примењују се одредбе закона којим се уређује поступак регистрације у Агенцији.

Спортско удружење стиче својство правног лица даном уписа у Регистар.

Министарство води Јединствену евиденцију удружења, организација и предузетника у области спорта (у даљем тексту: Јединствена евиденција).

Регистарски орган који води Регистар установа доставља Министарству примерак решења о упису у тај регистар установе у области спорта у року од три дана од дана доношења решења ради уписа података у Јединствену евиденцију.

Министар ближе уређује: садржину, осим података о личности, и начин вођења Регистра; предмет регистрације; садржину и образац пријаве за упис у Регистар и регистрацију других података, документацију која се уз пријаву прилаже, као и друге услуге које пружа Агенција у вођењу Регистра; садржину, осим података о личности, и начин вођења Јединствене евиденције.

У Јединственој евиденцији воде се само они подаци о личности који се воде у одговарајућем регистру код Агенције, односно код регистарског органа који води регистар установа у области спорта.

У пријаву за упис у Регистар и документацију која се уз пријаву прилаже уносе се одговарајући подаци из члана 5. став 10. овог закона.

Министарство обавештава спортско удружење, организацију и предузетника у области спорта о броју под којим је спортско удружење уписано у Јединствену евиденцију (број јединствене евиденције).

Министарство обезбеђује јавну доступност података из Јединствене евиденције – преко интернета.

Члан 66.

Агенција доставља Министарству без одлагања све регистроване податке о правним лицима и предузетницима у области спорта путем web сервиса ради уписа у Јединствену евиденцију.

Члан 67.

У Регистар се уписују: облик организовања спортског удружења (удружење, друштво, грански савез, територијални савез, стручно удружење, друга удружења и савези у области спорта); назив, седиште и адреса спортског удружења; спортска грана/гране, спортска дисциплина/дисциплине или област/области спорта; датум уписа у Регистар; подаци о заступнику (име и презиме, пребивалиште, односно боравиште и адреса и ЈМБГ грађана, односно број пасоша и држава издавања); матични број и порески идентификациони број (ПИБ); број рачуна у банци; измене и допуне статута; привредна делатност

коју спортско удружење непосредно обавља; предвиђено време за које се спортско удружење оснива; чланство у надлежном националном спортском савезу или другом савезу или асоцијацији у земљи и иностранству; забелешка покретања поступка за забрану рада; забелешка забране рада; подаци о статусној промени; подаци о ликвидацији; подаци о стечају; контакт подаци (број телефона, факс и интернет адреса); број и датум доношења решења о упису у Регистар.

Регистар садржи и следеће податке, ако ти подаци постоје, и то: скраћени назив; назив на језику и писму националне мањине; назив у преводу на страни језик; назив, седиште и адресу огранка и податке о заступнику огранка (име и презиме, пребивалиште, односно боравиште и адреса и ЈМБГ грађана, односно број пасоша и држава издавања); забелешке података од значаја за правни промет.

Члан 68.

Регистрација оснивања спортског удружења ништава је, односно регистрација одређеног податка о спортском удружењу поништава се:

- 1) ако су у регистрационој пријави наведени неистинити подаци;
- 2) ако је регистрација извршена на основу лажног документа (лажног општег или појединачног акта), документа издатог у незаконито спроведеном поступку или документа са неистинитим, односно незаконитим подацима;
- 3) ако постоје други законом предвиђени разлози.

Члан спортског удружења, спортско друштво и спортски савез у који је спортско удружење учлањено, друго лице које има правни интерес да се утврди ништавост регистрације, као и државни правобранилац, правобранилац аутономне покрајине и правобранилац јединице локалне самоуправе на чијој територије је седиште спортског удружења, могу тражити тужбом за утврђење да се утврди да је регистрација оснивања спортског удружења ништава, односно тужбом за поништење да се поништи регистровани податак о спортском удружењу.

Тужба из става 2. овог члана подноси се месно надлежном основном суду у року од 30 дана од дана сазнања тужиоца за разлоге ништавости, а најкасније у року од годину дана од дана регистрације.

По пријави тужиоца, уз коју се доставља доказ о покретању поступка за утврђивање ништавости, односно поништење регистрације, Регистратор ће у року од три дана у Регистар регистровати забележбу постојање спора за утврђивање ништавости, односно поништење регистрације.

Кад је правноснажном пресудом поништена регистрације одређеног податка о спортском удружењу, суд је дужан да у року од 15 дана од дана правноснажности достави пресуду Агенцији. На основу те пресуде, Регистратор брише ништаву регистрацију из Регистра.

У случају из става 5. овог члана спортско удружење је обавезно да, у року од три месеца, од брисања ништаве регистрације из Регистра поднесе пријаву за регистрацију податка који замењује ништаву регистрацију, а у противном спортско удружење престаје, ако овим законом није другачије утврђено.

Ако је правноснажном пресудом утврђена ништавост регистрације оснивања спортског удружења, Регистратор у Регистар региструје забележбу ништавост регистрације оснивања и о томе обавештава спортско удружење, Министарство и надлежног спортског инспектора ради покретања поступка за

брисање спортског удружења из Регистра у складу са чланом 86. став 5. овог закона.

Члан 69.

Ништавост регистрације нема правно дејство на правне послове спортског удружења са савесним трећим лицима.

Утврђивањем ништавости регистрације оснивања спортског удружења оснивачи спортског удружења постају солидарно одговорни за намирење потраживања поверилаца удружења.

Имовина

Члан 70.

Спортско удружење може стицати средства и остваривати приход од прилога, чланарине, донација и поклона, субвенција, наслеђа, камата на улоге, закупнине, дивиденди, услуга, спонзорства и других комерцијалних, маркетиншких, пословних и привредних делатности и активности, у складу са законом.

Средства из става 1. овог члана својина су спортског удружења.

Располагање имовином спортског удружења супротно одредбама овог закона ништаво је.

Члан 71.

Спортско удружење може основати привредно друштво или друго правно лице, у складу са законом, ради прибављања средстава потребних за остваривање својих спортских циљева. Спортско удружење – оснивач користи целокупну остварену нето добит тог основаног правног лица за остваривање својих спортских циљева утврђених статутом.

Ако спортско удружење из става 1. овог члана оснује спортско привредно друштво и на њега пренесе права и обавезе у погледу учешћа у одређеном рангу такмичења и права и обавезе према одређеним спортским и другим ангажованим лицима, у складу са законом и спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза, новоосновано спортско привредно друштво одговара за обавезе спортског удружења – свог оснивача настале пре свог оснивања.

Спортско удружење може да промени правни облик у спортско привредно друштво доношењем одлуке о организовању као друштво са ограниченом одговорношћу и преношењем оснивачких права на јединицу локалне самоуправе на чијој територији има седиште, уз претходну сагласност те јединице локалне самоуправе.

Привредно друштво из става 3. овог члана је правни следбеник спортског удружења чијом променом правног облика је настало, те преузима имовину и сва права и обавезе спортског удружења из кога је настало, укључујући и запослене.

Привредно друштво настало променом правног облика спортског удружења обавезно је да обавља исте спорске активности и спортске делатности као и спортско удружење.

Одлуку из става 3. овог члана доноси скупштина спортског удружења двотрећинском већином од укупног броја чланова скупштине спортског удружења.

Спортско удружење пре доношења одлуке из става 3. овог члана проценом утврђује вредност имовине и укупног капитала.

Одлука из става 3. овог члана садржи и одлуку о оснивачком акту привредног друштва и препуштању јединици локалне самоуправе да бира прве органе привредног друштва.

Уписом привредног друштва из става 3. овог члана у регистар привредних субјеката заступник спортског удружења подноси пријаву за брисање спортског удружења из Регистра. Пријава се подноси у року од седам дана од дана када је привредно друштво уписано у регистар привредних субјеката који води Агенција, а Агенција брише спортско удружење из Регистра са даном уписа привредног друштва у регистар привредних субјеката.

Члан 72.

Спортско удружење може непосредно да обавља привредну или другу делатност којом се стиче добит у складу са законом којим се уређује класификација делатности. Спортско удружење региструје само једну привредну делатност под следећим условима:

- 1) да је привредна делатност у вези са статутарним циљевима тог спортског удружења;
- 2) да је привредна делатност предвиђена статутом;
- 3) да је привредна делатност мањег обима, односно да се обавља у обиму потребном за остваривање циљева спортског удружења;
- 4) да је привредна делатност уписана у Регистар.

Спортско удружење може отпочети са непосредним обављањем привредне делатности из става 1. овог члана тек након уписа у Регистар.

Послови које спортско удружење закључи супротно ст. 1. и 2. овог члана правно су ваљани, осим ако је треће лице знало или је морало знати за прекорачење.

Спортско удружење нема право да остварену добит од привредне или друге делатности расподељује својим оснивачима, члановима, члановима органа спортског удружења, директорима, запосленима или са њима повезаним лицима.

Под повезаним лицима, у смислу овог закона, сматрају се лица која су као таква утврђена законом којим се уређују привредна друштва.

Члан 73.

Спортско удружење води пословне књиге и подноси финансијске извештаје у складу са прописима о рачуноводству.

Годишњи финансијски извештај спортског удружења објављује се на интернет страници Агенције, у складу са законом.

Члан 74.

Спортско удружење које се такмичи у националном, односно професионалном спортском такмичењу води пословне књиге и подноси финансијске извештаје у складу са прописима о рачуноводству који се односе на привредна друштва.

Ревизија финансијских извештаја спортских удружења из става 1. овог члана врши се у складу с прописима о ревизији који се односе на привредна друштва.

Ревизорски извештај из става 2. овог члана објављује се на интернет страници Агенције.

Члан 75.

За своје обавезе спортско удружење одговара целокупном својом имовином.

Чланови спортског удружења и органа спортског удружења солидарно одговарају са спортским удружењем за обавезе спортског удружења ако поступају с имовином спортског удружења као да је у питању њихова имовина или злоупотребе спортско удружење као форму за незаконите или преварне циљеве.

Поверилац спортског удружења може поднети тужбу против лица из става 2. овог члана надлежном суду према седишту спортског удружења у року од шест месеци од дана сазнања за злоупотребу, а најкасније у року од пет година од дана злоупотребе.

У случају да потраживање повериоца из става 3. овог члана није доспело у тренутку сазнања за злоупотребу рок од шест месеци из става 3. овог члана почиње да тече од дана доспећа потраживања.

Члан 76.

Имовина спортског удружења може да се користи једино за остваривање циљева утврђених статутом.

Имовина спортског удружења не може се делити његовим члановима.

Приходи остварени обављањем делатности спортског удружења користе се искључиво за остваривање статутарних циљева спортског удружења.

Одредбе ст. 1–3. овог члана не односе се на давање члановима пригодних награда и накнада оправданих трошкова насталих остваривањем статутарних циљева спортског удружења (путни трошкови, дневнице, трошкови преноћишта и сл.), испуњавање обавеза према члановима уговорених у складу са овим законом и исплату зарада запосленима.

Члан 77.

За случај престанка спортског удружења као прималац његове имовине статутом се може одредити само домаћа недобитна организација у области спорта.

Ако се у тренутку престанка спортског удружења не може поступити на начин одређен законом и статутом за расподелу имовине, или ако је спортско удружење престало на основу одлуке о забрани рада, имовина постаје својина јединице локалне самоуправе на чијој је територији било седиште спортског удружења и мора се употребити у сврхе које највише одговарају циљевима спортског удружења или у друге спортске сврхе.

Ако јединица локалне самоуправе није у могућности да обезбеди испуњеност услова из става 2. овог члана, онда имовина постаје својина Републике Србије.

Статусне промене

Члан 78.

Статусне промене спортског удружења јесу: припајање, спајање, подела и одвајање.

Статусном променом спортско удружење преноси целу своју имовину или њен део на једно или више постојећих или нових спортских удружења, која су његови општи правни следбеници.

У истој статусној промени може да се комбинује припајање, спајање, подела и одвајање.

У случају престанка спортског удружења услед статусне промене, не спроводи се ликвидација.

Спортска удружења која учествују у лигашким спортским такмичењима могу вршити статусне промене ако се статусном променом не утиче на регуларност такмичења и уз претходну сагласност надлежног националног гранског спортског савеза.

Споразум о замени назива између спортских удружења не сматра се статусном променом, у складу са овим законом.

Статусна промена извршена супротно закону ништава је.

Члан 79.

Свако спортско удружење које учествује у статусној промени сачињава финансијски и ревизорски извештај према стању на дан доношења одлуке о спајању, припајању, подели и одвајању, у складу с прописима о рачуноводству и ревизији.

Члан 80.

Припајањем се преноси цела имовина једног спортског удружења (припојеник) на друго спортско удружење (припојилац), на основу уговора о припајању.

Спајањем се оснива ново спортско удружење, на које се преноси укупна имовина два или више спортских удружења која се спајају (спојена спортска удружења).

Члан 81.

Припајање једног или више спортских удружења другом уписује се у Регистар.

Уписом припајања у Регистар имовина припојеника прелази на спортско удружење припојеоца.

На упис припајања сходно се примењују одредбе овог закона о упису оснивања спортског удружења.

Уписом припајања у Регистар престаје да постоји припојено спортско удружење, а удружење припојилац наставља с радом под називом под којим је уписано у Регистар.

Уписом припајања запослени и чланови припојеника постају запослени и чланови припојеоца.

Уз пријаву за упис припајања подносе се одлуке скупштина спортских удружења која учествују у припајању – о прихватању закључења уговора о припајању (у истоветном тексту), уговор о припајању, решење о упису у Регистар спортских удружења која се припајају, оглас о намери припајања објављен у средству јавног информисања специјализованом за спорт, које излази на територији целе Републике Србије и сагласност надлежног националног гранског спортског савеза ако спортска удружења учествују у лигашком спортском такмичењу.

Члан 82.

Уговор о припајању садржи називе и седишта спортских удружења, одредбе у вези с преносом имовине спортског удружења које се припаја (тачан опис делова имовине који се преносе, при чему је дозвољено упућивање на посебне исправе) и одредбе о правима чланова спортског удружења које се припаја.

Повериоци спортских удружења која учествују у припајању могу, у року од 30 дана од дана објављивања огласа о покретању поступка припајања, захтевати обезбеђење својих потраживања или њихову исплату. Довољним обезбеђењем поверилаца сматра се изјава заступника спортских удружења која учествују у припајању да ће се имовином тих спортских удружења управљати одвојено до намирања поверилаца сваког спортског удружења посебно. У противном, надлежни суд може поништити припајање на захтев поверилаца.

Нацрт уговора о припајању подлеже ревизији једног или више ревизора кога заједнички именују спортска удружења која учествују у припајању.

Ревизор саставља, у складу са законом, писани извештај о ревизији нацрта уговора о припајању који се подноси спортским удружењима која учествују у припајању у року одређеним актом о именовању и који садржи нарочито: образложени приказ свих важних делова имовине и обавеза спортских удружења која учествују у припајању; податке о примењеном методу процене вредности свих спортских удружења која учествују у припајању, разлоге због којих је примењен тај метод; податке о посебним тешкоћама у процени вредности спортских удружења која учествују у припајању, ако их је било.

Скупштине спортских удружења не могу да донесу одлуку о прихватању закључења уговора о припајању пре него што размотре извештај ревизора из става 4. овог члана.

Члан 83.

На спајање спортских удружења сходно се примењују одредбе овог закона о припајању, а на новонастало спортско удружење – одредбе о оснивању спортског удружења.

Уписом новог спортског удружења у Регистар престају да постоје спортска удружења која су се спојила.

Уписом новог спортског удружења у Регистар имовина спојених спортских удружења прелази на ново спортско удружење.

Запослени и чланови спортских удружења која су се спојила постају запослени и чланови новог спортског удружења.

Члан 84.

Подела спортског удружења јесте статусна промена којом се спортско удружење дели на више спортских удружења, чиме оно престаје.

Одлука о подели спортског удружења има правно дејство акта о оснивању.

Поделом спортско удружење дели своју имовину на више делова коју преноси на више спортских удружења. У подели, делови имовине спортског удружења које се дели могу да се: припоје постојећем спортском удружењу; споје са постојећим спортским удружењем уз оснивање новог спортског удружења; оснују као нова спортска удружења; неки припоје једном или више

постојећих спортских удружења, а други оснују као једно или више нових спортских удружења, са или без спајања са постојећим удружењима.

Одвајање јесте статусна промена којом се од спортског удружења одваја његов део, а спортско удружење остаје да постоји као правно лице. Одвајањем спортско удружење преноси један или више делова своје имовине на једно или више нових (одвајање оснивањем) или постојећих спортских удружења (одвајање припајањем).

На поделу и одвајање сходно се примењују одредбе овог закона о оснивању, спајању и припајању спортских удружења.

У случају поделе или одвајања, за обавезе спортског удружења које су постојале пре уписа поделе, односно одвајања у Регистар, солидарно одговара свако учествујуће спортско удружење које постоји након уписа поделе, односно одвајања.

Спортско удружење коме је пренесен део имовине поделом или одвајањем, као општи правни следбеник, ступа у све правне односе подељеног спортског удружења, односно спортског удружења од којег је одвојен његов део, са трећим лицима, а у вези с пренесеним делом имовине.

Члан 85.

Спортска удружења настала поделом, односно одвајањем уписују се у Регистар после закључења уговора о разграничењу средстава, права и обавеза (деобни биланс). Деобним билансом уређују се и питања везана за статус чланова спортског удружења и запослених.

Заступници спортских удружења која учествују, односно настају у подели или одвајању подnose пријаву за упис у Регистар поделе, односно одвајања.

Спортско удружење престаје уписом поделе у Регистар, без спровођења ликвидације. Спортско удружење не престаје одвајањем његовог дела, већ мења статут ради усклађивања с променама које су у вези с одвајањем.

Престанак

Члан 86.

Спортско удружење престаје:

- 1) ако се број чланова смањи испод броја потребног за оснивање, а надлежни орган удружења не донесе одлуку о пријему нових чланова у року од 30 дана;
- 2) ако надлежни орган спортског удружења донесе одлуку о престанку удружења;
- 3) статусном променом и променом правног облика која води престанку удружења;
- 4) ако му је изречена мера забране обављања спортских активности и делатности због тога што не испуњава услове за њихово обављање, а у року одређеном у изреченој мери не испуни те услове;
- 5) ако је правноснажном одлуком надлежног суда утврђено да је регистрација оснивања спортског удружења била ништава;
- 6) ако му је забрањен рад;
- 7) ако се утврди да је престало са радом;

8) у другим случајевима утврђеним законом, оснивачким актом или статутом спортског удружења који су наведени као основ за престанак удружења;

9) стечајем.

Спортско удружење престаје брисањем из Регистра.

Околности из става 1. тач. 1), 4), 5), 6) 7) и 8) овог члана утврђује решењем спортски инспектор.

У случају из става 1. тачка 2) овог члана брисање из Регистра врши се након спроведеног поступка ликвидације, односно стечаја спортског удружења.

У случају престанка спортског удружења по основу става 1. тач. 1), 4), 5), 6), 7) и 8) овог члана, спортски инспектор подноси, у року од 15 дана од дана правноснажности решења из става 3. овог члана, Агенцији пријаву за брисање спортског удружења из Регистра.

У случају из става 5. овог члана Регистратор који води Регистар региструје у складу са овим законом у Регистар испуњеност услова за престанак спортског удружења и, истовремено, објављује оглас о томе на интернет страници Регистра у непрекидном трајању од 30 дана.

Ако Регистар у року од 60 дана од дана објаве огласа из става 6. овог члана не прими решење надлежног суда о отварању стечаја над спортским удружењем које престаје, Регистратор који води Регистар по службеној дужности брише спортско удружење из Регистра.

Од тренутка наступања околности из става 1. тач. 1), 2), 4), 5), 6), 7), 8) и 9) овог члана спортско удружење не може обављати спортске активности и делатности.

Члан 87.

Ликвидација спортског удружења спроводи се када спортско удружење има довољно финансијских средстава за покриће свих својих обавеза.

На спровођење ликвидације спортског удружења сходно се примењују одредбе закона којим се уређује ликвидација привредних друштава, ако овим законом није друкчије одређено.

Спортско удружење може престати и по скраћеном поступку ликвидације под условима и на начин утврђен законом којим се уређује ликвидација удружења.

Од тренутка када су се стекли услови за покретање ликвидације, спортско удружење може предузимати само активности потребне за спровођење ликвидационог поступка.

Доношењем одлуке о престанку спортског удружења ликвидацијом и именовањем ликвидационог управника престају овлашћења заступника и пуномоћника спортског удружења.

У случајевима из члана 86. став 1. тач. 1), 2) и 7) овог закона скупштина спортског удружења дужна је да, у року од 15 дана од дана наступања разлога за престанак спортског удружења, донесе одлуку о престанку спортског удружења ликвидацијом, именовању ликвидационог управника и о адреси за пријаву потраживања.

У називу спортског удружења уписује се ознака: „у ликвидацији”.

Дејство отварања поступка ликвидације наступа регистрацијом ликвидације, података о ликвидационом управнику и објављивањем огласа о покретању ликвидације у складу са законом.

Члан 88.

Са имовином спортског удружења која преостане после намерења поверилаца ликвидациони управник поступа на начин предвиђен законом и статутом спортског удружења.

Финансијски извештај састављен са даном завршетка ликвидације и извештај о спровођењу ликвидације одобрава скупштина спортског удружења, а ако се скупштина удружења не састане или не одржи због недостатка кворума, ликвидациони управник завршава поступак ликвидације и без одобрења.

После окончања ликвидације спортског удружења, ликвидациони управник без одлагања подноси пријаву за брисање спортског удружења из Регистра, уз коју прилаже извештај о току ликвидације и изјаву да је сва имовина спортског удружења подељена у складу са законом и статутом спортског удружења.

Члан 89.

Лице које је примило имовину спортског удружења из ликвидационог остатка одговара до висине примљеног износа за евентуалне неизмирене обавезе спортског удружења у ликвидационом поступку.

Имовина брисаног спортског удружења у складу са чланом 86. ст. 5–7. овог закона постаје имовина примаоца из члана 77. овог закона који одговара до висине вредности примљене имовине за евентуалне неизмирене обавезе спортског удружења које престаје.

Након брисања спортског удружења из Регистра у случају из става 2. овог члана, за обавезе спортског удружења са примаоцем имовине неограничено солидарно одговарају лица из члана 75. став 2. овог закона, а лица из члана 62. став 1. овог закона одговарају солидарно са примаоцем имовине до висине штете коју су својим одлукама нанели спортском удружењу.

Потраживања поверилаца из ст. 1–3. овог члана застаревају у року од три године од дана брисање удружења из Регистра.

Члан 90.

Над спортским удружењем које је неспособно за плаћање спроводи се стечај, у складу са законом.

На упис у Регистар података који се односе на стечај спортског удружења сходно се примењују одредбе закона којим се уређује стечајни поступак, и то одредбе о упису у надлежни регистар одлука из стечајног поступка.

Ако је над спортским удружењем спроведен стечајни поступак, орган који је тај поступак спровео, у року од 15 дана од дана окончања поступка, доставља Агенцији доказ о томе, након чега се, по службеној дужности, спроводи брисање удружења из Регистра.

Регистратор брише спортско удружење из Регистра на основу правоснажне одлуке о закључењу стечајног поступка.

Пријаву за упис у Регистар података које се односе на стечај спортског удружења доставља надлежни привредни суд, у складу са законом.

Члан 91.

Забрањено је деловање спортског удружења усмерено на насилно рушење уставног поретка, кршење зајемчених људских или мањинских права, или изазивање расне, националне или верске мржње.

Одлуку о забрани рада спортског удружења чије је деловање супротно одредби става 1. овог члана доноси Уставни суд.

Забрана рада спортског удружења односи се и на све делове удружења.

Симболи визуелног идентитета и друге ознаке спортског удружења коме је забрањен рад не смеју се јавно употребљавати.

Одредбе ст. 1–4. овог члана сходно се примењују и на забрану рада повезивања више лица из члана 36. став 2. овог закона.

2.1.2. Спортско привредно друштво

Члан 92.

Спортско привредно друштво могу основати физичка и/или правна лица, у складу са законом.

Спортско привредно друштво може се основати као друштво са ограниченом одговорношћу или акционарско друштво, у складу са законом.

Спортско привредно друштво може обављати спортску активност и спортску делатност ако испуњава услове из члана 35. овог закона и ако се те активности и делатности обављају као претежна делатност спортског привредног друштва.

Нето добит коју у текућој години оствари друштво из става 1. овог члана мора бити најмање 70% реинвестирана у спортску делатност тог друштва.

На повреду конкуренције при обављању спортских делатности сходно се примењују прописи којима се уређује заштита конкуренције, осим ако то није супротно самој природи спортских активности и спортских делатности.

На решавање спорова насталих у вези са обављањем спортских активности и делатности спортског привредног друштва са другим учесницима у систему спорта сходно се примењују одредбе овог закона о спортској арбитражи.

Спортско привредно друштво може да ангажује, односно региструје спортисте и спортске стручњаке на основу закљученог уговора у складу са чл. 10. и 31. овог закона.

Назив спортског привредног друштва не сме доводити у заблуду у погледу гране или области спорта коме припада спортско привредно друштво или о томе о каквој се врсти правног лица ради.

Испуњеност услова из става 3. овог члана утврђује решењем спортски инспектор у оквиру инспекцијског надзора.

На решење спортског инспектора из става 9. овог члана може се уложити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења.

Исто лице не може директно, посредно или преко повезаних лица, у смислу закона којим се уређују привредна друштва, бити власник, односно имати уделе или акције у више од једног спортског привредног друштва у истом степену такмичења, а у оквиру исте гране спорта може имати уделе или акције на које отпада највише 5% основног капитала спортског привредног друштва само у још једном спортском привредном друштву.

Уделе, односно акције спортског привредног друштва не могу, директно, посредно или преко повезаних лица да имају лица чији послови и активности могу непосредно да утичу на такмичење у одговарајућој грани спорта, односно степену такмичења (спортске судије, спортски посредници, спортисти, тренери и др.), као и власници спортских кладионица.

Уколико неко лице стекне уделе, односно акције супротно одредбама ст. 11. и 12. овог члана, дужно је да без одлагања отуђи свој удео, односно акције које је стекло иако није на то имало право, а док то не учини не може да оствари права из стечених удела, односно акција ни у једној спортској организацији. До отуђења удела, односно акција, права из удела, односно акција остварује повереник кога именује надлежни национални грански спортски савез.

СТИЦАЊЕ УДЕЛА, ОДНОСНО АКЦИЈА СУПРОТНО ОВОМ ЗАКОНУ НИШТАВО ЈЕ.

На спортско привредно друштво основано у форми акционарског друштва не примењују се одредбе закона којим је регулисано преузимање акционарских друштава путем објављивања понуда за преузимање.

2.2. Предузетник

Члан 93.

Предузетник који се бави стручним радом у области спорта мора имати одговарајуће спортско звање у складу са овим законом.

Предузетник може обављати спортску делатност ако има обезбеђен одговарајући објекат, одговарајућу опрему, ангазоване одговарајуће спортске стручњаке и ако испуњава услове у погледу безбедности у обављању делатности, укључујући и потребне акте (правила о реду и сл.), ако овим законом није другчије утврђено.

На самостално обављање спортске делатности примењују се прописи којима се уређује предузетништво, ако овим законом није другчије одређено.

Министар прописује ближе услове из става 2. овог члана.

Испуњеност услова из става 2. овог члана утврђује решењем спортски инспектор у оквиру инспекцијског надзора.

На решење спортског инспектора из става 5. овог члана може се уложити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења.

Члан 94.

Пословима посредовања приликом преласка спортисте, односно спортског стручњака из једне у другу спортску организацију и приликом закључења уговора између спортисте, односно спортског стручњака и спортске организације може се бавити привредно друштво, односно предузетник у области спорта ако има дозволу за рад издату од стране надлежног националног гранског спортског савеза, као и друга лица у складу са правилима надлежног међународног спортског савеза (у даљем тексту: организација за спортско посредовање).

Организација за спортско посредовање може обављати делатност спортског посредовања под условом да има ангажованог спортског стручњака са одговарајућим спортским звањем и одговарајућом дозволом за рад издатом од стране надлежног националног гранског спортског савеза.

Надлежни национални грански спортски савез утврђује услове и поступак за стицање дозволе за рад из става 1. овог члана.

Министарство даје сагласност на акт из става 3. овог члана.

Надлежни национални грански спортски савез издаје дозволу за рад организацији за спортско посредовање и обавештава Министарство о сваком издавању дозволе, у року од 15 дана од дана издавања.

Надлежни национални грански спортски савез дужан је да изврши јавну објаву на званичном сајту савеза издатих дозвола за рад из става 5. овог члана.

У дозволу за рад организацији за спортско посредовање уносе се одговарајући подаци о личности из члана 5. став. 2. овог закона.

Дозвола за рад издата организацији за спортско посредовање од стране надлежног међународног спортског савеза сматра се важећом дозволом за рад из става 1. овог члана за време за које је издата.

Уговор о посредовању са спортистом који нема потпуну пословну способност може се пуноважно закључити само уз претходну писану и оверену у складу са законом сагласност оба родитеља, односно старатеља.

Уговор о посредовању у спорту, као и све измене и допуне тог уговора, закључују се у писаној форми и оверавају у складу са законом и обавезно садржи износ накнаде организацији за спортско посредовање, рок на који се закључује и обим овлашћења организације за спортско посредовање, укључујући и овлашћење за заступање, а у противном је ништав.

Уговор о посредовању у спорту закључује се на период од најдуже две године, с тим да између истих уговорних страна може бити по истеку овог рока поново закључен уговор о посредовању.

Уговор између спортисте, односно спортског стручњака и спортске организације који је закључен уз посредовање или заступање организације за спортско посредовање мора садржати означење организације за спортско посредовање, а у противном је ништав.

Организација за спортско посредовање може штитити интересе само једне стране из уговора о посредовању, а у супротном дугује накнаду штете лицу са којим има закључен уговор о посредовању.

Одредбе овог закона које се односе на организацију за спортско посредовање односе се и на сва физичка и правна лица која имају закључене уговоре о улагању у спортисте, односно спортске стручњаке на основу којих имају право на део прихода који произлази из обављања њихове спортске активности, односно делатности.

Члан 95.

Правна и физичка лица која не учествују у спортским такмичењима која су у оквиру надлежног националног гранског спортског савеза који организује спортска такмичења и којима је претежна делатност пружање услуга стручног рада у спорту из члана 27. став 1. овог закона (школе фудбала, школе тениса, кампови, фитнес центри, други спортски центри и сл.), могу обављати спортске делатности само у облику привредног друштва, односно одговарајућем облику предузетништва и не могу у називу тог привредног друштва, односно одговарајућем облику предузетништва имати реч „клуб” или реч „савез” или речи „спортски клуб”.

Обављање делатности из става 1. овог члана од стране спортског удружења супротно условима из става 1. овог члана преставља основ за престанак спортског удружења.

Постојање околности из става 1. овог члана решењем утврђује спортски инспектор.

На решење спортског инспектора из става 3. овог члана може се уложити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења.

2.3. Спортска друштва

Члан 96.

Спортске организације могу се, ради уређивања и остваривања заједничких циљева и интереса, као и заједничког наступања у области спорта, удруживати у спортска друштва.

Спортско друштво је носилац права на заједнички назив и заједничке симболе, ако статутом спортског друштва није друкчије одређено.

На оснивање, упис у Регистар, обављање спортских активности и спортских делатности, стицање средстава и остваривање прихода, решавање спорова, одговорност, као и на друга питања у вези с радом спортских друштава, сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на спортска удружења, ако овим законом није друкчије одређено.

2.4. Грански спортски савези

Члан 97.

Спортске организације, територијални грански спортски савези, самостални професионални спортисти, савези и стручна и друга удружења у одређеној грани спорта која испуњавају услове за обављање спортских активности и делатности прописане овим законом могу се, ради уређивања питања од заједничког интереса, заједничког репрезентовања, уређивања питања организовања такмичења и статуса спортиста у одређеној грани спорта, удруживати у гранске спортске савезе за једну или више спортских грана, у складу са законом и спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза.

Организације из става 1. овог члана морају бити уписане у Регистар.

Надлежни национални грански спортски савез, односно грански спортски савез члан надлежног националног гранског спортског савеза дужан је да прими у чланство субјекте из става 1. овог члана у року од 60 дана од дана подношења уредног захтева за пријем у чланство, ако је њихов статут у складу са статутом тог савеза.

Спортске организације које окупљају лица с инвалидитетом могу се удруживати по спортским гранама или по другом критеријуму, у складу са спортским правилима надлежних међународних спортских савеза.

Члан 98.

Грански спортски савези оснивају се првенствено с циљем: развоја спортске гране, односно спортских активности и делатности у подручју свог деловања; усклађивања активности својих чланова; репрезентовања националног спорта у подручју свог деловања; стварања услова за постизање врхунских спортских резултата; организовање и вођење спортских такмичења; учешћа у унапређивању стручног рада спортских стручњака; подстицања бављења спортом, посебно деце и омладине, у свом подручју деловања.

Грански спортски савези уписују се у Регистар.

На оснивање, упис у Регистар, обављање спортских активности и спортских делатности, стицање средстава и остваривање прихода, решавање

спорова, одговорност, забрану дискриминације, назив, ангажовање спортиста и спортских стручњака, општа и појединачна акта, као и на друга питања у вези с радом гранских спортских савеза, сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на спортска удружења.

Грански спортски савез се може основати ако на подручју за које се оснива има најмање три регистроване спортске организације у грани спорта за коју се тај савез оснива.

Члан 99.

Надлежни национални грански спортски савез јесте највиши облик удруживања у Републици Србији у одговарајућој грани спорта.

Надлежни национални грански спортски савез има искључиву улогу у одређеној грани спорта за репрезентовање националног спорта на међународним такмичењима и у међународним спортским савезима, организовање и вођење националних спортских такмичења и уређење обављања спортских активности и делатности путем спортских правила.

Само један спортски савез може да стекне статус надлежног националног гранског спортског савеза у једној грани спорта, осим у случају спорта особа са инвалидитетом.

Надлежни национални грански спортски савез користи у свом називу назив Републике Србије, у складу са законом.

Председник управе или заступник националног гранског спортског савеза или другог националног спортског савеза не може бити члан управе, председник или заступник друге организације у области спорта, осим управе Олимпијског комитета Србије, Параолимпијског комитета Србије, Спортског савеза Србије, Републичког завода и Покрајинског завода.

Надлежни национални грански спортски савези и други национални спортски савези, територијални спортски савези, професионални спортски клубови и спортске организације које се такмиче у националним спортским лигама морају да имају запосленог или ангажованог спортског стручњака или стручњака у спорту са положеним спортским стручним испитом.

Стручни спортски испит из става 6. овог члана полаже се пред комисијом коју образује министар из реда истакнутих стручњака у области спорта.

Министар прописује програм, садржај, начин и трошкове полагања стручног спортског испита, образац уверења о положеном стручном спортском испиту и уређује остала питања у вези са стручним спортским испитом из става 6. овог члана.

У уверење о положеном стручном спортском испиту уносе се одговарајући подаци о личности из члана 5. став 10. овог закона.

Надлежни национални грански спортски савез дужан је да објави на интернет страници Агенције годишњи финансијски извештај и ревизорски извештај.

Члан 100.

Надлежни национални грански спортски савез утврђује спортска правила у одговарајућој грани спорта, а у складу са законом и спортским правилима надлежног међународног спортског савеза.

Спортским правилима из става 1. овог члана утврђују се:

- 1) систем, пропозиције, правила и календар такмичења, укључујући и одређивање аматерских и професионалних спортских такмичења и лига;
- 2) правила за организовање спортских такмичења;
- 3) услови и критеријуми за учешће на спортским такмичењима и поступак утврђивања њихове испуњености, укључујући и услове за наступ страних спортиста и спортиста који наступају за стране репрезентације;
- 4) услови и критеријуми за учешће на националном лигашком спортском такмичењу, односно професионалном спортском такмичењу и поступак утврђивања њихове испуњености (дозвола за сезону);
- 5) начин и поступак регистравања уговора између спортисте, односно спортског стручњака и спортске организације и опште (минималне) услове за закључење уговора између спортисте, односно спортског стручњака и спортске организације;
- 6) услови за организовање и учешће спортских организација у такмичењима за подручје више држава или више региона различитих држава;
- 7) услови и начин регистравања спортиста и спортских стручњака за спортску организацију, укључујући и регистравање страних спортиста и спортских стручњака;
- 8) мере за спречавање негативних појава у спорту (допинг, насиље и недолично понашање, лажирање спортских резултата, расизам и шовинизам, нелегално клађење и др.);
- 9) медицинска заштита спортиста;
- 10) дисциплински поступак и дисциплинске казне;
- 11) статус спортиста и спортских стручњака и преласци спортиста и спортских стручњака у домаће и иностране спортске организације, укључујући трансфере и уступање спортиста између спортских организација;
- 12) услови за вршење посредовања у преласцима спортиста и спортских стручњака из једне у другу спортску организацију;
- 13) статус спортских судија, суђење на такмичењима, надзор над суђењем и статус и надлежности других службених лица на спортским такмичењима;
- 14) обављање стручног рада у спортским организацијама;
- 15) друга питања утврђена законом и спортским правилима надлежног међународног спортског савеза.

Надлежни национални грански спортски савез дужан је да, у року од 15 дана од дана ступања на снагу спортских правила из става 1. овог члана, достави примерак тих правила Министарству, укључујући и касније измене и допуне правила, рачунајући рок посебно за сваки општи акт којим су утврђена спортска правила из става 2. овог члана.

Надлежни национални грански спортски савез дужан је да објави спортска правила и статут из става 1. овог члана на званичној интернет презентацији тог савеза.

Надлежни национални грански спортски савез даје мишљење Министарству о постојању интереса за пријем у држављанство Републике Србије спортисте или спортског стручњака који је страни држављанин.

Надлежни национални грански спортски савез дужан је да донесе програм развоја гране спорта за коју је основан, за најмање четири године, и да га достави Министарству у року од 15 дана од дана доношења.

Надлежни национални грански спортски савез дужан је да достави Министарству оверен превод статута надлежног међународног спортског савеза, укључујући и касније измене и допуне тог статута.

Члан 101.

На међународне гранске спортске савезе који имају седиште на територији Републике Србије сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на националне гранске спортске савезе.

Назив међународног гранског спортског савеза из става 1. овог члана може бити на страном језику и латиничном писму.

2.5. Спортски савез Србије и други територијални спортски савези

Члан 102.

Организације у области спорта са одређене територије оснивају, ради уређивања и остваривања спортских питања од заједничког интереса, територијални спортски савез (за Републику Србију, аутономну покрајину, јединицу локалне самоуправе, градску општину).

Спортски савез Србије јесте територијални спортски савез за Републику Србију у који се удружују надлежни национални грански спортски савези, надлежни национални спортски савези за области спорта, национална стручна и друга спортска удружења, као и територијални спортски савези за аутономну покрајину, јединицу локалне самоуправе и градску општину.

Спортски савез Србије обавља послове којима се обезбеђују услови за праћење, развој и унапређење спортске рекреације, спорта деце, укључујући физичко васпитање деце предшколског узраста и школски спорт, универзитетски спорт, спорт у дијаспори и врхунског спорта у неолимпијским спортовима, као и друге послове у складу са овим законом и Националном стратегијом развоја спорта (у даљем тексту: Стратегија), а посебно:

1) утврђује, као поверени посао, својство лица које се самостално бави спортом као јединим и основним занимањем на основу мерила за утврђивање тог својства, која се утврђују уз сагласност Министарства;

2) решава арбитражне спорове за неолимпијске спортове, области спорта и територијалне спортске савезе;

3) учествује у раду Управног одбора Републичког завода;

4) у своје име предлаже годишње и посебне програме којима се остварује општи интерес у области спорта и прикупља од надлежних националних гранских спортских савеза преко којих се остварује општи интерес у неолимпијским спортовима, надлежних националних спортских савеза преко којих се остварује општи интерес у одређеним областима спорта и територијалних спортских савеза и у њихово име предлаже годишње и посебне програме којима се остварује општи интерес у области спорта;

5) учествује у раду стручних комисија које врше евалуацију програма који се финансирају у складу са овим законом;

6) даје мишљење на акт министра којим се утврђује надлежни национални спортски савез за грану, односно област спорта, спортске гране и

спортске дисциплине у Републици Србији и спортске гране које су од посебног значаја за Републику Србију;

7) учествује у раду комисије за припрему категоризације спортова, спортиста и спортских стручњака и врши рангирање;

8) даје мишљење у вези са кандидатуром за организацију великих међународних спортских такмичења на територији Републике Србије;

9) привремено остварује надлежности и права и обавезе из чл. 99, 100. и 106. овог закона уколико у одређеној грани спорта или области спорта није образован надлежни национални грански спортски савез, односно надлежни национални спортски савез за област спорта или национални спортски савез изгуби статус надлежног националног гранског спортског савеза, односно надлежног националног спортског савеза за област спорта или надлежни национални грански спортски савез, односно надлежни национални спортски савез за област спорта не функционише у складу са овим законом, ако овим законом није другчије прописано;

10) привремено остварује надлежности територијалног спортског савеза јединице локалне самоуправе у јединици локалне самоуправе у којој није образован територијални спортски савез или он не функционише у складу са овим законом;

11) стара се о унапређењу заштите здравља спортиста и спортских стручњака из неолимпијских спортова и спречавању негативних појава у спорту;

12) прати остваривање функција територијалних спортских савеза у јединицама локалне самоуправе и одобравање и реализацију програма, односно пројеката који се финансирају из јавних прихода у јединицама локалне самоуправе и два пута годишње подноси извештај Министарству и јединицама локалне самоуправе о томе.

На оснивање, упис у Регистар и обављање спортских активности и спортских делатности, стицање средстава и остваривање прихода, као и на друга питања у вези са радом територијалног спортског савеза сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на гранске спортске савезе, ако овим законом није другчије одређено.

Министарство решењем утврђује испуњеност услова да Спортски савез Србије привремено остварује надлежности и права националног спортског савеза из става 3. тачка 9) овог члана, односно привремено остварује надлежности територијалног спортског савеза из става 3. тачка 10) овог члана.

Спортски савез Србије дужан је да донесе оквирни програм развоја грана и области спорта из става 3. овог члана, у границама својих надлежности утврђених овим законом, за најмање четири године, и да га достави Министарству у року од 15 дана од дана доношења.

Спортски савез Србије има статус надлежног националног спортског савеза у погледу остваривања својих надлежности утврђених овим законом.

Против решења Министарства из става 5. овог члана може се покренути управни спор, у складу са законом.

2.6. Олимпијски комитет Србије и Параолимпијски комитет Србије

Члан 103.

Олимпијски комитет Србије јесте организација у области спорта, образована у складу с Олимпијском повељом и призната од стране Међународног олимпијског комитета.

Олимпијски комитет Србије обавља послове којима се обезбеђују услови за: праћење, развој и унапређење врхунског спорта и система врхунског спорта у олимпијским спортовима, организацију и одржавање међународних спортских такмичења која су у надлежности Међународног олимпијског комитета, остваривање међудржавне и међународне спортске сарадње и реализацију програма и пројеката из ове области који су од општег интереса за Републику Србију, као и друге послове у складу са овим законом, а посебно:

- 1) решава арбитражне спорове за олимпијске спортове;
- 2) учествује у раду Управног одбора Републичког завода;
- 3) у своје име предлаже годишње и посебне програме којима се остварује општи интерес у области спорта и прикупља од својих сталних чланова (надлежних националних гранских спортских савеза олимпијских спортова) и у њихово име предлаже годишње и посебне програме којима се остварује општи интерес у области спорта;
- 4) учествује у раду стручних комисија које врше евалуацију програма који се финансирају у складу с овим законом;
- 5) даје мишљење на акт министра којим се утврђују национални грански спортски савези чији се програми финансирају из буџета Републике Србије, спортске гране и спортски објекти од значаја за Републику Србију;
- 6) учествује у раду комисије за припрему категоризације спортова, спортиста и спортских стручњака и врши рангирање;
- 7) даје мишљење у вези с кандидатуром за организацију великих међународних спортских такмичења на територији Републике Србије за олимпијске спортове;
- 8) стара се о унапређењу заштите здравља спортиста и спортских стручњака из олимпијских спортова и спречавању негативних појава у спорту;
- 9) привремено остварује функцију носиоца програма надлежног националног гранског спортског савеза олимпијског спорта из члана 99. став 1. овог закона у односу на задовољавање општег интереса у области спорта из члана 112. став 1. тачка 1) овог закона, уколико у одређеној грани спорта није образован надлежни национални грански спортски савез или национални спортски савез изгуби статус надлежног националног гранског спортског савеза или надлежни национални грански спортски савез не функционише у складу са овим законом.

Олимпијски комитет Србије своје активности обавља у складу са начелима олимпијског покрета и Олимпијском повељом Међународног олимпијског комитета.

На оснивање, упис у Регистар и обављање спортских активности и спортских делатности, као и на друга питања у вези с радом и програмима Олимпијског комитета Србије, сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на националне гранске спортске савезе, ако овим законом није друкчије одређено.

Речи „олимпијски” и „олимпијада”, самостално или у међусобној вези, као и одговарајуће речи или групе речи у страном језику, могу бити коришћене у називу, односно пословном имену неке организације или за означавање одређене спортске приредбе.

Олимпијски комитет Србије може да користи олимпијске симболе у оквиру свог визуелног идентитета, у складу са законом.

Параолимпијски комитет Србије јесте организација у области спорта образована у складу с Параолимпијском повељом и призната од стране Међународног параолимпијског комитета.

Параолимпијски комитет Србије обавља послове којима се обезбеђују услови за: праћење, развој и унапређење спорта особа са инвалидитетом, организацију и одржавање међународних спортских такмичења која су у надлежности Међународног параолимпијског комитета, остваривање међудржавне и међународне спортске сарадње и реализацију програма и пројеката из области спорта особа са инвалидитетом који су од општег интереса за Републику Србију, као и друге послове у складу са овим законом.

Одредбе ст. 2–6. овог члана сходно се примењују и на Параолимпијски комитет Србије.

Министарство решењем утврђује испуњеност услова да Олимпијски комитет Србије, односно Параолимпијски комитет Србије привремено остварује функције националног гранског спортског савеза из става 2. тачка 9) овог члана.

Против решења Министарства из става 10. овог члана може се покренути управни спор, у складу са законом.

Олимпијски комитет Србије и Параолимпијски комитет Србије дужни су да донесу оквирне програме развоја олимпијских, односно параолимпијских спортова из става 2. овог члана, у границама својих надлежности утврђених овим законом, за најмање четири године, и да га достави Министарству у року од 15 дана од дана доношења.

Олимпијски комитет Србије и Параолимпијски комитет Србије имају статус надлежних националних спортских савеза у погледу остваривања својих надлежности утврђених овим законом.

Члан 104.

Олимпијски комитет Србије, Параолимпијски комитет Србије и Спортски савез Србије споразумно утврђују кодекс професионалне етике за обављање стручног рада у спорту.

2.7. Стручна и друга удружења и савези у области спорта

Члан 105.

Спортски стручњаци и стручњаци у спорту могу се ради уређивања и остваривања стручних спортских питања од заједничког интереса удруживати у стручна спортска удружења (удружења тренера, спортских судија и др.).

Спортске организације, спортска друштва, спортски савези и друга правна и физичка лица могу ради остваривања заједничких циљева и интереса у области спорта оснивати и друга удружења (организациони одбори, удружења навијача и др.) и савезе у области спорта.

На оснивање, упис у Регистар и обављање спортских активности и спортских делатности, као и на друга питања у вези с радом удружења и савеза из ст. 1. и 2. овог члана, сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на спортска удружења.

Удружењем у области спорта из става 2. овог члана не сматра се удружење коме основни статутарни разлог оснивања није остваривање циљева у области спорта, већ остваривање неког другог допуштеног циља, у складу са законом којим је уређен рад удружења.

Члан 106.

Спортске организације и стручна и друга удружења и савези у одређеној области спорта могу се удруживати у одговарајуће спортске савезе за области спорта, у складу са законом и спортским правилима надлежног националног спортског савеза за одређену област спорта.

На оснивање, упис у Регистар и обављање спортских активности и спортских делатности, стицање средстава и остваривање прихода, као и на друга питања у вези са радом спортског савеза за област спорта сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на гранске спортске савезе, ако овим законом није друкчије одређено.

Надлежни национални спортски савез за област спорта дужан је да донесе програм развоја области спорта за коју је основан, за најмање четири године, и да га достави Министарству у року од 15 дана од дана доношења.

2.8. Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије

Члан 107.

Републички завод јесте установа која обавља делатност ради развоја стручног рада и задовољавања стручних потреба у области спорта.

Делатност Републичког завода обухвата:

- 1) периодична тестирања, односно праћење антрополошких способности и карактеристика деце, омладине и одраслих;
- 2) контролу тренираности перспективних и врхунских спортиста и стручно-саветодавну помоћ тим спортистима и спортским стручњацима;
- 3) организацију и реализацију континуираних тренинга и завршних припрема перспективних и врхунских спортиста;
- 4) вођење националних евиденција у области спорта (прикупљање података и обрада) и периодично објављивање и публикавање збирних података из националних евиденција;
- 5) стручно оспособљавање и усавршавање спортских стручњака и стручњака у области спорта и медицине спорта у сарадњи са одговарајућом акредитованом високошколском установом, у складу са законом;
- 6) обављање надзора над стручним радом у области спорта преко стручних спортских надзорника;
- 7) евалуацију здравственог стања учесника у физичким активностима;
- 8) унапређење здравственог стања и функционалних способности перспективних и врхунских спортиста;
- 9) организациону и стручну помоћ организацијама које реализују програме којима се остварује општи интерес у области спорта и организаторима великих међународних спортских такмичења;
- 10) саветовање при планирању, изградњи и реконструкцији спортских објеката у јавној својини и праћење њихове искоришћености;

11) пропагандну, издавачку, научну, истраживачко-развојну и библиотечку делатност у области спорта и медицине спорта, у складу са законом;

12) учествовање у изради Стратегије;

13) давање мишљења и стручне помоћи учесницима у систему спорта у питањима од значаја за развој спорта;

14) међународну сарадњу у области спорта и медицине спорта;

15) унапређење развоја спорта деце и младих;

16) праћење планирања изградње и искоришћености спортских објеката;

17) идентификацију и развој спортских талената, у сарадњи са надлежним националним гранским спортским савезима.

Републички завод може обављати и здравствену делатност, односно одређене послове здравствене делатности, у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Републички завод може обављати и друге послове, у складу са Статутом.

На статут Републичког завода сагласност даје Влада, а на општи акт којим се уређује организација и систематизација радних места у Републичком заводу, финансијски план и годишњи програм рада Републичког завода сагласност даје Министарство.

Послови из става 2. тач. 4) и 6) овог члана обављају се као поверени послови.

Републички завод има статус националног тренинг центра и има искључиво право за обављање делатности из става 2. тачка 3) овог става, осим уколико из објективних разлога организација и реализација континуираних тренинга и завршних припрема перспективних и врхунских спортиста није могућа у Републичком заводу.

Члан 108.

Органи Републичког завода јесу: директор и управни одбор.

Управни одбор Републичког завода има седам чланова, од којих два представника Министарства, једног представника истакнутих стручњака из области спорта које предлаже Министарство, једног представника Олимпијског комитета Србије, једног представника Спортског савеза Србије и два представника Републичког завода.

За члана управног одбора и директора Републичког завода може бити именовано лице које има високо образовање.

Управни одбор Републичког завода одлучује већином гласова од укупног броја чланова управног одбора.

Директора, председника и чланове управног одбора Републичког завода именује и разрешава Влада.

Надзор над законитошћу рада Републичког завода врши Министарство.

Члан 109.

На организацију и рад Републичког завода примењују се прописи о јавним службама, ако овим законом није друкчије одређено.

Средства за рад Републичког завода обезбеђују се у буџету Републике Србије и из других извора, у складу са законом.

2.9. Установе и привредна друштва за обављање спортских делатности

Члан 110.

Установе у области спорта могу оснивати, у складу са законом којим се уређују јавне службе, Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: оснивач) и у буџету оснивача обезбеђују се средства за рад, у складу са законом.

Годишњи програм рада установе из става 1. овог члана одобрава оснивач.

Установе у области спорта могу оснивати и друга правна и физичка лица, под условима прописаним законом.

Привредна друштва за обављање спортске делатности могу оснивати физичка или правна лица у складу са законом.

Установе и привредна друштва из ст. 1, 3. и 4. овог члана могу обављати спортску делатност ако имају обезбеђен одговарајући простор, односно објекат, одговарајућу опрему, одговарајуће спортске стручњаке у зависности од врсте делатности, ако испуњавају услове у погледу безбедности за обављање делатности и ако имају одговарајућу унутрашњу организацију, односно службе.

Министар прописује ближе услове из става 5. овог члана.

Испуњеност услова из става 5. овог члана утврђује решењем спортски инспектор у оквиру инспекцијског надзора.

На решење спортског инспектора из става 7. овог члана може се уложити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења.

Установа и привредно друштво за обављање спортске делатности не може у називу имати реч: „клуб” или „савез”.

2.10. Спортске задужбине, фондације и фондови

Члан 111.

Ради остваривања друштвено корисних циљева у области спорта могу се оснивати спортске задужбине и фондације.

На оснивање и рад спортских задужбина и фондација примењују се прописи о задужбинама и фондацијама.

Република Србија оснива Национални фонд за развој спорта с циљем подршке унапређењу спортске рекреације, промоције и подстицања бављења спортом свих грађана Републике Србије, а нарочито деце, жена, омладине и особа са инвалидитетом.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе може основати фонд за развој спорта за остваривање циљева из става 3. овог члана.

Фонд из ст. 3. и 4. овог члана оснива се као буџетски фонд у складу са законом којим се уређује буџетски систем и за остваривање својих циљева првенствено се финансира из донација од стране организација у области спорта и других правних лица, као и из других средстава у складу са законом.

III. ОПШТИ ИНТЕРЕС

Члан 112.

Општи интерес у области спорта јесте:

1) обезбеђивање услова за припрему, учешће и остваривање врхунских спортских резултата спортиста на олимпијским играма, параолимпијским играма и другим великим међународним спортским такмичењима;

2) унапређење система спорта и подизање капацитета Олимпијског комитета Србије, Параолимпијског комитета Србије и Спортског савеза Србије и других надлежних националних спортских савеза за гране и области спорта преко којих се остварује општи интерес у области спорта;

3) изградња, опремање и одржавање спортских објеката који су од значаја за развој спорта на целом подручју Републике Србије, водећи рачуна о регионалној покривености и степену развоја спортске инфраструктуре у јединицама локалне самоуправе;

4) стипендије за спортско усавршавање врхунских спортиста аматера и новчана помоћ врхунским спортистима са посебним заслугама;

5) национална признања и награде за посебан допринос развоју и афирмацији спорта;

6) активности спортских кампова за перспективне спортисте, који су од посебног значаја за Републику Србију;

7) организација међународних и националних спортских такмичења од значаја за Републику Србију;

8) обезбеђивање услова за организовање и одржавање школских и универзитетских спортских такмичења на нивоу Републике Србије;

9) унапређење спортске рекреације, промоција и подстицање бављења спортом свих грађана Републике Србије, а нарочито деце, жена, младих и особа са инвалидитетом;

10) спречавање негативних појава у спорту (допинг, насиље и недолично понашање, намештање спортских резултата и др.);

11) унапређење заштите здравља спортиста, унапређење стручног рада и стручног оспособљавања у спорту;

12) међудржавна и међународна спортска сарадња и развијање спорта и сарадње са организацијама из дијаспоре;

13) научни скупови, истраживачко-развојни и научноистраживачки пројекти у спорту и издавање спортских публикација од националног значаја;

14) делатност и програми организација у области спорта чији је оснивач Република Србија.

За остварење општег интереса у области спорта из става 1. овог члана обезбеђују се средства у буџету Републике Србије.

Средства која се у буџету Републике Србије остваре приређивањем игара на срећу, у складу са законом, користе се за остваривање општег интереса из става 1. овог члана.

Члан 113.

Општи интерес у области спорта из члана 112. овог закона остварује се кроз финансирање или суфинансирање програма и пројеката, ако законом није друкчије прописано, и то:

- 1) за тач. 1)–8) на годишњем нивоу (у даљем тексту: годишњи програм);
- 2) за тач. 9)–13) по јавном позиву (у даљем тексту: посебни програм).

Финансирање делатности организација из члана 112. став 1. тачка 14) овог закона врши се у складу са законом.

Члан 114.

Годишње и посебне програме достављају носиоци, односно предлагачи програма и пројеката у смислу овог закона према динамици утврђеној Програмским календаром из члана 117. овог закона.

Надлежни национални спортски савези који остварују општи интерес у области спорта из члана 112. став 1. тачка 2) овог закона уз предлог годишњег програма подносе и предлог програма, односно активности од општег интереса за које се сагласно овом закону подноси посебни програм и не могу да конкуришу по јавном позиву.

Министарство може изузетно одобрити одређени програм којим се реализује општи интерес у области спорта из члана 112. став 1. овог закона и на основу поднетог предлога програма у току године, без јавног позива, у случају када је у питању програм од посебног значаја за остваривање општег интереса у спорту, а подносе га носиоци програма из члана 116. овог закона и када је у питању програм који није из објективних разлога могао бити поднет у складу с Програмским календаром, а предмет и садржај програма је такав да може бити успешно реализован само од стране одређеног носиоца програма.

У предлог годишњег и посебног програма и пројекта уносе се одговарајући подаци о личности из члана 5. став 10. овог закона лица која учествује у реализацији програма, односно пројекта.

Члан 115.

Предлог програма, односно пројекта може се изузетно односити и на активности које се реализују у дужем временском периоду, до четири године, под условом да је то нужно с обзиром на природу и циљеве активности, да су предлогом програма, односно пројекта за сваку годину предвиђена потребна средства и да су мерљиви годишњи резултати реализације програма.

Наставак реализације програма, односно пројекта из става 1. овог члана одобрава се сваке године.

Реализација, односно наставак програма, односно пројекта из ст. 1. и 2. овог члана може се одобрити само ако је поднет годишњи извештај за претходну буџетску годину у складу с уговором о реализовању програма, односно пројекта и ако су остварени очекивани резултати.

Достављање програма**Члан 116.**

Предлог годишњих програма из члана 112. став 1. тач. 1), 2), 7) и 8) овог закона подносе Олимпијски комитет Србије, Параолимпијски комитет Србије и Спортски савез Србије, у складу са овим законом.

Национални грански спортски савези олимпијских спортова предлоге својих годишњих програма из става 1. овог члана подносе обједињено преко Олимпијског комитета Србије, национални грански спортски савези параолимпијских спортова предлоге својих годишњих програма из става 1. овог члана подносе обједињено преко Параолимпијског комитета Србије, а сви остали национални спортски савези подносе предлоге годишњих програма обједињено преко Спортског савеза Србије.

Предлог годишњег програма давања стипендија за спортско усавршавање врхунских спортиста аматера, националних признања за посебан допринос развоју и афирмацији спорта, доделе награда и новчане помоћи врхунским спортистима и организације кампова за перспективне спортисте, подноси надлежни национални грански спортски савез преко кога се остварује општи интерес у одређеној грани спорта.

Предлоге посебних програма подносе Олимпијски комитет Србије, Параолимпијски комитет Србије и Спортски савез Србије у своје име и у име својих чланова, у складу са овим законом, као и друге организације у области спорта.

Предлог пројекта изградње, опремања и одржавања спортског објекта, подноси власник, односно корисник земљишта или спортског објекта уз сагласност власника земљишта, односно спортског објекта.

Предлог програма организовања међународне спортске приредбе од значаја за Републику Србију подноси учесник у систему спорта који има сагласност за кандидовање и организовање те приредбе, обезбеђену у складу са овим законом.

Предлози годишњих и посебних програма из ст. 1. и 3. овог члана могу садржати активности учесника у систему спорта који су чланови носиоца програма.

Предлози годишњих и посебних програма састоје се из једне или више програмских целина, а подносе се одвојено за сваку од области из члана 112. став 1. овог закона.

Акредитоване високошколске и научно-истраживачке установе имају статус организације у области спорта у односу на подношење и реализовање програма из члана 112. став 1. тач. 11) и 13) овог закона и обављање послова стручног оспособљавања у области спорта.

Програмски календар

Члан 117.

Годишњи програм извршава се према следећој динамици:

1. јун – предлагачи, односно носиоци програма достављају своје предлоге годишњих програма Министарству;

1. јул – министар образује стручну комисију за избор програма и пројеката која анализира и оцењује поднете предлоге годишњих програма;

15. јул – Министарство доноси прелиминарну одлуку, на предлог стручне комисије о додели средстава за наредну буџетску годину за реализацију годишњих програма којима се остварује општи интерес у области спорта;

15. децембар – Министарство ревидира предлоге годишњих програма и усклађује их са средствима утврђеним у буџету Републике Србије за наредну годину;

30. децембар – Министарство доноси одлуку и обавештава носиоце програма о висини одобрених средстава по програмима и пројектима.

Посебни програм извршава се по јавном позиву.

Рокови из става 1. овог члана представљају крајњи рок у Програмском календару.

Услови и критеријуми

Члан 118.

Одобравање годишњих и посебних програма из члана 113. став 1. овог закона врши се у складу са овим законом и Стратегијом, а код годишњих програма и у односу на категоризације у смислу овог закона и програме развоја надлежних националних спортских савеза.

Програм из става 1. овог члана финансира се у целини или делимично и под условима који обезбеђују да се уз најмањи утрошак средстава из буџета Републике Србије постигну намеравани резултати.

Грана спорта у оквиру које се реализује програм треба да је од посебног значаја за Републику Србију.

Носилац програма, односно пројекта мора да буде регистрован у складу са законом, уписан у националну евиденцију у складу са овим законом, да искључиво или претежно послује на недобитној основи, ако законом није друкчије одређено, да има седиште у Републици Србији, да је директно одговоран за припрему и извођење програма, односно пројекта, да је претходно обављао делатност најмање годину дана, да испуњава, у складу са овим законом, прописане услове за обављање спортских активности и делатности и да је са успехом реализовао одобрени програм, односно пројекат, уколико је био носилац програма ранијих година.

Носилац програма, односно пројекта не може да: буде у поступку ликвидације, стечаја и под привременом забраном обављања делатности; има блокаду пословног рачуна у тренутку закључења уговора о реализацији програма и пребацивања буџетских средстава на пословни рачун, пореске дугове или дугове према организацијама социјалног осигурања; буде у последње две године правноснажном одлуком кажњен за прекршај или привредни преступ у вези са својим финансијским пословањем, коришћењем имовине, раду са децом и спречавањем негативних појава у спорту.

Носилац програма из члана 116. став 6. овог закона може да буде организација у области спорта коју је наменски и привремено основала за техничку организацију међународног спортског такмичења организација у области спорта која има сагласност за организовање међународног спортског такмичења.

Финансијски план за реализацију програма, односно пројекта састоји се из непосредних трошкова реализације програма, односно пројекта у вези зарада и хонорара лица ангажованих на непосредној реализацији програма, односно пројекта, материјалних трошкова и административних трошкова реализације програма, односно пројекта (оправдани директни трошкови) и додатних оправданих трошкова носиоца програма, односно пројекта (оправдани индиректни трошкови) који не могу бити већи од 15% од оправданих директних трошкова.

При одобравању програма, односно пројекта којим се остварује општи интерес у области спорта, приоритет имају програми који су структурне и развојне природе, а између програма организовања, односно учешћа на

спортским приредбама, приоритет имају програми који се односе на спортске приредбе вишег ранга.

Програми и пројекти се финансирају једнократно или у ратама, у зависности од временског периода за реализацију програма.

Министар ближе уређује: критеријуме, и начин одобравања програма, односно пројекта и доделе средстава; изглед и садржину предлога програма, односно пројекта и документацију која се уз предлог подноси; садржину и изглед извештаја о реализацији програма, начин и поступак контроле реализације одобрених програма, односно пројекта.

Министарство може да утврди у јавном позиву за достављање предлога посебних програма пројектне, односно програмске задатке за подношење програма.

Трошкови програма којима се остварује општи интерес у области спорта из члана 116. став 1. овог закона морају се односити, по правилу, најмање 15% на активности повезане са спортом деце.

Једном надлежном националном гранском спортском савезу, односно једном надлежном националном спортском савезу за област спорта не може се одобрити више од 20% средстава од укупне суме средстава буџета Републике Србије предвиђених за финансирање програма надлежних националних спортских савеза.

Члан 119.

Организације у области спорта могу да подносе програме, односно пројекте у складу са овим законом индивидуално или удружено са другим организацијама у области спорта.

У случају партнерских програма, односно пројеката из става 1. овог члана само једна организација је директно одговорна за управљање финансијским средствима свих партнерских организација у програму, односно пројекту.

Члан 120.

Ако је у једној спортској грани, односно области регистровано више националних гранских спортских савеза, односно више националних спортских савеза за област спорта финансирају се програми само надлежног националног гранског спортског савеза, односно надлежног националног спортског савеза за област спорта којима се остварује општи интерес.

Министар доноси акт којим утврђује:

- 1) надлежне националне спортске савезе за спортске гране и области спорта у Републици Србији;
- 2) спортске гране и области спорта у Републици Србији и спортске дисциплине у оквиру спортских грана и области спорта;
- 3) спортске гране које су од посебног значаја за Републику Србију.

Министар доноси акт из става 2. овог члана нарочито на основу: организације савеза, броја учлањених организација и спортиста, економске снаге, медијског и друштвеног утицаја, развијености спортске гране, националне и међународне организованости и традиције, чланства у надлежном међународном спортском савезу, система такмичења, испуњености прописаних услова за обављање спортских активности и делатности, као и спортских резултата.

Пре доношења акта из става 2. овог члана, Министарство прибавља мишљење Олимпијског комитета Србије, Параолимпијског комитета Србије и Спортског савеза Србије.

Изузетно од става 1. овог члана у области спортске рекреације више националних спортских савеза могу имати статус надлежног националног спортског савеза преко кога се остварује општи интерес у области спортске рекреације.

Одобрење програма

Члан 121.

За оцену годишњих и посебних програма, односно пројеката министар формира стручну комисију у којој, поред представника Министарства, учествују и представници Олимпијског комитета Србије, Параолимпијског комитета Србије, Спортског савеза Србије и Републичког завода.

Комисија врши стручни преглед и даје оцену поднетих предлога, на основу овог закона и услова и критеријума наведених у јавном позиву и доставља министру предлог за одобравање програма.

О одобрењу годишњег и посебног програма, односно пројекта Министарство одлучује појединачним решењем.

Решења Министарства из става 3. овог члана су коначна и против њих се може водити управни спор.

Предмет управног спора из става 4. овог члана не може бити износ добијених средстава по основу годишњих и посебних програма, односно пројеката.

Ако су носиоцу програма, односно пројекта за реализацију одобреног програма додељена мања средства од средстава наведених у финансијском плану програма, носилац програма је обавезан да пре закључења уговора о реализовању програма усклади план реализације програма са висином додељених средстава и да достави Министарству допуну, односно измену предложеног програма, или доказ да је обезбедио додатна средства за реализацију програма, а у противном ће се сматрати да је одустао од закључења уговора.

Уговарање

Члан 122.

Са носиоцем одобреног програма или пројекта Министарство закључује уговор о реализовању програма, односно пројекта којим се обавезно уређује: назив и седиште носиоца програма, односно пројекта; врста и садржина програма, односно пројекта; време реализације програма, односно пројекта, односно обављања активности; циљеви и очекивани резултати; висина додељених средстава; временски план употребе средстава; начин надзора над одвијањем реализације програма, односно пројекта обавезе носиоца програма у погледу подношења извештаја о реализацији програма, односно пројекта; доказивање реализације програма, односно пројекта, наменског коришћења средстава, медијског представљања програма, односно пројекта и учешћа Републике Србије у његовом финансирању.

Уколико се носилац одобреног програма, односно пројекта не одазове позиву за закључење уговора у року од осам дана од дана пријема позива, сматраће се да је одустао од предлога програма.

Уговор о реализовању програма, односно пројекта којим се остварује општи интерес у области спорта закључен супротно одредбама овог закона ништав је.

Носилац одобреног програма, односно пројекта коме су пренета средства дужан је да наменски користи средства добијена из буџета Републике Србије.

Уговор о одобравању програма, односно пројекта којим се задовољава општи интерес у области спорта у Републици Србији који је закључен супротно овом закону ништав је.

Национална признања, награде и стипендије

Члан 123.

Спортистима, држављанима Републике Србије који као репрезентативци Републике Србије освоје медаљу на Олимпијским играма, Параолимпијским играма, Шаховској олимпијади, светским и европским првенствима у олимпијским и параолимпијским спортским дисциплинама, или су били, односно буду носиоци светског рекорда у олимпијским и параолимпијским спортским дисциплинама, или постану освајачи ДЕЈВИС куп-а или ФЕД куп-а Међународне тениске федерације, додељује се национално спортско признање у виду доживотног месечног новчаног примања након навршених 40 година живота.

Спортистима и тренерима држављанима Републике Србије, који као чланови репрезентације Републике Србије на Олимпијским играма, Параолимпијским играма, Шаховској олимпијади и светским и европским првенствима у олимпијској или параолимпијској спортској дисциплини освоје једну од медаља или освоје ДЕЈВИС куп или ФЕД куп Међународне тениске федерације, додељује се новчана награда.

Спортској организацији на територији Републике Србије која освоји европско клупско првенство највишег нивоа према критеријумима надлежног међународног спортског савеза, у спортовима прве категорији према Националној категоризацији спортова, додељује се новчана награда.

Члан 124.

Право на национално спортско признање из члана 123. став 1. овог закона остварује се од дана доношења акта о додели тог признања.

Влада уређује ближе услове, начин исплате и висину националних спортских признања и новчаних награда.

Влада одлучује решењем о додели националног спортског признања и новчане награде, на предлог Министарства, а по поднетом захтеву лица које испуњава услове из члана 123. овог закона.

Уколико носилац националног спортског признања својим понашањем или учешћем у активностима које нису у складу са законом, спортским правилима или другим општим актима организација у области спорта штети угледу спорта, и на тај начин, угледу Републике Србије, Влада може, на предлог Министарства, решењем одлучити да не додели, односно укине национално спортско признање.

Против решења Владе из ст. 3. и 4. овог члана може се водити управни спор.

На основу решења Владе о додели националног спортског признања, односно новчане награде из става 3. овог члана Министарство закључује са

спортистом, тренером и спортском организацијом из члана 123. ст. 1, 2. и 3. овог закона уговор о исплати новчаног примања.

Члан 125.

Награде спортистима и тренерима држављанима Републике Србије за посебан допринос развоју и афирмацији неолимпијског спорта и критеријуми за њихову доделу уређују се посебним актом Владе, при чему висина износа награда не може да прелази износе утврђене за олимпијске спортове.

Са спортистом и тренером из става 1. овог члана Министарство закључује уговор о одобравању новчаног примања на основу додељене новчане награде.

Члан 126.

Врхунским спортистима аматерима за спортско усавршавање додељује се стипендија, а врхунским спортистима са посебним заслугама за развој спорта у Републици Србији може се доделити новчана помоћ.

Са врхунским спортистом из става 1. овог члана Министарство закључује уговор о одобравању стипендије, односно новчане помоћи, на основу кога се спортисти месечно исплаћује стипендија, односно новчана помоћ.

Уговор из става 2. овог члана обавезно садржи: новчани износ стипендије, односно новчане помоћи спортисти, рокове исплате, рок важења уговора и обавезе спортисте.

Члан 127.

Број стипендија које могу добити врхунски спортисти аматери истог надлежног националног гранског спортског савеза одређује се према рангу спорта и рангу надлежног националног гранског спортског савеза коме спортиста припада, који је утврђен категоризацијом спортова и националних гранских спортских савеза, у складу са овим законом.

Висина месечног износа стипендије за спортско усавршавање врхунских спортиста аматера утврђује се у зависности од ранга који спортисти имају у складу са националном категоризацијом спортиста.

Врхунски спортиста може добити стипендију за спортско усавршавање, односно новчану помоћ уколико је обухваћен предлогом годишњег програма надлежног националног гранског спортског савеза из члана 116. став 3. овог закона и ако испуњава обавеза према националној спортској репрезентацији.

Члан 128.

Новчану помоћ може добити врхунски спортиста са посебним заслугама за развој спорта који је категоризацијом спортиста, у складу са овим законом, рангиран као заслужни спортиста.

Новчана помоћ из става 1. овог члана може се користити за покриће трошкова које је спортиста лично имао за припреме или учешће на такмичењима или за лечење проузроковано повредом насталом на такмичењу, или за покриће других посебно оправданих трошкова, под условом да ти трошкови већ нису покривени давањима организација у области спорта, спонзора или донатора, односно да трошкови лечења нису покривени здравственим осигурањем, у складу са законом.

Члан 129.

Врхунски спортиста аматер који је добио стипендију за спортско усавршавање и врхунски спортиста са посебним заслугама који је добио

новчану помоћ у складу са овим законом не могу средства добијана по овим основима користити супротно намени за коју су средства добијена, нити пренети део или целокупан износ тих средстава другим учесницима у систему спорта.

У случају да врхунски спортиста аматер који је добио стипендију за спортско усавршавање и врхунски спортиста са посебним заслугама који је добио новчану помоћ у складу са овим законом средства добијана по овим основима користе супротно намени за коју су средства добијена или пренесу део или целокупан износ тих средстава другим учесницима у систему спорта обавезни су да изврше повраћај дела или целокупног износа средстава добијених по овом основу.

Министар утврђује ближе услове и критеријуме, начин и поступак за одобрење стипендирања врхунских спортиста аматера за спортско усавршавање и за доделу новчане помоћи врхунским спортистима са посебним заслугама, као и критеријуме за утврђивање висине месечног износа стипендија и висине новчане помоћи.

Право на стипендију за спортско усавршавање престаје спортисти стицањем националног признања за посебан допринос развоју и афирмацији спорта у складу са овим законом или престанком испуњавања услова из става 3. овог члана.

Извештавање

Члан 130.

Носиоци одобрених програма, односно пројеката обавезни су да Министарству, на његов захтев, као и у року који је предвиђен уговором о реализовању програма, односно пројекта, а најмање једном годишње, доставе извештај са потребном документацијом о остваривању програма, односно пројекта или делова програма, односно пројекта и коришћењу средстава буџета Републике Србије.

Носиоци одобреног програма, односно пројекта у завршном извештају о реализацији програма, односно пројекта врше и процену постигнутих резултата са становишта постављених циљева.

Министарство може обуставити даље финансирање програма, односно пројекта односно једнострано раскинути уговор о реализовању програма, односно пројекта ако носилац одобреног програма, односно пројекта не достави извештај у року предвиђеном уговором.

Носиоцу одобреног програма, односно пројекта не могу бити одобрена средства за реализацију новог програма, односно пројекта пре него што поднесе извештај у складу са ст. 1. и 2. овог члана.

Носиоци одобреног програма, односно пројекта у року од 15 дана од дана усвајања завршног извештаја о реализацији програма чине доступним јавности извештај о свом раду и о обиму и начину стицања и коришћења средстава и тај извештај достављају Министарству.

На свим документима и медијским промоцијама везаним за реализовање програма, односно пројекта мора бити истакнуто да се програм, односно пројекат финансира средствима из буџета Републике Србије.

Носилац одобреног програма, односно пројекта дужан је да чува евиденцију, односно документацију која се односи на реализовање тог програма, односно пројекта десет година од дана када је тај програм, односно пројекат завршен, ако законом није друкчије одређено.

Олимпијски комитет Србије, Параолимпијски комитет Србије и Спортски савез Србије као предлагачи програма из члана 116. став 1. овог закона дужни су да прате реализацију одобрених програма и да на крају реализације програма подносе извештај Министарству о остваривању циљева и ефеката програма, а ако се уоче озбиљни проблеми и недостаци у реализацији програма и пре тога.

Надлежни национални спортски савези обавезни су да Олимпијском комитету Србије, Параолимпијском комитету Србије и Спортском савезу Србије пруже све потребне информације и омогуће увид у сва документа и све активности везане за реализацију програма, као и да им достављају у исто време када и Министарству, примерак извештаја о реализацији програма.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и организације у области спорта чији се програми и пројекти у области спорта финансирају из јавних прихода Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и од стране јавних предузећа достављају Министарству извештај о одобреним и реализованим програмима и пројектима којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта.

Министар ближе уређује садржај рокове и начин подношења извештаја из става 9. овог члана.

Подаци из извештаја из става 9. овог члана обрађују се и користе као јединствени информациони систем.

У извештај из става 1. овог члана уносе се одговарајући подаци о личности из члана 5. став 10. овог закона лица која је учествовала у реализацији програма.

Контрола реализације

Члан 131.

Министарство врши надзор над реализацијом програма, односно пројеката и наменским коришћењем одобрених средстава и једном годишње извештава Владу о коришћењу средстава буџета Републике Србије за остваривање општег интереса у области спорта, утврђеног овим законом.

Члан 132.

Министарство ставља на увид јавности: извештај о поднетим предлозима програма, односно пројеката са траженим износом средстава, извештај о одобреним програмима, односно пројектима са износом одобрених средстава, годишњи извештај о реализовању свих одобрених програма, односно пројеката за остваривање општег интереса у спорту.

Члан 133.

Средства добијена из буџета Републике Србије за реализовање програма, односно пројеката којима се остварује општи интерес у области спорта морају се вратити у буџет Републике Србије, заједно са затезном каматом од момента пријема, уколико подносилац, односно носилац програма:

- 1) нетачно или непотпуно обавести даваоца средстава о битним околностима везаним за одобрење и реализовање програма, односно пројекта;
- 2) својим пропустом не изврши програм, односно пројекат у целини или га изврши у небитном делу или га изврши са битним закашњењем;
- 3) употреби средства ненаменски, у потпуности или делимично,

4) не придржава се прописаних или уговорених мера које су утврђене ради осигурања реализације програма, односно пројекта;

5) не достави у предвиђеним роковима потребне извештаје и доказе, иако га је давалац средстава претходно упозорио на неправилности и последице;

6) престане да испуњава услове који су на основу овог закона потребни за добијање средстава;

7) спречи или онемогући спровођење прописаних, односно уговорених контролних мера.

Министарство ће захтевати повраћај дела датих средстава у случају из става 1. тач. 4) и 6) овог члана или у случају када је програм извршен са закашњењем, ако су реализованим активностима постигнути битни ефекти програма, односно пројекта.

Министарство ће захтевати повраћај дела датих средстава у случају из става 1. тачка 3) овог члана уколико су средства само делимично ненаменски утрошена, а то није битно утицало на постизање битних ефеката програма.

Министарство врши, по завршетку одобреног програма, анализу реализације програма и постизања планираних ефеката и, у случају да оцени да планирани ефекти нису постигнути у битном делу пропустом носиоца програма, затражиће од носиоца програма да одржи скупштину у року од 60 дана ради утврђења одговорности лица која су реализовала програм и лица која су учествовала у доношењу одлука које су довеле до непостизања планираних ефеката програма.

Носилац програма из ст. 1. и 4. овог члана не може добијати средства из јавних прихода за реализацију својих програма две године од дана када је утврђено да је у потпуности ненаменски употребио одобрена средства за реализацију програма или својим пропустом није постигао у битном делу планиране ефекте програма.

Потребе и интереси грађана у области спорта у аутономној покрајини

Члан 134.

Потребе и интереси грађана у области спорта за чије се остваривање обезбеђују средства у буџету аутономне покрајине, у складу са овим законом, јесу:

1) изградња, опремање и одржавање спортских објеката којима се доприноси развоју спорта на територији аутономне покрајине, односно обезбеђују услови за развој врхунског спорта на територији аутономне покрајине (спортски објекти од значаја за аутономну покрајину);

2) промоција и подстицање бављења грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом, на територији аутономне покрајине;

3) организација спортских такмичења од значаја за аутономну покрајину;

4) стварање услова за развој врхунског спортског стваралаштва и унапређење квалитета рада са перспективним и талентованим спортистима на територији аутономне покрајине;

5) школска спортска такмичења на нивоу аутономне покрајине;

- 6) делатност Покрајинског завода и других организација у области спорта чији је оснивач аутономна покрајина;
- 7) активности покрајинских спортских савеза од значаја за аутономну покрајину;
- 8) развој спортских грана које су од посебног значаја за аутономну покрајину;
- 9) спречавање негативних појава у спорту (допинг, насиље и недолично понашање, намештање спортских резултата и др.) на нивоу аутономне покрајине и унапређење заштите здравља спортиста;
- 10) стручно-спортски скупови, истраживачко-развојни и научноистраживачки пројекти и издавање спортских публикација од значаја за аутономну покрајину;
- 11) унапређивање стручног рада у организацијама у области спорта са територије аутономне покрајине;
- 12) награде и признања за постигнуте спортске резултате и допринос развоју спорта у аутономној покрајини;
- 13) стипендије за спортско усавршавање категорисаних спортиста, посебно перспективних спортиста;
- 14) прикупљање и дистрибуција података у области спорта од значаја за аутономну покрајину, укључујући периодична тестирања и праћење, у анонимизираним облику, стања физичких способности деце, омладине и одраслих на територији аутономне покрајине;
- 15) друге потребе и интереси грађана у области спорта од значаја за аутономну покрајину, које утврди аутономна покрајина преко својих органа.

Носилац програма којим се обезбеђује остваривање потреба и интереса грађана у аутономној покрајини не може за финансирање истих активности да конкурише и за средства од другог нивоа власти у Републици Србији.

Члан 135.

Аутономна покрајина, преко својих органа, у складу са законом:

- 1) обезбеђује остваривање потреба и интереса грађана у области спорта на територији аутономне покрајине из члана 134. овог закона;
- 2) уређује и води евиденције у области спорта од значаја за аутономну покрајину;
- 3) утврђује спортске објекте од значаја за аутономну покрајину;
- 4) обезбеђује услове за рад, односно обављање делатности Покрајинског завода и других организација у области спорта чији је оснивач аутономна покрајина;
- 5) утврђује преко којих се покрајинских спортских савеза задовољавају потребе и интереси грађана на територији аутономне покрајине када је у једној спортској грани регистровано више покрајинских гранских спортских савеза и утврђује које спортске гране су од посебног значаја за аутономну покрајину;
- 6) уређује ближе услове за коришћење јавних спортских терена на територији аутономне покрајине;
- 7) врши инспекцијски надзор над спровођење овог закона на територији аутономне покрајине, у складу са законом.

Послови из става 1. тач. 6) и 7) овог члана врше се као поверени.

У евиденцијама из става 1. тачка 2) овог члана могу се водити само одговарајући подаци о личности из члана 168. ст. 4–6. овог закона, с тим да се на вођење евиденција и коришћење података из евиденција сходно примењују одредбе члана 168. ст. 15–19. овог закона.

Члан 136.

Одредбе овог закона и подзаконских аката донетих на основу овог закона које се односе на услове, критеријуме и начин одобрења програма, односно финансирање делатности којима се остварује општи интерес у области спорта, закључење уговора, подношење извештаја, контролу реализације и обавезу враћања добијених средстава, сходно се примењују и на програме, односно делатности којима се остварују потребе и интереси грађана у области спорта у аутономној покрајини.

Аутономна покрајина преко својих органа уређује ближе услове, критеријуме и начин и поступак доделе средстава из буџета аутономне покрајине, односно одобрење програма за остваривање потреба и интереса грађана у области спорта на територији аутономне покрајине и начин јавног објављивања података о предложеним програмима за финансирање, одобреним програмима и реализацији одобрених програма.

Једној организацији у области спорта не може се одобрити више од 20% средстава од укупне суме средстава буџета аутономне покрајине предвиђених за финансирање програма из области спорта, с тим да се трошкови програма којима се задовољавају потребе и интереси грађана на територији аутономне покрајине морају односити, по правилу, најмање 15% на активности повезане са спортом деце.

Предлог свог годишњег програма и годишњих програма организација у области спорта са седиштем на територији аутономне покрајине из члан 134. став 1. тач. 2), 4), 5), 7), 8), 11), 12), 13) и 14) овог закона, подноси надлежни територијални спортски савез аутономне покрајине, а предлог посебних програма из члана 134. став 1. тач. 1), 3), 9), 10), 12) и 15) овог закона – територијални спортски савез аутономне покрајине и друге организације у области спорта са седиштем на територији аутономне покрајине, у складу са динамиком утврђеном у члану 117. став 1. овог закона.

Уговор о одобрењу програма, односно пројекта којим се задовољавају потребе и интереси грађана у аутономној покрајини који је закључен супротно овом закону или без постојања акта из става 2. овог члана ништав је.

Потребе и интереси грађана у области спорта у јединицама локалне самоуправе

Члан 137.

Потребе и интереси грађана за чије се остваривање обезбеђују средства у буџету јединица локалне самоуправе, у складу са законом, јесу:

1) подстицање и стварање услова за унапређење спортске рекреације, односно бављења грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом;

2) изградња, одржавање и опремање спортских објеката на територији јединице локалне самоуправе, а посебно јавних спортских терена у стамбеним насељима или у њиховој близини и школских спортских објеката, и набавка спортске опреме и реквизита;

3) организација спортских такмичења од посебног значаја за јединицу локалне самоуправе;

4) обезбеђење услова и организовање спортских кампова за спортски развој талентованих спортиста и унапређење квалитета стручног рада са њима;

5) учешће спортских организација са територије јединице локалне самоуправе у домаћим и европским клупским такмичењима;

6) физичко васпитање деце предшколског узраста и школски спорт (унапређење физичког вежбања, рад школских спортских секција и друштава, општинска, градска и међуопштинска школска спортска такмичења и др.);

7) делатност организација у области спорта чији је оснивач јединица локалне самоуправе;

8) делатност организација у области спорта са седиштем на територији јединице локалне самоуправе које су од посебног значаја за јединицу локалне самоуправе;

9) унапређење заштите здравља спортиста и обезбеђивање адекватног спортско-здравственог образовања спортиста, посебно младих, укључујући и антидопинг образовање;

10) стипендирање за спортско усавршавање категорисаних спортиста, посебно перспективних спортиста;

11) спречавање негативних појава у спорту (допинг, насиље и недолично понашање, намештање спортских резултата и др.);

12) едукација, информисање и саветовање грађана, спортиста и осталих учесника у систему спорта о питањима битним за одговарајуће бављење спортским активностима и делатностима;

13) периодична тестирања, сакупљање, анализа и дистрибуција релевантних информација за адекватно задовољавање потреба грађана у области спорта на територији јединице локалне самоуправе, истраживачко-развојни пројекти и издавање спортских публикација;

14) унапређивање стручног рада учесника у систему спорта са територије јединице локалне самоуправе и подстицање запошљавања висококвалификованих спортских стручњака и врхунских спортиста;

15) рационално и наменско коришћење спортских сала и спортских објеката у државној својини чији је корисник јединица локалне самоуправе и спортских објеката у својини јединице локалне самоуправе кроз одобравање њиховог коришћења за спортске активности и доделу термина за тренирање учесницима у систему спорта;

16) награде и признања за постигнуте спортске резултате и допринос развоју спорта.

За задовољавање потреба и интереса грађана из става 1. овог члана јединице локалне самоуправе обезбеђују у свом буџету одговарајућа средства, уз поштовање приоритета утврђених овим законом.

Носилац програма којим се обезбеђује остваривање потреба и интереса грађана из става 1. овог члана не може за финансирање истих активности да подноси програме и за средства од другог нивоа власти у Републици Србији.

Спортска организација која је носилац годишњег програма мора бити члан одговарајућег надлежног националног гранског спортског савеза преко кога се остварује општи интерес у области спорта.

Јединица локалне самоуправе утврђује које су организације у области спорта из става 1. тачка 8) овог члана од посебног значаја за јединицу локалне самоуправе, сходном применом критеријума прописаних чланом 120. став 3. овог закона и на основу категоризације организација у области спорта у јединици локалне самоуправе и Програма развоја спорта у јединици локалне самоуправе.

Члан 138.

Одредбе овог закона и подзаконских аката донетих на основу овог закона које се односе на услове, критеријуме и начин одобрења програма и пројеката, односно финансирање делатности којима се остварује општи интерес у области спорта, закључење уговора, подношење извештаја, контролу реализације и обавезу враћања добијених средстава, сходно се примењују и на програме, односно делатности којима се задовољавају потребе грађана у области спорта у јединицама локалне самоуправе.

Јединица локалне самоуправе преко надлежних органа уређује ближе услове, критеријуме и начин и поступак доделе средстава из буџета јединице локалне самоуправе, односно одобрење програма за задовољавање потреба грађана у области спорта на територији јединице локалне самоуправе и начин јавног објављивања података о предложеним програмима за финансирање, одобреним програмима и реализацији одобрених програма.

Градови у којима су образоване градске општине уређују и обезбеђују задовољавање потреба и интереса грађана у области спорта у тим градским општинама сходном применом одредаба овог закона које се односе на потребе и интересе грађана у јединицама локалне самоуправе.

Једној организацији у области спорта не може се одобрити више од 20% средстава од укупне суме средстава буџета јединице локалне самоуправе предвиђених за финансирање програма из области спорта, с тим да се трошкови програма којима се задовољавају потребе и интереси грађана у јединици локалне самоуправе морају односити, по правилу, најмање 15% на активности повезане са спортом деце.

Предлог свог годишњег програма и годишњих програма организација у области спорта са седиштем на територији јединице локалне самоуправе из члан 137. став 1. тач. 1), 2), 3), 5), 6), 8), 10), 12), 13), 14) и 16) овог закона, подноси надлежни територијални спортски савез јединице локалне самоуправе, а предлог посебних програма из члана 137. став 1. тач. 4), 9), 11) и 15) овог закона – територијални спортски савез јединице локалне самоуправе и друге организације у области спорта са седиштем на територији јединице локалне самоуправе, у складу са динамиком утврђеном у члану 117. став 1. овог закона.

Под територијалним спортским савезом из става 5. овог члана сматра се онај територијални спортски савез који је учлањен у Спортски савез Србије.

Потребе грађана из члана 137. став 1. тач. 1), 2) и 6) овог закона имају приоритет при избору програма којим се задовољавају потребе грађана у области спорта у јединици локалне самоуправе, односно други програми могу бити одобрени тек након што се задовоље потребе грађана из члана 137. став 1. тач. 1), 2) и 6) овог закона.

Одобравање годишњих и посебних програма из става 4. овог члана у гранамa и областима из члана 120. став 2. тачка 2) овог закона врши се у складу са овим законом, Стратегијом, националним категоризацијама и Програмом развоја спорта у јединици локалне самоуправе, а код годишњих

програма и у односу на категоризације организација у области спорта у јединици локалне самоуправе.

Уговор о одобрењу програма, односно пројекта којим се задовољавају потребе и интереси грађана у јединици локалне самоуправе који је закључен супротно овом закону или без постојања акта из става 2. овог члана ништав је.

IV. КАТЕГОРИЗАЦИЈА У ОБЛАСТИ СПОРТА

Члан 139.

Националном категоризацијом спортова утврђују се критеријуми за рангирање и одређује ранг спортских грана на основу остварених спортских резултата које су постигли спортисти, спортске организације и националне спортске репрезентације на међународним спортским такмичењима, броја регистрованих спортских организација, спортиста и спортских стручњака, националне и међународне традиције, националне и међународне медијске заступљености и популарности, здравственог, социјалног и другог утицаја на учеснике, финансијског значаја и финансијске самосталности, рекламне атрактивности, приступачности појединих спортских грана и других значајних фактора.

Националном категоризацијом националних гранских спортских савеза утврђују се критеријуми за рангирање и одређује ранг надлежних националних гранских спортских савеза на основу ранга спортске гране, остварених спортских резултата које су постигли спортисти, спортске организације и националне спортске репрезентације на међународним спортским такмичењима, броја регистрованих спортских организација, спортиста и спортских стручњака, националне традиције и броја и врсте такмичења која се организују.

Националном категоризацијом спортиста утврђују се критеријуми и мерила за рангирање спортиста на основу резултата, узраста, пола и националне категоризације спортова, и уређује начин додељивања одређеног ранга – спортског статуса (статус врхунског спортисте, статус перспективног спортисте, статус талентованог спортисте и др.). Национална категоризација спортиста садржи и категоризацију спортиста са инвалидитетом. Спортски статус може стећи лице које је држављанин Републике Србије.

Националном категоризацијом спортских стручњака утврђују се критеријуми и мерила за рангирање спортских стручњака на основу квалитета рада, остварених резултата, степена стручности и националне категоризације спортова и уређује начин додељивања одговарајућег ранга – спортског статуса.

Националном категоризацијом спортских објеката утврђују се критеријуми и мерила за категорисање спортских објеката на основу врсте спортских активности, техничких карактеристика спортског објекта и нивоа такмичења за који испуњава услове.

Категоризацију из ст. 1–5. овог члана припремају стручне комисије које образује министар.

Комисију за припрему националних категоризација спортова, спортиста и спортских стручњака чине представници Олимпијског комитета Србије, Спортског савеза Србије, Републичког завода и Министарства, а комисију за припрему националне категоризације спортских објеката чине представници Министарства и Републичког завода.

Просторни и технички услови за рад комисија из става 6. овог члана обезбеђују се преко Спортског савеза Србије и Републичког завода.

Националну категоризацију спортова, националних гранских спортских савеза, спортиста, спортских стручњака и спортских објеката и поступак рангирања, односно категорисања спортиста, спортских стручњака и спортских објеката прописује министар.

Члан 140.

Националне категоризације спортова, надлежних националних гранских спортских савеза, спортиста и спортских стручњака утврђују се за период од две године, а национална категоризација спортских објеката за период од пет година.

На основу категоризације из става 1. овог члана једанпут годишње рангирање, односно категорисање врше:

- 1) Олимпијски комитет Србије – за олимпијске спортисте и спортске стручњаке;
- 2) Спортски савез Србије – за неолимпијске спортисте и спортске стручњаке;
- 3) Републички завод – за спортске објекте;
- 4) Параолимпијски комитет Србије – за параолимпијске спортисте и спортске стручњаке.

На извршено рангирање, односно категорисање спортиста, спортских стручњака и спортских објеката може се уложити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења о извршеном рангирању, односно категорисању.

Против коначног решења Министарства којим је одлучено о жалби из става 3. овог члана може се водити управни спор.

Послови из става 2. овог члана обављају се као поверени послови.

Рангирања из става 2. тач. 1), 2) и 4) овог члана врше се најкасније до краја јануара текуће године за претходну годину.

Члан 141.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу да утврде категоризацију организација у области спорта са своје територије, водећи рачуна о националним категоризацијама спортова и националних гранских спортских савеза и специфичним потребама и интересима аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

V. НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА

Члан 142.

Стратегију доноси Влада, на предлог Министарства, за период од десет година.

Стратегијом се утврђује:

- 1) стање у области спорта које постоји у тренутку доношења Стратегије;
- 2) основни принципи на којима се темељи развој спорта у Републици Србији;
- 3) краткорочни, периодични и дугорочни спортско-развојни циљеви у периоду за који се доноси и носиоци реализације тих циљева;

4) садржина, обим и процењена вредност активности на реализовању постављених спортско-развојних циљева;

5) обавезе и задаци носилаца јавне власти свих нивоа и носилаца спортских програма на реализацији постављених спортско-развојних циљева.

Средства за реализацију Стратегије обезбеђују се у буџету Републике Србије, као и у буџету аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, у року од годину дана од усвајања Стратегије, утврђује програм развоја спорта на својој територији, у складу са Стратегијом, и доставља га Министарству у року од 15 дана од дана усвајања.

VI. ШКОЛСКИ И УНИВЕРЗИТЕТСКИ СПОРТ И ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА

Члан 143.

Школски спорт, у смислу овог закона, обухвата организоване наставне и ваннаставне спортске активности у области школског физичког васпитања, укључујући и школска спортска такмичења која се спроводе у оквиру школског система у складу са наставним планом и програмом, утврђеним у складу са законом.

Универзитетски спорт, у смислу овог закона, обухвата спортске активности студената и студентска спортска такмичења.

Организовано ваннаставно бављење спортским активностима ученика и студената спроводи се кроз школске, односно студентске спортске секције, које организују школе и високошколске установе.

Изузетно од става 3. овог члана уколико школа, односно високошколска установа нема услова за организовање самосталне спортске секције, организација спортске секције може се реализовати кроз сарадњу школе, односно високошколске установе са организацијом у области спорта.

За бављење деце, односно студената спортским активностима из ст. 3. и 4. овог члана не може се наплаћивати новчана накнада.

Организоване наставне и ваннаставне спортске активности из ст. 1. и 2. овог члана имају приоритет у погледу коришћења школских спортских сала и терена у односу на активности лица изван школе.

Школе, високошколске установе, наставници, ученици и студенти могу оснивати и одговарајућа школска, односно студентска спортска удружења.

Ближе услове и правила за организовање школског и универзитетског спорта прописује министар надлежан за образовање, по прибављеном мишљењу Министарства.

Ученици и студенти не могу бити укључени у ваннаставне спортске активности и спортска такмичења ако није претходно утврђена њихова здравствена способност за бављење школским спортом.

Утврђивање здравствене способности ученика узраста од шест до 14 година живота из става 9. овог члана врши изабрани лекар педијатар надлежне здравствене установе током обавезног систематског прегледа у складу са законом, односно лекар специјалиста спортске медицине или педијатрије надлежне здравствене установе када се утврђивање здравствене способности врши изван систематског прегледа.

Утврђивање здравствене способности из става 9. овог члана врши се у складу са законом којим су уређени систематски прегледи школске деце и чланом 19. овог закона.

Трошкови утврђивања здравствене способности ученика из става 9. овог члана обухваћени су обавезним здравственим осигурањем, у складу са законом, када се утврђивање здравствене способности врши у здравственој установи.

Стручни надзор над обављањем стручног рада у школском и универзитетском спорту врши се у складу са законом.

У односу на организоване ваннаставне спортске активности ученика и студената кроз школске, односно универзитетске спортске секције, удружења и екипе, организовано физичко васпитање деце предшколског узраста кроз игру и спортске активности, као и у односу на обављање стручног рада у спорту, предшколске установе, школе и високошколске установе имају статус организација у области спорта, у складу са овим законом.

Школе и високошколске установе које имају организоване школске, односно универзитетске спортске секције или спортске екипе могу оснивати, односно бити чланови надлежних спортских савеза за школски, односно универзитетски спорт.

Физичко васпитање деце предшколског узраста обухвата организоване моторне активности у различитим видовима и модалитетима, кроз игру, као и спорт с циљем подстицања био-психо-социјалног развоја деце.

Члан 144.

Врхунски спортисти имају право на посебне услове при упису на студије на високошколским установама и на посебне услове студирања (организовање испита и теоријске и практичне наставе преко консултативног и менторског рада у терминима који су прилагођени потребама врхунских спортиста).

Високошколске установе обезбеђују и уређују услове из става 1. овог члана и услове за бављење студената спортским активностима, у складу са законом и општим актима високошколске установе.

VII. СПОРТСКИ ОБЈЕКТИ

Члан 145.

Спортски објекти су уређене и опремљене површине и објекти намењени обављању спортских активности.

Спортски објекат, поред простора намењеног спортским активностима, може да има и пратећи простор (санитарни, гардеробни, спремнишни, гледалишни и др.) и уграђену опрему (грађевинску и спортску).

Спортски објекти морају бити приступачни особама са инвалидитетом, деци и старијим особама.

Члан 146.

Према врсти простора у коме се обављају спортске активности објекти могу бити:

- 1) затворени спортски објекти;
- 2) отворени спортски терени.

Спортски објекат који у свом саставу има и затворене и отворене просторе у којима се обављају спортске активности разврстава се према претежној површини врсте простора (отвореног и затвореног дела простора).

Затворени спортски објекти јесу објекти који представљају физичку, функционалну и техничко-технолошку целину са свим инсталацијама, постројењима и опремом намењени за обављање одређених спортских активности (хале, базени, балон сале и сл.).

Отворени спортски терени јесу посебно уређене површине намењене за обављање одређених спортских активности (трим стазе, скијалишта, планинарске стазе и пешачки путеви, бицикличке стазе, плаже и сл.).

Изузетно, за потребе обављања тренинга и реализације такмичења и јавни пут, река и језеро сматрају се отвореним спортским теренима, у складу са овим законом.

Члан 147.

Спортски објекти од националног значаја јесу објекти који имају националну и репрезентативну улогу у развоју спорта и очувању спортских вредности.

Статус спортског објекта од националног значаја стиче се актом Владе, на предлог Министарства, а по прибављеном мишљењу Олимпијског комитета Србије, Спортског савеза Србије и Републичког завода.

Члан 148.

Спортским објектима од националног значаја утврђеним актом Владе не може се мењати намена.

Спортском објекту из става 1. овог члана може се одузети статус објекта од националног значаја ако се не користи за обављање спортских активности и спортских делатности и остваривање спортских циљева, не одржава у стању које омогућава одговарајући ниво обављања тих активности и делатности и не осигурава безбедно коришћење, у складу са овим законом.

Влада ближе уређује услове, критеријуме и начин стицања, односно одузимања статуса спортског објекта од националног значаја.

Члан 149.

Јавни спортски објекти су спортски објекти јавне намене, у складу са законом.

Јавни спортски објекти могу се користити за обављање спортских активности под условом да су уређени, обележени, опремљени и одржавани у стању које омогућава одговарајући ниво обављања спортских активности и осигурава безбедно коришћење.

Јавни спортски објекти морају бити доступни грађанима под једнаким условима.

Начин и услове коришћења од стране корисника јавних спортских објеката и услове обављања спортских активности и делатности у јавним спортским објектима прописује министар.

Испуњеност услова из ст. 2. и 4. овог члана утврђује спортски инспектор у поступку инспекцијског надзора.

Јавни спортски објекти се пројектују и граде у складу са законом, водећи рачуна да могу да се користе за више спортских грана, за различите нивое употребе од стране грађана, уз максималну временску доступност и уз

претходну сагласност министра дату на основу прибављеног мишљења од Републичког завода, и сагласност надлежног покрајинског органа када је у питању јавни спортски објекат на територији аутономне покрајине.

Члан 150.

Део школе, односно високошколске установе намењен за остваривање наставног плана и програма физичког васпитања ученика, односно студената (школска спортска сала, школски спортски терен и сл.) има положај спортског објекта, у смислу овог закона.

Школски спортски објекти могу се, у складу са овим законом, давати на коришћење другим лицима само када су задовољене потребе наставних и ваннаставних спортских школских активности, у складу са годишњим програмом рада школе и уз сагласност надлежног органа јединице локалне самоуправе.

Члан 151.

Објекти и уређене површине који су основни услов за обављање спортских активности на одређеном подручју (планинарски домови, хангари за такмичарске чамце и др.) сматрају се спортским објектима, у смислу овог закона.

Члан 152.

Власник, односно корисник спортског објекта (у даљем тексту: власник) дужан је:

- 1) да га користи у складу са прописима и наменом објекта, укључујући и обезбеђење употребне дозволе;
- 2) да га одржава у технички исправном стању и да обезбеди одговарајуће санитарно-хигијенске услове;
- 3) да предузме мере које омогућавају предупређење, односно смањење ризика настанка штете за кориснике и трећа лица и којима се на повећане ризике утиче.

При изградњи, реконструкцији и одржавању спортских објеката мора се водити рачуна да они одговарају правилима надлежних међународних спортских савеза и спортским правилима надлежних националних гранских спортских савеза.

Члан 153.

Приликом израде просторних и урбанистичких планова, потребно је посебно водити рачуна о намени простора за спорт и рекреацију деце, омладине, лица са посебним потребама и грађана.

Члан 154.

Промена намене спортског објекта врши се по поступку прописаном законом који уређује област планирања и изградње.

Промена намене спортског објекта или његовог дела намењеног обављању спортских активности, може се одобрити уколико су испуњени следећи услови:

- 1) да је на одговарајући начин у другом спортском објекту који ће бити изграђен уместо постојећег објекта на територији исте јединице локалне самоуправе и који је, по правилу, за једну категорију виши од постојећег објекта у потпуности обезбеђено адекватно обављање спортских активности за које је био изграђен спортски објекат коме се мења намена;

- 2) да више не постоји потреба за конкретним спортским објектом;
- 3) да је промена намене у јавном интересу у битно већој мери него што је одржавање намене објекта.

Претходна сагласност о испуњености услова из става 2. овог члана прибавља се од Министарства.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана односе се и на случајеве потпуног или делимичног рушења спортског објекта или затварања објекта за коришћење у спортске сврхе (осим ако су у питању мере реконструкције или одржавања које не трају дуже од годину дана), као и измене и могућности коришћења спортског објекта на начин да објекат може да користи значајно мањи број лица него раније.

Допуштена је трајна или привремена промена намене дела пратећег простора спортског објекта, укључујући и земљиште које припада спортском објекту, под условом да није у питању гардеробни, санитарни, гледалишни, паркинг и сличан простор, да промене не угрожавају извођење и праћење спортских активности и да не умањују функционалност објекта.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе решењем даје сагласност на промену намене из става 5. овог члана.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе врши овлашћење из става 6. овог члана као поверени посао.

На решење надлежног органа јединице локалне самоуправе из става 6. овог члана може се изјавити жалба Министарству, у року од 15 дана од дана достављања решења.

Акти и уговори којима се врши промена намене спортског објекта, односно његовог дела супротно одредбама овог члана, ништави су.

Члан 155.

У случају отуђења спортског објекта који је у приватној својини, право прече куповине има јединица локалне самоуправе на чијој територији се спортски објекат налази, а супсидијарно аутономна покрајина и Република Србија.

На остваривање права прече куповине спортског објекта из става 1. овог члана примењују се одредбе закона којим је уређен промет непокретности.

На одговорност за штету која настане спортистима, гледаоцима, другим учесницима и трећим лицима услед недостатака спортског објекта (мањкава изградња, рђава конструкција, лоше одржавање и сл.) примењују се општа правила о објективној одговорности.

VIII. СПОРТСКЕ ПРИРЕДБЕ

Члан 156.

Спортске приредбе организују се у облику спортских манифестација (фестивали, сусрети, смотре, игре и сл.) и спортских такмичења.

Организовањем спортских приредаба могу се бавити спортске организације, савези и друга лица под условима утврђеним законом и спортским правилима.

Члан 157.

Организатор спортске приредбе обавезан је да:

- 1) осигура несметано и безбедно одржавање спортске приредбе;

2) предузме мере које омогућавају предупредњење ризика настанка штете за спортисте, гледаоце и друге учеснике спортске приредбе и трећа лица (упозорења, истицање забрана, давање обавештења и упутстава и сл.), као и мере којима се на повећане ризике утиче (безбедност спортског објекта, исправност и адекватност инсталиране и друге опреме, обезбеђење хитне медицинске помоћи, одвијање манифестације у складу са пропозицијама и др.);

3) предузме потребне безбедносне мере за спречавање насиља и недоличног понашања на спортским приредбама и мере за спречавање других негативних појава у спорту, у складу са законом и спортским правилима;

4) предузме потребне мере за спречавање допинга на спортској приредби, у складу са законом и спортским правилима;

5) предузме потребне мере заштите природе и животне средине, односно мере којима ће се предупредити, смањити и отклонити евентуални неповољни утицаји на природне вредности и животну средину;

6) пријави одржавање спортске приредбе у складу са прописима којима се уређује јавно окупљање грађана.

Организатор спортске приредбе одговара за штету која настане спортистима, гледаоцима и другим учесницима спортске приредбе и трећим лицима због непоштовања обавеза из става 1. овог члана, у складу са општим правилима о одговорности за проузроковану штету.

Надлежни национални грански спортски савез који је дао сагласност, односно дозволу или наложио да се одређена спортска приредба одржи иако нису били испуњени сви прописани услови, солидарно је одговоран са организатором за штету коју на спортској приредби претрпи неко од учесника спортске приредбе или треће лице услед пропуста у организацији.

Спортска приредба која се на територији Републике Србије организује под руководством међународног спортског савеза организује се и спроводи у складу са овим законом и спортским правилима тог савеза.

Надлежни национални грански спортски савез дужан је да покрене дисциплински поступак и примени дисциплинске мере утврђене спортским правилима против својих чланова (непосредних и посредних) који, као организатори, не предузму мере из става 1. овог члана.

Организатор спортске приредбе, односно службено лице надлежног националног спортског савеза дужно је да, у складу са законом, не дозволи почетак спортске приредбе, односно да је прекине трајно или привремено или да наложи одржавање спортске приредбе без присуства гледалаца, у потпуности или делимично, ако нису испуњени услови из става 1. тач. 1), 2), 3) и 6) овог члана.

Дисциплинске мере из става 5. овог члана обавезно обухватају: новчане казне, одузимање бодова и враћање у нижи ранг такмичења.

У случају поновљеног кршења обавеза из става 1. овог члана у току исте такмичарске сезоне обавезно се изриче дисциплинска мера одузимања бодова, а у случају континуираног и тешког кршења обавеза из става 1. овог члана у току исте такмичарске сезоне обавезно се изриче дисциплинска мера враћања у нижи ранг такмичења.

Члан 158.

На националним лигашким спортским такмичењима и професионалним спортским такмичењима у одређеној спортској сезони могу да учествују само

спортске организације, односно спортске екипе спортских организација које су добиле дозволу за сезону.

Дозволу из става 1. овог члана може добити спортска организација која испуњава прописане услове за бављење спортским активностима и спортским делатностима и посебне услове за издавање дозволе за сезону утврђене од стране надлежног националног гранског спортског савеза.

Надлежни национални грански спортски савез утврђује најмање следеће групе критеријума, односно услова за давање дозволе, у складу са законом:

- 1) спортски;
- 2) инфраструктурни;
- 3) персонални и административни, односно организациони;
- 4) правни;
- 5) финансијски.

Спортска организација-организатор такмичења из става 1. овог члана дужна је да има запослено или ангажовано лице са одговарајућим спортским звањем које координира обављање послова који се односе на безбедност учесника спортских такмичења чији је организатор, као и лице са одговарајућим спортским звањем у оквиру занимања менаџер у спорту за оперативне, односно извршне послове.

Финансијски услови из става 3. тачка 5) овог члана обухватају и ревизију финансијских извештаја спортске организације и услове који се односе на финансијски фер плеј.

Одредба става 4. овог члана сходно се примењује и на надлежни национални грански спортски савез.

Надлежни национални грански спортски савез утврђује испуњеност услова из ст. 1–5. овог члана пре почетка такмичарске сезоне и издаје дозволу из става 1. овог члана.

Спортска сезона из става 1. овог члана траје једну такмичарску сезону, ако спортским правилима надлежног међународног спортског савеза није друкчије одређено.

Члан 159.

Спортска приредба може да се организује ако организатор има обезбеђен одговарајући објекат, односно простор, опрему, стручне и друге раднике и ако испуњава друге услове у складу са законом и спортским правилима.

Спортисти, спортске организације, спортске екипе, спортски тренери, спортске судије, спортски делегати, односно друга стручна и службена лица могу да учествују на спортској приредби ако испуњавају услове утврђене овим законом и спортским правилима, и током учешћа морају поштовати обавезе утврђене законом и спортским правилима.

Спортске судије, спортски делегати и друга службена лица могу остварити право на накнаду трошкова и накнаду за обављање својих дужности, у складу са правилима надлежног националног гранског спортског савеза, с тим да се накнада трошкова и накнада за обављање дужности мора исплатити искључиво безготовински.

Забрањено је организовање било које спортске приредбе која се темељи на тзв. слободној борби два или више лица, као и учешће у таквој приредби.

Члан 160.

Надлежни национални грански спортски савез води систем такмичења у спортској грани за коју је основан.

У остваривању својих циљева везаних за вођење система спортских такмичења, надлежни национални грански спортски савез може поверити вођење одређених такмичења, укључујући и издавање дозвола за сезону, удружењу или организацији коју су основале спортске организације које учествују у такмичењу или сам надлежни национални грански савез.

Измене система такмичења у надлежности националног гранског спортског савеза могу се примењивати најраније по истеку једне такмичарске сезоне од утврђивања тих измена.

Пропозиције такмичења у надлежности националног гранског спортског савеза из члана 100. став 2. тачка 1) овог закона утврђују се најкасније 40 дана пре почетка такмичења и не могу се мењати у току такмичарске сезоне на коју се односе.

У гранама спорта у којима нема посебно напред утврђене такмичарске сезоне, надлежни национални грански спортски савез утврђује пропозиције такмичења из члана 100. став 2. тачка 1) овог закона најкасније 40 дана пре почетка сваког појединачног спортског такмичења.

Члан 161.

Надлежни национални грански спортски савез доноси одлуку о утврђивању професионалних спортских лига, на основу елабората о оправданости таквог система такмичења.

Једна спортска организација не може имати више од једне екипе у истом степену спортског такмичења.

Члан 162.

Организација у области спорта може се кандидовати за организовање великог међународног спортског такмичења на територији Републике Србије под условом да пре подношења кандидатуре:

- 1) образује иницијативни одбор за припрему кандидатуре;
- 2) припреми пројекат, односно студију о организовању и финансирању такмичења, која обавезно садржи материјално-техничке, финансијске, организационе и стручно-кадровске елементе за организацију;
- 3) прибави мишљење Олимпијског комитета Србије, односно Параолимпијског комитета Србије, када су у питању олимпијски, односно параолимпијски спортови и надлежног националног гранског спортског савеза у олимпијском спорту, односно параолимпијском спорту;
- 4) прибави мишљење Спортског савеза Србије и надлежног националног гранског спортског савеза у неолимпијском спорту;
- 5) прибави мишљење надлежног органа јединице локалне самоуправе на чијој територији се организује такмичење и територијалног спортског савеза јединице локалне самоуправе;
- 6) прибави сагласност Владе за велика међународна спортска такмичења из члана 163. тач. 1), 2), 3), 4) и 6) овог закона, односно сагласност Министарства за друга велика међународна спортска такмичења.

Министар прописује ближе услове из става 1. овог члана.

Давање сагласности из става 1. тачка 6) овог члана не ствара обавезу финансирања одобреног спортског такмичења.

Члан 163.

Велика међународна спортска такмичења, у смислу овог закона, јесу:

- 1) олимпијске и параолимпијске игре;
- 2) светска и европска првенства;
- 3) медитеранске игре;
- 4) универзијаде;
- 5) светски купови и финални турнири светске лиге;
- 6) зимски и летњи Олимпијски фестивал младих Европе;
- 7) балканска и друга регионална првенства;
- 8) финала и финални турнири европских клупских спортских такмичења, осим финала европских клупских такмичења која су резултат спортских успеха домаћих спортских организација;
- 9) критеријумски и квалификациони међународни спортски турнири националних спортских репрезентација.

Члан 164.

При одлучивању о сагласности на подношење кандидатуре за организовање великог међународног спортског такмичења у Републици Србији посебно се узимају у обзир следећи критеријуми:

- 1) организовање такмичења мора имати позитиван утицај на развој и ширење гране спорта у којој ће се такмичење одржати;
- 2) такмичење мора бити оправдано са становишта тржишта;
- 3) такмичење мора бити занимљиво за телевизијске и радио преносе, друге медије и гледаоце;
- 4) такмичење треба да утиче на афирмацију вредности националног спорта;
- 5) такмичење треба да се организује у грани спорта која има организациону и такмичарску традицију у Републици Србији.

Члан 165.

Спортске организације, спортске екипе и спортисти могу учествовати на међународним спортским приредбама само уз претходну сагласност надлежног националног гранског спортског савеза.

Надлежни национални грански спортски савез може да одбије давање сагласности из става 1. овог члана ако би учешће спортске организације, односно спортске екипе или спортиста на међународним спортским приредбама, штетило интересу и угледу Републике Србије.

Спортске организације, односно спортске екипе могу учествовати у регионалним лигама само уз претходну сагласност надлежног националног гранског спортског савеза.

Застава и грб Републике Србије могу да се користе само на спортској опреми националних спортских репрезентација, спортских организација и спортиста надлежних националних спортских савеза, Олимпијског комитета Србије, Параолимпијског комитета Србије и Спортског савеза Србије.

Национална спортска репрезентација надлежног националног спортског савеза приликом учешћа на међународном спортском такмичењу употребљава грб, заставу и химну Републике Србије у складу са законом којим је уређена употреба заставе, грба и химне Републике Србије.

Министар прописује јединствени визуелни идентитет националних спортских репрезентација на међународним спортским такмичењима.

Члан 166.

Животиња може да учествује у спортским такмичењима само ако су испуњени услови у складу са законом којим се уређује ветеринарство, односно добробит животиња и спортским правилима надлежних националних и међународних гранских спортских савеза.

Национални савет за спречавање негативних појава у спорту и Савет за спорт

Члан 167.

Ради усклађивања активности на спречавању насиља и недоличног понашања гледалаца на спортским приредбама, допинга у спорту, намештања утакмица и других негативних појава у спорту, као и испуњавања међународних обавеза у овим областима, Влада образује Национални савет за спречавање негативних појава у спорту (у даљем тексту: Национални савет) и утврђује његов састав, задатке и друга питања од значаја за његов рад.

Национални савет обавезно чине представници министарства надлежног за унутрашње послове, министарства надлежног за правосуђе и Министарства.

Ради стручније реализације циљева и активности утврђених Стратегијом и унапређења укупних активности Министарства, министар оснива Савет за спорт, састављен од угледних стручњака из области спорта, чије је ангажовање у том савету почасне природе.

IX. ЕВИДЕНЦИЈЕ

Члан 168.

Ради организованог и систематског праћења стања у спорту и дугорочног планирања његовог развоја у Републици Србији воде се следеће националне евиденције:

- 1) категорисаних и других спортиста такмичара;
- 2) предузетника у спорту;
- 3) организација у области спорта;
- 4) спортских стручњака и стручњака у спорту;
- 5) програма и пројеката којима се остварује општи интерес у области спорта и задовољавају потребе и интереси грађана у аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе;
- 6) спортских објеката;
- 7) великих међународних спортских приредаба у Републици Србији;
- 8) резултата спортиста и националних спортских репрезентација Републике Србије на великим међународним спортским такмичењима и националним спортским такмичењима;

9) физичких спортских повреда и начина њиховог лечења врхунских спортиста и спортиста националних спортских репрезентација.

Националне евиденције из става 1. овог члана трајно се чувају.

Националне евиденције из става 1. овог члана воде се као национални спортски информационо-документациони систем применом електронских средстава за обраду и складиштење података.

Национална евиденција предузетника садржи податке којима се идентификује предузетник (име и презиме, односно назив, седиште, јединствени матични број грађана, матични статистички број, број жиро рачуна и код кога се води, ПИБ број, подаци за контакт, стручно, односно академско звање и спортско звање), његов статус (професионални спортиста, предузетник који се бави обављање спортске делатности, број уписа у надлежни регистар предузетника, број дозволе за рад, број и датум решења о брисању из надлежног регистра предузетника) и спортске активности и делатности које обавља (назив и шифра делатности, подручје делатности, врста стручног рада у спорту, такмичења у којима учествује).

Национална евиденција категорисаних и других спортиста такмичара садржи следеће податке о спортисти: име, презиме, пол, датум и место рођења, јединствени матични број грађана, адреса, спортски узраст (кадет, јуниор, млађи сениор, сениор, ветеран), ранг према националној категоризацији спортиста, члански статус у организацијама у области спорта, три најважнија постигнута спортска резултата, спортска грана и спортска дисциплина, прва спортска организација за коју је спортиста регистрован, стручна спрема, радни однос, ранг такмичења, национално спортско признање и друга спортска признања и награде, казне због повреде антидопинг правила, регистарски број такмичарске књижице и спортски савез који ју је издао, број наступа за националну спортску репрезентацију.

Национална евиденција спортских стручњака и стручњака у спорту садржи следеће податке о спортском стручњаку, односно стручњака у спорту: име, презиме, пол, датум и место рођења, јединствени матични број грађана, адреса, стручна спрема и организација у којој се стручна спрема стечена, завршено стручно оспособљавање за бављење стручним радом у спорту, организација у области спорта у којој је ангажован и начин ангажовања, послови на које је ангажован у организацији у области спорта, спортско звање, дозвола за рад, знање страних језика, три најбоља постигнута спортска резултата у бављењу стручним радом у спорту, спортске награде и признања, казне због повреде антидопинг правила.

Национална евиденција физичких спортских повреда и начина њиховог лечења врхунских спортиста и спортиста националних спортских репрезентација садржи следеће податке: име и презиме спортисте, број под којим је уписан у националну евиденцију категорисаних и других спортиста такмичара, врста спортске повреде, време и место настанка повреде, ознака повреде према медицинској документацији у складу са законом, здравствена служба у којој је повреда лечена, коришћена медицинска средства за лечење, време трајања лечења.

Организације и појединци у области спорта дужни су да поднесу пријаву за упис у националне евиденције из става 1. овог члана најкасније до краја фебруара текуће године за претходну годину.

Свака промена података који се воде у националној евиденцији мора се пријавити у року од 30 дана од настанка промене.

Организације у области спорта воде основне евиденције о подацима који се уписују у националне евиденције из става 1. овог члана и друге евиденције, у складу са законом.

Министар ближе уређује садржај, осим података о личности, и начин вођења евиденције из става 1. овог члана и начин и услове коришћења података из евиденција из става 1. овог члана.

О упису у националну евиденцију Републички завод доноси решење.

На решење из става 12. овог члана може се уложити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења.

Против коначног решења Министарства из става 13. овог члана може се покренути управни спор.

Републички завод је дужан да се стара о томе да подаци о личностима не буду достављени неовлашћеном лицу, као и да ускрате достављање тих података уколико организација, односно орган коме се подаци достављају не гарантује одговарајућу заштиту података.

Корисник података из националних евиденција у области спорта из става 1. тач. 1)–8) овог члана је Министарство, надлежни орган аутономне покрајине за област спорта, надлежни орган јединице локалне самоуправе за област спорта, Републички завод, Антидопинг агенција Републике Србије, надлежни спортски инспектор, стручни спортски надзорник, надлежни национални спортски савез и акредитована научноистраживачка установа, а корисник података из националне евиденције из става 1. тачка 9) овог члана је Министарство, министарство надлежно за послове здравља и Републички завод.

Обрада података од стране Републичког завода у евиденцијама из става 1. овог члана о повредама спортисте и начину њиховог лечења и другим нарочито осетљивим подацима о личности, у складу са законом, условљена је пристанком лица чији се подаци обрађују.

Подаци из става 1. овог члана прикупљају се од организација у области спорта, предузетника у спорту, власника, односно корисника спортских објеката, самосталних професионалних спортиста, с тим да организације у области спорта подносе пријаву за упис података у одговарајућу националну евиденцију како за себе тако и за спортисте, спорске стручњаке и стручњаке у спорту који у организацији обављају спортске активности и делатности.

За потребе научноистраживачког рада и приликом израде спортско-политичких и статистичких анализа, лични подаци физичких лица учесника у систему спорта користе се и објављују на начин којим се обезбеђује заштита њиховог идентитета, у складу са законом.

Х. НАДЗОР

Члан 169.

Надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу овог закона и инспекцијски надзор врши Министарство, преко републичких спортских инспектора.

На територији аутономне покрајине, инспекцијски надзор над радом покрајинских и територијалних спортских савеза врши надлежни орган аутономне покрајине, преко покрајинских спортских инспектора, као поверени посао.

На територији јединице локалне самоуправе, инспекцијски надзор, осим за националне спортске савезе, територијалне спортске савезе, организације које се баве стручним оспособљавањем у области спорта и спортске организације које се такмиче у професионалним спортским лигама, врши надлежни орган јединице локалне самоуправе, преко градског, односно општинског спортског инспектора, као поверени посао.

На територији града Београда, инспекцијски надзор, осим за националне спортске савезе, организације које се баве стручним оспособљавањем у области спорта и спортске организације које се такмиче у професионалним спортским лигама, врши надлежни орган града Београда, преко градског спортског инспектора, као поверени посао.

Надзор над наменским и законитим коришћењем буџетских средстава којима се у складу са овим законом финансирају програми којима се задовољава општи интерес и потребе и интереси грађана у Републици Србији, аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе врши надлежна буџетска инспекција у складу са законом.

Спортски инспектор може бити лице које има стечено високо образовање из научне области правне науке или из области спорта и физичке културе на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, које има најмање пет година радног искуства у струци, положен државни стручни испит и који испуњава друге услове у складу са законом.

Спортски инспектор не може да обавља привредне или друге делатности и послове за себе или другог послодавца у области спорта, учествује у раду органа и радних тела организација које подлежу инспекцијском надзору у складу са овим законом, као ни да обавља друге службе, послове и поступке који су у супротности са положајем и радом спортског инспектора и штете његовој непристрасности и објективности у вршењу посла.

Правна и физичка лица која обављају спортске активности и спортске делатности дужна су да омогуће спортском инспектору обављање инспекцијског надзора, да му на његов захтев благовремено достављају потпуне и тачне податке, да му на његово тражење пруже усмено или писано изјашњење о чињеницама и доказима који су изнети, односно утврђени у поступку инспекцијског надзора, као и да поступе по другом захтеву спортског инспектора.

На садржину, границе овлашћења, права и обавезе при вршењу инспекцијског надзора од стране спортских инспектора примењују се одредбе овог закона и закона којим је уређен инспекцијски надзор.

Спортски инспектор спроводи поступак инспекцијског надзора и у поступку вршења инспекцијског надзора има овлашћења и обавезе у складу са овим законом и законом којим је уређен инспекцијски надзор.

Министарство је дужно да системски и континуирано планира и спроводи обуку и друге облике стручног усавшавања спортских инспектора.

Члан 170.

Надзор над радом покрајинских спортских инспектора и спортских инспектора јединице локалне самоуправе, у обављању поверених послова инспекцијског надзора, утврђених овим законом, врши Министарство.

Када инспекцијски надзор врши покрајински спортски инспектор или спортски инспектор јединице локалне самоуправе, Министарство ради обезбеђења и контроле законитости у вршењу послова инспекцијског надзора има право и дужност да:

- 1) издаје инструкције за извршавање закона и других прописа и за вршење послова, као и да надзире њихово извршавање;
- 2) остварује непосредан надзор над радом покрајинских спортских инспектора, односно спортских инспектора јединице локалне самоуправе;
- 3) врши непосредан инспекцијски надзор са свим овлашћењима ако покрајински спортски инспектори или спортски инспектори јединице локалне самоуправе одређене послове инспекцијског надзора за које су надлежни, упркос писаном упозорењу, не врше;
- 4) предложи надлежном органу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе утврђивање одговорности одређеног спортског инспектора који инспекцијске послове не обавља благовремено, стручно, законито и савесно;
- 5) организује заједничке акције спортске инспекције са покрајинским спортским инспекторима и спортским инспекторима јединице локалне самоуправе увек када то потребе захтевају;
- 6) тражи достављање извештаја, података и обавештења о извршењу поверених послова надзора;
- 7) остварује друга права и дужности у складу са законом.

Члан 171.

О инспекцијском надзору сваки спортски инспектор води евиденцију у складу са законом.

Члан 172.

Ако се код надзираног субјекта открије незаконитост која је кажњива према закону или другом пропису, спортски инспектор надлежном правосудном органу подноси кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ или захтев за покретање прекршајног поступка, односно издаје прекршајни налог, у складу са законом.

Члан 173.

Решењем којим се налажу мере и одређује рок за њихово отклањање може се, у зависности од предмета надзора и природе утврђених незаконитости, неправилности или недостатака у раду:

- 1) наложити извршење одређених мера и радњи у вези обављања спортских активности и спортских делатности;
- 2) наложити доношење, стављање ван снаге или одлагање извршења одговарајућег појединачног акта и предузимање других одговарајућих мера и радњи потребних ради отклањања утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду организације у области спорта, у складу са овим законом;
- 3) привремено забранити обављање спортских активности и спортских делатности и предузимање других радњи које су у супротности са законом или другим прописом, до отклањања недостатака;
- 4) привремено забранити обављање стручног рада у спорту лицу које не испуњава прописане услове за обављање стручног рада у спорту или не поседује одговарајућу дозволу за рад, до испуњености услова;

5) предложити надлежном органу организације у области спорта покретање поступка због повреде радних дужности, дисциплинског поступка или другог поступка ради отклањања утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду организација и физичких лица у области спорта;

6) наложити надлежном националном спортском савезу доношење спортских правила које је обавезан да донесе у складу са овим законом;

7) наложити спортском савезу да у складу са овим законом прими у чланство организацију у области спорта која испуњава утврђене услове за чланство;

8) привремено забранити извршење појединачног акта организације у области спорта којим је очигледно повређено право члана те организације, односно запосленог које има у складу са овим законом и спортским правилима, на захтев тог члана, односно запосленог у организацији у области спорта уколико тај члан организације, односно запослени покрену спор пред надлежним судом или спортском арбитражом – до доношења правоснажне одлуке суда, односно спортске арбитраже;

9) наложити успостављање стања спортског објекта које одговара намени тог спортског објекта, о трошку власника, односно корисника спортског објекта, уколико је намена спортског објекта промењена супротно члану 154. овог закона;

10) привремено забранити коришћење спортског објекта због неиспуњености услова за његово коришћење – до испуњавања услова;

11) привремено забранити рад спортском удружењу ако статусну промену није извршило у складу са овим законом;

12) забранити организовање спортске приредбе уколико њено организовање није у складу са законом или нису испуњени услови за њено организовање;

13) забранити учешће на спортској приредби лицу које не испуњава услове утврђене законом или спортским правилима;

14) привремено забранити извршење појединачног акта којим се одобрава програм којим се задовољавају опште потребе у области спорта, односно потребе и интереси грађана у области спорта у аутономној покрајини, односно јединици локалне самоуправе, уколико је програм одобрен супротно овом закону;

15) привремено забранити рад учесника у систему спорта док не омогући обављање инспекцијског надзора;

16) поднесе иницијативу Министарству за одузимање одобрења за обављање послова стручног оспособљавања у спорту због обављања тих послова супротно овом закону;

17) привремено забрани обављање рада спортском удружењу, друштву или савезу који у статуту и у спортским правилима не уреди питања утврђена овим законом;

18) наложити друге мере и радње на које је овлашћен законом.

Жалба на решење спортског инспектора из става 1. овог члан изјављује се Министарству у року од 15 дана од дана доставе решења.

Министарство о жалби одлучује у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

Члан 174.

Министарство врши надзор над радом ималаца јавних овлашћења у вршењу овим законом поверених послова државне управе, у складу са законом којим се уређује државна управа.

XII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 175.**

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај спортска организација или друго правно лице, ако:

1) прекрши забрану дискриминације спортиста, спортских стручњака, спортских организација и других лица учесника у систему спорта (члан 4. став 3);

2) прекрши забрану злоупотребе, злостављања, дискриминације и насиља над децом (члан 4. став 6);

3) закључи са спортистом такмичаром аматером уговор супротно одредби члана 10. став 1. и члана 17. став 2. овог закона;

4) закључи са малолетним спортистом уговор супротно одредби члана 10. ст. 1. и 4. и члана 17. ст. 3. и 4. овог закона;

5) закључи уговор са спортистом који нема потпуну пословну способност супротно одредби члана 10. став 6. овог закона;

6) закључи са спортистом више од једног уговора за бављење спортисте спортским активностима у спортској организацији (члан 10. став 9);

7) не закључи уговор са спортистом у писаној форми и не овери га у складу са законом (члан 12. став 1);

8) не закључи уговор о раду са професионалним спортистом (члан 13. став 1);

9) закључи уговор са спортистом о давању новчаних и других накнада на име закључења уговора и других сличних примања супротно одредбама члана 13. ст. 4. и 5. овог закона;

10) одобри међународни или национални трансфер, односно прелазак малолетног спортисте у другу спортску организацију супротно одредбама члана 18. ст. 4–6. овог закона.

11) обавља утврђивање здравствене способности спортиста или спортских стручњака супротно одредби члана 19. ст. 4. и 5. овог закона;

12) не закључи уговор о осигурању врхунских спортиста односно спортиста и врхунских спортских стручњака односно стручњака од последица несрећних случајева за време обављања спортских активности (члан 21. ст. 1. и 3);

13) ангажује за обављање стручног рада лице које није спортски стручњак (члан 25. став 2);

14) обавља стручно оспособљавање супротно утврђеном плану и програму и начину стручног оспособљавања (члан 30. став 1);

15) закључи уговор са спортским стручњаком супротно одредбама члана 31. ст. 1. до 3. овог закона;

16) ангажује страног држављанина за обављање стручног рада у спорту супротно одредби члана 31. став 8. овог закона;

17) изабере у органе или именује за заступника или ликвидатора неко лице супротно забрани из члана 33. став 2. овог закона;

18) обавља спортске активности и делатности и ако не испуњава утврђене услове (члан 35. став 1. и члан 110. став 5);

19) користи у називу реч „клуб” супротно одредбама члана 35. став 3. овог закона;

20) нема у свом називу реч или „спортски клуб” или „клуб” у складу са одредбом члана 35. став 6. овог закона;

21) наплаћује чланарину супротно одредбама члана 40. став 7. овог закона;

22) огранак у правном промету иступа супротно одредби члана 44. став 2. овог закона;

23) не сазове скупштину најмање једанпут годишње (члан 55. став 2. овог закона);

24) нема управу изабрану у складу са чланом 56. ст. 1. и 2. овог закона;

25) нема надзорни одбор изабран у складу са чланом 60. став 1. овог закона;

26) не користи целокупну остварену нето добит основаног правног лица за остваривање својих спортских циљева утврђених статутом (члан 71. став 1);

27) обавља привредне и друге делатности супротно условима утврђеним чланом 72. став 1. овог закона;

28) користи имовину супротно одредбама члана 76. овог закона;

29) обавља спортске активности и делатности иако не испуњава услове из члана 92. став 3. овог закона;

30) дели нето добит супротно одредби члана 92. став 4. овог закона;

31) обавља послове посредовања приликом преласка спортисте из једне у другу спортску организацију супротно одредбама члана 94. овог закона;

32) обавља делатност пружања услуга стручног рада у спорту супротно одредби члана 95. став 1. овог закона;

33) не утврди спортска правила у одговарајућој грани спорта (члан 100. ст. 1. и 2);

34) достави програм који садржи нетачне податке о носиоцу и учесницима програма (члан 118, члан 136. став 1. и члан 138. став 1);

35) не користи наменски средства добијена из буџета Републике Србије (члан 122. став 4);

36) одобри програм којим се задовољавају потребе и интереси грађана у аутономној покрајини, односно јединици локалне самоуправе супротно одредбама члана 136. ст. 1, 3. и 5. и члана 138. ст. 1, 3. и 4. овог закона;

37) не уреди ближе услове, критеријуме и начин и поступак доделе средстава из буџета аутономне покрајине и начин јавног објављивања података о предложеним програмима за финансирање, одобреним програмима и реализацији одобрених програма (члан 136. став 2);

38) не уреди ближе услове, критеријуме и начин и поступак доделе средстава из буџета јединице локалне самоуправе и начин јавног објављивања

података о предложеним програмима за финансирање, одобреним програмима и реализацији одобрених програма (члан 138. став 2);

39) не обезбеди приоритет организованим ваннаставним спортским активностима у погледу коришћења школских спортских сала и терена у односу на активности лица изван школе (члан 143. став 6);

40) не уреди, не обележи, не опреми или не одржава јавни спортски терен у стању које осигурава безбедно коришћење или не прекине коришћење терена или дела терена иако су наступиле околности које угрожавају безбедност на терену или користи јавни спортски терен иако не испуњава прописане услове (члан 149. став 2);

41) користи и одржава спортски објекат супротно одредби члана 152. став 1. овог закона;

42) промени намену спортског објекта без одговарајуће сагласности супротно одредбама члана 154. ст. 1–4. овог закона;

43) промени намену дела пратећег простора спортског објекта супротно одредбама члана 154. ст. 5. и 6. овог закона;

44) организује спортску приредбу супротно одредби члана 157. став 1. овог закона;

45) да сагласност или дозволу да се организује спортска приредба иако нису били испуњени сви прописани услови (члан 157. став 3);

46) не примени дисциплинске мере против својих чланова који не предузму прописане мере за организовање спортске приредбе (члан 157. став 5);

47) дозволи почетак спортске приредбе, односно не прекине је или не наложи одржавање спортске приредбе без присуства гледалаца супротно одредби члана 157. став 6. овог закона;

48) учествује у спортском такмичењу иако није добило дозволу за сезону (члан 158. став 1);

49) организује спортску приредбу иако не испуњава прописане услове (члан 159. став 1);

50) учествује на спортској приредби иако не испуњавају прописане услове (члан 159. став 2);

51) не поштује при учешћу на спортској приредби обавезе утврђене законом и спортским правилима (члан 159. став 2);

52) организује спортску приредбу која се темељи на тзв. слободној борби два или више лица (члан 159. став 4);

53) примени измене система такмичења пре истека једне такмичарске сезоне од утврђивања тих измена (члан 160. став 3);

54) промени пропозиције такмичења у току такмичарске сезоне (члан 160. став 4);

55) промени пропозиције такмичења супротно одредби члана 160. став 5. овог закона;

56) кандидује се за организовање великог међународног спортског такмичења на територији Републике Србије иако не испуњава прописане услове (члан 162);

57) учествује на међународним спортским приредбама без сагласности надлежног националног гранског спортског савеза (члан 165);

58) ангажује за обављање стручног рада са децом лице које не испуњава услове из члана 180. став 2. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у организацији у области спорта или другом правном лицу новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. тач. 1), 13), 31), 32), 34), 40), 41), 42), 43), 47), 48), 49), 51) и 58) овог члана казниће се предузетник новчаном казном у износу од 100.000 до 500.000 динара.

Члан 176.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај организација у области спорта или друго правно лице, ако:

1) не обавести спортисту пре закључења уговора о утврђеним правима, обавезама и одговорностима (члан 10. став 7);

2) не обавести без одлагања надлежни национални грански спортски савез о утврђивању ништавости, поништењу или раскиду уговора са спортистом (члан 12. став 3);

3) дозволи учешће на такмичењу спортисти такмичару, односно спортском стручњаку коме није утврђена здравствена способност (члан 19. ст. 1. и 2);

4) не достави надлежном министарству годишњи извештај о евалуацији здравственог стања прегледаних спортиста и спортских стручњака (члан 19. став 7);

5) не води евиденцију о утврђивању здравствене способности спортиста и спортских стручњака у складу са чланом 20. овог закона;

6) изложи спортисту спортским активностима које могу да угрозе или погоршају његово здравствено стање (члан 22);

7) изложи дете спортским активностима и физичким вежбањима која могу да угрозе или погоршају њихово здравствено стање или да негативно утичу на психосоцијални и моторички развој или образовање (члан 22. став 3);

8) ангажује за обављање стручног рада у спорту лице које нема дозволу за рад издату од стране надлежног националног спортског савеза (члан 27. став 2);

9) не утврди план стручног образовања, оспособљавања и усавршавања спортских стручњака (члан 28. став 2);

10) бави се пословима стручног оспособљавања иако не испуњава прописане услове (члан 29. ст. 1–3);

11) у правном саобраћају не користи назив и скраћени назив у облику у коме је уписан у регистар (члан 44. став 1);

12) у пословној кореспонденцији и јавном иступању не наводи уз свој назив и своје седиште (члан 47. став 2);

13) члановима не обезбеди права у складу са статутом (члан 49. став 3);

14) прими у чланство малолетно лице супротно одредбама члана 49. став 4. овог закона;

15) искључи из чланства неко лице супротно одредби члана 51. став 1. овог закона;

16) не омогући члану спортског удружења у спортској рекреацији да непосредно управља спортским удружењем са једнаким правом гласа са другим члановима (члан 52. став 3);

17) именује за арбитра лице супротно одредбама члана 54. ст. 3. и 4. овог закона;

18) не сазове и не одржи скупштину у складу са одредбама члана 55. став 5. овог закона;

19) не прими у чланство организацију која испуњава услове одређене статутом савеза за пријем у чланство (члан 97. став 3);

20) нема запосленог или ангажованог спортског стручњака или стручњака у спорту са положеним стручним спортским испитом (члан 99. став 6);

21) не донесе програм, односно оквирни програм развоја и не достави га Министарству у року од 15 дана од дана доношења (члан 100. став 6, члан 102. став 6, члан 103. став 12. и члан 106. став 3);

22) не чува евиденцију о реализованим програмима, односно пројектима у складу са 130. став 7. овог закона;

23) не сазове скупштину ради разматрања одговорности лица која су реализовала програм и лица која су учествовала у доношењу одлука које су довеле до непостизања планираних ефеката програма (члан 133. став 4);

24) не донесе општи акт којим се уређују посебни услови за врхунске спортисте при упису на студије на високошколским установама и током студирања (члан 144. став 1);

25) не донесе општи акт којим се уређују услови за бављење студената спортским активностима (члан 144. став 2);

26) не обезбеди да је спортски објекат приступачан лицима са посебним потребама (члан 145. став 3);

27) утврди испуњеност услова за издавање дозволе за сезону иако нису испуњени услови прописани чланом 158. ст. 2–4. овог закона;

28) не утврди критеријуме, односно услове за давање дозволе за сезону у складу са чланом 158. став 3. овог закона;

29) не утврди испуњеност услова за издавање дозволе за учешће на спортском такмичењу пре почетка такмичарске сезоне (члан 158. став 7);

30) користи заставу и грб Републике Србије на спортској опреми супротно одредби члана 165. став 4. овог закона;

31) допусти учешће у такмичењу животињи супротно одредби члана 166;

32) не поднесе пријаву за упис у националну евиденцију или достави нетачне податке (члан 168. ст. 4. и 5);

33) обавља послове стручног оспособљавања у области спорта без подношења захтева за добијање дозволе за обављање стручног оспособљавања супротно одредбама члана 181. став 5. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у спортској организацији или другом правном лицу новчаном казном од 30.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. тач. 8), 9) и 32) овог члана казниће се предузетник новчаном казном у износу од 50.000 до 250.000 динара.

Члан 177.

Новчаном казном у износу од 100.000 динара казниће се за прекршај организација у области спорта и друго правно лице, ако:

1) не води евиденцију трансфера, односно прелазака малолетних спортиста или обавести Министарство у року од 15 дана од сваког обављеног трансфера, односно регистрованог преласка малолетног спортисте (члан 18. став 8).

2) не омогући спортисти учешће у националној спортској репрезентацији (члан 24);

3) не поднесе Министарству извештај о извршеном стручном оспособљавању у претходној години и план активности за текућу годину на организовању стручног оспособљавања или не пријаве почетак обављања стручног оспособљавања (члан 30. став 2);

4) не води евиденције из члана 30. став 4. овог закона;

5) не омогући обављање стручног надзора (члан 32. став 3);

6) не води књигу чланова (члан 49. став 5);

7) не обавести Министарство о издавању дозволе у прописаном року (члан 94. став 5);

8) не достави спортска правила Министарству (члан 100. став 3);

9) не објави спортска правила и статут на званичној интернет презентацији савеза (члан 100. став 4);

10) не достави Министарству извештај о остваривању програма, односно пројекта или делова програма, односно пројекта и коришћења средстава буџета (члан 130. став 1);

11) не учини извештај о раду и о обиму и начину стицања и коришћења средстава доступним јавности и тај извештај не достави Министарству (члан 130. став 5);

12) не омогући спортском инспектору обављање инспекцијског надзора или не поступи по његовом захтеву супротно члану 169. став 8;

13) не поступи по налогу спортског инспектора датом у вршењу инспекцијског надзора (члан 173. став 1);

14) не усклади своју организацију, рад и опште акте у року утврђеном чланом 181. став 1. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у организацији у области спорта или другом правном лицу новчаном казном од 10.000 динара.

Члан 178.

Новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако:

- 1) прекрши забрану дискриминације спортиста, спортских стручњака, спортских организација и других лица учесника у систему спорта (члан 4. став 3);
- 2) прекрши забрану злоупотребе, злостављања, дискриминације и насиља над децом (члан 4. став 6);
- 3) учествује у такмичењу иако му није утврђена здравствена способност (члан 19. став 1);
- 4) изложи спортисту активностима које могу да угрозе његово здравље (члан 22. став 1);
- 5) обавља стручни рад иако не испуњава прописане услове (члан 25. ст. 2. и 3);
- 6) обавља стручни рад са децом иако не испуњава прописане услове (члан 27. став 4);
- 7) не планира и не евидентира стручни рад (члан 28. став 1);
- 8) не омогући обављање стручног надзора (члан 32. став 3);
- 9) као заступник не саопшти тражене информације у складу са чланом 58. став 2. овог закона;
- 10) изврши повреду дужности из члана 59. овог закона;
- 11) обавља послове посредовања супротно члану 94. овог закона;
- 12) обавља делатност пружања услуга стручног рада у спорту супротно члану 95. став 1. овог члана;
- 13) обавља спортске активности и делатности на јавном спортском терену супротно одредби члан 149. став 2. овог закона;
- 14) користи спортски објекат супротно одредби члана 152. став 1. овог закона;
- 15) промени намену спортског објекта без одговарајуће сагласности, супротно одредбама члана 154. ст. 1–3. овог закона;
- 16) промени намену дела пратећег простора спортског објекта супротно одредбама члана 154. ст. 5. и 6. овог закона;
- 17) не предузме мере које омогућавају предупређење ризика настанка штете за спортисте, гледаоце и друге учеснике и трећа лица на спортској приредби, као и мере којима се на повећане ризике утиче (члан 157. став 1. тачка 2);
- 18) организује спортску приредбу иако не испуњава прописане услове (члан 159. став 1);
- 19) учествује на спортској приредби иако не испуњава прописане услове (члан 159. став 2);
- 20) не поштује при учешћу на спортској приредби обавезе утврђене законом и спортским правилима (члан 159. став 2);
- 21) учествује у спортској приредби која се темељи на тзв. слободној борби два или више лица (члан 159. став 4);
- 22) учествује на међународним спортским приредбама без претходне сагласности надлежног националног гранског спортског савеза (члан 165);

23) не омогући спортском инспектору обављање инспекцијског надзора или не поступи по његовом захтеву супротно одредбама члана 169. став 8. овог закона;

24) не поступи по налогу спортског инспектора датог у вршењу инспекцијског надзора (члан 173. став 1).

XIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 179.

Приватизација имовине и капитала у друштвеној, односно јавној својини у организацијама у области спорта уредиће се посебним законом.

До доношења закона из става 1. овог члана организације у области спорта користе имовину и капитал у друштвеној, односно јавној својини у складу са законом.

Организације у области спорта са друштвеном, односно јавном имовином и капиталом не могу вршити статусне промене, промене правног облика, осим промене правног облика у складу са чланом 71. став 3. овог закона, и промене власничке структуре капитала путем конверзије потраживања у трајни улог до доношења закона из става 1. овог члана.

Организације у области спорта из става 3. овог члана могу да располажу непокретностима у друштвеној, односно јавној својини на којој имају право коришћења, односно доносе одлуке о смањењу или повећању капитала, реорганизацији или реструктурирању, инвестиционом улагању, продаји дела имовине, залагању ствари или успостављању хипотеке, дугорочном закупу, располагању потраживања, узимању или одобравању кредита или издавању гаранција, у знатном обиму или ван тока редовног обављања спортских активности и делатности, само уз претходну сагласност Владе, на предлог Министарства, до доношења закона из става 1. овог члана.

Акт и уговор организације у области спорта који је донет, односно закључен супротно одредбама ст. 3. и 4. овог члана, ништав је.

У професионалној спортској лиги из члана 3. став 1. тачка 26) могу да учествују и спортска удружења најдуже две такмичарске сезоне након ступања на снагу закона из става 1. овог члана.

Спортским објектима у друштвеној и јавној својини за које на дан ступања на снагу овог закона не постоји одговарајућа урбанистичка и друга документација потребна за издавање грађевинске дозволе не може се до утврђивања те документације, односно до доношења коначног акта о одбијању захтева за легализацију мењати намена у складу са овим законом.

Члан 180.

Постојеће организације у области спорта настављају са радом, у складу са овим законом.

Спортски стручњаци који обављају стручно-васпитни рад са децом, а који не испуњавају прописане услове у погледу степена и врсте образовања, односно стручне оспособљености, могу и даље да обављају тај рад ако су до ступања на снагу овог закона најмање 25 година обављали васпитно-образовни рад, од чега најмање 15 година у раду са децом, на основу потврде надлежног националног гранског спортског савеза.

Спортисти и тренери који су стекли право на национално признање до дана ступања на снагу овог закона, настављају да остварују то право у складу са прописом по коме су га стекли.

Спортски стручњаци који на дан ступања на снагу овог закона не испуњавају услове из члана 27. став 3. овог закона могу да обављају стручно-васпитни рад са децом најкасније у року од два године од дана ступања на снагу подзаконског акта којим је уређује номенклатура спортских звања и занимања и стручно оспособљавање у спорту, осим у случају из става 2. овог члана.

Национални спортски савези могу користити постојећу, односно обезбеђену спортску опрему најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу подзаконског акта којим се утврђује јединствени визуелни идентитет националних спортских репрезентација на међународним спортским такмичењима.

Чланови управе спортске организације, укључујући и заступника, који не испуњавају услове из члана 33. став 2. тачка 2) овог закона могу обављати своју функцију најкасније до 1. марта 2017. године.

Постојећи уговори закључени између спортских организација и спортиста и спортских стручњака у складу са Законом о спорту („Службени гласник РС”, бр. 24/11 и 99/11–др. закон) остају на снази до истека рока на који су закључени.

Надлежни национални грански спортски савез, територијални спортски савези, професионални спортски клубови и спортске организације које се такмиче у националним спортским лигама који су чланови надлежног националног гранског спортског савеза запошљавају или ангажују спортског стручњака или стручњака у спорту са положеним спортским стручним испитом у року од годину дана од дана доношења подзаконског акта из члана 99. став 8. овог закона.

Члан 181.

Постојеће организације у области спорта дужне су да ускладе своју организацију, рад и опште акте са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Поступак уписа у Регистар започет до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама прописа по којима је започет.

Постојеће организације у области спорта које треба да ускладе своју организацију, рад и опште акте са одредбама овог закона, дужне су да ускладе своје опште акте, и Агенцији поднесу пријаву и документацију за упис промене података и докумената, у року из става 1. овог члана, без плаћања накнаде.

Постојеће организације у области спорта које поднесу Агенцији пријаву и документацију за упис промене података и докумената по протеку рока из става 1. овог члана, платиће накнаду у складу са Одлуком о накнадама за послове регистрације и друге услуге које пружа Агенција за привредне регистре („Службени гласник РС” бр. 119/13 и 138/14).

Високошколске установе и организације у области спорта из члана 29. ст. 1–3. овог закона које обављају послове стручног оспособљавања за одређена спортска звања и које се добиле решење о испуњености услова за обављање послова стручног оспособљавања у области спорта до дана ступања на снагу овог закона дужне су да поднесу Министарству захтев за добијање одобрења за обављање стручног оспособљавања у року од годину дана од дана ступања на снагу акта из члана 30. став 1. овог закона, а до тада настављају да обављају стручно оспособљавање за стицање оних спортских звања за која су испуњени услови утврђени овим законом и пратећим подзаконским актима.

Члан 182.

Подзаконски акти предвиђени овим законом донеће се у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана, подзаконски акти из члана 65. став 7. и члана 120. став 2. овог закона, као и акта из члана 136. став 2. и члана 138. став 2. овог закона донеће се у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Национална стратегија развоја спорта донеће се у складу са овим законом најкасније до краја 2018. године.

Члан 183.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о спорту („Службени гласник РС”, бр. 24/11 и 99/11– др. закон).

До доношења аката на основу овог закона, примењиваће се акти донети на основу закона из става 1. овог члана, осим ако су у супротности с овим законом.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да се примењује одредба члана 61. став 1. тачка 17) Закона о здравственом осигурању („Службени гласник РС”, бр. 107/05, 109/05 – исправка, 57/11, 110/12 – УС, 119/12, 99/14, 123/14 и 126/14 – УС) у делу утврђивања здравствене способности малолетних спортиста из члана 19. став 6. овог закона.

Члан 184.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о спорту садржан је у члану 68. став 4. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број: 98/06), према коме Република Србија помаже развој здравствене и физичке културе, у члану 97. став 1. тачка 10) Устава према коме Република Србија уређује и обезбеђује систем у области спорта и члану 190. став 1. тачка 4) Устава према коме се општина стара о задовољавању потреба грађана у области спорта и физичке културе, у складу са законом.

II. РАЗЛОЗИ И ЦИЉЕВИ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

Закон о спорту донет је почетком 2011. године („Службени гласник РС”, бр. 24/11 и 99/11 – др. закон) (у даљем тексту: Закон о спорту), а међан је, тачније одређене одредбе овог закона престале су да важе услед доношења Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС”, број: 99/11), у децембру 2011. године. Према Правилнику о спортским гранама у Републици Србији у Републици Србији постоје 132 спортске гране, од којих 101 спортска грана од посебног значаја за Републику Србију. Према непотпуним подацима, рачуна се да у Републици Србији на почетку 2015. године постоји око 13.000 организација у области спорта (12.321 у статусу удружења, друштва или савеза у области спорта), са преко 11.000 спортских организација и са преко 250.000 регистрованих спортиста. Од укупног броја спортиста у 2014. години статус врхунског спортисте имало је 1.117 спортиста од чега 739 у олимпијским спортовима и 368 у неолимпијским спортовима.

Анализа примене Закона о спорту у протекле четири године и проблема са којима се сусрећу у раду државни органи и организације у области спорта показала је да је тај закон у основи одговорио очекивањима која су постојала при његовом доношењу, али и да је за даље унапређење стања у спорту Републике Србије потребно донети нови Закон о спорту (у даљем тексту: Предлог закона). Предлог закона је резултат потребе уређења ове области у складу са европским стандардима и прописима и спортским правилима надлежних међународних спортских савеза чији је развој био изузетно динамичан у овој области у протеклом периоду, усаглашавања са новодонетим националним прописима и консензуса свих релевантних субјеката спорта да су потребне измене у законској регулативи у области спорта како би се постојећи систем спорта унапредио. У Предлогу закона је задржан знатан број одредби важећег Закона о спорту, односно све оне одредбе које су се потврдиле у четири године примене тог закона.

Разлози за доношење новог закона могу се класификовати на следећи начин:

- 1) разлози који проистичу из непрецизности или неприменљивости појединих решења Закона о спорту;
- 2) разлози који проистичу из неусклађености са другим новодонетим прописима;
- 3) разлози који проистичу из нових прописа који су у међувремену донети;

4) разлози који проистичу из нерегулисаности појединих важних питања за функционисање система спорта у Републици Србији, како у Закону о спорту, тако и у општим законима за поједине области;

5) разлози који проистичу из неусклађености појединих решења Закона о спорту са корисним упоредноправним решењима;

6) разлози који проистичу из неспровођења Закона о спорту у кључним сегментима од стране учесника у систему спорта;

7) разлози који проистичу из потребе да се свим грађанима, посебно деци, младима, женама и особама са инвалидитетом омогући перманентно бављење спортом, уз подршку оним спортистима који постижу и врхунске спортске резултате.

Доношење новог закона је изузетно важно са становишта потребе унапређења система спорта у Републици Србији како би се, с једне стране, омогућило да се максимално повећа обухват бављења грађана спортом, а да се, с друге стране, подржи и даље развије домаћи врхунски спорт. Према подацима Истраживања Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут” из 2013. године у Републици Србији је гојазан скоро сваки пети одрасли становник (18,6%), сваки трећи становник конзумира цигарете (33,6%), око 40% свакодневно или повремено конзумира алкохол, а скоро половина становништва има хипертензију (46,5%). Резултати компарације резултата два истраживања, првог које је спровела Европска комисија (ЕУРОБАРОМЕТАР) на територији земаља чланица Европске уније и другог које је спровео ЦЕСИД на територији Републике Србије на захтев Министарства омладине и спорта (у даљем тексту: Министарство), показују да: 40% становника Европске уније изјављује да се бави спортом бар једном недељно, док се спортом у Републици Србији једном недељно бави само око 10%; 34% становника Европске уније изјављује да се никада не бави физичким вежбањем, док се у Републици Србији никада не бави физичким вежбањем чак 56% популације. Један од првих предуслова за проналажење решења подизања мобилности грађана Републике Србије за бављење физичким активностима јесте налажење узрока њихове пасивности у односу на физичко вежбање. Када се упореде подаци ЕУРОБАРА и ЦЕСИД-овог истраживања види се да је недостатак расположивог времена за те активности основни разлог слабог учешћа у спортским активностима. Управо су резултати у вези са недостатком расположивог времена за бављење физичким активностима и у Европској унији и код нас веома слични. Наиме, 45% испитаника Европске уније то наводи као основни разлог, док је у Републици Србији тај број мањи и креће се на нивоу од око 40%. Испитаници у Европској унији наводе хендикеп или болест као разлог слабог бављења физичком активношћу у износу од 13%, а у Републици Србији, између осталог, старост, здравствено стање, су разлог слабог бављења спортом код 37% испитаника. Само 3% испитаника у Европској унији наводи као разлог неадекватну спортску инфраструктуру, а у нашој земљи 5% испитаника истиче да нема услове за бављење спортом у свом месту. У Европској унији 5% испитаника каже да је бављење физичком активношћу сувише скупо, а испитаници у Републици Србији у 2% случајева се изјашњавају да им недостају финансијска средства.

Обављање спортских активности и делатности улази у велики број области које су регулисане другим законима. Ствар је политичког опредељења и правне технике да ли ће поједина „спортска” питања бити регулисана у оквиру општих системских закона који регулишу поједине области или ће се регулисати једним „спортским” *lex specialis* законом. Изразита специфичност спорта и искуство да специфичности увек остану изван општег закона, указују да је потребно посебним законом уредити сва она питања која су од посебног значаја за ефикасно и складно функционисање спорта у Републици Србији, Такође, потребно је постојећа решења додатно ускладити са потребама и

интересима спорта данас, имајући у виду бројне финансијске, организационе и друге проблеме које имају учесници у систему спорта Републике Србије.

Поред овог закона, за област спорта у погледу правног уређења, од непосредне важности су и следећи закони:

1) Закон о ратификацији Европске конвенције о насиљу и недоличном понашању гледалаца на спортским приредбама, посебно на фудбалским утакмицама („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, број 9/90);

2) Закон о ратификацији Европске конвенције против допинговања у спорту, са Додатком („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, број 4/91);

3) Закон о потврђивању Најробијског уговора о заштити олимпијских симбола, са Анексом („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 1/99);

4) Закон о потврђивању Међународне конвенције против допинга у спорту („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 38/09);

5) Закон о спречавању допинга у спорту („Службени гласник РС”, број 111/14);

6) Закон о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама („Службени гласник РС”, бр. 67/03, 101/05 – др. закон, 90/07, 72/09 – др. закон и 111/09);

7) Закон о скијалиштима („Службени гласник РС”, број 46/06);

8) Национална стратегија за борбу против насиља и недоличног понашања на спортским приредбама за период од 2013. до 2018. године („Службени гласник РС”, број 63/13).

На основу важећег Закона о спорту, донета су следећа правна акта:

1) Стратегија развоја спорта у Републици Србији за период 2014–2018. године („Службени гласник РС”, број 1/15);

2) Уредба о националним спортским признањима и новчаним наградама („Службени гласник РС”, бр. 8/13 и 7/15);

3) Правилник о утврђивању здравствене способности спортиста за обављање спортских активности и учествовање на спортским такмичењима („Службени гласник РС”, број 15/12);

4) Правилник о условима за обављање спортских делатности („Службени гласник РС”, број 63/13);

5) Правилник о стручном оспособљавању за обављање одређених стручних послова у спорту („Службени гласник РС”, број 8/13);

6) Правилник о спортским гранама у Републици Србији („Службени гласник РС”, бр. 72/11 и 23/12);

7) Правилник о спортским гранама од посебног значаја за Републику Србију („Службени гласник РС”, бр. 72/11 и 25/13);

8) Правилник о начину вођења матичних евиденција у области спорта („Службени гласник РС”, број 74/11);

9) Правилник о садржају и обрасцу пријаве за евидентирање података о спортским организацијама, спортским савезима, спортским друштвима и спортским центрима („Службени гласник РС”, број 43/11);

10) Правилник о одобравању и финансирању програма којим се остварује општи интерес у области спорта („Службени гласник РС”, број 49/12);

11) Правилник о обрасцу и начину издавања легитимације спортског инспектора („Службени гласник РС”, број 61/11);

12) Правилник о номенклатури спортских занимања и звања („Службени гласник РС”, број 7/13);

13) Правилник о надзору над стручним радом у области спорта („Службени гласник РС”, број 92/11);

14) Правилник о националној категоризацији спортских стручњака („Службени гласник РС”, број 25/13);

- 15) Правилник о националној категоризацији спортова („Службени гласник РС”, број 25/13);
- 16) Правилник о националној категоризацији врхунских спортиста („Службени гласник РС”, број 123/12);
- 17) Правилник о националним гранским спортским савезима преко којих се остварује општи интерес у области спорта у Републици Србији („Службени гласник РС”, бр. 72/12, 3/12 и 25/13);
- 18) Правилник о коришћењу спортских објеката и обављању спортских активности у јавним спортским објектима („Службени гласник РС”, број 55/13);
- 19) Правилник о евиденцијама које воде високошколске установе и друге организације које се баве оспособљавањем у области спорта („Службени гласник РС”, број 61/11);
- 20) Правилник о дозволи за рад спортских стручњака („Службени гласник РС”, број 7/13);
- 21) Правилник о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности („Службени гласник РС”, број 17/13);
- 22) Правилник о ближим условима и критеријумима за стипендирање врхунских спортиста аматера за спортско усавршавање и за доделу новчане помоћи врхунским спортистима са посебним заслугама („Службени гласник РС”, број 124/12);
- 23) Правилник о националној категоризацији спортских објеката („Службени гласник РС”, број 103/13).
- 24) Одлука о образовању Националног савета за борбу против насиља и недоличног понашања гледалаца на спортским приредбама („Службени гласник РС”, бр. 65/11 и 100/12);

Предлог закона предвиђа да се постојећа подзаконска акта примењују до доношења аката на основу овог закона. Суштински, у највећем броју случајева биће потребне само измене и допуне постојећих подзаконских аката. Од важећих Законом о спорту предвиђених подзаконских аката до сада није донет само Правилник о школском спорту, пре свега јер је у стручној јавности и међу кључним организацијама у области спорта надлежним за спорт деце и школски спорт постојало системско неслагање о приоритетима и правцима развоја школског спорта у Републици Србији. Међутим, биће потребно донети и неколико потпуно нових правилника, у прописаном року, и то:

- 1) Правилник којим ће се уредити ближи услови о начину препознавања облика злостављања, злоупотребе, дискриминације и насиља над децом у спорту (министар надлежан за спорт и министар надлежан за унутрашње послове);
- 2) Правилник којим ће се уредити рад и делатност полицијских спортских удружења (министар надлежан за унутрашње послове);
- 3) Правилник којим ће се уредити рад и делатност војних спортских удружења (министар надлежан за одбрану);
- 4) Правилник којим ће се уредити садржај, образац и начин вођења књиге чланова спортског удружења (министар надлежан за спорт);
- 5) Правилник којим ће се уредити ближи услови за обављање спортске делатности од стране предузетника у области спорта (министар надлежан за спорт);
- 6) Правилник којим ће се уредити програм, садржај, начин и трошкови полагања стручног спортског испита, образац уверења о положеном

стручном спортском испиту и остала питања у вези са стручним спортским испитом (министар надлежан за спорт);

7) Правилник о надлежним националним гранским спортским савезима за спортске гране и области спорта у Републици Србији (министар надлежан за спорт);

8) Правилник о спортским гранама и областима спорта у Републици Србији и спортским дисциплинама у оквиру спортских грана и области спорта (министар надлежан за спорт);

9) Правилник о ближем уређењу садржаја, рокова и начина подношења извештаја о реализацији програма којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта у аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе (министар надлежан за спорт);

10) Програми развоја спорта на територији аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе (надлежни органи аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе);

11) Правилник о ближим условима и правилима за организовање школског и универзитетског спорта (министар надлежан за образовање);

12) Уредба о ближим условима, критеријумима и начину стицања, односно одузимања статуса спортског објекта од националног значаја (Влада);

13) Правилник о ближим условима за припрему пројекта, односно студије о организовању и финансирању великог међународног спортског такмичења (министар надлежан за спорт);

14) Правилник о јединственом визуелном идентитету националних спортских репрезентација на међународним спортским такмичењима (министар надлежан за спорт).

У конципирању предложених решења пошло се од следећих циљева:

1) установљење система спорта у складу са релевантним међународним документима у области спорта;

2) дефинисање конзистентне пирамидалне структуре спорта, како на државном, тако и на невладином нивоу, са јасним дефинисањем надлежности, права, обавеза и одговорности у зависности од одговарајућег нивоа (држава, покрајина, град, Град Београд, општина – национални савез, спортска друштва, спортске организације);

3) стварање основа за доношење и имплементацију дугорочније Националне стратегије развоја спорта;

4) афирмација аутономије спортских савеза у регулисању унутрашњих односа;

5) унапређење стручног рада у спорту;

6) стварање оквира за повећање обухвата бављења спортом деце, младих, жена, старих, особа са инвалидитетом, на радном месту;

7) подршка и подстицање бављења спортом на вишим нивоима (врхунски спорт), уз дефинисање приоритета, укључујући и професионални спорт;

8) обезбеђење планирања изградње и праћење искоришћености спортских објеката и заштита намене постојећих спортских објеката;

9) унапређење здравствене заштите спортиста и спортских стручњака;

10) дефинисање основних права и обавеза спортиста, посебно малолетних, и афирмација положаја врхунских и перспективних спортиста;

11) унапређење система праћења стања у спорту и информационог система спорта у Републици Србији;

12) дефинисање услова за обављање спортских активности и делатности, њихово разграничење у зависности од врсте активности и делатности и од тога да ли је у питању професионални или аматерски спорт, односно спортска рекреација;

13) дефинисање конзистентног и транспарентног система финансирања спорта из јавних прихода (буџет) са различитих нивоа јавних власти, као и контрола наменског трошења добијених средстава и остваривања планираних циљева у одобреним програмима;

14) развој и унапређење предшколског, школског и универзитетског спорта и физичког васпитања деце предшколског узраста;

15) спречавање негативних појава у спорту, укључујући и проширење надлежности постојећег Националног савета за борбу против насиља и недоличног понашања гледалаца на спортским приредбама, односно његово претварање у Национални савет за спречавање негативних појава у спорту;

16) дефинисање оквира за организовање спортских приредаба, посебно за организовање великих међународних спортских такмичења и професионалних спортских лига на територији Републике Србије;

17) децентрализација, односно деконцентрација појединих државних функција у области спорта;

18) остварење ефикасног стручног и управног надзора над обављањем спортских активности и делатности.

Када се анализира четири године примене важећег Закона о спорту може се констатовати да су у свим наведеним областима у највећем делу законска решења дала очекиване резултате, али исто тако и да су у свакој од тих области уочени бројни озбиљни проблеми за чије решавање је, између осталог, потребно донети нови Закон о спорту.

Остваривање спортских активности и спортских делатности, као и улога свих носилаца јавне власти морају да буду у складу са ратификованим конвенцијама у области спорта и принципима утврђеним у документима међународних организација чија је чланица Република Србија, као и Европске уније (као земља кандидат). У том погледу при изради Предлога закона посебно су узети у обзир следећи документи:

1) Уједињене Нације:

- Међународна повеља о физичком образовању и спорту УНЕСКО-а,
- Резолуција Генералне скупштине Уједињених нација 58/5 – „Спорт као средство за промоцију образовања, здравља, развоја и мира”;

2) Савет Европе:

- Европска спортска повеља,
- Кодекс спортске етике,
- Европска повеља о спорту за све,
- Европски Манифест - Млади и спорт,

- Препорука бр. Р (95) - „О значају спорта за друштво”,
- РЕЗОЛУЦИЈА - „О принципима доброг управљања у спорту”,
- Препорука бр (99) 9 - „О улози спорта у продубљивању социјалне кохезије”,
- Препорука (2003) 6 - „О унапређењу физичког образовања и спорта за децу и младе свим државама Европе”,
- Препорука (2000) 17 - „О правилима о одрживости у спорту: партнерство између спорта и животне средине”,
- Препорука број (86) 18 – „Европска повеља о спорту за све - особе са инвалидитетом”,
- Препорука број (88) 8 – „Спорт за све – старије особе”,
- Резолуција број 2/75 – „О улози јавних власти у развоју спорта за све”,
- Резолуција број 27 (1996) 1 – „Спорт и локалне власти”,
- Завршна декларација Европске конференције о спорту и локалним властима: „Спорт за све: улога и одговорности локалних власти”,
- закључци семинара: „Спорт и локалне власти” (Мадрид, 1979),
- Европска повеља о локалној самоуправи,
- Европска урбана повеља,
- Основни принципи статуса невладиних организација у Европи;

3) Европска унија:

- Изјава из Амстердама о значају спорта,
- Декларација из Нице о специфичним карактеристикама спорта,
- Бела књига о спорту и Бела књига о спорту 2,
- пресуде Европског суда правде у области спорта,
- Уговор о функционисању Европске уније (Лисабонски уговор).

Европска повеља о спорту за све дефинисана је на Конференцији европских министара спорта одржаној у Бриселу 20. марта 1975. године, а званично је усвојена и објављена 24. септембра 1976. године. За Савет Европе та два датума представљају камен темељац, јер је усвајањем те повеље Савет Европе начелно признао значај и вредности спорта и створио основ за дефинисање заједничке европске политике у тој области. Европска повеља о спорту за све послужила је као основа за доношење 1992. године Европске спортске повеље и Европског кодекса спортске етике, који су ревидирани 2001. године (проширење забрана и на сексуална искоришћавања и злоупотребе, посебно деце, младих и жена). Европска спортска повеља представља основни документ Савета Европе за вођење спортске политике. У њој је изражена сагласност европских држава о заједничком европском оквиру за развој спорта, заснованом на идејама плуралистичке демократије, владавине права и људским правима, као и етичким принципима постављеним у Кодексу спортске етике. Циљ Европске спортске повеље је: омогућавање сваком појединцу да учествује у спорту; заштита и развој моралних и етичких основа спорта, као и људског достојанства и безбедности оних који су укључени у спорт. Према Европском кодексу спортске етике и Европској спортској повељи спорт у основи мора бити: доступан свима под једнаким условима; хуман; слободан и добровољан; здрав и сигуран (безбедан); фер, толерантан, етички прихватљив и усмерен ка пуном остваривању личности; у складу са природном средином и друштвеним окружењем; независтан од злоупотреба у политичке, комерцијалне и финансијске сврхе, односно циљева који су супротни спортском духу. Спортски дух је суштинска вредност спорта и карактеришу га: етика, фер–плеј и поштење; здравље; изузетна достигнућа, карактер и образовање; радост и забава; тимски рад; посвећеност; поштовање правила и закона, поштовање себе и других учесника; храброст; заједница и солидарност.

Националне политике (свих нивоа јавне власти) у области спорта и релевантна легислатива треба да се заснивају на Европској спортској повељи и Европском кодексу спортске етике. Остваривање циљева Европске спортске повеље и Европске урбане повеље представља оквир и за улогу јавних власти у развоју спорта. Према Европској спортској повељи, Кодексу спортске етике и Повељи спорта за све, улога јавних власти у области спорта је да:

1) предузимају мере како би се обезбедило да сви грађани имају прилику да се баве спортом и, где је то потребно, предузимају додатне мере како би се младим талентованим људима, али и хендикепираним и инвалидима, било појединцима или групама омогућило да ефикасно користе ту могућност;

2) не дозволе било какву дискриминацију;

3) обезбеде опште планирање потребних спортских објеката (број, разноврсност и доступност);

4) осигурају изградњу темеља – спорт у школама и око школа;

5) промовишу бављење спортом у свим сегментима популације кроз пружање одговарајућих услова и програма свих врста, обезбеђивање квалификованих инструктора, лидера или аниматора;

6) охрабрују пружање могућности за бављење спортом на радном месту;

7) подрже и подстакну бављење спортом на вишим нивоима на одговарајуће и посебне начине, у сарадњи са релевантним спортским организацијама, при чему подршка треба да покрије различита подручја, као што су: препознавање талената и саветовање; пружање одговарајућих услова; развој бриге и подршке кроз спортску медицину и спортску науку; охрабривање тренирања уз примену научних метода; едукација за тренере и друге лидерске функције; помоћ клубовима у образовању одговарајућих структура и такмичарских екипа;

8) унапреде стручни рад у спорту (људски ресурси – треба подржати развој курсева које ће држати одговарајуће организације и који ће водити до диплома и квалификација које покривају све аспекте промоције спорта);

9) усклађују спортске активности са ограниченим ресурсима планете и њихово практиковање у складу са принципима оправданог развоја и уравнотеженог управљања околином;

10) развију одговарајуће структуре и средства за сакупљање и дистрибуцију релевантних информација;

11) подстичу комбиновану јавну и приватну финансијску подршку спорту, укључујући и сопствене приходе спортског сектора с циљем стицања средстава потребних његовом даљем развоју.

Таква улога јавних власти је првенствено комплементарна активностима спортског покрета. Зато је блиска сарадња са невладиним спортским организацијама од суштинског значаја за остваривање циљева Европске спортске повеље. Јавне власти треба да обезбеде аутономију спортског покрета, пошто су активности јавних власти само допуна делатности спортских организација. У том циљу треба подржати и развој духа добровољности (волонтеризма) и покретљивости у спорту. Остваривање улоге свих јавних власти у развоју спорта принципијелно се постиже: обезбеђивањем спортских објеката – стварањем мреже спортских капацитета широм градске

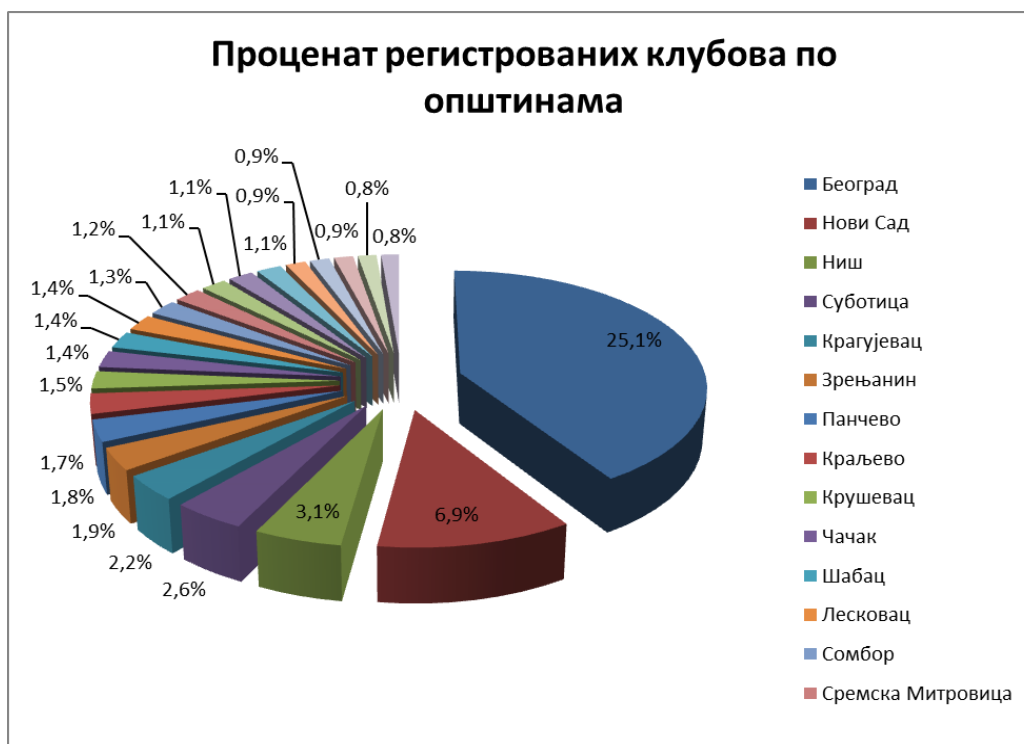
територије или урбаних насеља тако да задовољавају садашње и будуће потребе, да задовољавају хигијенске захтеве, да се уклапају у садашња урбана насеља и она која ће тек да се развију и да се при том води рачуна о саобраћајним везама и сличним условима; обезбеђивањем комплементарности јавних спортских капацитета са капацитетима добровољних спортских удружења или комерцијалних организација; планирањем у новим урбаним срединама или обезбеђивањем у постојећим отворених простора, зелених површина са дрвећем, игралишта, водених површина и стаза за бицикле с циљем стимулације рекреативних активности; унапређивањем учешћа у спортским активностима групација са ниским примањима кроз субвенција; сарадњом са комерцијалним и добровољним секторима с циљем поспешивања мешовите јавне и приватне помоћи спорту; охрабривање и подржавање већег учешћа у спортским активностима старијих особа, жена, младих, хендикепираних, и то стављањем акцента на физичке активности, а не на техничке и такмичарске елементе спорта; едукацијом и рекламирањем спорта и осталих физичких активности и истицањем њиховог позитивног деловања на здравље; обезбеђивањем да физичко образовање буде део свих наставних програма са акцентом на физичком и менталном здрављу ученика и физичку активност, а не на технички и такмичарски елемент; максималним коришћењем постојећих спортских капацитета; улагањем у људске ресурсе (спортски стручњаци, спортски лидери, спортски аниматори и др.); обезбеђивањем одговарајућег физичког образовања у оквиру часова спорта у школама; обезбеђивањем адекватног спортског здравственог образовања, укључујући и антидопинг образовање; истраживањима и адекватним увидом у стање на терену; отклањањем физичких, социјалних, економских и физичких ограничења која спречавају урбане становнике да узму учешће у спорту; подршком спортиста који су достигли ниво професионалности у спорту, у побољшању перформанси и постизању савршенства, путем обезбеђења и адекватног опремања, у сарадњи са надлежним спортским савезима, основних спортских капацитета који могу да се користе за такмичења и тренинг професионалних спортиста, као и реализацију структуралних програма тренинга и такмичења и ангажовања добрих тренера; умањењем финансијске неравноправности у потребама која постоји између врхунског спорта и спортске рекреације. Предлог закона кроз своје одредбе тежи да оствари у што је могуће већој мери све наведене функције свих јавних власти у Републици Србији.

Од доношења Закона о спорту вођење Регистра удружења, друштава и савеза у области спорта прешло је у надлежност Агенције за привредне регистре. До краја 2014. године је укупно регистровано 11.492 спортских удружења, спортских друштава и спортских савеза. Поред тих организација постоји и неколико стотина привредних друштава у области спорта (спортских привредних друштава и организација за обављање привредних делатности) уписаних у Регистар привредних друштава код Агенције за привредне регистре, око 200 предузетника у области спорта уписаних у Регистар предузетника код Агенције за привредне регистре, неколико десетина установа у области спорта уписаних у надлежне регистре код привредних судова и неколико спортских фондација уписаних у Регистар фондација и задужбина код Агенције за привредне регистре. Законом о спорту је предвиђено постојање Јединствене евиденције удружења, друштава и савеза у области спорта коју би водило Министарство, али у пракси та јединствена евиденција није образована јер би њено вођење представљало „дуплирање послова” пошто су сви подаци већ доступни на сајту Агенције за привредне регистре у Регистру спортских удружења, друштава и савеза. Оно што, међутим, недостаје је постојање јединствене евиденције свих организација и предузетника у области спорта, која би била јавно доступна свим заинтересованим лицима. Предлог закона то сада обезбеђује.

Када се анализирају подаци из Регистра удружења, друштава и савеза у области спорта са почетка 2015. године може се уочити основна структура организованости спорта у Републици Србији, по правним облицима, гранама спорта и територијалној распрострањености.

У Републици Србији је почетком 2015. године било 11.115 спортских удружења, 162 спортска друштва, 473 гранска спортска савеза, 433 територијална спортска савеза (укључујући и територијалне гранске савезе), 77 стручних спортских удружења и 60 других удружења и савеза у области спорта.

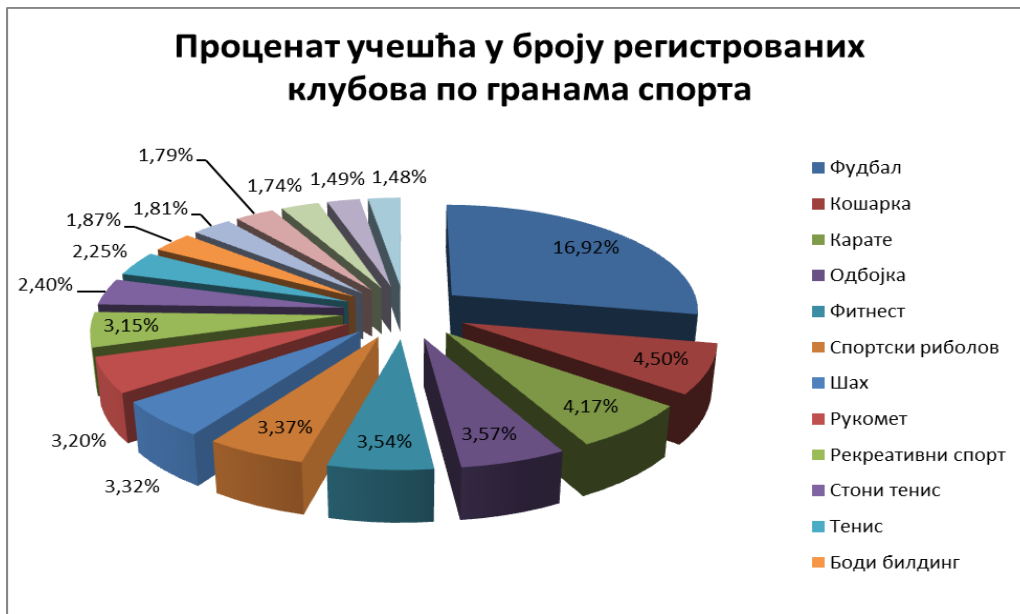
Територијална распрострањеност спортских удружења и савеза је неуједначена, што је унеколико и разумљиво имајући у виду број становника, развијеност спортске инфраструктуре и друге карактеристике појединих јединица локалне самоуправе: Београд – 3127; Нови Сад – 855; Ниш – 385; Суботица – 324; Крагујевац – 269; Зрењанин – 237; Панчево – 230; Краљево – 212; Крушевац – 183; Чачак – 178; Лесковац – 169; Сомбор – 162; Сремска Митровица – 153; Јагодина – 143; Пожаревац – 142; Смедерево – 142; Вршац – 114; Ужице – 111; Ваљево – 109; Бачка Паланка – 105; Кула – 101; Рума – 101; Стара Пазова – 101; Кикинда – 99; Пландиште – 98; Лозница – 92; Пирот – 91; Параћин – 89; Нови Пазар – 83; Зајечар – 83; Инђија – 82; Трстеник – 82; Бор – 79; Врбас – 79; Петровац – 78; Аранђеловац – 74; Врање – 71; Бачка Топола – 70; Алексинац – 69; Оџаци – 66; Смедеревска Паланка – 65; Горњи Милановац – 64; Апатин – 62; Уб – 57; Шид – 56; Врњачка бања – 56; Бечеј – 55; Књажевац – 54; Ковин – 54; Пожега – 54; Топола – 54; Темерин – 53; Косовска Митровица – 51; Свилајнац – 51; Велика Плана – 51; Неготин – 49; Бујановац – 48; Кањижа – 48; Прокупље – 48; Жабал – 48; Бајина Башта – 46; Владимировци – 46; Житиште – 45; Кладово – 44; Сента – 44; Богатић – 42; Бела Црква – 41; Ћуприја – 41; Ковачица – 41; Лучани – 41; Алибунар – 40; Пећинци – 40; Велико Градите – 40; Лајковац – 38; Нови Бечеј – 38; Преполје – 38; Деспотовац – 37; Ивањица – 36; Србобран – 35; Власотинце – 35; Бачки Петровац – 33; Сокобања – 33; Варварин – 33; Кнић – 32; Александровац – 31; Кучево – 31; Беочин – 30; Сечањ – 30; Бач – 29; Рашка – 29; Ада – 28; Ариље – 28; Прибој – 27; Ириг – 26; Дољевац – 25; Лепосавић – 25; Мајданпек – 25; Чајетина – 24; Крупањ – 24; Нови Кнежевац – 24; Тител – 24; Владичин Хан – 23; Брус – 22; Чока – 22; Жагубица – 22; Бољевац – 21; Голубац – 21; Нова Црња – 21; Рача – 21; Жабари – 21; Мали Иђош – 20; Мало Црниће – 20; Мионица – 20; Сјеница – 20; Љубовија – 19; Баточина – 18; Ћићевац – 18; Куршумлија – 18; Лебане – 18; Љиг – 18; Меровина – 18; Тутин – 18; Блаце – 17; Мали Зворник – 17; Нишка бања – 17; Опово – 17; Сремски Карловци – 17; Димитровград – 16; Сурдулица – 16; Житорађа – 16; Бела Паланка – 14; Косјерић – 14; Нова Варош – 14; Звечан – 14; Зубин Поток – 14; Бабушница – 13; Прешево – 13; Сврљиг – 13; Приштина – 12; Коцељева – 12; Лапово – 12; Рековац – 12; Бојник – 11; Штрпце – 10; Ражањ – 9; Осечина – 8; Босилеград – 6; Гаџин Хан – 6; Гњилане – 6; Медвеђа – 6; Косовска Каменица – 5; Липљан – 3; Трговиште – 3; Косово Поље – 2; Витина – 2; Вучитрн – 2; Црна Трава – 1; Обилић – 1; Ораховац – 1.

Као што се из датог прегледа може видети, једна четвртина свих организација у области спорта у Републици Србији је на територији Града Београда.

Пет најзаступљенијих спортова у Републици Србији према броју регистрованих организација су: фудбал, кошарка, карате, одбојка и спортска рекреација (рачунајући заједно рекреативни спорт и спорт за све). Преглед броја спортских удружења и савеза по гранама спорта је следећи: фудбал – 3047 (16,92%); кошарка – 811 (4,50%); карате – 750 (4,17%); одбојка – 643 (3,57%); фитнес – 638 (3,54%); спортски риболов – 606; шах – 598; рукомет – 576; рекреативни спорт – 567; стони тенис – 431; боди билдинг – 337; атлетика – 326; пливање – 323; стрељаштво – 313; џудо – 269; кик бокс – 267; бокс – 263; плес (спортски, модерни) – 249; планинарство – 241; аеробик – 223; мото спорт – 221; спорт за све – 201; аикидо – 2013; гимнастика – 201; скијање – 176; спортски ауто мото – 175; куглање – 171; јога – 169; џу џицу – 157; теквондо – 152; бициклизам – 148; мма борилачки спорт – 130; подводни спорт – 129; ваздухопловни спорт – 128; рвање – 126; коњички спорт (неолимпијске дисциплине) – 124; коњички спорт (олимпијске и ФЕИ дисциплине) – 116; пикадо – 107; ватерполо – 101; дизање тегова 98; школски спорт – 93; спорт особа са инвалидитетом – 93; савате – 92; екстремни спортови – 92; кајак кану – 86; кунг фу вушу – 85; стреличарство – 83; мотонаутика – 74; боћање – 72; оријентиринг – 67; самбо – 64; маи таи – 61; раднички спорт – 61; спортско пењање – 60; пеинтбол – 60; једрење – 59; веслање – 55; рафтинг – 55; билијар – 52; триатлон – 47; бадминтон – 47; бриџ – 43; амерички фудбал – 43; традиционални спортови – 41; рагби – 39; кендо – 39; скијање на води – 37; кјокушинкаи – 37; џет ски – 34; рагби 13 – 32; мачевање – 32; клизање – 32; хокеј на леду – 31; универзитетски спорт – 30; синхроно пливање – 29; повер лифтинг – 28; голф – 26; мулти спортови – 241; спорт особа са инвалидитетом, глуви и наглуви – 24; хокеј на трави – 24; електронски пикадо – 23; бејзбол – 22; летеће мете – 21; спортска спелеологија – 20; соколски спорт – 19; софтбоул – 19; сквош – 19; бовлинг – 19; сеоски спорт – 18; ски алпинизам – 18; кинолошки спорт – 18; сеоски спорт – 18; спорт особа са инвалидитетом, слепи и слабовиди – 17; спид бадминтон – 17; преферанс – 17; строн мен – 16; ролер

спорт – 16; практично стрељаштво – 15; биатлон – 15; лифе савинг – 14; спорт особа са инвалидитетом, специјална олимпијада – 13; санкашки спортови – 13; ашикара каикан – 13; го – 12; крикет – 11; спорт у полицији – 11; карлинг – 10; спорт у дијаспори – 10; сумо – 9; спорт у војсци – 9; спортски лов – 8; флорбол – 8, Туг-оф-вар – 7; минигольф – 7; крофтол – 7; драгон боат – 7; лакрос – 6, скајбол – 5; модерни петатлон – 5; електронски спорт – 5; боб – 5; сурфинг – 4; флајинг диск – 4; поло – 3; софт тенис – 1; следдог – 1, кастинг – 1; банди – 1. Као мулти спортске организације (регистроване за више грана спорта) регистровано је 55 организација.

Закон о спорту је предвидео и постојање јединственог националног информационо-документационог система у области спорта у виду вођења матичних евиденција од стране Завода за спорт и медицину спорта Републике Србије, уз обавезу организација и појединаца у области спорта да се упишу у те евиденције. Правилник о садржају и начину вођења матичних евиденција у области спорта донет је 2011. године, али су матичне евиденције у највећем делу постале оперативне тек 2013. године. Забрињавајуће је, међутим, што не постоји ажурност код организација у области спорта у вези уписа у матичне евиденције и благовременог достављања измена уписаних података. Почетком 2014. године у матичну евиденцију организација у области спорта било је уписано 7.861 организација, у матичну евиденцију предузетника у области спорта уписано је 77 предузетника, у матичну евиденцију програма који се финансирају из јавних прихода уписано је 1.873 (од укупно 3.917), у матичну евиденцију спортских објеката уписано је 1.533 (од 3.979) и у матичну евиденцију великих међународних спортских приредаба уписано је 11 (од 42). Стање се нешто поправило током 2014. године, тако да је почетком 2015. године: 1) у Матичној евиденцији предузетника у спорту регистровано 220 предузетника, али са закључено 81 пријавом; 2) у Матичној евиденцији организација у области спорта регистровано је 12.090 организација, али за закључених 8068 пријава; 3) у Матичној евиденцији реализатора програма регистровано је 3.917 носилаца програма, али са закључених 1.876 пријава; 4) у Матичној евиденцији спортских објеката регистровано је 4.035 објеката, али са закљученим 1.645 пријава; 5) у Матичној евиденцији спортских приредби регистровано су 42 спортске приредбе, али са закљученим 11 пријава. Међутим, још нису успостављене матичне евиденције категорисаних и других спортиста такмичара и спортских стручњака и стручњака у спорту. Такво стање

је потребно изменити, па су Предлогом закона утврђене мере у том правцу, укључујући и прописивање да су носиоци програма који се финансирају из јавних прихода дужни да се упишу у одређену националну евиденцију, као услов за добијање средстава.

Један од кључних проблема у функционисању система спорта како је он постављен важећим Законом о спорту јесте финансирање учесника у систему спорта за обављање спортских активности и делатности. За доминантни европски модел финансирања спорта карактеристично је да се спорт мањим делом финансира из јавних средстава, а у оквиру тих средстава већи део отпада на локалне заједнице. Европски модел финансирања спорта из јавних средстава темељи се на децентрализацији. Основни однос између издвајања из државног буџета и буџета локалних заједница износи 1 : 3,8 као што је то у: Португалији, Шпанији, Италији, Француској, Белгији, Словенији. У неким другим државама тај однос је још већи у корист локалних заједница: Немачка, Швајцарска, Данска, Финска, Шведска. У Републици Србији је тај однос негде око 1 : 2,5. У савременом европском моделу спорта од спортских организација се данас очекује да највећи део потребних средстава обезбеде из тзв. сопствених извора, као што су: телевизијска права, чланарине, улазнице, спонзори и донатори, производи са клупским обележјима, спортске услуге и сл. Тек када се саберу издвајања из јавних средстава и сопствени приходи организација у области спорта добија се реална слика издвајања за спорт. Због разлика у величини, развијености и броју становника између држава, издвајања за спорт се мере и упоређују према бруто друштвеном производу поједине земље. За упоређење се користи и издвајање буџетских средстава за спорт по глави становника.

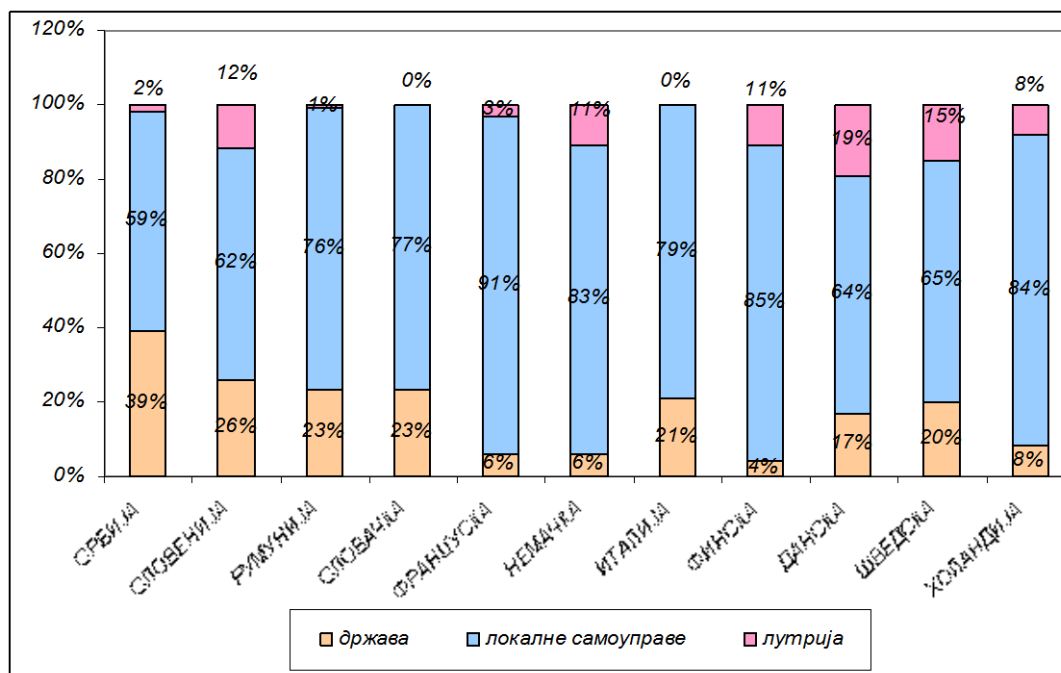
Укупна издвајања за спорт у %

	ФИН	ФРА	НЕМ	ИТА	ПОР	ШВЕД	ШПА	ВБ	СЛО
Држава	4,3	8,9	0,6	8,2	9,9	2,2	0,4	0,8	5,5
Локална заједница	24,7	29,5	26,6	11,0	11,6	20,4	5,2	15,1	20,8
Сопствена средства	71,0	61,6	72,8	80,8	78,5	77,3	94,4	84,1	73,6
Сва средства за спорт – БДП	1,13	1,1	1,28	1,04	1,77	0,8	3,47	1,49	0,6
Јавна средства за спорт – БДП	0,33	0,42	0,35	0,2	0,61	0,18	0,20	0,24	0,16

За потребу израде Стратегије развоја спорта у Републици Србији за период 2014–2018. године урађена је компаративна анализа финансирања спорта у земљама чланицама Европске уније и Републике Србије која је обухватила финансирање спорта са позиције буџета држава и јединица локалних самоуправа, као и инвестирања у спорт са позиције приватног сектора. Из студије се може видети да у погледу јавних извора финансирања спорта Република Србија заостаје у односу на земље Европске уније. Планирана издвајања за спорт из јавних извора у Републици Србији за 2011. годину износила су 13 евра по становнику, што је више него десетоструко мање него у Француској (158 евра), Финској (155 евра) и Данској (136 евра) у 2009. години и више него двоструко мање него у Мађарској (27 евра) где се издвајало најмање јавних средстава по становнику, поредећи земље Европске уније. У наредном графикону приказана је

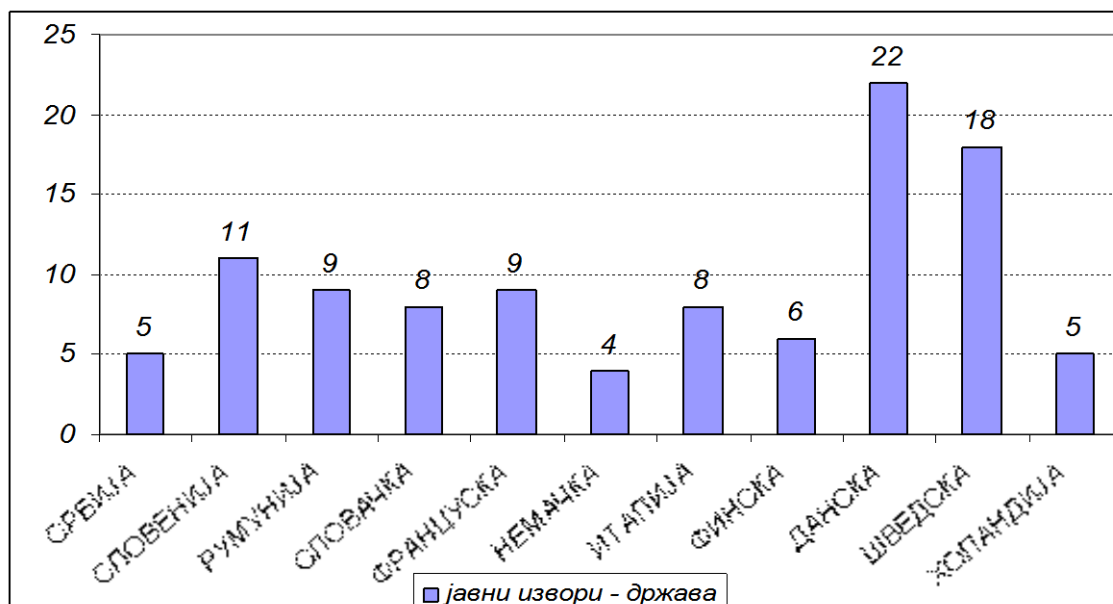
структура јавних извора финансирања у одабраним земљама Европске уније за 2009. годину и Републику Србију за 2011. годину, када је донет Закон о спорту.

Структура јавних извора финансирања у % је следећа:

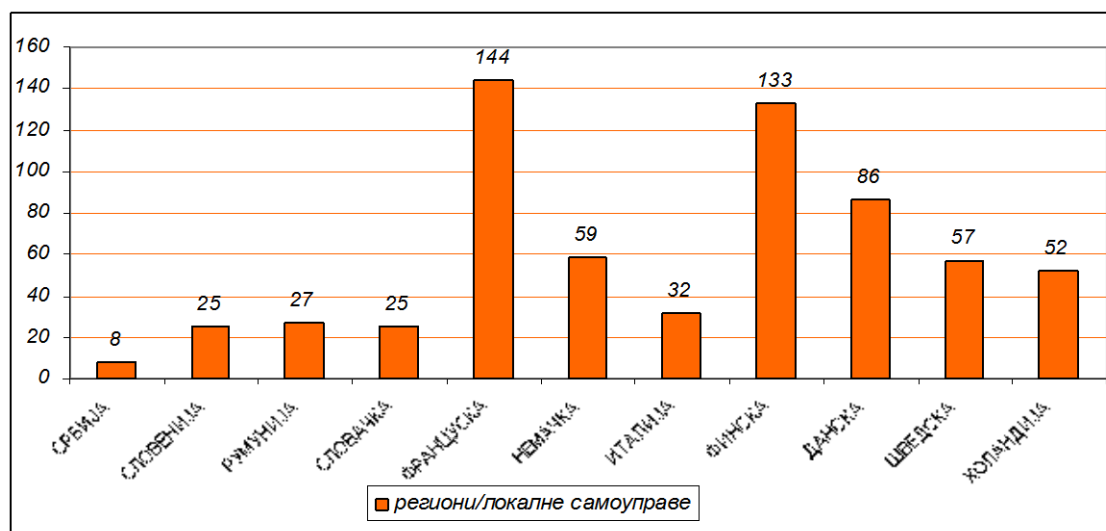
У свим одабраним земљама Европске уније у структури јавних извора финансирања у 2009. години најзначајнији удео су имали извори из регионалних/локалних буџета. У структури планираних јавних извора финансирања спорта у Републици Србији за 2011. годину збирни буџет Аутономне покрајине Војводине и локалних самоуправа такође је имао најзначајнији удео, али је он био мањи у односу на све одабране земље Европске уније. Такође, удео у јавним изворима финансирања спорта у Републици Србији који се односи на средства прикупљена од лутрије је низак у односу на удео исте категорије код већине одабраних земаља Европске уније. Са друге стране, удео средстава за финансирање спорта из буџета Републике Србије знатно је већи од удела на државном нивоу одабраних земаља Европске уније.

У наредном графикону, приказано је финансирање спорта од стране државе изражено по становнику у одабраним земљама Европске уније у 2009. години и у Републици Србији у 2011. години, када је донет важећи Закон о спорту:

Иако Република Србија са инвестираних пет евра по становнику не заостаје за појединим земљама попут Немачке (која издваја четири евра по становнику), Холандије (пет евра по становнику) и Финске (шест евра по становнику), поредећи износе финансирања спорта из државног буџета по становнику, поменуте земље спорт вишеструко већим износима по становнику финансирају из буџета региона/локалних самоуправа.

У наредном графикону приказани су износи финансирања спорта из буџета региона/локалних самоуправа по становнику у одабраним земљама Европске уније у 2009. години и у Републици Србији у 2011. години:

Из претходног графикона може се видети да је финансирање спорта из буџета региона/локалних самоуправа изражено по становнику у Републици Србији значајно мање него у одабраним земљама Европске уније. Закључак је да по Републику Србију негативан јаз у финансирању спорта између ње и одабраних земаља Европске уније, посматрајући укупне јавне изворе, најзначајнијим делом потиче од финансирања из буџета региона/локалних самоуправа. Претходно поменута планирана средства за 2011. годину у Републици Србији су износила 8 евра по становнику, док су у 2009. години у Словенији и Словачкој износила 25

евра, Румунији 27 евра, Италији 32 евра, Данској 86 евра, Финској 133 евра, Француској 144 евра по становнику.

Финансирање спорта у Републици Србији из игара на срећу (лутрије) изражено по становнику је на најнижем нивоу у поређењу са одабраним земљама у Европској унији. Планирано финансирање спорта из поменутог извора у 2011. години у Републици Србији је износило 2.000.000 евра, односно 0,3 евра по становнику. У односу на Републику Србију, Данска је у 2009. години издвојила од игара на срећу 26 евра по становнику. Додатни проблем поред минимално прикупљених средстава јесте што се овако прикупљена средства у Републици Србији не користе за финансирање развојних програма, већ за финансирање награда спортистима који освајају медаље на првенствима Европе и света, олимпијским играма, шаховским олимпијадама, параолимпијским играма, ДЕЈВИС купу и ФЕД купу.

Анализа четири године примене важећег Закона о спорту у односу на финансирање спорта показује да се претходно наведено стање није суштински променило – буџетска средства јавних власти и даље главни извор финансирања спорта у Републици Србији.

Када је у питању буџет Републике Србије, за укупну делатност омладине и спорта у 2012, 2013, 2014. и 2015. години респективно је обезбеђивано у милионима евра 42,5; 40,8; 40,6 и 41,9.

У истом периоду делатност спорта финансирана је са нивоа Министарства (Сектор за спорт, Сектор за управљање пројектима, Буџетски фонд за финансирање спорта) и установа – Антидопинг агенције Републике Србије и Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије. Укупно, по годинама, спорт је финансиран у износу од (све у милионима евра) 29,6 у 2012. години; 32,7 у 2013. години; 31,6 у 2014. години и 31,1 у 2015. години.

Претходно изнети подаци показују да је за Министарство на годишњем нивоу издвајано просечно 0,54% укупног буџета Републике Србије, а за финансирање организација у области спорта издвајано је просечно 0,40% од укупног буџета Републике Србије.

Према важећем Закону о спорту, Министарство финансира редовне програмске активности националних спортских савеза, у складу са Правилником о националним гранским спортским савезима преко којих се остварује општи интерес у области спорта у Републици Србији. У 2010. години за редовне програмске активности Министарство је издвојило 861,4 милиона динара, док је у 2011. години издвојено 1.317,7 милиона динара, што представља повећање од 52,97% у односу на 2010. годину. У 2012. години износ издвајања за те програме је увећан 13,48% у односу на 2011. годину и износио је 1.495,4 милиона динара. За 2013. годину издвајања су била у висини од 1.374,8 милиона динара што представља умањење од 8,00%. За 2014. годину издвајања су била у висини од 1.757,5 милиона динара што представља увећање од 27,84% у односу на 2013. годину. За 2015. годину планирано је издвајање од 1.638,1 милион динара што представља умањење од 9,32% у односу на 2014. годину.

Из буџета Републике Србије у 2010. години финансирани су редовни програми укупно 94 национална гранска савеза и спортских организација, у 2011. години тај број је повећан на 96, док је у 2012. години смањен на 92, у 2013. години повећан на 93, у 2014. години смањен на 91, а у 2015. години финансира се 87 савеза. Неопходно је, међутим, имати у виду да је одређени број савеза у 2010. и 2011. години финансиран преко Спортског савеза Србије, као кровне организације која је задужена за развој и унапређење истих (Универзитетски спортски савез Србије, Савез за школски спорт Србије, Спортски савез Косова и Метохије), док су наведене спортске организације у 2012. и 2013. години директно примала средства за редовне програмске

активности. У 2015. години 4 савеза (Пливачки савез Србије, Теквондо асоцијација Србије, Боксерски савез Србије и Мачевалачки савез Србије) се финансирају преко Олимпијског комитета Србије, а један савез (Риболовачки савез Србије) преко Спортског савеза Србије.

Укупна средства из буџета Републике Србије која су издвојена за годишње (редовне) програме националних спортских савеза од 2010. до 2015. године (подаци за буџетску 2015. годину односе се на период јануар–август 2015. године) могу се графички приказати на следећи начин:

Следеће Табеле приказују колико је буџетских средстава издвојено за финансирање редовних годишњих програма савеза по одређеним категоријама спортова (од I категорије до V категорије спортова), као и колико средстава је издвојено за Олимпијски комитет Србије, Спортски савез Србије, Параолимпијски комитет Србије и остале спортске организације, као и проценат издвајања за сваку категорију посебно.

КАТЕГОРИЈЕ СПОРТОВА	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I КАТЕГОРИЈА	452.668.016	545.321.596	628.252.347	630.000.000	859.700.000,00	741.300.000,00
II КАТЕГОРИЈА	140.260.040	193.400.000	211.600.000	182.500.000	175.559.157,93	194.200.000,00
III КАТЕГОРИЈА	61.638.185	68.950.000	76.300.000	72.300.000	102.750.000,00	117.700.000,00
IV КАТЕГОРИЈА	29.083.270	40.900.000	41.200.000	43.200.000	52.000.000,00	52.850.000,00
V КАТЕГОРИЈА	12.295.920	18.400.000	20.059.000	32.350.000	36.600.000,00	31.800.000,00
ОКС	63.000.000	284.485.788	341.500.000	280.000.000	340.000.000,00	326.300.000,00
ССС	87.578.559	117.253.100	107.846.043	100.000.000	145.372.730,00	121.200.000,00
ПОКС	11.300.000	16.400.000	18.000.000	25.000.000	45.000.000,00	44.000.000,00
ОСТАЛЕ СПОРТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ	3.567.010	32.630.000	50.650.000	9.500.000	500.000,00	8.709.500,00
УКУПНО	861.391.000	1.317.740.484	1.495.407.390	1.374.850.000	1.757.481.887,93	1.638.059.500,00

Када претходну табелу изразимо процентуално добијају се следећи подаци:

КАТЕГОРИЈЕ СПОРТОВА	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I КАТЕГОРИЈА	52,55%	41,38%	42,01%	45,82%	48,92%	45,25%
II КАТЕГОРИЈА	16,28%	14,68%	14,15%	13,27%	9,99%	11,86%
III КАТЕГОРИЈА	7,16%	5,23%	5,10%	5,26%	5,85%	7,19%
IV КАТЕГОРИЈА	3,38%	3,10%	2,76%	3,14%	2,96%	3,23%
V КАТЕГОРИЈА	1,43%	1,40%	1,34%	2,35%	2,08%	1,94%
ОКС	7,31%	21,59%	22,84%	20,37%	19,35%	19,90%
ССС	10,17%	8,90%	7,21%	7,27%	8,27%	7,40%
ПОКС	1,31%	1,24%	1,20%	1,82%	2,56%	2,69%
ОСТАЛЕ СПОРТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ	0,41%	2,48%	3,39%	0,69%	0,02%	0,53%
УКУПНО	100%	100%	100%	100%	100,00%	100,00%

Претходно наведени подаци могу се графички изразити и на следећи начин:

Напомена: У првих осам месеци 2015. године за редовне програме националних спортских савеза је исплаћено из буџета Републике Србије 1.630.350.000,00 динара.

Из табела се може приметити да се у највећем проценту финансирају редовни програми прве и друге категорије спортова. У 2012. и 2013. години повећан је проценат финансирања прве категорије спортова тако да исти износи у 2013. години 45,82%, док је незнатно умањен проценат финансирања друге категорије спортова за 13,27% у односу на претходне године. У 2014. години проценат издвајања за прву категорију је повећан у односу на 2013. годину за 3,1 процентна поена, али су у 2015. години издвајања смањена за око 0,54 процентна поена. Што се тиче друге категорије спортова, ситуација је обрнута у односу на прву категорију. Наиме, у 2014. години, проценат издвајања је пао за нешто више од 3,28 процентних поена, да би у текућој години тај проценат био повећан за око 0,99 процентних поена. За трећу и четврту категорију спортова, проценат издвајања буџетских средстава је у 2015. години у благом порасту у односу на прошлу годину, а за пету категорију у благом паду. Што се тиче Олимпијског комитета Србије, Спортског савеза Србије и Параолимпијског комитета Србије проценат издвајања за 2015. годину је нешто мањи у односу на 2014. годину. С обзиром да је већина спортова и дисциплина који се налазе на програму Олимпијских игара сврстана у прве две категорије спортова, може се добити реалнији приказ финансирања прве две категорије јер се управо њихови програми везани за Олимпијске игре финансирају преко Олимпијског комитета Србије.

Издавање средстава из буџета за програме Олимпијског комитета Србије за период од 2010. до 2012. године је увећано са 7,31% на 22,84%, што се може оправдати повећањем броја квалификационих такмичења у последње две године за Олимпијске игре у Лондону 2012. године, чиме се завршио четворогодишњи олимпијски циклус, а у 2013. тај проценат је умањен на 20,37%. Тенденција процентуалног смањења издвајања за Олимпијски комитет Србије је настављен и у 2014. и 2015. години, тако да је у односу на највећи проценат издвајања (2012. године – 22,84%), учешће Олимпијског комитета умањено за око 3,5 процентна поена у 2014. години, а у 2015. години износи 18,44%.

У односу на финансирање националних спортских савеза прве категорије спортова подаци показују следеће:

Како би се реалније приказао однос издвајања буџетских средстава у финансирању редовних програма олимпијских спортова и дисциплина, Олимпијског комитета Србије и Параолимпијског комитета Србије са једне, и неолимпијских спортова и Спортског савеза Србије (додата су и издвајања за остале спортске организације) са друге стране, дошли смо до следеће табеле и графикана у којој је приказано издвајање буџетских средстава у динарима и процентима, и у којима се може видети да укупно издвајање буџетских средстава на олимпијске спортове износи у 2010. години 666.682.166,00 динара или 77,40%, у 2011. години 1.028.607.384,00 динара или 78,06%, у 2012. години 1.176.552.347,00 динара или 78,68%, док је у 2013. години издвојено 1.044.800.000,00 динара или 75,99%. Тенденција процентуалног смањења у групи олимпијских спортова је настављена и у 2014. години у којој је издвојено 1.310.550.000 динара или 74,57%, а у 2015. години је планирано издвајање у износу од 1.208.400.000,00 динара или 73,77%. Износ средстава је у 2014. години био повећан у односу на 2013. годину за око 265 милиона динара, али је у 2015. години планирано да тај износ буде смањен за око 102 милиона у односу на 2014. годину. У групи неолимпијских спортова је у 2014. години у односу на 2013. годину, износ издвајања био повећан за нешто мање од 117 милиона динара, да би и у 2015. години тај износ био умањен у односу на 2014. годину за око 17 милиона динара. Процентуално, издвајања за групу неолимпијских спортова је у расту од 2012. године закључно са 2014. годином, док је у 2015. години планирано незнатно умањење процентуалног учешћа.

РЕДОВНИ ПРОГРАМИ	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ОЛИМПИЈСКИ СПОРТОВИ, ОКС И ПОКС	666.682.166	1.028.607.384	1.176.552.347	1.044.800.000	1.310.550.000,00	1.208.400.000,00
	77,40%	78,06%	78,68%	75,99%	74,57%	73,77%
НЕОЛИМПИЈСКИ	194.708.834	289.133.100	318.855.043	330.050.000	446.931.887,93	429.659.500,00

	22,60%	21,94%	21,32%	24,01%	25,43%	26,23%
УКУПНО	861.391.000	1.317.740.484	1.495.407.390	1.374.850.000	1.757.481.887,93	1.638.059.500,00

Издвојена буџетска средства од 2010. до 2015. године подељена на олимпијске и неолимпијске спортове могу се графички приказати на следећи начин:

Значајне области финансирања биле су школски спорт и рекреативни спорт. У 2011. години значајно су повећана средства савезима у области рекреативног спорта, што је настављено и у 2012. и 2013. години, што приказују следећа табела и графикон. Министарство као партнера за развој и унапређење спорта у школама препознаје Савез за школски спорт Србије. Након финансирања школског спорта преко Спортског савеза Србије у 2010. години, у 2011. години издвојено је 20.000.000,00 динара, у 2012. години 31.000.000,00 динара, у 2013. години 40.000.000,00 динара, у 2014. години 63.200.000,00 динара која су директно трансферисана Савезу за школски спорт Србије, а у 2015. години планиран је трансфер у износу од 54.000.000,00 динара.

Б р.	Носилац активности	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Савез за рекреативни спорт Србије	1.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	2.500.000	2.500.000
2.	Асоцијација спорт за све Србије	2.353.500	5.200.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	4.100.000
3.	Савез за рекреацију и фитнес Србије		1.000.000	1.000.000	2.000.000	2.500.000	19.000.000
4.	Савез за школски спорт Србије		22.000.000	31.000.000	40.000.000	63.200.000	54.000.000
	УКУПНО	3.353.500	31.200.000	40.000.000	50.000.000	73.200.000	79.600.000

Највише буџетских средстава национални грански спортски савези издвајају на припреме и учешћа на великим међународним спортским такмичењима. Сваке године под окриљем међународних федерација се одржавају светска, европска, балканска, медитеранска првенства, разни светски и европски купови, светске и европске лиге у којима наша земља има своје представнике. Учествовање на поменутиим такмичењима захтева и припреме које наши спортисти имају у земљи и иностранству. Такође, из тих средстава финансирају се сви домаћи програми – национална првенства и лиге. За потребе националних репрезентативних селекција из буџетских средстава финансира се набавка спортске опреме, све врсте јавних набавки које се односе на смештај, превоз и исхрану спортиста. Поред тога, велико је ангажовање гранских спортских савеза у вези реализације посебних програма који доприносе развоју и афирмацији спорта, као и укључењу великог броја деце у спортске активности. Примера ради, у 2014. години је финансиран 91 национални спортски савез са 1.757.481.887,93 динара.

Из буџета Републике Србије су преко Министарства у анализираном периоду издвојена и значајна средства за финансирање међународних такмичења од општег интереса. У периоду од 2010. до 2013. године у нашој земљи је одржан велики број такмичења која се налазе у званичним календарима међународних спортских федерација. У 2010. години за 34 међународна такмичења од општег интереса издвојено је 81.050.000,00 динара, у 2011. години за 34 међународна такмичења издвојено је 100.000.000,00 динара, у 2012. години за 31 међународно такмичење издвојено је 76.600.000,00 динара, у 2013. години за 48 међународних такмичења издвојено је 84.839.000,00 динара, у 2014. години за 45 спортских међународних такмичења издвојен је износ од 70.200.000 динара, док је у 2015. години планирано финансирање 57 такмичења у износу од 62.155.000 динара. Издвајање буџетских средстава за олимпијске спортове у 2010. години износило је 55.200.000,00 динара или 68,11%. Највише средстава за међународна такмичења олимпијских спортова издвојено је у 2011. години 85.500.000,00 динара или 85,50%, а најмање у 2012. години 31.080.000,00 динара или 40,57%. Највише средстава за међународна такмичења неолимпијских спортова је издвојено у 2012. години 45.520.000,00 динара или 59,43%. У 2013. години је за међународна такмичења олимпијских спортова издвојено 57.600.000,00 динара или 67,89%. Осим финансирања наведених међународних такмичења од општег интереса из буџета Републике Србије је у периоду 2010–2013. година издвојено по 66.500.000,00 динара кроз субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у области спорта, која су основана искључиво за организацију великих међународних спортских такмичења. У 2014. години Министарство је финансирало два велика такмичења која се налазе у календару међународних федерација и то: Европско првенство у веслању које је одржано маја 2014. године у Београду (13.530.000,00 динара) и Европско првенство у ватерполу за сениоре и сениорке (51.470.000,00 динара) које ће бити одржано 2016. године у Београду. У 2015. години планирано је финансирање два велика такмичења у укупном износу од 100 милиона динара и то: Европско првенство у ватерполу које ће бити одржано 2016. године – 70 милиона динара и Европско првенство у атлетици – 30 милиона динара. Иначе, у 2014. години у нашој земљи су се одржала следећа такмичења: Европско првенство у веслању, Међународна бицикличка трка „Кроз Србију”, Европски куп у дисциплинама летећих мета, Светско првенство у фитнесу, Првенство Европе у параглајдингу, Светско првенство за сениоре у хокеју на леду-дивизија 2, Бицикличка трка Београд-Бања Лука, Београдски маратон, Европски рели шампионат „Serbia Relly”, Меморијални турнир у рвању „Љубомир Ивановић Геџа”, Меморијални турнир у

дизању тегова „Владан Михајловић”, Међународно такмичење у плесу „Вео Dance” и друге манифестације. Сва наведена такмичења су постала традиционална и налазе се у календару међународних федерација.

У 2014. години дато је укупно 30 сагласности за организацију великих међународних спортских такмичења: 15 сагласности дала је Влада, а 15 је дало Министарство, док је за првих осам месеци у 2015. години 9 сагласности дала Влада, а 14 је дало Министарство Давање сагласности на кандидатуру за организацију такмичења не подразумева финансирање програма с обзиром да се о финансирању одлучује по посебној процедури.

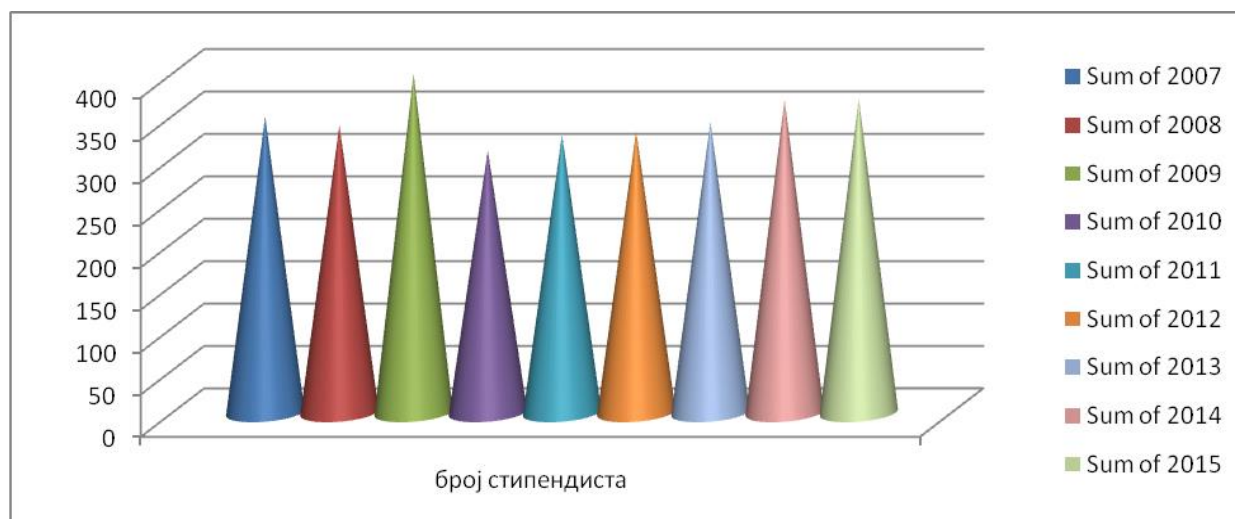
Из буџета Републике Србије је финансирана и организација и одржавање кампова за младе и перспективне спортисте. Финансирање кампова перспективних спортиста представља само још један од видова подршке раду са младим и перспективним спортистима. Сваке године се финансирају кампови перспективних спортиста на преко 45 локација у Републици Србији са преко 4.000 спортиста из преко 60 спортских грана и преко 25.000 пансиона на годишњем нивоу. Министарство је у 2010. години за програме кампова перспективних спортиста издвојило 78.355.177,00 динара, у 2011. години издвојено 80.521.394,00 динара, у 2012. години 75.080.000,00 динара, у 2013. години је издвојено 66.370.000,00 динара, у 2014. години издвојено је 26.452.760 динара, а у 2015. години је планирано издвајање у износу од 29.050.500 динара. Највеће издвајање за кампове перспективних спортиста олимпијских спортова било је 2010. године у износу од 54.445.985,00 динара или 69,49%, а за неолимпијске спортове у 2013. години у износу од 24.370.000,00 динара или 36,72%. У 2014. години финансирани су спортски кампови 57 националних гранских спортских савеза са преко 3.000 младих спортиста.

У складу са законском обавезом из члана 114. став 1. тачка 4) Закона о спорту, а на предлог гранских спортских савеза, из буџета Републике Србије финансирају се и спортисти који су остварили право на стипендију, а критеријуми за расподелу тих средстава су прописани у посебном Правилнику о ближим условима и критеријумима за стипендирање врхунских спортиста аматера за спортско усавршавање и за доделу новчане помоћи врхунским спортистима са посебним заслугама. За утврђивање висине месечне стипендије користе се подаци републичког органа надлежног за послове статистике тј. просечна нето зарада за децембар текуће године као основица за наредну годину. Број стипендија је одређен у складу са категоризацијом спортова, тако да национални спортски савези предлажу тачно одређен број стипендиста у складу са категоријом којој припадају. По својој суштини средства за ову намену немају социјалну функцију, већ развојну и научну, с циљем побољшања стања омладинског спорта у земљи. У 2014. години укупан број стипендиста је био 369 из 44 национална гранска спортска савеза, а исплаћено је укупно 262.397.386 динара, док је у 2015. години планирана исплата 370 стипендиста у износу од 270 милиона динара. Стипендија за заслужне спортисте износи месечно 73.145,00 динара, за спортисте међународног разреда месечно 48.763,00 динара, за спортисте националног разреда месечно 34.134,00 динара. У првих осам месеци 2015. године, за стипендије врхунских спортиста је исплаћено из буџета Републике Србије укупно 162.791.264,00 динара.

ГОДИНА	СТИПЕНДИЈЕ	
	ИЗНОС (У РСД)	БРОЈ СТИПЕНДИСТА
2007	121.121.932,00	349
2008	148.109.624,00	339

2009	180.387.240,00	400
2010	165.063.934,00	309
2011	169.801.669,00	328
2012	207.321.336,00	332
2013	228.726.723,00	343
2014	262.397.386,00	369
2015	270.000.000,00	370
2007-2015	1.752.929.844,00	/

Број врхунских спортиста стипендиста који су примили стипендије за спортско усавршавање из буџета Републике Србије од 2007. до 2015. године може се графички приказати на следећи начин.

У складу са чланом 114. став 1. тачка 5) Закона о спорту из буџета Републике Србије се исплаћују се и национална признања и награде за посебан допринос развоју и афирмацији спорта. Уредба о националним признањима и наградама за посебан допринос развоју и афирмацији спорта, односно њена примена изискује средства која се обезбеђују из буџета Републике Србије, а исплата се врши преко националних гранских спортских савеза. Грански спортски савези достављају Министарству потребну документацију о освојеним медаљама, Министарство доставља Влади предлог за доделу националног спортског признања, а Влада доноси решење о додели националног спортског признања у складу са законом. За утврђивање месечног износа националног признања користе се подаци републичког органа надлежног за послове статистике тј. просечна нето зарада за децембар текуће године као основица за наредну годину. Почетком 2015. године из буџета Републике Србије се издвајају средства за 557 носилаца националних спортских признања, из 20 националних гранских спортских савеза, у укупном износу у 2014. години од 752.167.933 динара, у 2015. години планирано је издвајање у износу од 780 милиона динара за 550 носиоца националних спортских признања. У првих осам месеци 2015. године за национална признања је из буџета Републике издвојено 489.060.586,00 динара.

НАЦИОНАЛНА ПРИЗНАЊА		
ГОДИНА	ИЗНОС (У РСД)	БРОЈ КОРИСНИКА

2007	285.928.596,00	
2008	436.565.586,00	
2009	486.163.853,00	
2010	528.829.003,00	
2011	569.168.109,00	
2012	639.311.466,00	543
2013	689.870.491,00	554
2014	752.167.933,00	557
2015	780.000.000,00	550
2007-2015	5.168.005.037,00	/

Издвојена буџетских средстава (изражена у еврима) за национална признања у периоду 2007–2015. година могу се графички приказати на следећи начин:

Број носилаца националних признања, који су примили последња исплаћена средства у августу (за јул 2015. године), по националним спортским савезима и по броју освојених медаља на такмичењима приказан је у следећој табели:

	СПОРТ	СР.	ОИ			СП			ЕП			УКУПНО
			ЗЛ.	СР.	БР.	ЗЛ.	СР.	БР.	ЗЛ.	СР.	БР.	
1	КОШАРКА		5	22	11	9	6	2	7	17	7	86
2	ФУДБАЛ		5	4	7					5		21
3	СТРЕЉАШТВО	7	5		1		2	1	4	4	5	29
4	ВАТЕРПОЛО		9	10	2	3	1	4	4	3		36
5	КАЈАК		2			6	1	2		1		12
6	РВАЊЕ		3	2	1	1	2	4	2	2	1	18
7	РУКОМЕТ		22	6		13	16	32			6	95
8	БОКС		2	1	3		5	6	1	2	7	27
9	ОДБОЈКА		12		5			3	1		15	36
10	ШАХ			8	5		2	1		6		22
11	ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ		17	3	4	3	3	4	6	7	4	51
12	АТЛЕТИКА	1						1	11	12	4	29
13	СТОНИ ТЕНИС			2	2	1	2	1	2		5	15
14	ВЕСЛАЊЕ			3		2	3	3		2		13
15	ЏУДО				1	1		2		5	24	33
16	ПЛИВАЊЕ	1						1	1			3
17	ТЕКВОНДО							3	2	2	2	9
18	ГИМНАСТИКА						1		2			3
19	ТЕНИС				1				2			3
20	ПОКС		1	1	1				2	1	3	9
		9	83	62	44	39	44	70	47	69	83	550

На основу Закона о спорту и Уредбе о националним признањима и наградама за посебан допринос развоју и афирмацији спорта, из буџета Републике Србије се додељује и новчане награде спортистима и тренерима држављанима Републике Србије који су освојили једну од медаља на Олимпијским, Параолимпијским играма, Шаховској олимпијади, светским и европским првенствима у олимпијској или параолимпијској спортској дисциплини или освоје ДЕЈВИС куп или ФЕД куп Међународне тениске федерације. У 2014. години организован је велики број међународних такмичења, светских и европских првенстава. Наши спортисти су освојили на тим такмичењима велики број медаља, што ствара обавезу за исплату новчаних награда по Уредби о националним признањима и наградама за посебан допринос развоју и афирмацији спорта. У 2014. години је исплаћено 34 награде за 10 националних гранских спортских савеза, у укупном износу од 301.633.320 динара. У првих осам месеци 2015. године исплаћено је деветнаест награда за девет националних гранских спортских савеза у укупном износу од 160.611.118,00 динара.

Значајна средства из буџета Републике издвајана су и за програме спорта спортиста са инвалидитетом, који су у потпуности изједначени са другим спортистима:

2007	17.500.000,00
2008	34.900.000,00
2009	23.735.000,00
2010	22.031.000,00
2011	31.400.000,00
2012	36.500.000,00
2013	25.000.000,00
2014	45.000.000,00
2015	44.000.000,00
УКУПНО	280.066.010,00

Графички изглед издвојених буџетских средстава спортистима са инвалидитетом:

Од доношења Закона о спорту прешло се на програмско финансирање организација у области спорта из буџета Републике Србије, у складу са упоредно правним решењима. Сама процедура, услови и критеријуми финансирања програма прецизирани су Правилником о одобравању и финансирању програма којима се остварује општи интерес у области спорта, Правилником о ближим условима и критеријумима за стипендирање врхунских спортиста аматера за спортско усавршавање и за доделу новчане помоћи врхунским спортистима са посебним заслугама и Уредбом о националним спортским признањима и новчаним наградама.

Према европски стандардима за одобравање средстава из буџета невладиним организацијама, прималац средстава обавезан је да: средства употреби искључиво за одобрене сврхе и са одговарајућом пажњом; приступи реализовању програма сходно утврђеном плану и оконча га у предвиђеном року

и под утврђеним условима; даваоца средстава обавести без одлагања о свим околностима које угрожавају или онемогућавају реализовање програма или захтевају измену утврђених циљева програма и уговорених обавеза; даваоца средстава обавести о реализовању програма у утврђеним роковима; даваоцу средстава у уговором утврђеним роковима, а у сваком случају на крају реализације програма, достави оригинал документацију о утрошку средстава, која ће му бити враћена након провере; води све потребне евиденције које омогућавају даваоцу спровођење контроле и да их, заједно са документацијом о утрошку средстава и реализацијом програма, чува до истека 10 година од добијања средстава (реализације програма); омогући даваоцу средстава, односно надлежним лицима увид у целокупну документацију и сва места везана за реализацију одобреног програма, и у поступку контроле пружи му сва потребна обавештења; омогући даваоцу (да му сагласност) увид у податке које воде трећа лица, а у вези су са коришћењем одобрених јавних средстава и реализацијом програма. У важећем Закону о спорту, са пратећим правилницима, су управо и нормиране такве обавезе примаоца буџетских средстава, односно носиоца програма. Међутим, у пракси су проблеме стварале поједине законске одредбе које нису свеобухватно узеле у обзир природу и суштину програма, као и временски оквир у коме се реализују програми и пројекти организација у области спорта. С друге стране, један број корисника буџетских средстава није поштовао своје уговорне обавезе у погледу благовременог извештавања и наменског коришћења средстава, због чега је Министарство у више случајева тражило повраћај датих средстава у буџет Републике Србије. У 2014. години је укупно 66 организација у области спорта које су користили средства буџета Републике Србије извршило повраћај добијених средстава у укупном износу од 25.353.640,07 динара, од којих су 40 национална гранска спортска савеза са укупно 24.489.434,64 динара враћених средстава у буџет Републике Србије. Томе треба додати и 1.251.094 динара на име камата. Досадашње искуство у примени Закона о спорту је показало да је програмско финансирање прави оквир за финансијску подршку организацијама у области спорта, али да цео систем финансирања мора бити прецизније дефинисан како би се опредељена средства буџета Републике Србије користила на рационалан и ефикасан начин, уз одговорност како за сваки утрошен динар, тако и у односу на постизање планираних резултата и ефеката реализације одобреног програма што је и урађено Законом.

Током припреме Предлога закона из спортске јавности је истицан захтев да овај закон пропише проценат, у распону од 2,5% до 4%, захватања из буџета општине, односно града за спорт и око 1% из буџета Републике Србије. Таква залагања, међутим, нису могла бити прихваћена. Овај закон не може да реши проблем висине издвајања у буџету Републике Србије, аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, јер је то, с једне стране, предмет буџетских прописа, а, с друге стране, укупне висине расположивих буџетских средстава и приоритета који се сваке године утврђују. Предлог закона се задржао на дефинисању општег интереса и потреба грађана у области спорта, али из тог дефинисања требао би да у будућности проистекне и удео спорта у буџету Републике Србије, аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, јер ако је нешто „интерес” друштва за то је потребно издвојити и одговарајућа средства. Ради целовитијег разумевања суштине проблема, треба имати у виду како „наше искуство”, тако и „европска искуства” везана за издвајања за спорт из јавних прихода, како је у претходном делу образложења Предлога закона изложено. За западноевропски модел финансирања спорта је карактеристично да се спорт мањим делом финансира из јавних средстава, а у оквиру тих средстава већи део отпада на локалне заједнице.

Од доношења првог Закона о спорту 1996. године до сада је из буџета Републике Србије за финансирање организација у области спорта издвојено у појединим годинама:

1998	1999	2000	2001	2003	2005	2006	2011-2014	2015
0,974 %	0,871 %	0,715 %	0,296 %	0,197 %	0,086 %	0,427 %	0,39 % *	0,40 % *

*проценти означени звездицом су приближне вредности

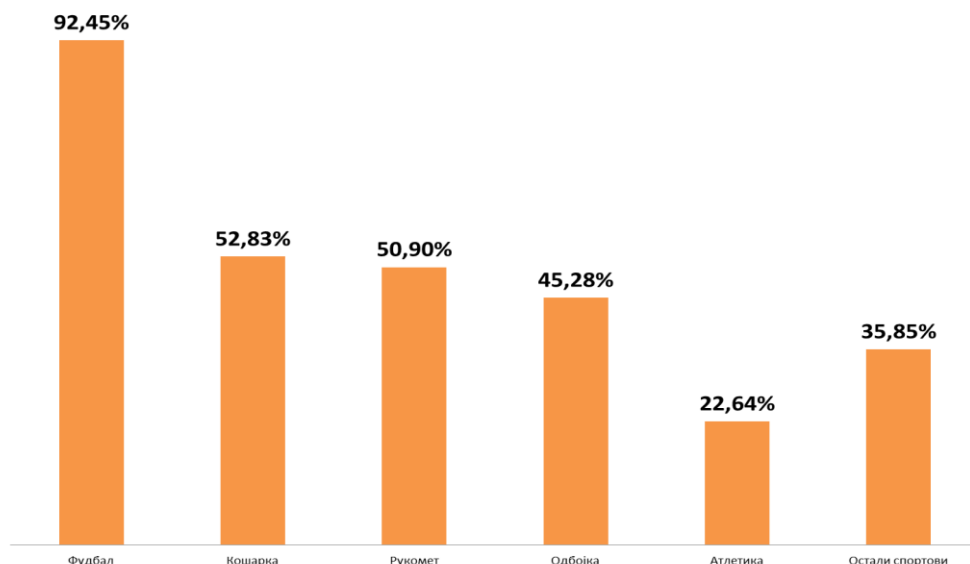
Док је на нивоу Републике Србије систем финансирања највећим делом профункционисао на прописан начин, то се не може рећи за финансирање организација у области спорта из буџета јединица локалне самоуправе. Велики број општина и градова није донео потребна подзаконска акта којима би уредио у складу са Законом о спорту систем финансирања програма у области спорта из буџета. Такође, уочено је да у више случајева и када су таква акта донета она нису у потпуности усаглашена са одредбама Закона о спорту. Веома су чести примери да јединице локалне самоуправе немају никакве процедуре за расподелу буџетских средстава, већ се та средства расподељују унутар малог круга људи и за „привилеговане” клубове.

Према истраживању које је 2013. године спровела Стална конференција градова и општина Републике Србије издвајања за спорт из буџета јединица локалне самоуправе су према категоријама градова, односно општина изгледала:

Истраживање Сталне конференције градова и општина Републике Србије показује и да је финансирање спорта у јединицама локалне самоуправе углавном усмерено ка фудбалу, што се може видети у наредном графикону.

Приоритети у финансирању спортских грана у јединицама локалне самоуправе (у %)

Посебно је забрињавајућа чињеница да је наведено истраживање показало и да је укупан број спортских стипендија који се издваја у јединицама локалне самоуправе 137, што је 2.5 стипендије по општини. При томе, само 12 од 53 анкетираних општина/градова издваја средства за спортске стипендије перспективних спортиста.

Овакав начин постављања приоритета у финансирању програма супротан је како Националној категоризацији спортова, тако и Националној стратегији развоја спорта. Заправо веома чест случај је да готово више од 2/3 локалног буџета иде за финансирање „повлашћеног“ локалног клуба. На тај начин не само да се занемарују постојеће категоризације и крши Закон о спорту, већ се озбиљно угрожава опстанак организација које раде на унапређењу програма школских спортских активности и организација које се баве развојем рекреативног спорта.

Министарство не располаже са подацима о укупним издвајањима за спорт од стране свих нивоа јавних власти, као и правних лица чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе. Управо да би се отклонио тај недостатак и створила јасна слика о укупним улагањима у спорт из јавних прихода Предлогом закона се уводи обавеза достављања годишњих извештаја Министарству о укупним издвајањима за спорт од стране аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, као и организација у области спорта чији се програми и пројекти у области спорта финансирају из јавних прихода Републике Србије, аутономних покрајина, јединица локалне самоуправе и од стране јавних предузећа.

Насупрот финансирању спорта из јавних прихода стоји финансирање из „сопствених“ извора: чланарине, средства од пружања услуга и обављања других делатности; трансфери, накнаде за развој играча, продаја ТВ права, улазнице, спонзори, донатори и сл. При томе се често као главни спонзори појављују јавна предузећа, без транспарентних критеријума за одобравање средстава. Проблеми у финансирању делом потичу из неорганизованости самих учесника у систему спорта и неповерења могућих „улагача“ у примаоце средстава. У пракси се често истичу и неодговарајући порески подстицаји за приватна улагања у спорт. Посебно је забрињавајуће финансијско стање домаћих клубова у највишим ранговима такмичења, од којих би требало очекивати и да су економски одрживи и најефикаснији у привлачењу и трошењу средстава. Најбољи пример за то је стање професионалних фудбалских клубова Супер лиге и Прве лиге Фудбалског савеза Србије (30 клубова). Према документу „Ревитализација српског фудбала“ који је, уз

ангажовање ревизора, припремио Фудбалски савез Србије у априлу месецу 2014. године, финансијско пословање српских професионалних клубова карактерише: 1) просечан приход по клубу Супер лиге (подаци УЕФА за 2009) износи свега 1,3 мил. евра; 2) чак осам клубова сврстани су у микро категорију (годишњи приход мањи од 350.000 евра) од укупно девет таквих клубова у Европи; 3) просечан годишњи приход клубова који су учествовали у такмичењима УЕФА 2011. године износи 3 милиона евра, за разлику од нпр. Хрватске са 7. мил. евра, Румуније 8 мил. евра, Чешке 9 мил. евра и Пољске 10 мил. евра; 4) попуњеност стадиона је веома ниска и износи 19%, или тек половину просека у Европи (38%); 5) учешће трансфера у годишњем приходу клубова који су учествовали у такмичењима УЕФА 2011. године износи 60%, за разлику од нпр. Хрватске 32%, Чешке 18%, Мађарске 14%, Пољске 2%; 6) просечно учешће трансфера у приходу клубова Супер и Прве лиге у 2013. години износио је 44%; 7) просечно учешће градова у приходима клубова Супер лиге и Прве лиге у 2013. години износио је 19%; 8) просечан буџет клубова Супер лиге и Прве лиге у 2013. години износио је 2,3 милиона евра; 9) просечна имовина клубова Супер лиге и Прве лиге у 2013. години износила је минус 1,6 милиона евра. Стање ствари постаје потпуно алармантно када се има у виду финансијско стање наша највећа два фудбалска клуба ФК Црвена Звезда и ФК Партизан, који би по природи ствари требали да најбоље финансијски стоје.

Иначе, када је у питању професионални спорт, у Европи су доминантна три модела организације клубова, са модалитетима: 1) клуб сам бира организациони облик који му одговара (удружење или привредно друштво); 2) клуб мора бити организован као друштво капитала; 3) клуб сам бира да ли ће се у потпуности организовати као друштво капитала или ће бити у статусу удружења, али има и могућност да своју прву екипу (или све екипе) која се такмичи у одређеној лиги организује као друштво капитала у свом власништву (или сувласништву). Предлог закона предвиђа комбинацију сва три модела: оснивачи спортске организације самостално бирају организациони оквир – удружење или привредно друштво; спортско удружење може да оснује спортско привредно друштво од свог „спортског погона“; у професионалној спортској лиги утврђеној од стране надлежног националног гранског спортског савеза могу да се такмиче само спортска привредна друштва. Предлогом закона није могла тренутно да се уреди промена правне форме спортског удружења у спортско привредно друштво све до доношења посебног закона о приватизацији у спорту, јер би таква могућност у ситуацији недефинисаних својинских односа у спорту отворила пут за „дивљу приватизацију“.

Једна од основних карактеристика Предлога закона је да су из њега изостављене одредбе о приватизацији друштвеног и државног капитала, односно имовине садржане у важећем Закону о спорту и да је прописано да ће се то питање уредити посебним законом. О приватизацији друштвеног и државног капитала, односно имовине у организацијама у области спорта и о адекватности прописаних организационих облика тих организација интензивно се говори и расправља од доношења Закона о спорту 1996. године. Ове теме су понекада у жижи српске спортске, правничке и политичке јавности, са изразито поларизованим гледиштима. Постоје, међутим, и периоди када се од ових проблема просто „бежи“. Јавну расправу приликом доношења важећег Закона о спорту из 2011. године обележила су супротстављена гледишта о проблему приватизације спортских организација, с обзиром да је тај закон регулисао, између осталог, и приватизацију у области спорта. Али како је Закон о спорту донет, тако је замрло свако интересовање за питања приватизације у спорту. У пракси се ништа није дешавало. Тему је поново отворила лоша економска ситуација многих спортских клубова у Републици Србији. Но, на прво помињање потребе да се то питање коначно разреши, с циљем оздрављења нашег спорта, уследила су бројна реаговања од „заинтересованих“ из света спорта, чији је циљ био да „проблематизују“ модел приватизације који би се применио.

Проблем, међутим, није тако једноставан, и његово решавање мора бити уређено посебним законом. Овде посебно треба водити рачуна о „историји” настанка друштвене својине у спортским организацијама. Велики број спортских организација у Републици Србији има вишедеценијско трајање. Ако се погледају, на пример, неки фудбалски клубови видеће се да је ФК Војводина основан 1914, ФК Железник – 1930, ФК Обилић – 1924, ФК Земун – 1946, ФК Партизан – 1946, ОФК Београд – 1945, ФК Црвена Звезда – 1945, ФК Борац Чачак – 1926, ФК Раднички – 1920. Или, Спортско друштво Партизан је основано 1945, а Кошаркашки клуб Партизан 1953. Све до 1972. године када је донет први Закон о физичкој култури Србије, правни положај тих спортских организација регулисан је био законима о удружењима грађана. Суштинске промене за спортска удружења настају доношењем Закона о физичкој култури Републике Србије 1980. године. Сходно чл. 3. до 6. и 14. тог закона, радни људи и грађани у области физичке културе (спорта) више нису могли оснивати удружења грађана, већ су се могли удруживати искључиво у друштвене организације за физичку културу. Уписом у надлежни регистар, друштвена организација за физичку културу стицала је својство друштвеног правног лица (члана 19. став 2). Према члану 25. тог закона, друштвена организација за физичку културу може стицати средства, односно одређена права и тим средствима, као друштвеним, користити се за остваривање својих циљева, под условима утврђеним законом и статутом. Све постојеће организације за физичку културу (дотадашња удружења и савези) биле су дужне да у року од две године од дана ступања на снагу закона ускладе своје статуте и друга општа акта са Законом о физичкој култури и да поднесу пријаву за упис промена у регистар (члана 77). Правно гледано, такво решење је суштински представљало законско претварање приватне у друштвену својину. Последњи Закон о физичкој култури, пре Закона о спорту из 1996. године, донет је 1990. године. Чланом 8. тог закона задржано је решење да се у области физичке културе могу оснивати само друштвене организације, а чланом 12. је упућено на примену Закона о друштвеним организацијама и удружењима грађана у питањима која нису регулисана Законом о физичкој култури. Први Закон о спорту Републике Србије донет је крајем 1996. године. Полазећи од тога да је Устав Републике Србије укинуо друштвене организације, Закон о спорту из 1996. године је прописао да се спортске организације могу оснивати као удружења грађана, као предузеће или установе, у зависности од потреба и интереса оснивача. Прелазним одредбама тог закона, прописано је да се постојеће друштвене организације физичке културе могу до краја 1997. године трансформисати, по сопственом избору, у удружења грађана са друштвеним капиталом или у друштвена предузећа. На прсте се могу избројати оне организације које су се трансформисале у друштвено предузеће, тако да су скоро све спортске организације које су постојале почетком 1997. године прешле у статус удружења грађана. Управо из те околности бројне спортске организације као удружења данас тврде да је сва имовина са којом дана с располагају њихова имовина. Са становишта правног поретка такво њихово становиште је проблематично и захтева целовит законодавни одговор у виду посебног закона, у коме би се разрешиле све дилеме шта је друштвени и државни капитал, односно имовина у спортским удружењима и савезима, а шта приватна својина и који би модел приватизације био за наш спорт најоптималнији. За дефинисање одговарајућег модела приватизације у спорту потребан је активни удео заинтересованих спортских удружења и савеза, имајући у виду, између осталог, и Уставом гарантовану слободу удруживања.

Поред тога, из Предлога закона су изостављене одредбе о приватизацији јер је након доношења Закона о спорту из 2011. године донет и нови закон којим је уређена приватизација друштвене и државне имовине и капитала, којим је квалитетно друкчији начин уређена та област, уз остављање веома широког спектра модела за приватизацију. Такође, регулисањем приватизација друштвеног и државног капитала, односно имовине у организацијама у области спорта

посебним законом ово питање биће решено свеобухватно и уз препознавање и уважавање свих специфичности организација у области спорта чиме ће се решити вишегодишњи, сад већ деценијски препознат, а нерешен проблем.

Такође, у Предлогу закона није могао бити задржан модел приватизације утврђен Законом о спорту из 2011. године (чл. 169–182, 189. и 190) јер се у пракси показао неприменљив. Цео поступак приватизације је замишљен да се спроведе у две фазе. Прва се састоји из евидентирања података (пре свега о имовини) „спортских организација, спортских савеза, спортских друштва и спортских центара” (субјекти евидентирања), уписаних у одговарајући регистар на територији Републике Србије на дан 12. априла 2011. године, путем подношења евиденционе пријаве до 12. априла 2012. године (чл. 189 – 172. Закона о спорту). Санкција за неподношење евиденционе пријаве, са пратећом документацијом, јесте брисање из одговарајућег регистра, осим ако субјект евидентирања није био у могућности да поднесе евиденциону пријаву (немогућност благовременог прибављања прописане документације). Суштински значај ове фазе требао је да буде да субјект евидентирања достави документацију (потпуни листе непокретности или власнички лист, правноснажна одлука надлежног органа, исправа о правном послу сачињена у складу са законом, споразум о накнади за експроприсану непокретност и др.) из које би произлазило, односно било доказано право својине или право коришћења на спортским објектима и другим непокретностима. У случају да субјект евидентирања не докаже да је власник спортског објекта, сматраће се да је тај спортски објекат у државној својини. Податке о субјекту евидентирања и о спортским објектима које користи евидентира Министарство. У пракси је ову фазу припреме за приватизацију пратило много проблема. До прописаног рока, мање од 50% организација у области спорта је поднело Министарству евиденциону пријаву. Када су у питању они који су поднели пријаву, већином није достављена потпуна прописана документације. Уместо да покрене поступак гашења оних организација које нису поднеле евиденциону пријаву, Министарство их је 2013. године позвало да накнадно доставе те пријаве. Већина се том позиву одазвала. Разлог зашто је тако поступљено је једноставан, а имајући у виду да је било у питању преко 50% организација у области спорта што би значило гашење спорта у Републици Србији. Неки од највећих клубова, спортских друштава и савеза нису поднели евиденциону пријаву, па би њихово гашење угрозило регуларност бројних такмичења. Сам поступак приватизације спортских организација (субјекти приватизације) требао је, у другој фази, да се спроведе применом прописа којима се уређује приватизацију, осим ако самим Законом о спорту није друкчије уређено (чл. 173–181. Закона о спорту). Поступак приватизације могао је да се покрене иницијативом надлежног органа спортске организације или иницијативом министарства надлежног за послове приватизације уз сагласност Владе. Ако субјект приватизације, поред капитала у друштвеној својини, има и део капитала у државној својини, истовремено са продајом друштвеног капитала, могао би се продавати и државни капитал, уз сагласност Владе. После извршене продаје капитала и евидентирања акција у Акционарском фонду, спортска организација субјект приватизације донела би одлуку о промени правне форме у отворено акционарско друштво. То не важи уколико је спортска организације организована као удружења у којем је укупни друштвени, односно државни капитал мањински. У сваком случају, до окончања поступка приватизације у складу са Законом о спорту забрањена је промена правне форме субјекта приватизације и промена власничке структуре капитала субјекта приватизације путем конверзије потраживања у трајни улог.

Од доношења Закона о спорту, ниједан поступак приватизације по наведеном моделу није покренут. Два су основна разлога: недостаци у законским решењима и неприхватање прописаног модела од стране постојећих спортских организација. Режим приватизације из Закона о спорту се показао као недоречен, нејасан и неконзистентан, а у појединим деловима је супротан природи спортског

организовања. На пример, према члану 173. Закона о спорту из 2011. године на поступак приватизације се примењују прописи којима се уређује приватизације у свим питањима која нису посебно регулисана у Закону о спорту. Са становишта бесплатне поделе капитала то је значило да би бесплатне акције добили бивши запослени у спортским организацијама. Ту, међутим, управо лежи неразумевање суштине спортског организовања. Највећи број (преко 95%) свих организација у области спорта је у статусу удружења грађана. У тим организацијама запослени су били скоро искључиво секретарице, економисти, рачуновође, помоћни радници, док су спортисти, тренери, чланови управа имали само статус члана или највише неки уговорни однос са својим удружењем. Све до скоро ни професионални спортисти нису могли да заснују радни однос са својим клубом. Предвиђено решење значило би да ће се бесплатне акције делити онима који имају допринос у развоју одређеног клуба, али неупоредиво мањи него спортске легенде клуба које су створиле имиџ и вредност неког клуба. Или, према члану 173. субјект приватизације је искључиво „спортска организација”. Поставља се питање шта је са свим другим субјектима евидентирања (спортским друштвима и савезима) из члана 169. став 1. Закона о спорту у којима евентуално постоји друштвени, односно државни капитал. Коначно, чланом 178. је остављено нерешеним питање шта то добија купац капитала у спортској организацији као удружењу у којој је укупни друштвени, односно државни капитал мањински. Ако је смисао члана 178. Закона о спорту да се приватизација спроводи само у оним спортским организацијама у којима је друштвени и државни капитал већински, онда је јасно да Закон о спорту не регулише у потпуности приватизацију друштвеног капитала у спорту и да оставља нерегулисаним стање у највећем броју спортских организација. Ако је смисао члана 178. у томе да ће се продати друштвени капитал у свим спортским организацијама, али ће се у акционарско друштво претворити само оне спортске организације у којима је друштвени, односно државни капитал већински, док остале спортске организације остају у постојећем правном статусу као удружења, онда остаје нејасно шта то добија купац капитала (какве акције које се евидентирају у Акционарском фонду) када удружење нема свог власника, већ само чланове, нити се удружењем управља према власничкој структури.

Коначно, када се разматрају разлози за доношење новог Закона о спорту и његова решења треба имати на крају у виду и да је Влада у 2014. години, након широке јавне расправе и уз широку подршку учесника у систему спорта, усвојила Стратегију развоја спорта у Републици Србији за период 2014 – 2018. године. Та стратегија дефинише четири основна приоритета на основу којих се дефинише или треба дефинисати и план развоја спорта на нивоу локалне самоуправе:

- 1) унапређење школског и универзитетског спорта;
- 2) обезбеђење услова за повећање бављења спортом у свим сегментима становништва посебно деце, младих, жена, особа са инвалидитетом и старих;
- 3) обезбеђивање услова за развој врхунског спорта и професионалног спорта;
- 4) развој спортске инфраструктуре.

Поред основних приоритета Стратегијом развоја спорта у Републици Србији за период 2014 – 2018. године су дефинисани и одређени општи и посебни циљеви развоја спорта у Републици Србији до краја 2018. године. Општи циљеви су: унапређење система финансирања спорта; унапређење правног и институционалног оквира у области спорта; унапређење положаја спортиста у друштву и систему спорта и заштити здравља спортиста; унапређење стручног и научноистраживачког рада у спорту и информационалних система; унапређење спорта у војсци и полицији; унапређење система спортског организовања и положаја организација у области спорта; унапређење улоге и одговорности медија

за развој спорта; унапређење односа спорта, туризма и животне средине; унапређење система мера у циљу борбе против негативних појава у спорту и унапређења безбедности при обављању спортских активности и организовању спортских приредби; унапређење међународне сарадње и спорта у дијаспори. Предложена законска решења у потпуности омогућавају и прате таква системска опредељења и приоритете за развој спорта у Републици Србији у наредних пет година. Имајући у виду постојеће законско решење, није било могуће планирање на дужи период од пет година, иако би самој природи спорта то више одговарало. Због тога се Предлогом закона предвиђа да се Национална стратегија развоја спорта убудуће доноси за период од десет година.

Претходно наведени приоритети и циљеви су у свему оправдани, поготову са становишта повећања обухвата бављења грађана спортом, што подразумева и обезбеђење одговарајуће спортске инфраструктуре и стварање услова за што веће бављење деце спортом у школама. Сваки закон о спорту мора својим решењима створити адекватан правни оквир који ће омогућити остваривање таквих циљева. Ово поготову имајући у виду Резултате истраживања здравља становништва Републике Србије 2013. године, које је спровео Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ и Министарство здравља. То истраживање је показало да се фитнесом, спортом или рекреацијом најмање три пута недељно бавило 8,8% становника Републике Србије, док је сваки девети становник Републике Србије (11,3%) у току слободног времена недељно провео у таквим активностима најмање 90 минута. Навика бављења спортом и рекреацијом је заступљенија код мушкараца (12,1% се рекреира три пута недељно, а 15,9% недељно у рекреацији проводи најмање 90 минута) него код жена (5,7% се рекреира три пута недељно, а 5,3% недељно у рекреацији проводи најмање 90 минута). Интензивним физичким активностима намењеним јачању мишића најмање три пута недељно се у 2013. години бавило 4,8% становника Републике Србије. Висок проценат (82,3%) деце је изјавио да су се у слободно време најмање једном до два пута недељно бавила физичким активностима (тако да се задувају и озноје), значајно више дечаки (86,7%) у односу на девојчице (77,8%), деца из Шумадије и Западне Србије (90,9%), као и деца из најбогатијих домаћинстава (87,9%). Готово су сва деца редовно похађала наставу физичког васпитања (97,6%). У погледу физичке активности деце нису забележене значајне разлике у односу на истраживање из 2006. године. Свему овоме треба додати да је у Републици Србији 2013. године, на основу измерене вредности ИТМ, било 40,4% нормално ухрањеног становништва, док је више од половине (56,3%) било прекомерно ухрањено, односно предгојазно (35,1%) и гојазно (21,2%). Између два истраживања, у 2006. и 2013. години, дошло је до значајног повећања процента гојазног становништва (са 17,3% на 21,2%).

ОСНОВНА НАЧЕЛА НА КОЈИМА СЕ ПРЕДЛОГ ЗАКОНА ЗАСНИВА

1. Начело слободног бављења спортом

Концепција Предлога закона заснива се на слободном бављењу спортским активностима и једнакој доступности тих активности свим грађанима без икакве дискриминације. Полазећи од уставне гаранције слободе удруживања, приватног предузетништва и равноправности свих облика својине, Предлогом закона је прихваћен најшири могући оквир за слободно организовање унутар спорта. Спортисти се могу бавити спортом и аматерски и професионално, а спортске организације могу бирати правни и организациони облик (удружење, привредна друштва). Одређена ограничења постоје само у области професионалног спорта. Уважавајући особености спорта и спортских делатности Предлог закона регулише одређена специфична питања важна за

област спорта на посебан начин у односу на решења која постоје у „општим” законима, у складу са упоредно-правним искуствима.

2. Начело заштите здравља спортисте и спортског стручњака

Предлогом закона је предвиђена обавезна здравствена контрола спортиста и спортских стручњака, забрана приморавања спортиста да тренирају и такмиче се када те активности могу да угрозе или погоршају његово здравствено стање, као и забрана употребе свих врста допинга. Такође је предвиђена могућност здравственог осигурања за спортисте аматере који то право не остварују по другом основу.

3. Начело стручности

Бављење спортским активностима поред позитивног утицаја на организам лица које се бави спортом, садржи и одређен ризик по здравље учесника. Због тога, стручни рад у спорту, односно вођење спортских активности може да изводи само квалификовани (школовани) или стручно оспособљени кадар. Пословима стручног оспособљавања могу се бавити само акредитоване високошколске установе и организације у области спорта које испуњавају законом прописане услове.

4. Начело наменског коришћења спортских објеката

С обзиром на чињеницу да су спортски објекти најскупљи ресурс у области спорта и незаменљив услов за бављење спортом и развој спорта, Предлогом закона је, у суштини, забрањена промена намене спортског објекта обухваћеног неким урбанистичким планом, осим изузетно под прописаним условима и уз одобрење Министарства.

5. Начело транспарентног и наменског коришћења средстава из јавних прихода

Имајући у виду да су средства која се обезбеђују у буџетима свих носилаца јавне власти недовољна за задовољавање свих потреба у области спорта од општег интереса, као и то да су то средства пореских обвезника која се морају наменски и одговорно користити, Закон предвиђа систем програмског финансирања остваривања општег интереса у области спорта и задовољавања потреба и интереса грађана у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе. Сви програми се деле на годишње и посебне програме, које подносе овлашћени предлагачи и носиоци програма, у јасно утврђеној динамици. Програми се одобравају на основу јасно утврђених услова и критеријума, у транспарентној процедури, а донето решење о одобравању програма подлеже судској контроли. Са носиоцем програма се закључује уговор, а реализација програма се прати и евалуира како периодично, тако и на крају реализације. Свако ненаменско трошење буџетских средстава и нереализовање циљева програма подлеже јасним санкцијама, које су везане како за повраћај ненаменски утрошених средстава, тако и за ускраћивање будућих средстава у одређеном времену.

6. Начело потпуног регулисања области спорта

Предлогом закона се регулишу све области у којима се остварују спортске активности и делатности и сви организациони облици у спорту. Како се преко 95% свих организација у области спорта налази у правном режиму удружења грађана, односно савеза удружења, а спортска удружења показују изразите специфичности у односу на друга удружења грађана, Предлог закона у потпуности регулише правни положај спортских удружења и савеза, почев од оснивања и регистрације, па све до статусних промена и престанка.

7. Начело уважавања спорта као делатности од посебног значаја за Републику Србију

Спорт се мора посматрати двојако, као средство и као спорт сам по себи. Он доприноси личном и друштвеном развоју кроз креативне активности и рекреацију, који служе задовољењу човекове потребе за физичким вежбањем ради личног физичког и менталног благостања. Спорт је посебно вредан за савремени свет који се брзо мења и који се, с једне стране, карактерише повећањем слободног времена, а с друге стране урбанизацијом и сталним технолошким развојем који теже да одвоје човека од његове природне средине. Он може да одигра важну и активну, конструктивну улогу у јачању физичког, интелектуалног и моралног здравља становништва Републике Србије у 21. веку. Он је један од кључних елемената у достизању хуманих вредности и у акцијама које се спроводе против различитих предрасуда, дискриминација и идеја насиља. Спорт је и једна од покретачких снага за достизање Миленијумских циљева развоја људског друштва, дефинисаних од стране Уједињених нација. Спорт има кључну улогу у сваком друштву, доприноси социјалној кохезији, превазилажењу предрасуда, повећању позитивног утицаја на јавно мњење и ширење етичких и општих принципа који се кроз њега преносе. Сразмерно значају спорта, његов развој мора бити подржан и охрабриван на свим нивоима друштва, укључујући и локалне заједнице.

8. Начело уважавања спорта као незаобилазног фактора здравља грађана

Бројна истраживања показала су позитивне ефекте редовних физичких активности на здравље: превенција обољења срца, шећерне болести, рака дебелог црева, депресије и гојазности. Физичка активност доводи до смањења повишеног крвног притиска, пада масноћа и шећера у крви. Вежбањем јача срчани мишић (повећава се ударни и минутни волумен) и плућа (повећава се дисајни волумен и богата алвеоларна мрежа). Као и у европском региону, водећи узрок смрти у Републици Србији чине хроничне незаразне болести – више од 85%. У структури морталитета на болести срца и крвних судова отпада 56%, на другом месту се налазе малигна обољења (19%), а током последње деценије значајан пораст бележи и дијабетес као узрок смрти. Физичка неактивност представља четврти по значају фактор ризика када је реч о хроничним незаразним болестима, одмах после пушења, хипертензије и повишеног нивоа шећера у крви. Процењује се да је физичка неактивност главни узрок за отприлике 21–25% рака плућа и дебелог црева, 27% случајева дијабетеса и око 30% исхемијске болести срца. Свакодневна полчасовна шетња брзим ходом смањује ризик од појаве акутног инфаркта миокарда за 18%, а можданог удара за 11%. Према подацима Европске асоцијације за спорт и здравље, за сваки инвестирани долар у промоцију физичке активности штеди се здравственом систему 11 долара. Да би се користи од спорта максимално искористиле, у промоцији физичке активности, значајна је координисана акција свих сектора друштва, посебно мултисекторска сарадња у реализацији постављених циљева.

9. Начело спречавања негативних појава у спорту

Савремени спорт представља несумњиво огромно достигнуће модерног друштва и важно друштвено благо. Он је, међутим, оптерећен и различитим злоупотребама и негативним појавама. Озбиљне претње са којима се сусреће врхунски и рекреативни спорт, као што су допинг, насиље, расизам, нелегално клађење, намештање утакмица и комерцијалне злоупотребе, прете моралним вредностима, слици и угледу спорта и деформишу његову природу, као и улогу у промоцији здравља и образовања. Јавне власти свих нивоа, невладине спортске организације, Олимпијски покрет, наставници, родитељи, навијачи, тренери, спортски менаџери, као и сами спортисти, морају удружити своје напоре с циљем

да се елиминишу те негативне појаве. Посебну улогу у том правцу имају медији. Такође, важно је и да све спортске власти и спортисти буду свесни ризика за спортисте, посебно децу, од претераног и неприкладног тренинга и психолошких притисака сваке врсте, као и различитих облика искоришћавања, и да такве појаве ефикасно сузбију. Док је утицај спорта на друштво већи него икад, многи млади људи губе поштовање према вредностима спорта, те се стога морају предузимати мере на подизању нивоа јавне свести о потреби да се спорт учини поштенијим и ближим властитим изворним идеалима. Предлог закона утврђује да је спречавање негативних појава у спорту општи интерес у области спорта и потреба и интерес грађана и у аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, за чије остваривање се обезбеђују средстава у буџету.

10. Начело подстицања бављења грађана спортом, посебно жена, деце и особа са инвалидитетом

Према Предлогу закона подстицање и стварање услове за унапређење спортске рекреације, односно бављење грађана спортом представља приоритетну област потреба и интереса грађана у области спорта у јединицама локалне самоуправе, а истовремено је и општи интерес у области спорта у Републици Србији. Предлогом закона је јасно регулисано да свако има право да се бави спортом, и да бављење спортом мора бити хумано, слободно и добровољно, здраво и безбедно, доступно свим грађанима под једнаким условима без обзира на узраст, ниво физичке способности, степен евентуалне инвалидности, пол и друго лично својство и забрањена је свака дискриминација у спорту. Јавне власти свих нивоа су одговорне, било директно или оспособљавањем других, за побољшање приступа спорту и спортским капацитетима свих људи без обзира на њихово социјално порекло, економски статус и приходе, узраст, пол или етичку припадност. Спорт не сме да буде ексклузивно право заштићених категорија људи, већ доступан свим грађанима. Јавне власти свих нивоа израдом стратегија и програма развоја спорта и финансирањем програма у области спорта доприносе реализацији тих циљева који су јасно дефинисани у оквиру Предлога закона, а односе се на подстицање и стварање услова за унапређење спортске рекреације, односно бављење грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом, изградњу, одржавање и опремање спортских објеката, едукацију, информисање и саветовање грађана, спортиста и осталих учесника у систему спорта о питањима битним за одговарајуће бављење спортским активностима и делатностима.

ОСНОВНИ КОНЦЕПТ ЗАКОНСКОГ УРЕЂЕЊА СПОРТА

Према Студији о националном спортском законодавству у Европи коју је 1999. године објавио Савет Европе (A.N Chaker), у приступу законском регулисању спорта у Европи се могу разликовати у основи два модела, и то у односу на три питања: 1) да ли се државним законодавством регулише у погледу структуре и надлежности значајан део спортског покрета (интервенционистички приступ) или је то регулисање само парцијално (неинтервенционистички приступ); 2) да ли су државне надлежности постављене централистички или се врши децентрализација власти; 3) да ли је невладин спортски сектор постављен тако да се на врху пирамиде налази једна организација, која у себи обухвата како олимпијски комитет, тако и све националне спортске савезе (консолидован систем), или у том погледу постоји разлика између олимпијског комитета и других националних савеза, односно још једног националног општег спортског савеза (неконсолидован систем).

ЗЕМЉА	ЗАКОНСКИ МОДЕЛ	ДРЖАВНА НАДЛЕЖНОСТ	ТИП СПОРТСКОГ ПОКРЕТА
Аустрија	неинтервенционистички	децентрализована	неконсолидован
Данска	неинтервенционистички	централизована	неконсолидован
Финска	неинтервенционистички	централизована	неконсолидован
Француска	интервенционистички	децентрализована	консолидован
Немачка	неинтервенционистички	децентрализована	неконсолидован
Мађарска	интервенционистички	централизована	неконсолидован
Италија	интервенционистички	централизована	консолидован
Литванија	неинтервенционистички	централизована	неконсолидован
Румунија	интервенционистички	централизована	неконсолидован
Словенија	интервенционистички	централизована	консолидован
Шпанија	интервенционистички	децентрализована	неконсолидован
Швајцарска	неинтервенционистички	децентрализован	консолидован
Велика Британија	неинтервенционистички	централизована	неконсолидован
Хрватска	интервенционистички	децентрализована	консолидован
Србија	интервенционистички	децентрализована	неконсолидован

Овим Предлогом закона је прихваћен интервенционистички, децентрализовани и неконсолидовани пирамидални систем спорта у Републици Србији. Такав систем не само да је доминантан у Европи него и највише одговара потребама нашег спорта и традицији организовања у области спорта.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

1. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 1–7)

Уводним одредбама Предлога закона (чл. 1–7) уређен је значај спорта за Републику Србију, значење основних појмова који се користе у Предлогу закон и правни извори на основу којих се остварују циљеви и обављају спортске активности и делатности у организацијама у области спорта. У Предлогу закона је недвосмислено утврђено у члану 2. да је спорт, у целини, делатност од посебног значаја за Републику Србију. Права и обавезе утврђене овим законом примењују се на све организације у области спорта које имају своје седиште на територији Републике Србије и на свако обављање спортских активности и делатности на територији Републике Србије.

У овом делу Предлога закона задржана је већина одредби из важећег Закона о спорту, уз суштинске измене у члану 2. у коме је додата дефиниција спорта и у члану 3. у коме су дате дефиниције појединих најважнијих појмова у Предлогу закона. Најважније измене се тичу следећих питања: проширен је појам професионалног спортисте и на оне спортисте који тај статус имају у складу са правилима надлежне међународне спортске федерације (нпр. ФИФА), како би се с једне стране осигурала аутономија спортских удружења и савеза, али и с друге стране обезбедило адекватно уређење обављања спортских активности и делатности путем аутономних спортских правила, утврђује се да је надлежни национални грански спортски савез онај национални спортски савез који уређује путем спортских правила обављање спортских активности и спортских делатности у одређеној грани спорта, у складу са овим законом, с тим да се статус надлежног националног спортског савеза стиче актом Министра; утврђено је да статус националног спортског такмичења

(државног првенства) има само оно спортско такмичење које се организује за територију Републике Србије од стране надлежног националног гранског спортског савеза, у складу са овим законом и спортским правилима; дате су дефиниције појмова спорт деце, организација у области спорта, спортска екипа и професионална спортска лига (професионално спортско такмичење у коме се такмиче спортска привредна друштва), јер су таква одређења до сада недостајала, што је стварало бројне недоумице и проблеме у пракси; дефинисано је да је надлежни међународни спортски савез онај међународни спортски савез који је члан или који је признат од стране Међународног олимпијског комитета и Међународног параолимпијског комитета када су у питању спортови особа са инвалидитетом, односно међународни спортски савез који је на светском нивоу надлежан за одређену грану или област спорта и у који је учлањен надлежни национални спортски савез.

Предлог закона је посебно пажњу посветио обезбеђењу слободе бављења спортом, уз једнаке шансе, при чему је забрањен сваки вид, по било ком основу, дискриминације учесника у спорту. Забрана дискриминације је у члану 4. дефинисана на најопштији начин, и њом су обухваћени сви видови дискриминације, било посредне или непосредне, укључујући и говор мржње и по било ком основу, свих учесника у систему спорта. У том контексту је и прописано да одредбе уговора између спортисте, односно спортског стручњака и организације у области спорта којима се утврђује дискриминација спортисте, односно спортског стручњака – ништаве су, а одредбе спортских правила и општих аката организација у области спорта којима се утврђује дискриминација учесника у систему спорта – не примењују се. На забрану дискриминације у спорту се примењују одредбе закона којим је уређена забрана дискриминације, ако овим законом није другчије утврђено.

У Предлогу закона се посебно утврђује забрана за све учеснике у спорту да врше било какву злоупотребу, злостављање, дискриминацију и насиље према деци. Сви учесници у систему спорта имају обавеза да промовишу једнакост међу децом и активно се супротстављати свим врстама, злоупотреба, злостављања, дискриминације и насиља. Како би се то обезбедило прописано је да ближе услове о начинима препознавања облика злостављања, злоупотребе, дискриминације и насиља од стране запослених и чланова у организацији у области спорта, споразумно доносе Министар и министар надлежан за унутрашње послове.

Предлогом закона се предвиђа и обавеза Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и организација у области спорта да нарочито предузимају активности на повећању учешћа деце, младих, жена и особа са инвалидитетом у спортским активностима, омасовљавању женских спортских организација и давању равноправног значаја женама и особама са инвалидитетом у спорту. Ова обавеза је утврђена у складу са Националном стратегијом за побољшање положаја жена и унапређивање равноправности полова (2009–2015), тачке 176–179.

У Предлогу закона је наглашена обавеза за све субјекте у спорту да при прикупљању, обради и коришћењу података у области спорта морају поштовати начела прописана законом којим се уређује заштита података о личности. Чланом 5. Предлога закона прописана је садржина евиденција које воде надлежни национални спортски савези о спортистима и спортским стручњацима, уз утврђивање услова под којима се подаци из евиденција могу чинити доступним надлежним међународним спортским савезима. Предлогом закона је посебно предвиђено да је обрада података од стране надлежног националног спортског савеза о здравственом стању спортиста и спортских стручњака и коришћеним медицинским средствима и другим нарочито осетљивим подацима о личности, у складу са законом, условљена пристанком лица чији се подаци обрађују, као и да савез може објавити идентитет

спортисте или другог лица против кога је покренут поступак због повреде спортских правила тек после обавештавања спортисте или другог лица о повреди која му се ставља на терет. Предлогом закона се уређује и садржина докумената који се издају или на други начин са њима поступа у складу са овим законом. На примену члана 5. Закона у односу на садржину евиденција и докумената који се воде и издају у складу са овим законом упућено је у оним члановима Предлога закона у којима је регулисана одређена евиденција (нпр. евиденција трансфера спортиста), односно издавање одређеног документа (нпр. дозволе за рад).

Предлог закона афирмише аутономије организација у области спорта прописујући обавезност спортских правила које доносе надлежни национални спортски савези. Спортска правила непосредно се примењују на сва лица која су, непосредно или посредно, обухваћена надлежностима надлежног националног спортског савеза. Надлежни национални спортски савези усаглашавају своја спортска правила са спортским правилима надлежног међународног спортског савеза, а, имајући у виду пирамидалну структуру светског спорта, у случају да нису усаглашена или да надлежни национални спортски савез није донео одговарајућа спортска правила, непосредно се примењују спортска правила надлежног међународног спортског савеза, која нису у супротности са овим законом.

2. СИСТЕМ СПОРТА И УЧЕСНИЦИ У СИСТЕМУ СПОРТА (чл. 8–111)

Предлогом закона је установљен систем спорта који чине физичка и правна лица која се баве спортском активношћу, односно делатношћу, као учесници у систему спорта. Систем спорта и учесници у систему спорта уређени су чл. 8–111. Предлога закона. Правни положај физичких лица у систему спорта уређен је чл. 9–32, и то чл. 9–24. правни положај спортиста, а чл. 23– 32. Предлога закона правни положај осталих физичких лица у систему спорта (спортских стручњака и стручњака у спорту).

2.1. ФИЗИЧКА ЛИЦА У СИСТЕМУ СПОРТА (чл. 8–32)

2.1.1. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ СПОРТИСТА (чл. 8–24)

Предлогом закона се уређују права и обавезе спортиста аматера и спортиста професионалаца. Најважнија решења су следећа.

Спортиста може да се бави спортским активностима самостално или у оквиру организација у области спорта, и то било као аматер или као професионалац. Како би се јасно разликовао аматерски од професионалног спорта Предлогом закона је (у члану 3) прописано да у аматерским спортским такмичењима мора најмање 80% спортиста да буде у статусу спортисте аматера.

Права, обавезе и одговорности спортиста аматера уређују се законом, спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза и општим актима спортске организације, а права, обавезе и одговорности спортиста такмичара аматера, којима се обезбеђује новчана накнада за бављење спортом, и уговором између спортисте и спортске организације (уговор о стипендирању малолетног спортисте за спортско усавршавање и уговор о бављењу спортом). Права, обавезе и одговорности професионалних спортиста уређују се законом, спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза, колективним уговором или правилником о раду и уговором о раду између спортисте и спортске организације. Предлогом закона су утврђена основна питања која се уређују тим уговорима. Посебно је

прописано да малолетни спортиста при закључењу и извршењу уговора о раду са спортском организацијом ужива посебну заштиту прописану законом којим се уређују услови за заснивање радног односа и рад лица млађих од 18 година. У сваком случају, спортиста и спортска организација могу закључити само један уговор у складу са овим законом, за бављење спортисте спортским активностима у спортској организацији.

Полазећи од потребе заштите спортиста од сваког вида искоришћавања и чињенице да су они по правилу много слабија страна у односу на спортске организације, као и од судске праксе Европског суда правде Европске уније (посебно у чувеном случају „Босман“) и упоредноправне судске праксе у погледу заштите права спортиста, Предлогом закона је забрањена свака непосредна и посредна дискриминација спортиста у обављању спортских активности, с обзиром на неко лично својство, укључујући и дискриминацију професионалних спортиста и спортиста који желе то да постану, у погледу запошљавања, зараде или услова рада, осим када се прављење разлике, односно стављање спортисте у неповољнији положај у односу на друге спортисте у истој или сличној ситуацији темељи на самој природи или стварним и одлучујућим условима обављања одређене спортске активности, и да су циљеви који се тиме желе постићи оправдани. Ништаве су одредбе уговора између спортисте и спортске организације, спортских правила и општих аката спортске организације којима се утврђује дискриминација спортисте. Спортисти који нема пуноважно закључен уговор са одређеном спортском организацијом (спортиста аматер без уговора, уговор истекао, утврђена ништавост уговора или једнострано раскидање уговора због неиспуњења уговорних обавеза), или је такав уговор споразумно раскинут, не може бити спортским правилима ускраћено право закључења уговора са другом спортском организацијом, односно прелазак у другу спортску организацију и регистровање и наступања за њу као спортисте. Допуштање такве праксе значило би и допуштање кршења Уставом зајамченог права на рад и слободан избор рада, пошто би „слободни“ спортиста професионалац који жели да заснује радни однос са другом спортском организацијом морао претходно да нађе спортску организацију која је спремна да за њега плати „накнаду за трансфер“. Коначно, у случају раскида уговора између спортисте и спортске организације, спор између спортске организације из које спортиста одлази и спортске организације у коју прелази о износу и плаћању уговорене накнаде за трансфер или накнаде за развој, односно обуку (тренирање) не сме утицати на спортске активности спортисте и право наступа за спортску организацију у коју је прешао. Кршење забране дискриминације даје оштећеном спортисти право на накнаду претрпљене штете.

Предлог закона посебно регулише питање накнаде за развој, односно обуку спортисте када он пређе из „матичне“ у неку другу спортску организацију. У складу са упоредноправним решењима, Предлогом закона се предвиђа да се накнада за развој, односно обуку спортисте обрачунава приликом закључења првог професионалног уговора у складу са спортским правилима надлежног националног и међународног спортског савеза, на основу улагања, односно стварних трошкова спортске организације/организација које су допринеле развоју спортисте, с тим да се као последња година обуке може рачунати она година у којој је спортиста напунио 21 годину. Спортска организација из које спортиста одлази не може да потражује накнаду за развој, односно обуку спортисте уколико је спортиста или његов родитељ или старатељ тој спортској организацији плаћао чланарину или накнаду за бављење спортским активностима, спортску опрему и спортске припреме, односно мора бити сразмерно умањена. У сваком случају, накнада за развој се не може потраживати ако је уговор спортисте са спортском организацијом раскинут

кривицом спортске организације, као и након престанка развоја, односно обуке спортисте.

Како би се спречила досадашња пракса постојања „тајних уговора” између спортисте и спортске организације, Предлог закона утврђује да се уговор, и све измене и допуне уговора, укључујући и споразумни раскид уговора, између спортисте и спортске организације закључује у писаној форми и оверава у складу са законом. Овакав предлог законског решење не искључује и праксу националних спортских савеза који захтевају да се уговори између спортисте и спортске организације и региструју код тог савеза уколико то предвиђају спортска правила тог савеза. Такође, утврђује се обавеза да се сви односи између спортисте и спортске организације уреде једним уговором.

Уговор између спортисте и спортске организације потписују спортиста и лице овлашћено за заступање спортске организације, а у случају да је спортиста малолетно лице уговор се може закључити само уз писану сагласност оба родитеља, односно старатеља, оверену у складу са законом, а на основу претходно утврђене здравствене способности малолетног спортисте.

Предлог закона прецизно дефинише правни положај професионалних спортиста и уговора које закључују са клубовима. Професионални спортиста се дефинише, као спортиста који се бави спортском активношћу као јединим или основним занимањем, као и други спортиста који има статус професионалног спортисте у складу са спортским правилима надлежног међународног спортског савеза. На пример, према правилима ФИФА која важе у целом свету, професионални играч, који мора имати уговор о раду са својим клубом, је сваки онај играч који од свог клуба добија накнаду која је већа од трошкова које прави својим играњем у клубу (на пример у Немачкој је то 300 евра). Професионални спортиста закључује са спортском организацијом уговор о раду, у складу са законом. Уговор се закључује на одређено време, најдуже до пет године, и њиме се „на једном месту” регулишу сви односи између спортисте и спортске организације. Такво решење је потребно најмање из два разлога: 1) према правилима већине међународних спортских федерација, професионални уговори се закључују за период до највише пет година; 2) интерес је српског спорта да што дуже задрже у земљи младе играче, а то је према спортским правилима могуће само ако имају важећи уговор. Сваки други уговор који би се закључио између професионалног спортисте и спортске организације био би ништав. Таква законска решења су нужна јер иако је још Законом о спорту из 1996. године било приписано да професионални спортиста треба да буде у радном односу са клубом, и такво решење задржано и у Закону о спорту из 2011. године, у пракси се то избегава на све могуће начине. Уместо уговора о раду закључују се разни уговори о професионалном игрању, уговори о професионалном статусу, уговори о професионалном ангажовању и сл. И када се таквим уговором предвиди да ће се додатно закључити и уговор о раду са спортистом, тек тада се отворе бројни други проблеми. Околност да наведени и слични уговори нису, по правилу, ни по садржини ни по форми уговори о раду у смислу Закона о раду, а да би професионални спортиста требао да има радни однос са клубом, отвара бројна питања и проблеме: каква је правна природа уговора о професионалном ангажовању, какав је однос уговора о професионалном ангажовању и уговора о раду који би спортиста накнадно закључио, како на статус спортисте утиче чињеница да у исто време има два уговора са клубом (када постаје слободан играч и др.), шта ако спортиста не закључи уговор о раду након закључења уговора о професионалном ангажовању, да ли уговором о професионалном ангажовању спортиста пружа услуге спортском клубу, да ли се и уговор о професионалном ангажовању и уговор о раду обавезно региструју у савезу, какав је однос анекса уговора о професионалном ангажовању и анекса уговора о раду и др. Та питања не би смела да се постављају у савременом професионалном спорту и нашим професионалним спортистима мора бити обезбеђен исти статус и

иста права која имају у земљама са уређеним професионалним спортом у Европи. Предлог закона због тога и предвиђа да професионални спортиста има сва права, обавезе и одговорности из радног односа у складу са законом којим се уређује рад, ако овим законом или спортским правилима надлежног међународног спортског савеза није друкчије утврђено.

То подразумева, између осталог, и да се радно време, одмори, одсуства и друга права и обавезе професионалног спортисте према спортској организацији прилагођавају режиму спортских припрема, односно такмичења.

Имајући у виду проблеме који су се јавили у пракси у вези уговарања примања професионалних спортиста по режиму Закона о спорту и са њима повезаних пореза и доприноса Предлог закона прецизно регулише карактер свих примања спортисте, укључујући и одређење која примања немају карактер зараде (новчана и друга награда за постигнуте спортске резултате, накнада трошкова смештаја, исхране и путовања за време спортских припрема и спортских такмичења, новчана и друга накнада на име закључења уговора, накнада за коришћење лика спортисте и друга слична примања), а како би се спречила досадашња пракса избегавања плаћања пореза и доприноса на примања спортиста.

С обзиром на досадашње искуство и констатовану појаву да се не поштују законске одредбе о врстама уговора који се закључују између спортских организација и спортиста, прописује се да је ништав уговор спортске организације и спортисте који је закључен супротно одредбама овог закона.

Утврђује се када ће се сматрати да постоји неиспуњење уговорних обавеза између спортисте и спортске организације.

У складу са важећим законодавством у области пензијског и инвалидског осигурања, Предлог закона предвиђа могућност да спортисти аматери који нису обавезно осигурани у смислу закона којим је уређено пензијско и инвалидско осигурање, могу да се укључе у обавезно осигурање под условима, у обиму и на начин предвиђен тим законом. Средства за пензијско и инвалидско осигурање спортисте могу да обезбеде и спортске организације и друга правна лица, делимично или у целини.

Имајући у виду и потребу очувања организационе структуре одређене спортске гране, Предлог закона предвиђа да се врхунски спортиста може професионално бавити спортским активностима у индивидуалним спортовима и као самостални професионални спортиста, односно као предузетник. За обављање спортске делатности предузетник мора да има обезбеђен одговарајући објекат, одговарајућу опрему, ангазоване одговарајуће спортске стручњаке и мора да испуњава услове у погледу безбедности у обављању делатности, укључујући и потребне акте.

Спортиста аматер може бити здравствено осигуран, по прописима о обавезном здравственом осигурању.

Полазећи од низа немилих догађаја када је на домаћим спортским приредбама „настрадао” спортиста услед здравствених проблема, укључујући и смртне случајеве, и праксе да здравствене прегледе врше лекари који нису довољно едуковани, Предлогом закона се предвиђа да спортиста може учествовати на такмичењу ако је у периоду од шест месеци пре одржавања спортског такмичења, утврђена његова општа здравствена способност. Такође, Предлогом закона се поред опште утврђује и посебна здравствена способност за одређене спортске гране у периоду од шест месеци пре одржавања спортског такмичења, а за одређене спортске гране и у краћем периоду, у складу са правилником који споразумно доносе министар надлежан за здравље и Министар. У односу на решења из важећег Закона о спорту, здравствена заштита у области спорта се Предлогом закона квалитативно унапређује тако што се, с једне стране, обавеза утврђивања опште и посебне здравствене способности за бављење спортом проширује како на спортске стручњаке, тако

и на све спортисте (не само такмичаре као до сада) који се укључују о организоване спортске активности у организацијама у области спорта, док се с друге стране, с обзиром на кадровске и друге потенцијале уводи да општу и посебну здравствену способност утврђује надлежна здравствена служба чиме се даје могућност да се овим послом баве, поред здравствених установа и приватна пракса, као и здравствени радници и сарадници који обављају здравствену делатност. За разлику од постојећег решења према коме су трошкови утврђивања здравствене способности за бављење спортом увек били на терет или спортске организације или спортисте, прописује се, имајући у виду друштвени значај бављења деце спортом, да су трошкови здравствених прегледа малолетних спортиста узраста од шест до 14 година обухваћени обавезним здравственим осигурањем, у случајевима када се ти прегледи обављају у здравственим установама из плана мреже здравствених установа или заводу надлежном за спорт и медицину спорта. Трошкове утврђивања здравствене способности других спортиста и спортских стручњака сноси спортска организација или друга организација у области спорта, спортиста или спортски стручњак.

Посебно је значајно решење које прописује обавезу да спортска организација закључи уговор о осигурању врхунских спортиста и врхунских спортских стручњака од последица несрећних случајева за време обављања спортске активности, односно стручног рада у спорту. Осигурана сума на коју мора бити уговорено обавезно осигурање по једном спортисти, односно спортском стручњаку не може бити нижа од динарске противвредности следећих износа: 10.000 евра за случај смрти спортисте; 20.000 евра за случај трајног губитка опште радне способности спортисте и способности да се бави спортским активностима; 5.000 евра за случај привремене спречености за рад, односно за бављење спортским активностима, на име накнаде за губитак прихода и стварних трошкова лечења спортисте. Ако спортска организација не закључи уговор о осигурању, дужна је да накнади штету коју претрпи спортиста, односно спортски стручњак који није осигуран. Имајући у виду да је бављење спортом, а нарочито такмичарским, повезано са бројним ризицима који се не могу чак и при највећој пажњи отклонити, оваквим решењем се, у складу са најбољим упоредноправним решењима, појачава заштита спортиста од разних несрећних случајева који су стални пратилац спортских активности, и који могу изненада и да му прекину спортску каријеру, а некада и да се заврше трагично. Осим тога, надлежни национални грански спортски савез дужан је да осигура спортисту, односно спортског стручњака који наступа за националну спортску репрезентацију од последица несрећног случаја за време наступа за националну селекцију, уколико спортиста, односно спортски стручњак није обухваћен обавезним осигурањем од своје спортске организације. Надлежни национални грански спортски савез може утврдити обавезу за спортске организације из надлежности савеза да осигурање врхунских спортиста и спортских стручњака врше преко тог савеза, уз сношење трошкова полисе осигурања.

Посебно је прописана обавеза спортских организација да спортисти омогуће учешће у националној спортској репрезентацији када је позван у репрезентацију.

Имајући у виду да су, с једне стране, трансфери спортиста међу најзначајнијим изворима прихода домаћих спортских клубова, а да су, с друге стране, приметне бројне злоупотребе и неправилности у процесу уговарања и реализације трансфера, Предлог закона по први пут регулише уговоре о трансферу спортиста и уговоре о уступању спортиста. Уговор о трансферу је писани и оверен у складу са законом уговор између спортске организације са којом спортиста има пуноважно закључен уговор у складу са овим законом и спортске организације у коју спортиста прелази, на основу кога се спортска

организација са којом спортиста има пуноважно закључен уговор саглашава да уз одређену накнаду превремено споразумно раскине уговор са спортистом како би прешао у спортску организацију са којом се закључује уговор о трансферу. Насупрот томе, уговор о уступању је писани и оверен у складу са законом уговор између спортске организације са којом спортиста има пуноважно закључен уговор у складу са овим законом и спортске организације у коју спортиста привремено прелази на основу кога се спортска организација са којом спортиста има пуноважно закључен уговор саглашава да спортиста привремено пређе у спортску организацију са којом се закључује уговор о уступању. Ови уговори могу се пуноважно закључити само уз писану и оверену у складу са законом сагласност спортисте.

Како је један од највећих проблема, не само домаћег спорта, него и у светским оквирима, неконтролисани одлив младих спортиста у иностранство или из „малих” средина у велике градове, уз невођење рачуна о укупном развоју малолетних лица, Предлогом закона је предвиђено да међународни трансфер, односно прелазак малолетног спортисте у страну спортску организацију није дозвољен, осим у посебним случајевима утврђеним спортским правилима надлежног међународног спортског савеза. Национални трансфер, односно прелазак малолетног спортисте у домаћу спортску организацију изван места пребивалишта, односно боравишта малолетног спортисте такође није дозвољен, осим ако је прелазак одобрен од стране надлежног националног гранског спортског савеза у складу са критеријумима и у поступку утврђеним спортским правилима. Наведени критеријуми морају бити у складу са овим законом и спортским правилима надлежног међународног спортског савеза за одговарајућу грану спорта, с тим да се њима се не може ограничавати право малолетног спортисте на прелазак у другу спортску организацију који није повезан са бављењем спортским активностима (образовање, повезаност са породицом и др.). Имајући у виду значај ограничења које се уводи, Предлогом закона се предвиђа да Министарство даје сагласност на спортска правила којима се уређује прелазак малолетног спортисте у другу спортску организацију. Надлежни национални грански спортски савез води евиденцију трансфера, односно прелазака малолетних спортиста и обавештава Министарство у року од 15 дана од сваког обављеног трансфера, односно регистрованог преласка малолетног спортисте. Коначно, како би се спречиле негативне појаве при трансферима наших спортиста да трансферна накнада у највећем делу оде трећим лицима (менаџерима, инвестиционим фондовима), Предлогом закона се утврђује да су уговори на основу којих трећа лица стичу искључива права над будућим економским правима спортске организације при будућим трансферима спортисте ништави. Такво правило је од 2015. године већ важеће у фудбалу на основу прописа УЕФЕ.

Како спорт, посебно врхунски и такмичарски, са собом носи и знатне ризике, Предлогом закона се предвиђа да је забрањено спортисту изложити спортским активностима које могу да угрозе или погоршају његово здравствено стање. Када су у питању деца спортисти, њих је забрањено излагати спортским активностима и физичким вежбањима која могу да угрозе или погоршају њихово здравствено стање или да негативно утичу на психосоцијални и моторички развој или образовање.

Уколико се при обављању спортских активности и делатности деси неки штетни догађај у коме учествује спортиста или спортски стручњак, на одговорност за штету коју претрпи спортиста и спортски стручњак при бављењу спортским активностима или је проузрокује другом лицу примењују се општа правила о одговорности за штету. Правом на накнаду штете не обухвата се она штета која је, у складу са спортским правилима, резултат уобичајених опасности и ризика бављења одређеном спортском активношћу, односно обављања одређеног стручног рада у спорту.

2.1.2. ОСТАЛА ФИЗИЧКА ЛИЦА У СИСТЕМУ СПОРТА (чл. 25–32)

Предуслов за развој спорта и бављење спортом јесте располагање великим бројем квалитетних стручњака (кадрова) на свим нивоима, од административног и техничког до оних који раде на нивоима руковођења, обуке и тренинга. Ти кадрови могу бити и волонтерски и професионални, с тим да професионални кадрови могу бити и подршка волонтерима. Европска повеља о спорту за све, коју је Комитет министара Савета Европе усвојио још 1976. године, истакла је значај стручног кадра за развој спорта. Према члану 8. те повеље „у сваком програму спортског развоја биће призната потреба за квалификованим кадром на свим нивоима административног и техничког управљања, лидерства и тренинга”. Потреба за квалификованим стручним особљем посебно добија на тежини када је у питању рад са децом и младима. Кодекс спортске етике Савета Европе из 1992. године то изричито наглашава. Све спортске и са спортом повезане организације дужне су да осигурају да сви који су одговорни за децу и младе буду на одговарајућем нивоу квалификовани да се њима баве, тренирају их или образују, а посебно да разумеју биолошке и психолошке промене везане за њихово сазревање.

Предлог закона је посебну пажњу поклатио стварању законске основе за даљи развој и унапређење стручног рада у области спорта. Најважнија решења су следећа.

Стручни рад у спортским организацијама и другим организацијама у области спорта могу искључиво обављати спортски стручњаци и стручњаци у спорту. Спортски стручњаци су лица која имају одговарајуће образовање у области спорта, односно физичке културе, или су оспособљена за обављање одређених стручних послова у спорту, ако законом није друкчије одређено. Стручњаци у спорту су лица других занимања која доприносе остваривању спортских активности и спортских делатности. Имајући у виду недостатак стручног кадра у спорту и чињеницу да су према Закону о спорту из 1996. године више стотина лица имала статус спортског стручњака на основу завршене неке више тренерске школе, да би тај статус изгубили доношењем Закона о спорту 2011. године, новим решењем, чланом 25. став 2. Предлог закона дефинише да су спортски стручњаци лица која имају одговарајуће више или високо образовање у области спорта, односно физичке културе или су оспособљена, у складу са Законом о спорту, за обављање одређених стручних послова у спорту, ако законом није друкчије одређено. Имајући у виду да у домаћем спорту раде бројни страни спортски стручњаци, Предлог закона предвиђа да страни спортски стручњаци, односно лица са страним држављанством који имају одговарајуће образовање или стручну оспособљеност у области спорта, у складу са законом државе чији су држављани сматрају се спортским стручњаком у смислу овог закона.

Предлог закона је прецизирао шта се посебно сматра стручним радом у спорту. Такође, Предлог закон предвиђа да стручни рад у спорту могу обављати спортски стручњаци који испуњавају услове предвиђене овим законом и поседују дозволу за рад, предвиђену правилима надлежног националног гранског спортског савеза и правилима надлежног међународног спортског савеза. Имајући у виду бројне проблеме које у пракси имају спортски стручњаци са завршеним високим образовањем у области спорта и физичке културе при добијању дозволе за рад од стране националних гранских спортских савеза, прописује се да лица која су завршила одговарајући акредитовани студијски програм у високошколској установи и стекла одговарајуће стручно звање у области спорта, у складу са законом, стичу дозволу за рад у спортској грани на коју се студијски програм односи која одговара стручном називу, односно

спортском звању које су стекли, ако испуњавају услове из члана 30. став 1. Предлога закона. У сваком случају, дозвола за рад може да се обнови спортском стручњаку само ако је обавио стручно усавршавање у складу са овим законом. Предлог закона уређује основне услове за издавање, обнављање и одузимање дозволе за рад спортског стручњака, с тим да се овлашћује Министар да те услове ближе уреди. На основу закона и акта Министра, надлежни спортски савез би својим спортским правилима ближе уредио питања везана за издавање, обнављање и одузимање дозволе за рад спортским стручњацима из њихове ингеренције.

Имајући у виду значај стручног рада са децом, али и правила надлежних међународних спортских савеза, прописује се да стручно васпитно-образовни рад са децом могу обављати само спортски стручњаци који имају више или високо образовање у области физичког васпитања и спорта или су поред основне стручне оспособљености и посебно стручно оспособљени за стручни рад са децом у складу са овим законом. Полазећи од одредби Закона о младима („Службени гласник РС”, број 50/11), под децом се сматрају лица која имају мање од 16 година живота. За која спортска звања и занимања ће спортским стручњацима бити потребно искључиво стручно образовања, а која ће се спортска звања (и тиме и право бављења одређеним облицима стручног рада са децом) моћи стећи и на основу посебне стручне оспособљености ближе ће се регулисати Правилником о номенклатури спортских звања и занимања, који доноси Министар. Ово законско решење је посебно узело у обзир да је појам спортски стручњак шири појам од појма спортски тренер и да обухвата 18 спортских занимања са 45 спортских звања. На пример, спортске судије су спортски стручњаци, и за ову врсту спортских стручњака, који суде и на такмичењима у којима учествују деца, не постоји редовно (високо школско) образовања, те је могуће једино стручно оспособљавање.

Спортски стручњаци и стручњаци у спорту дужни су да планирају и евидентирају стручни рад који обављају у организацији у области спорта. Организације у области спорта доносе план стручног образовања, оспособљавања и усавршавања спортских стручњака и стручњака у спорту и обезбеђују услове за његово остваривање. Оне су дужне да утврде потребу стручног образовања, оспособљавања и усавршавања и запосленим спортским стручњацима и стручњацима у спорту омогуће стручно образовање, оспособљавање и усавршавање, у складу са својим потребама и спортским правилима надлежног гранског спортског савеза. Ако се трошкови стручног образовања, оспособљавања и усавршавања запослених спортских стручњака и стручњака у спорту обезбеђују из средстава организације, у складу са њеним општим актима, међусобна права и обавезе уређују се уговором којим се посебно одређују услови финансирања и обавеза тог лица у одређеном временском периоду, по завршетку стручног образовања, оспособљавања и усавршавања, да ради у тој организацији.

Сматрајући да постојећи систем стручног оспособљавања у области спорта није дао очекиване резултате, Предлогом закона су извршене промене у дефинисању ко може да се бави стручним оспособљавањем у области спорта и под којим условима. Пословима стручног оспособљавања могу да се баве високошколске установе у области спорта, за она спортска звања која одговарају стручним називима који се у тим установама могу стећи, као и заводи надлежни за спорт и медицину спорта. Под овим законом утврђеним условима, стручним оспособљавањем се могу бавити и друге организације у области спорта, посебно национални грански спортски савези. Имајући у виду бројне проблеме који се у пракси јављају у вези обављања стручног оспособљавања у спорту, како од стране високошколских установа, тако и националних спортских савеза и удружења, утврђује се обавеза за све организације које се баве стручним оспособљавањем у спорту да то чине под

условима и на начин утврђен актом који доноси министар надлежан за спорт. Такво решење је постојало у Закону о спорту 1996. године и у пракси се показало као адекватније од постојећег. Министар ближе прописује услове за оспособљавање и усавршавање, а испуњеност тих услова утврђује спортски инспектор. Министар, такође, прописује оквирни план и програм и начин стручног оспособљавања за обављање одређених стручних послова у спорту, услове, начин и поступак издавања, обнављања и одузимања дозволе за рад спортским стручњацима и организацијама, број полазника стручног оспособљавања који се у оквиру једне групе може уписати и образац и садржину уверења о завршеном оспособљавању за обављање одређених стручних послова у спорту. Министарство даје сагласност на акт националних спортских савеза којима уређују услове и поступак издавања дозволе за рад спортским стручњацима.

Да је промена система стручног оспособљавања потребан проистиче и из делимичних података који су прикупљени током припрема овог закона о томе колико има акредитованих студијских програма у области спорта на високошколским установама у Републици Србији и колико је лица стручно оспособљено кроз програме стручног оспособљавања од почетка примене Закона о спорту. Подаци су непотпуни јер неколико организација није Министарству доставило податке о томе, у складу са Законом о спорту.

Према подацима са сајта Комисије за акредитацију и контролу квалитета у Републици Србији је акредитовано 16 студијских програма за укупно 2260 студената.

Акредитовани су следећи програми:

- 1) ОАС – основне академске студије/Физичко васпитање и спорт; Менаџмент у спорту;
- 2) ОСС – основне струковне студије/Тренер;Менаџмент у спорту; Рекреација; Студије на даљину;
- 3) САС – специјалистичке академске студије / - /;
- 4) ССС – специјалистичке струковне студије /Спорт на српском и енглеском језику/;
- 5) ИАС – интегрисане академске студије;
- 6) ДАС – дипломске академске студије;
- 7) МАС – мастер академске студије / Физичко васпитање и спорт; Физичко васпитање и спорт-Студије на даљину; Менаџмент у спорту; Менаџмент у спорту и рекреацији; Менаџмент тренажне технологије/;
- 8) ДС – докторске студије: Експерименталне методе хумане локомоције; Физичко васпитање и спорт; Менаџмент у спорту;
- 9) ЗСП – заједнички студијски програм;
- 10) ДЛС – студијски програм на даљину /Физичко васпитање и спорт-Студије на даљину.

По завршетку студија на високошколским установама у Републици Србији могу се стећи следећа звања:

- професор спорта и физичког васпитања;
- дипломирани менаџер у спорту;
- дипломирани тренер;
- менаџер у спорту;
- мастер – професор спорта и физичког васпитања;
- дипломирани мастер менаџер у спорту;
- доктор наука у области спорта и физичког васпитања.

Студијски акредитовани програми – Државни факултети (без докторских студија)
--

Назив едукативне установе	ОАС	ОСС	МАС	Број студената (укупно са ДС)
ФСФВ Београд	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ /160/	РЕКРЕАЦИЈА , СПОРТ /30+90/	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ /80/	374
ФСФВ Нови Сад	ПРОФЕСОР ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА И СПОРТА (180 ЕСПБ) /100/ ДИПЛОМИРАН И ПРОФЕСОР ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА И СПОРТА (240 ЕСПБ /250/	Акт упозорења ТРЕНЕР /25/ СПОРТСКИ МЕНАѢЕР / 25/	Акт упозорења МАСТЕР ИЗ ОБЛАСТИ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА /100/	350 Напомена – истекла акредитација за све програме који су под Актом упозорења
ФСФВ Ниш	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ /195/	СПОРТ НА СРПСКОМ И ЕНГЛЕСКОМ ЈЕЗИКУ /30/ СПОРТ - СТУДИЈЕ НА ДАЉИНУ /30/ Спец. струковне студије - СПОРТ НА СРПСКОМ И ЕНГЛЕСКОМ /25/	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ /150/ ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ - СТУДИЈЕ НА ДАЉИНУ /48/	488
ФСФВ Приштина	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ /120/	/	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ /50/	175
Нови Пазар – департман - Спорт	СПОРТ И ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ /30/			30
Укупно				1417

Студијски акредитовани програми – Приватне високошколске установе (без

Назив едукативне установе	ОАС	ОСС	МАС	Број студената Заједно са ДС
Универзитет „Унион Никола Тесла“ Факултет за спорт	МЕНАЏМЕНТ У СПОРТУ/90/ ТРЕНЕР У СПОРТУ /90/ СПОРТСКО НОВИНАРСТВО /40/		МЕНАЏМЕНТ У СПОРТУ /25/ МЕНАЏМЕНТ У ТУРИЗМУ И РЕКРЕАЦИЈИ /25/	270
Факултет за менаџмент у	МЕНАЏМЕНТ У СПОРТУ /90/		МЕНАЏМЕНТ ТРЕНАЖНЕ	140

докторских)

спорту Алфа БК	–		ТЕХНОЛОГИЈЕ /25/ МЕНАЏМЕНТ У СПОРТУ /25/	
Висока школа за кошарку „Борислав Станковић“			СТРУКОВНЕ СТУДИЈЕ ЗА КОШАРКУ /80/	80
Висока школа струковних студија Академија фудбала Београд	-		ТРЕНЕР /60/ СТРУКОВНИ МЕНАЏЕР /60/	120
Висока спортска и здравствена школа струковних студија			СПОРТСКИ ТРЕНЕР /110/ СПОРТСКИ МЕНАЏМЕНТ /33/	143
Спортска академија			СПОРТСКИ ТРЕНЕР /90/	90
Укупно				843

На основу изнетог прегледа може се закључити да се на високошколским установама у Републици Србији тренутно врши образовање спортских стручњака само за два спортска занимања од 14 из Правилника о номенклатури спортских занимања и звања: тренер у спорту и спортски менаџер. Када су у питању тренери у спорту, недостаје податак, јер јавно није објављен, за које спортове (спортске гране) су акредитовани студијски програми. Према информацијама добијеним од националних спортских савеза, за значајан број спортова из Правилника о гранама спорта у Републици Србији не постоје студијски програми ни за тренере.

Када је у питању стручно оспособљавање, према подацима Министарства, од почетка примене важећег Закона о спорту, програми стручног оспособљавања су реализовани на следећим високошколским установама и националним спортским савезима:

- ФСФВ у Нишу;
- ФСФВ у Београду;
- Факултету спорта Унион „Никола Тесла“;
- Академији фудбала;
- Спортској академији;
- Покрајинском Заводу за спорт и медицину спорта;
- ТИМС Нови Сад;
- ФСФВ у Новом Саду;
- Високој спортској и здравственој школи;
- Јога савезу Србије (од 30.04.2013);
- Савезу Србије за бодибилдинг, фитнес и боди фитнес.

Реализовани су програми стручног оспособљавања за следећа спортска звања из Номенклатуре спортских занимања и звања: спортски оперативни тренер (III ниво – 240 часова), спортски учитељ (II ниво – 120 часова) и спортски инструктор (III ниво – 240 часова).

Укупан број стручно оспособљених лица од 2012. до почетка 2015. по појединим организаторима стручног оспособљавања је:

- Факултет спорта и физичког васпитања у Нишу – 117;
- Факултет спорта и физичког васпитања у Београду – 329;
- Факултет за спорт Универзитета „Никола Тесла” – 78;
- Академија фудбала – 39;
- Јога савез Србије – 37.

Стручно оспособљавање спортских оперативних тренера у претходно наведених пет организација вршено је за следеће спортове: аеробик, аикидо, атлетика, биатлон, бокс, боћање, боди билдинг, ватерполо, веслање, го, спортска гимнастика, дизање тегова, једрење, јога, кјокушинкаи, кошарка, карате, кунг фу, кик бокс, коњички спорт, мачевање, одбојка, оријентиринг, пливање, перс. и групни фитнес, поверлифтинг, рагби 13, ритмичка гимнастика, рукомет, роњење, рвање, скијање, стрељаштво, спортски плес, стони тенис, спортско пењање, синхроно пливање, савате, теквондо, тенис, фудбал, џудо, шах. Оно што је, међутим, значајно поменути, број полазника у највећем броју наведених спортова је изузетно мали (од 1 до 10) у свим уписним роковима. Изузетак су унеколико кошарка, рукомет, одбојка, рвање, фитнес, ватерполо, рагби 13, јога. Куриозитет је да је Академија фудбала организовала стручно оспособљавање за карате (38 полазника) и стони тенис (1 полазник).

Да је спорту Републике Србије потребан квалитативно другчији приступ унапређењу стручног рада у спорту произлази и из пројекта „Ко чини ваш тим”, који је реализовала Антидопинг агенција Републике Србије у сарадњи са Министарством. У оквиру пројекта анкетирано је путем упитника 348 врхунских спортиста (232 мушког пола и 116 женског пола), стипендиста Министарства, из 46 националних спортских савеза. Реч је дакле о најбољим спортистима Републике Србије. Упитник су попунили 323 спортиста, а упитник је посебно анализирао особе које прате спортисте (спортски персонал или „sport entourage”: тренери, кондициони тренери, лекари и физиотерапеути). На питање коју школу за завршили њихови тренери, наши врхунски спортисти су навели: 1) ништа није уписано, немам тренера – 28,2%; 2) ДИФ у Београду – 23,5%; 3) не знам – 9,6%; 4) виша тренерска – 5,9%; 5) Факултет за спорт – 3,7%; 6) Висока спортска и здравствена школа – 3,7%, 7) Виша пословна школа – 3,1%, 8) Економски факултет – 2,8%; 9) ФОН – 2,8%; 10) ДИФ у Новом Саду – 2,5%; 11) ТИМС – 2,2%, 12) Војна академија – 2,2%; 13) Спортска академија – 1,5%; 14) Грађевински факултет – 1,5%; 15) Пољопривредна школа – 1,2%, 16) Виша медицинска школа у Земуну – 0,9%, 17) Виша електротехничка – 0,6%, 18) Техничка школа – 0,3%; 19) Гимназија – 0,3%, 20) Страни универзитет – 0,3%; 21) Факултет за менаџмент у спорту – 0,3%; 22) заслужни спортиста – 0,3%; 23) оперативни тренер – 0,3%; 24) Академија фудбала – 0,3%; 25) Факултет за спорт и физичко васпитање у Приштини – 0,3%; 26) Факултет шумарства – 0,3%; 27) Рударско геолошки факултет – 0,3%; 28) Дефектолошки факултет – 0,3%; 29) Машински факултет – 0,3%; 30) Филозофски факултет – 0,3%; 31) Природно математички факултет – 0,3%. Неки факултет има 53,49% тренера, вишу школу 21,39% тренера, средњу школу 18,93% тренера и основну школу 0,82% тренера. Највећи број тренера су бивши спортисти – 88,9%. Из посматране групе врхунских спортиста, само седам спортиста није имало тренера, док су остали имали од једног до 14 тренера током каријере, у просеку 3,65 тренера.

Иначе, према важећем Закону о спорту и Упутству за регулисање рада персонала спортисте (менаџери, агенти, тренери, кондициони тренери, медицинско особље) које је усвојено од стране Извршног одбора Међународног олимпијског комитета у Дурбану 4. јула 2011. године, чланови персонала спортисте требају да буду адекватно квалификовани да би радили у својој

области, кроз лиценце, сертификате или дипломе, поготову када су предложени од стране међународне федерације или националног спортског савеза.

Поступак за издавање одобрења за обављање послова стручног оспособљавања покреће се захтевом који се подноси Министарству од стране овлашћених организација. О захтеву за издавање одобрења, на основу испуњености услова утврђене од стране спортског инспектора, одлучује Министарство решењем у року од три месеца од дана подношења захтева. Одобрење се издаје на пет година и одузима се решењем Министарство ако организација престане да испуњава услове за издавање одобрења или ако активности стручног оспособљавања у спорту обавља у супротности за овим законом или ако у току обављања активности стручног оспособљавања учини прекршај у вези са активностима на стручном оспособљавању у спорту, на основу записника спортског инспектора. Подаци из уверења о стручној оспособљености за обављање одређених стручних послова у спорту, односно о стицању одређеног спортског звања уписују се у радну књижицу. Овакав режим одобравања стручног оспособљавања у суштини одговара решењима из закона којим је уређено образовање одраслих.

Полазећи од владајућих решења у међународним спортским правилима у вези уговорних односа спортских стручњака и спортских организација, прописује се да спортски стручњак заснива радни однос са спортском организацијом, закључењем уговора о раду, на неодређено време или на одређено време најдуже до пет година, а да се на закључење уговора између спортског стручњака и спортске организације сходно примењују одредбе Предлога закона о закључењу уговора између спортисте и спортске организације. Бављење стручним радом у складу са уговором о стручном ангажовању сматра се радом ван радног односа, у складу са законом. У случају да се спортски стручњак бави стручним радом у спортској организацији као члан спортског удружења без уговора, спортска организација доноси одлуку о именовању спортског стручњака за обављање одређеног спортског занимања у спортској организацији, у складу са законом и спортским правилима. Спортски стручњак, односно стручњак у спорту који се стручним радом бави као члан спортског удружења без уговора и без накнаде има права утврђена спортским правилима и општим актима спортског удружења. Спортски стручњак и спортска организација уговором о раду, односно уговором о стручном ангажовању регулишу сва питања везана за примања спортског стручњака, како оних која имају карактер зараде, тако и оних који тај карактер немају. У том погледу су прихваћена решења која важе за професионалне спортисте.

Предлогом закона се уређује да се над стручним радом у области спорта врши стручни надзор. Стручни надзор врши Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије, а на територији аутономне покрајине – покрајински завод за спорт и медицину спорта, преко стручних спортских надзорника, као поверени посао. Предлогом закона се уређује и предмет надзора као и мере које се предузимају ако се утврде неправилности. Министар ближе уређује начин и поступак обављања стручног надзора, мере за отклањање уочених недостатака, услове за именовање стручног спортског надзорника, образац и начин издавања легитимације стручног спортског надзорника и друга питања од значаја за спровођење стручног надзора у области спорта.

2.2. ОРГАНИЗАЦИЈЕ У ОБЛАСТИ СПОРТА (чл. 33–111)

Предлог закона регулише све организационе облике који се појављују у области спорта: спортске организације (спортско удружење и спортско привредно друштво), спортска друштва, гранске спортске савезе, територијалне спортске савезе, Олимпијски комитет Србије, Параолимпијски комитет Србије,

стручна и друга удружења и савезе у области спорта, Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије, установе и привредна друштва у области спорта и спортске задужбине, фондације и фондове.

Предлогом закона су препознати и регулисани сви постојећи и могући облици организовања у области спорта, како по природи активности, тако и по територијалној припадности. Поједини организациони облици су у потпуности регулисани, а поједини само у деловима који су специфични за област спорта, док се у осталим деловима упућује на примену општих режима. У Предлогу закона се у потпуности регулише правни положај и рад спортских удружења, пошто је закључено да она имају изразите специфичности у односу на друга удружења и да раздвајање регулисања правног положаја спортских удружења у више закона представља велику тешкоћу при примени закона за чланове спортских удружења, с обзиром да њима управљају, углавном, волонтери. Такав приступ је преузет из важећег Закона о спорту и у пракси се показао исправним. При конципирању организационе структуре спорта пошло се од документа Европске уније под називом „Европски модел спорта”, којим је препоручена пирамидална структура спорта (за разлику од америчког модела затвореног круга) као одговарајући оквир за развој спорта и његових вредности.

2.2.1. СПОРТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ (чл. 33–35)

Најважније међу организацијама у области спорта су спортске организације (као удружења и као спортска привредна друштва) чији је правни положај уређен чл. 31–92. Предлога закона.

Овим одредбама Предлога закона регулисани су општи услови за све облике спортских организација који морају да буду испуњени како би спортска организација могла да обавља спортске активности и спортске делатности. Наиме, свака спортска организација мора да има: учлањене или уговором ангажоване спортисте; ангажоване спортске стручњаке у зависности од врсте делатности; обезбеђен одговарајући простор, односно спортске објекте и спортску опрему; одговарајућу унутрашњу организацију и финансијска средства, ако учествује у спортским такмичењима; осигурану безбедност спортиста и других учесника при обављању спортских активности и делатности. Министар ближе уређује услове, а испуњеност услова утврђује спортски инспектор у поступку редовног инспекцијског надзора.

С циљем унапређења рада, спречавања негативних утицаја и заштите регуларности такмичења прописује се да чланови управе спортске организације, укључујући и заступника и ликвидационог управника, не могу бити: оснивачи, власници удела или акција, заступници, ликвидациони управници, запослени или чланови спортске организације која се такмичи у истом рангу такмичења; чланови управе и службена лица надлежног гранског спортског савеза, односно службена лица организације у области спорта која управља спортском лигом; власници и чланови органа спортских кладионица; спортски посредници у одговарајућој грани спорта; лица која пословима или активностима могу непосредно да утичу на такмичење у истом степену такмичења; која су осуђена за кривична дела против привреде, имовине и службене дужности, као и за следећа кривична дела: тешко убиство, тешка крађа, разбојничка крађа, разбојништво, утаја, превара, неосновано коришћење кредита и друге погодности, изнуда, уцена и зеленаштво, омогућавање употребе допинг средстава, неовлашћена производња и стављање у промет допинг средстава, насилничко понашање на спортској приредби или јавном скупу и договарање исхода такмичења, док трају правне последице осуде; која не могу бити чланови органа привредних друштава или удружења у складу са законом којим је уређен сукоб интереса у обављању јавних дужности.

У односу на досадашња решења, у Предлогу закона се прецизније регулише коришћење речи „клуб” у називу спортске организације. Тако се прописује да реч „клуб” може бити коришћена у називу само спортске организације која учествује у такмичењима у оквиру надлежног гранског спортског савеза, а на основу потврде надлежног националног гранског спортског савеза. Спортска организација при оснивању не може користити реч „клуб”. С друге стране, спортска организација која учествује у спортским такмичењима обавезно у називу испред речи „клуб” садржи назив спортске гране или дисциплине у којој се такмичи, а ако учествује у такмичењима у више грана спорта или дисциплина у називу обавезно садржи речи „спортски клуб”.

Такође, прописано је да спортска организација може учествовати у спортским такмичењима уколико је члан, односно ако је регистрована код надлежног националног гранског спортског савеза и ако испуњавања услове утврђене овим законом, с циљем заштите регуларности спортских такмичења.

СПОРТСКО УДРУЖЕЊЕ (чл. 36–91)

Рад и правни положај спортских организација које су организоване као удружења регулисан је чл. 36–91. Предлога закона. Толики број чланова је везан за чињеницу да је преко 95% свих спортских организација у Републици Србији у правној форми удружења. Предлог закона у потпуности регулише правни положај спортских удружења од оснивања, назива, седишта, чланства, органа, имовине, престанка до решавања спорова унутар удружења.

Најважније суштинске измене у односу на Закон о спорту односе се на следећа питања:

- имајући у виду значај чланарина за спортске организације, али и економску снагу грађана Републике Србије који желе да се баве спортом или да се њихова деца баве спортом, утврђује се да висина месечне чланарине за малолетна лица не може бити већа од једне десетине просечне зараде на нивоу Републике Србије утврђене од стране републичког органа надлежног за послове статистике за претходну буџетску годину;

- имајући у виду значај бављења спортом припадника војске и полиције и користећи упоредноправна искуства прописује се да се при министарствима надлежним за одбрану и унутрашње послове могу од стране војних лица, односно припадника полиције и уз сагласност министра надлежног за послове одбране, односно унутрашње послове, основати војна, односно полицијска спортска удружења, с тим да министар надлежан за послове одбране, односно министар надлежан за унутрашње послове ближе уређују рад и делатност тих удружења;

- прописује се да сваки члан спортског удружења може покренути поступак пред надлежним судом за утврђивање ништавости општег акта спортског удружења који је донет супротно статуту спортског удружења или спортским правилима, у складу са законом којим се уређује рад удружења;

- с обзиром на постојање злоупотреба надмоћи спортских организација и савеза над спортистима и другим члановима удружења, односно савеза, прописује се да члан спортског удружења не може бити дисциплински кажњен за коришћење својих права у складу са законом, спортским правилима и општим актима удружења;

- с обзиром да се у пракси злоупотребљава законска одредба да спортска удружења могу имати различите категорије чланова са различитим правима и обавезама, утврђује се да спортским удружењем у спортској рекреацији непосредно управљају сви чланови, са једнаким правом гласа;

- имајући у виду значај арбитражног решавања спорова у спорту, детаљније се регулише рад сталних арбитражних спортских судова који се образују при Олимпијском комитету Србије, Параолимпијском комитету Србије

и Спортском савезу Србије и надлежном националном гранском спортском савезу, како у погледу надлежност, тако и у односу на правила поступка, организације, избора арбитра и арбитражних трошкова;

– полазећи од могућности предвиђене Предлогом закона да јединица локалне самоуправе буде оснивач спортске организације и уважавајући посебан значај спортске организације који она може да има за јединицу локалне самоуправе Предлогом закона се отвара могућност да спортско удружење добровољно промени правни облик у спортско привредно друштво доношењем одлуке о организовању као спортско привредно друштво са ограниченом одговорношћу под условом да пренесе целокупна оснивачка права у том новооснованом спортском привредном друштву са ограниченом одговорношћу на јединицу локалне самоуправе на чијој територији има седиште, уз претходну сагласност те јединице локалне самоуправе. У овом случају спортско привредно друштво са ограниченом одговорношћу је правни следбеник спортског удружења чијом променом правног облика је настало и преузима имовину и сва права и обавезе спортског удружења из кога је настало, укључујући и запослене, а одлуку спортског удружења о оваквој промени облика доноси скупштина спортског удружења двотрећинском већином од укупног броја чланова скупштине спортског удружења, а сагласност за то даје скупштина јединице локалне самоуправе;

– регулише се одговорност чланова органа спортског удружења за штету коју својим одлукама проузрокују удружењу, имајући у виду обим губитака који постоји у спортским удружењима (клубовима).

– имајући у виду чињеницу да неки међународни спортски савези забрањују судско решавање спорова у оквирима националних гранских спортских савеза, утврђује се да се ништавост појединачног акта органа, односно заступника спортског удружења по правилу утврђује пред надлежним основним судом, осим ако је за решавање спорова који настану у спортском удружењу утврђена надлежност сталног спортског арбитражног суда при Олимпијском комитету Србије, Параолимпијском комитету Србије или Спортском савезу Србије, односно јединственог сталног спортског арбитражног суда који образују Олимпијски комитет Србије, Параолимпијски комитет Србије и Спортски савез Србије.

– прецизније се регулише поступак уписа у Регистар удружења, друштава и савеза у области спорта (у даљем тексту: Регистар) код Агенције за привредне регистре и разлози и поступак за поништење уписа у Регистар;

– уводи се обавеза објављивања статута, финансијских и ревизорских извештаја ради увођења транспарентности у раду;

– установљава се вођење Јединствене евиденције свих организација у области спорта;

– како би се спречиле злоупотребе у раду чланова органа спортских организација које су значајним делом и довеле до проблема у раду, посебно финансијских проблема, прописује се дужност чланова органа спортског удружења према спортском удружењу (дужности пажње, дужности пријављивања послова и радњи у којима имају лични интерес, дужности избегавања сукоба интереса, дужности чувања пословне тајне и дужности поштовања забране конкуренције);

– с обзиром на злоупотребе које постоје у пракси, прописује се да је располагање имовином спортског удружења супротно одредбама овог закона ништаво;

– с циљем изједначавања правног положаја спортских удружења и других удружења, прописује се да спортско удружење може ради прибављања средстава потребних за остваривање својих спортских циљева непосредно да обавља и привредну и другу делатност којом се стиче добит у складу са законом којим се уређује класификација делатности, под условима утврђеним

овим законом. У складу са „Основним принципима статуса невладиних организација у Европи” Савета Европе, спортско удружење може основати привредно друштво или друго правно лице, у складу са законом којим се уређују привредна друштва под условом да целокупну остварену нето добит тог основаног привредног друштва спортско удружење-оснивач користи за остварење својих спортских циљева утврђених статутом. Спортско удружење може и непосредно обављати привредну делатност под следећим условима: да је привредна делатност у вези са статутарним циљевима тог спортског удружења; да је привредна делатност предвиђена статутом; да је привредна делатност мањег обима, односно да се обавља у обиму потребном за остваривање циљева спортског удружења; да је привредна делатност уписана у Регистар. Спортско удружење може отпочети са непосредним обављањем привредне делатности тек након уписа у Регистар. Спортско удружење нема, међутим, право да остварену добит од привредне или друге делатности расподељује својим оснивачима, члановима, члановима органа спортског удружења, директорима, запосленима или са њима повезаним лицима. Под повезаним лицима сматрају се лица која су као таква утврђена законом којим се уређују привредна друштва;

– детаљније се регулише поступак добровољне ликвидације спортског удружења, а у случају постојања разлога за „принудно” гашење спортског удружења неће се спроводити ликвидација, већ ће након правноснажности решења спортског инспектора којим је утврђено постојање законом прописаних разлога за престанак спортског удружења имовина спортског удружења одмах прећи на организацију која је статутом одређена као прималац имовине. Та организација ће одговарати за обавезе угашеног спортског удружења до висине вредности стечене имовине. Такво решење је важило по Закону о спорту из 1996. године и у пракси се показало као ефикасније и боље за потребе спорта. Због заштите регуларности такмичења и интегритета спорта потребан је ефикасан поступак гашења спортских удружења.

Поред тога, основна законска решења која су додатно прецизирана и уређена у односи на важећи Закон о спорту, су следећа:

– Спортско удружење могу основати најмање три оснивача. Оснивач спортског удружења може бити потпуно пословно способно физичко лице и/или правно лице. Предлогом законом се конституише либералан и једноставан систем оснивања спортског удружења. Спортско удружење се оснива усвајањем и потписивањем оснивачког акта (прописане садржине) и статута и избором, односно именовањем лица за заступање;

– Како спортска удружења имају аутономију уређења унутрашњих односа у организацији, за његово постојање и рад су од одлучујућег значаја статут и друга општа акта. Због тога се Предлогом закона предвиђа да је статут основни општи акт спортског удружења, да он мора имати одређену садржину (круг питања која се регулишу) и да сваки члан спортског удружења има право да добије примерак статута спортског удружења. Сви други општи акти спортског удружења морају бити у сагласности са статутом. Такође и појединачни акти које доносе органи и овлашћена лица у спортском удружењу морају бити у складу с општим актом спортског удружења;

– Свако спортско удружење има назив и седиште. Назив спортског удружења може да садржи назив Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, уз претходну сагласност надлежног органа Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе. Ово правило се не односи на придевску употребу назива домаће или стране државе, територијалне јединице и међународне организације, односно навођење територијалне јединице као места седишта спортског удружења.

Предлог закона предвиђа да назив спортског удружења мора бити на српском језику, односно српском језику и језицима који су у службеној употреби на територији на којој се налази његово седиште и писму које је у службеној употреби. Назив спортског удружења може бити и на страном језику, односно може да садржи и поједине стране речи, ако оне чине име, односно назив оснивача, односно ако су уобичајене у српском језику или ако за њих нема одговарајуће речи у српском језику, односно ако се ради о речима на мртвом језику. Спортско удружење може имати и скраћени назив, који се одређује статутом, с тим да се и скраћени назив уписује се у регистар. Назив новооснованог спортског удружења мора се јасно разликовати од назива других спортских удружења која су уписана или уредно пријављена за упис у регистар код истог органа. Из назива спортског удружења мора бити видљиво да је у питању спортска организација, а назив не сме доводити у заблуду ни у погледу гране или области спорта коме припада спортско удружење или о томе о каквој се врсти правног лица ради или о ком правном лицу се ради. Изузетно, новоосновано спортско удружење може користи назив или део назива спортског удружења које је већ уписано у Регистар под условом да назив новооснованог спортског удружења садржи седиште новооснованог спортског удружења које није идентично седишту спортског удружења које је већ уписано у Регистар или уредно пријављено за упис у Регистар. Такође, спортско удружење за планинарски спорт може у називу користити реч „друштво” ако се испред речи „друштво” користи реч „планинарско”;

– Чланови спортског удружења су оснивачи и лица која накнадно приступе спортском удружењу у складу са његовим статутом. У складу са Конвенцијом о заштити права деце, Предлог закона предвиђа да физичко лице може бити члан спортског удружења независно од година старости, у складу са законом и статутом. Изјаву о приступању, односно учлањењу у спортско удружење за малолетно лице до 14 година даје сам малолетник уз писану сагласност родитеља или старатеља. Спортско удружење може, такође, у складу са статутом, имати различите категорије чланова, са различитим правима и обавезама, с тим да чланови исте категорије морају имати иста права и обавезе и да се члану спортског удружења не може статутом укинути право гласа. Оваквим решењима се омогућава да спортско удружење профилише своју унутрашњу структуру и организацију у зависности и од степена ангажовања појединих чланова у остваривању циљева удружења, уважавајући начело да онај ко више доприноси може да има и већа права. С обзиром да је у пракси чест извор сукоба и проблема нејасно чланство, његова структура и права која имају поједини чланови, Предлог закона предвиђа да је спортско удружење обавезно да води књигу чланова, укључујући и податке о њиховом праву управљања организацијом. Полазећи од слободе удруживања, Предлогом закона је предвиђено да свако лице може под једнаким условима утврђеним статутом да постане члан спортског удружења;

– Полазећи од природе спортских активности и потребе заштите регуларности такмичења, Предлогом закона је предложено да спортисти, чланови спортског удружења, имају право да у свако доба иступе из удружења, али се спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза може прописати да је иступање дозвољено само по истеку одређеног отказног рока, с тим да отказни рок у спортским гранама у којима правила предвиђају прелазни рок може да траје најдуже до почетка првог наредног прелазног рока, а у осталим спортским гранама највише шест месеци. Спортиста не може једнострано да иступи из спортског удружења ни у случају када се уговором обавезао да ће остати члан до одређеног рока, све док тај рок не истекне, осим ако је у складу са законом уговор раскинут кривицом спортске организације или да је ништав. У сваком случају, чланство у спортском удружењу не може се преносити нити наследити;

– Члан спортског удружења може бити искључен из спортског удружења из разлога и по поступку утврђеним статутом. Члану спортског удружења могу се изрећи и дисциплинске санкције у складу са законом, спортским правилима и општим актима спортског удружења, с тим да му не може бити изречена казна за дисциплински прекршај за који није крив и који пре него што је учињен није био општим актом спортског удружења одређен као прекршај и за који на исти начин није била прописана казна, ако овим законом није другчије одређено. У дисциплинском поступку морају бити обезбеђени следећи основни принципи: правовремени претрес; поштено, стручно и непристрасно веће за претрес; право окривљеног на браниоца о личном трошку; право сваке странке у поступку на изјашњење и представљање доказа; правремена, писана и образложена одлука; право на жалбу, осим ако је о одговорности одлучивала спортска арбитража у складу са законом. У сваком случају, општим актима спортског удружења мора бити обезбеђено право на жалбу на одлуку органа удружења којом је одлучивано о правима и обавезама чланова удружења. Такође, због постојећих злоупотреба у пракси, Предлог закон предвиђа да члан спортског удружења не може бити дисциплински кажњен за коришћење својих права у складу са законом, спортским правилима и општим актима удружења;

– Упоредно-правна решења која подстичу арбитражно решавање спорова у области спорта, правила међународних спортских савеза која забрањују чланицама да воде судске спорове под претњом забране наступа на међународним такмичењима, пракса националних савеза у области спорта (у скоро свим националним гранским спортским савезима постоје интерне арбитраже), сложеност и специфичност односа у спорту који често рађају разне спорове, неупоредивост проблема који постоје у спорту са проблемима унутрашњих односа код удружења у другим областима, значајне имовинске вредности које су ангажоване у спорту, друштвени значај спорта и бројност удружења и ангажованих људи у области спорта стварају потребу да се арбитражни начин решавања спорова у области спорта (који постоји у пракси) јасно правно артикулише и каналише у правне оквире који су већ јасно дефинисани у нашем правном систему. Предложеним решењем се, с једне стране, прихватају специфичности спорова који настају у области спорта и уважава потреба да се они аутономно регулишу, а с друге стране, постављају се јасни правни оквири за такав начин решавања спорова. Чланови спортског удружења и спортско удружење могу се споразумети да решавање спора о правима којима слободно располажу, осим спорова за која је одређена искључива надлежност суда – повере *ad hoc* спортском арбитражном суду или сталном спортском арбитражном суду при Олимпијском комитету Србије – за олимпијске спортове, сталном спортском арбитражном суду при Параолимпијском комитету Србије – за параолимпијске спортове и сталном спортском суду при Спортском савезу Србије – за неолимпијске спортове, а када су у питању спорови у вези раскида, поништења или утврђивања ништавости уговора или испуњење уговора између спортисте, односно спортског стручњака и спортске организације – и сталном спортском арбитражном суду при надлежном националном гранском спортском савезу. Такође, Предлогом закона је отворена могућност да Олимпијски комитет Србије, Параолимпијски комитет Србије и Спортски савез Србије споразумно образују јединствени стални спортски арбитражни суд за арбитражно решавање спорова у спорту. На питања арбитраже сходно се примењују одредбе о арбитражи закона којим се уређује поступак пред арбитражом, ако овим законом није другчије утврђено. Арбитражни спор може бити предмет и међународне спортске арбитраже у случајевима утврђеним спортским правилима надлежног међународног спортског савеза. Стални спортски арбитражни суд може бити надлежан и за решавање спорова који настану

између чланова спортског удружења и спортског удружења у вези остварења чланских права и обавеза утврђених општим актима спортског удружења и спортским правилима, под условом да је надлежност сталног спортског суда за те спорове утврђена у статуту спортског удружења или статуту надлежног националног спортског савеза. Међутим, општим актом спортског удружења не може бити прописана обавезност арбитраже, осим уколико другчије није прописано спортским правилима надлежног међународног спортског савеза. Спор пред спортском арбитражом хитан је. Статутом спортског удружења може се предвидети и покушај мирног решавања спорова унутар спортског удружења путем посредовања. Предлог закона предвиђа да за арбитра може бити именован дипломирани правник, а не може бити именовано лице које је власник, члан органа или запослени у спортским организацијама у истој грани спорта, лице које је у истој ствари учествовало у одлучивању у ранијем поступку, лице које је члан органа, службено лице или запослени код надлежног спортског савеза, као ни лице у вези с којим постоје други разлози који доводе у питање његову непристрасност. Имајући у виду бројне приговоре који постоје у пракси у погледу рада постојећих сталних спортских арбитража, Предлог закона предвиђа обавезу да актима о уређењу сталних спортских арбитража и бројем арбитра на листи арбитра мора бити осигурана независност, непристрасност, самосталност и компетентност спортске арбитраже у одлучивању и заштићена права учесника у поступку, укључујући и право странке у спору да има правног заступника. Да би се то осигурало, Министарство даје сагласност на те акте;

– Слобода удруживања у себи обухвата и слободу одређивања унутрашње организације удружења, укључујући и одређење органа удружења и њихових овлашћења. Тако схваћена слобода удруживања може бити ограничена у мери у којој је то потребно да би чланови могли да користе ефективно своја овлашћења везана за управљање удружењем и у мери у којој то захтева само постојање неког правног лица. Нема правног лица које нема „основни” орган одлучивања и које нема заступника. Када су у питању спортска удружења, проблем је посебно актуелан јер је реч о организацијама које учествују у организованим системима такмичења, где су правила иста, било да је реч о удружењу или привредним друштвима, да често располажу великом имовином и да заснивају многоструке односе са спортистима и спортским тренерима, укључујући различите облике уговорних односа. Општи модел из Закона о удружењима, који има у виду различита волонтерска удружења која своје циљеве остварују добровољним активностима својих чланова (нпр. удружење нумизматичара, друштво за заштиту животиња, књижевни клуб, културно-уметничко друштво и др), развојем спорта постао је за спортска удружења потпуно неадекватан.

При конципирању законских решења која се односе на управљање и органе спортских удружења и савеза Предлог закона је уважио принципе утврђене Резолуцијом Савета Европе „О принципима доброг управљања у спорту” (Резолуција X Конференције европских министара одговорних за спорт, одржане 14. и 15. октобра 2004. године у Будимпешти). Ти принципи су: 1) невладине спортске организације представљају основ за развој континуираног опстанка демократског спорта и дају јединствени допринос развоју друштва заснованог на владавини закона, плуралистичкој демократији и поштовању људских права; 2) примена принципа као што су демократија, поузданост, поштење, солидарност и транспарентност од кључног је значаја за ширење и популаризацију спорта и јачање позиције спортских невладиних организација у цивилном друштву; 3) упорна примена принципа добре управе у спорту може бити значајан фактор у помоћи сузбијању корупције у спорту; 4) успешна примена од стране спортских невладиних организација политике ефективне и добре управе у њима самима, може довести до јачања њихових аутономних позиција у стварима које се тичу спорта, што може ојачати и њихову позицију

према јавним властима која треба да буде заснована на узајамном поверењу и разумевању; 5) добро управљање у спорту може донети значајне користи у промоцији фер плеја и спорта за све, и њихове кључне улоге у превенцији корупције; 6) природа спорта као таквог, заснованог на фер плеју и равноправном такмичењу, захтева да сва неетичка понашања и појаве у спорту буду ефикасно елиминисане. Примена тих принципа у пракси треба да омогући да спортска удружења и савези развијају, примењују и подржавају иницијативе које су засноване на принципима доброг управљања, а које за минимум имају: демократске структуре засноване на јасним изборним поступцима, које су отворене за пријем нових чланова; професионалне организације и руководства, са задовољавајућим етичким кодексом и прописима за поступке у случајевима сукоба интереса; поузданост и отвореност у доношењу одлика и финансијским операцијама; поштење у пословима везаним за чланства и солидарност; основе за успостављање партнерства на једнаким основама између јавних власти и спортског покрета.

1) Полазећи од наведених принципа доброг управљања у спорту и од тога да је спортско удружење организација његових „чланова”, Предлогом закона је предвиђено да је скупштина највиши орган спортског удружења. Ако статутом није друкчије одређено, скупштину чине сви чланови спортског удружења, са једнаким правом гласа. Скупштина спортског удружења сазива се најмање једанпут годишње, а обавезно одлучује о: усвајању, односно изменама и допунама статута спортског удружења; усвајању финансијских и прихватању ревизорских извештаја; усвајању извештаја о реализацији програма који се финансирају из јавних средстава; избору, односно именовању и разрешењу лица овлашћеног за заступање и чланова органа спортског удружења, осим ако статутом није друкчије уређено; удруживању у савезе; статусним променама; престанку спортског удружења; другим питањима утврђеним законом и статутом спортског удружења. Одлука скупштине о промени статута, статусним променама и престанку спортског удружења доноси се већином гласова од укупног броја чланова скупштине, ако статутом није утврђено да је за доношење одлуке потребан већи број гласова. Како у пракси постоје спорови везани за проблем сазивања скупштине спортског удружења у ситуацији када управа (извршни орган) одбија да је сазове, Предлогом закона је, у складу са упоредноправним решењима, прописано да сазивање скупштине спортског удружења може тражити једна трећина чланова скупштине уз навођење дневног реда, а ако надлежни орган не сазове седницу скупштине, њу могу сазвати они чланови спортског удружења који су тражили њено сазивање. Скупштина се мора сазвати најкасније у року од 30 дана од момента подношења уредног захтева за одржавање скупштине спортског удружења, с тим да између подношења уредног захтева за одржавање скупштине и одржавања скупштине спортског удружења не сме да протекне више од 60 дана. Спортско удружење са више од 20 чланова има и управу и надзорни, изабрану на начин одређен статутом. Управа спортског удружења (управни одбор, председништво, извршни одбор и др) има најмање три члана, с тим да заступник спортског удружења може бити члан управе спортског удружења. Надзорни одбор би у будуће контролисао не само финансијско пословање спортског удружења, већ и законитост рада. Имајући у виду такву функцију надзорног одбора, Предлогом закон се предлаже да чланови надзорног одбора не могу бити чланови управе и скупштине спортског удружења;

Спортско удружење обавезно има и лице овлашћено за заступање спортског удружења (заступник), изабрано, односно именовано на начин утврђен статутом. За заступника може бити одређено само пословно способно физичко лице. Он се стара и одговара за законитост рада спортског удружења, организује и води активности и пословање спортског удружења, брине се о уредном вођењу прописаних евиденција и пословних књига, спроводи одлуке

органа спортског удружења и има у односу на запослене и радно ангажована лица у спортском удружењу положај пословодног органа, ако законом или статутом није другчије одређено. Одредбе статута спортског удружења које ограничавају овлашћења заступника немају правно дејство према трећим лицима. Такође, правни послови које заступник закључи у име и за рачун спортског удружења обавезују спортско удружење и ако нису у оквиру циљева спортског удружења, осим ако спортско удружење докаже да је треће лице знало да је тај посао изван циљева спортског удружења или није могло да то не зна. Заступник спортског удружења је обавезан да информише органе спортског удружења о активностима и делатностима спортског удружења и његовом финансијском пословању. Уколико статутом одређен број чланова спортског удружења захтева, уз навођење разлога, добијање података о пословању удружења, заступник је обавезан да им такве информације саопшти најкасније у року од 15 дана од дана подношења захтева. Предлогом законом се посебно регулише питање престанка мандата заступника и именованја новог, нарочито у ситуацији када спортско удружење има само једног заступника. Решења која су унета у Предлог закона у члану 57. у односу на то питање суштински одговара оном које је прихваћено у Закону о привредним друштвима када је реч о престанку мандата директора као законског заступника привредног друштва;

– Чланови органа спортског удружења имају посебне дужности према спортском удружењу у погледу дужности пажње, дужности пријављивања послова и радњи у којима имају лични интерес, дужности избегавања сукоба интереса, дужности чувања пословне тајне и дужности поштовања забране конкуренције. Уговор између члана органа спортског удружења, односно заступника и спортског удружења може да се закључи по одобрењу органа спортског удружења одређеног статутом. На посебне дужности према спортском удружењу и последице повреде тих дужности сходно се примењују одредбе о посебним дужностима према друштву закона којим је уређен рад привредних друштава и закона којим је уређена правна заштита пословне тајне, ако овим законом није другчије прописано;

– Чланови органа и заступник спортског удружења често су у прилици да својим одлукама не само располажу значајном имовином удружења (нпр. одлучивање о трансферима играча) него при том могу да одреде и даљу „спортску” судбину удружења. Имајући то у виду, Предлог закона предвиђа да чланови органа спортског удружења одговарају солидарно за штету коју својом одлуком проузрокују спортском удружењу, ако је та одлука донесена грубом непажњом или с намером да се штета проузрокује, осим ако су били против доношења штетне одлуке или су се уздржали од гласања и то се констатује у записнику. Захтев за накнаду штете застарева у року од десет година од дана доношења одлуком којим је проузрокована штета спортском удружењу. Тужбу за накнаду штете може, у име и за рачун спортског удружења, подићи скупштина спортског удружења, орган управе спортског удружења, заступник, надзорни одбор или чланови који чине 5% од укупног броја чланова спортског удружења, спорско друштво и надлежни национални грански спортски савез, а ако спортско удружење користи средства у друштвеној или јавној својини и надлежни јавни правобранилац. Одлуком спортског удружења може се одредити посебни заступник спортског удружења за поступак за накнаду штете. Остварена накнада штете припада спортском удружењу, а лице које је поднело тужбу има право на накнаду трошкова за вођење спора. Општим актима или одлукама органа спортског удружења не може се условити или забранити могућност подношења тужбе за накнаду штете. Овакве одредбе Предлога закона сходно се примењују и на радње заступника, заступника огранка спортског удружења, ликвидационог управника и стечајног управника којима је проузрокована штета спортском удружењу;

– Одлуке органа, односно лица овлашћеног за заступање спортског удружења су ништаве ако су донете супротно овом закону, спортским правилима или општем акту спортског удружења. Ништавост одлуке утврђује месно надлежни основни суд, по тужби сваког члана спортског удружења или другог лица које има правни интерес за подношење тужбе или државног, односно покрајинског првобраниоца и правобраниоца јединице локалне самоуправе, осим ако је за решавање спорова који настану у спортском удружењу утврђена надлежност сталног спортског арбитражног суда. Тужба за утврђење ништавости подноси се у року од 60 дана од дана када је подносилац тужбе сазнао за разлоге ништавости одлуке, с тим да се не може поднети по истеку рока од три године од дана доношења одлуке. Поступак за утврђивање ништавости незаконитог акта спортског удружења надлежни суд води према одредбама закона којим се уређује парнични поступак;

– Полазећи од „Основних принципа статуса невладиних организација у Европи”, усвојених од стране Савета Европе у новембру 2002. године, Предлогом закона се прихвата за упис у регистар, тзв. систем пријаве, којим се обезбеђује крајње брз и ефикасан систем уписа у регистар, а спорови између чланова удружења везани за упис и оцена законитости аката удружења се препуштају судској надлежности. Упис у регистар врши се, дакле, на основу регистрационе пријаве, с тим да се прописује обавеза да се пријава промене података који се уписују у регистар мора поднети у року од 15 дана од дана настале промене. Регистравање спортских удружења врши се у Агенцији за привредне регистре, чиме је извршена унификација уписа у јединствен регистар свих облика удружења. Такође, поступак уписа је у великој мери поједностављен и усклађен са уписом већег броја правних лица. На услове и поступак именовања Регистратора, као и на његова овлашћења и обавезе, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује рад Агенције, а на поступак уписа у Регистар примењују се одредбе закона којим се уређује поступак регистрације у Агенцији. Спортско удружење стиче својство правног лица даном уписа у Регистар. Предлогом закона се детаљно уређује садржина регистра и разлози и поступак утврђивања ништавости уписа у Регистар;

– Министарство води Јединствену евиденцију удружења, организација и предузетника у области спорта. Регистарски орган који води Регистар установа у области спорта доставља Министарству примерак решења о упису у тај регистар у року од три дана од дана доношења решења ради уписа података у Јединствену евиденцију. Министарство обавештава спортско удружење, организацију и предузетника у области спорта о броју под којим је спортско удружење уписано у Јединствену евиденцију (број јединствене евиденције), а уједно обезбеђује јавну доступност података из Јединствене евиденције - преко интернета. Агенција за привредне регистре доставља Министарству без одлагања све регистроване податке о правним лицима и предузетницима у области спорта путем web сервиса ради уписа у Јединствену евиденцију;

– Како нема правног лица без имовине, тако се и Предлогом закона предвиђа да спортско удружење може стицати средства од прилога, чланарине, донација и поклона, субвенција, наслеђа, камата на улоге, закупнине, дивиденди, услуга, спонзорства и других комерцијалних, маркетиншких, пословних и привредних делатности и активности, у складу са законом;

– Спортско удружење води пословне књиге и подноси финансијске извештаје у складу са прописима о рачуноводству. Годишњи обрачуни и извештаји о активности спортског удружења подnose се скупштини удружења на начин утврђен статутом. Годишњи финансијски извештај спортског удружења такође се објављује на интернет страници Агенције, у складу са законом;

– Ревизију пословних књига и финансијских извештаја спортског удружења може да врши само овлашћено лице које нема никакве везе са управом спортског удружења. Другчија правила, међутим, важе уколико се спортско удружење такмичи у националној, односно професионалној лиги, с обзиром да ту морају да важе иста правила како за спортске организације као привредна друштва, тако и за спортска удружења. Правилима УЕФА то је већ установљено као обавеза за највиши ранг такмичења у свим земљама чланицама УЕФА. Због тога је Предлогом закона предвиђено да спортско удружење које се такмичи у националном, односно професионалном спортском такмичењу води пословне књиге и подноси финансијске извештаје у складу са прописима о рачуноводству који се односе на привредна друштва, а да се ревизија финансијских извештаја ових организација врши у складу са одредбама закона којим се уређује ревизија привредних друштава. Ревизорски извештај се објављује на интернет страници Агенције за привредне регистре;

– За обавезе спортско удружење одговара целокупном својом имовином. Чланови спортског удружења и органа спортског удружења солидарно одговарају са спортским удружењем за обавезе спортског удружења ако поступају са имовином спортског удружења као да је у питању њихова имовина или злоупотребе спортско удружење као форму за незаконите или преварне сврхе. Чланови удружења не могу имовину спортског удружења да користе за нешто друго осим за остваривање његових статутарних циљева. Због тога, имовина спортског удружења не може се делити његовим члановима. Сав вишак прихода над расходима, остварен обављањем делатности спортског удружења мора се употребити искључиво за остваривање статутарних циљева спортског удружења. Изузетак важи једино за давање члановима пригодних примерених награда и накнада оправданих трошкова насталих остваривањем статутарних циљева спортског удружења (путни трошкови, дневнице, трошкови преноћишта и сл.), уговорене теретне обавезе и исплату зарада запослених;

– С обзиром на непрофитни карактер спортског удружења, Предлогом закона се регулише да за случај престанка спортског удружења, као прималац његове имовине статутом се може одредити само домаћа недобитна организација у области спорта. Ако се у тренутку престанка спортског удружења не може поступити на начин одређен законом и статутом за расподелу имовине, или ако је спортско удружење престало на основу одлуке о забрани рада, имовина постаје својина јединица локалне самоуправе на чијој је територији било седиште спортског удружења и мора се употребити у сврхе које највише одговарају циљевима спортског удружења или у друге спортске сврхе. Ако јединица локалне самоуправе није у могућности да обезбеди испуњеност напред наведених услова онда имовина постаје својина Република Србија;

– Предлогом закона се регулише и могућност статусних промена, као и разлоге и поступак престанка спортског удружења. Статусне промене спортског удружења јесу припајање, спајање, подела и одвајање. Статусном променом спортско удружење преноси целу своју имовину или њен део на једно или више постојећих или нових спортских удружења, која су његови општи правни следбеници. У истој статусној промени може да се комбинује припајање, спајање, подела и одвајање. У случају престанка спортског удружења услед статусне промене, не спроводи се ликвидација. Спортска удружења која учествују у лигашким спортским такмичењима могу вршити статусне промене ако се статусном променом не утиче на регуларност такмичења и уз претходну сагласност надлежног гранског спортског савеза. Споразум о замени назива између спортских удружења не сматра се статусном променом. Свако спортско удружење које учествује у статусној промени сачињава финансијски извештај према стању на дан доношења одлуке о спајању, припајању, подели и одвајању, у складу са прописима о рачуноводству и ревизији;

– Један од интересантних модела организовања у професионалном спорту, који је показао добре резултате, је Савезна фудбалска лига СР Немачке. Све до 1998. године сви клубови су били у статусу удружења, и то оних тзв. уписаних удружења од општедруштвене користи. Од октобра 1998. године допуштена је (није обавезна) промена правног облика удружења, путем организовања лиценцног дела (прве лиценцне екипе) у AG, GmbH или KGaA: Услов је, међутим, да клуб као удружење (мајка удружење), који организује тзв. привредно друштво – ћерку, мора у том друштву имати већину удела са правом гласа (најмање 51%), ако је у питању акционарско друштво или друштво са ограниченом одговорношћу, а уколико је друштво ћерка организовано као командитно друштво на акције, удружење мајка (или привредно друштво у коме удружење има 100% удела) мора имати положај комплементара који има неограничено овлашћење за заступање и вођење послова друштва. Изузетно се, уз сагласност националног савеза, може пренети и више од 49% акција, односно удела на треће лице које је дугогодишњи спонзор, односно финансијер клуба. Већина клубова је у међувремену искористила могућност да лиценцни (професионални) део организује као привредно друштво. Предлог закона је ову могућност отворио решењем садржаним у члану 71. став 2. Спортско удружење може да оснује спортско привредно друштво и на њега пренесе права и обавезе у погледу учешћа у одређеном рангу такмичења и права и обавезе према одређеним спортским и другим ангажованим лицима, у складу са законом и спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза, с тим да новоосновано спортско привредно друштво одговара за обавезе спортског удружења – свог оснивача настале пре свог оснивања. Разлози за овакво законског решење су дати у уводном делу овог образложења;

– Спортско удружење престаје: 1) ако се број чланова смањи испод броја потребног за оснивање, а надлежни орган удружења не донесе одлуку о пријему нових чланова у року од 30 дана; 2) ако надлежни орган спортског удружења донесе одлуку о престанку удружења; 3) статусном променом која води престанку удружења; 4) ако му је правноснажном одлуком изречена забрана обављања спортских активности и делатности због тога што не испуњава услове за њихово обављање, а у року одређеном у изреченој мери не испуни те услове; 5) ако је правноснажном одлуком надлежног суда утврђено да је регистрација оснивања спортског удружења била ништава; 6) ако му је забрањен рад; 7) ако се утврди да је престало са радом; 8) у другим случајевима утврђеним законом, оснивачким актом или статутом удружења који су наведени као основ за престанак удружења; 9) стечајем. Постојање околности које доводе до престанка спортског удружења утврђује решењем спортски инспектор, осим оних које су везане за добровољно гашење спортског удружења, статусне промене и промене правног облика и стечај.

Спортско удружење престаје да постоји и губи статус правног лица брисањем из Регистра. О брисању из Регистра доноси се решење које је коначно у управном поступку. Против решења о брисању из Регистра може се покренути управни спор. Ликвидација спортског удружења се спроводи у случају добровољног престанка спортског удружења, односно ако надлежни орган спортског удружења донесе одлуку о престанку удружења. Ликвидација спортског удружења се спроводи када спортско удружење има довољно финансијских средстава за покриће свих својих обавеза, али се уз сагласност свих поверилаца може спровести и у случају кад су испуњени услови за стечај у складу са законом којим се уређује стечајни поступак. Поступак ликвидације спортског удружења спроводи се сходном применом одредаба закона којима се регулише ликвидација привредних друштава, ако овим законом није друкчије изричито одређено. Током ликвидације престају овлашћења органа спортског удружења, осим у питањима која су изричито законом друкчије регулисана.

У случају престанка спортског удружења из прописаних „принудних” разлога, спортски инспектор подноси Агенцији за привредне регистре у року од 15 дана од дана правноснажности решења спортског инспектора којим је утврђено постојање околности за престанак удружења пријаву за брисање спортског удружења из Регистра. По добијању пријаве, регистратор који води регистар спортских удружења региструје у Регистар испуњеност услова за престанак спортског удружења и истовремено објављује оглас о томе на интернет страници Регистра у непрекидном трајању од 30 дана. Ако Регистар у року од 60 дана од дана објаве огласа не прими решење надлежног суда о отварању стечаја над спортским удружењем које престане, регистратор који води Регистар по службеној дужности брише спортско удружење из Регистра.

Предлогом закона се регулише и питање одговорности за обавезе спортског удружења након његовог брисања из Регистра. Лице које је примило имовину спортског удружења из ликвидационог остатка одговара до висине примљеног износа за евентуалне неизмирене обавезе спортског удружења у ликвидационом поступку. Исто тако, имовина брисаног спортског удружења у складу са чланом 86. ст. 5–7. Предлога закона постаје имовина примаоца из члана 77. Предлога закона, који одговара до висине вредности примљене имовине за евентуалне неизмирене обавезе спортског удружења које престаје. У циљу заштите поверилаца, али и самог примаоца имовине, Законом се прописује да након бирања спортског удружења из Регистра у случају „принудног” гашења, за обавезе спортског удружења са примаоцем имовине неограничено солидарно одговарају лица из члана 75. став 2. Предлога закона, а лица из члана 62. став 1. Предлога закона одговарају солидарно са примаоцем имовине до висине штете коју су својим одлукама нанели спортском удружењу. У сваком случају, потраживања поверилаца према примаоцу имовине угашеног спортског удружења застаревају у року од три године од дана брисање удружења из Регистра.

Над спортским удружењем које је неспособно за плаћање спроводи се стечајни поступак. На упис у Регистар података који се односе на стечај спортског удружења сходно се примењују одредбе закона којим се уређује стечајни поступак, и то одредбе о упису у надлежни регистар одлука из стечајног поступка. Ако је над спортским удружењем спроведен стечајни поступак, орган који је тај поступак спровео, у року од 15 дана од дана окончања поступка, доставља регистарском органу доказ о томе, а регистарски орган по службеној дужности спроводи брисање удружења из Регистра.

СПОРТСКО ПРИВРЕДНО ДРУШТВО (члан 92)

Предлогом закона се регулише и оснивање и рад спортског привредног друштва. Правни положај спортских привредних друштава (клубова организованих као привредна друштва) регулисан је само у члану 92. Предлога закона. С циљем унапређења њиховог рада и стављања у равноправан положај са спортским удружењима са којима су чланови истог националног гранског спортског савеза, Предлогом закона се предвиђа, с једне стране, да се на решавање спорова насталих у вези са обављањем спортских активности и делатности спортске организације као привредног друштва сходно примењују одредбе Закона о спортској арбитражи, а с друге стране се утврђује да спортско привредно друштво ангажује, односно региструје спортисте и спортске стручњаке на основу закљученог уговора у складу са одредбама овог закона које важе и за спортска удружења.

Према Предлогу закона, спортско привредно друштво може основати физичко и/или правно лице, и то као друштво са ограниченом одговорношћу или акционарско друштво, у складу са законом. Овакво законско решење је уобичајено у упоредном праву, а њиме се и онемогућава оснивање спортских

организација као установа или јавних предузећа. Спортска привредна друштва региструју се код органа надлежног за регистрацију привредних субјеката. Да би обављало спортску делатност, спортско привредно друштво мора да има учлањене или уговором ангажоване спортисте, ангажоване спортске стручњаке у зависности од врсте делатности, обезбеђен одговарајући простор, односно објекат, одговарајућу опрему, одговарајућу унутрашњу организацију и финансијска средства, ако учествује у спортским такмичењима, осигурану безбедност у обављању спортских активности и делатности, и ако се те активности и делатности обављају као претежна делатност спортског привредног друштва. Поред тога, Предлогом закона је уведена обавеза за спортско привредно друштво да најмање 70% остварене нето добити у текућој години мора да реинвестира у спортску делатност тог друштва, како би се сачувала првенствено спортска делатност овог друштва.

Преобликовање спорта у самосталну привредну сферу морало је наћи свој израз и у организационим облицима у којима се појављују спортске организације. Ако је у аматерском спорту и даље пожељно да спортске организације буду организоване као удружења (грађана), професионални спорт је већ дуже време претежно упућен на различите облике привредних друштава као адекватан организациони оквир. У том погледу не само да спортске организације имају неки од облика привредних друштава, него се и саме професионалне лиге све више организују као привредна друштва. У појединим земљама постоји законска или спортским правилима надлежног савеза прописана обавеза да професионални спортски клуб буде обавезно организован као привредно друштво. Један број земаља, углавном оне у транзицији, допуштају спортској организацији да сама изабере да ли ће бити удружење или привредно друштво. Од могућих и познатих облика привредних друштава, спортске организације у Европи су скоро искључиво организоване као: друштво са ограниченом одговорношћу, акционарско друштво и командитно друштво на акције. Прва два облика познаје и наш Закон о привредним друштвима, за разлику од командитног друштва на акције. Избор правне форме привредног друштва није у свим земљама ствар слободног избора спортске организације. На пример, у Великој Британији још од 1898. године сви фудбалски клубови су обавезно акционарска друштва, која су до 1980. године могла да највише 5% добити поделе као дивиденду, а од 1980. године највише 15%. У погледу спортских акционарских друштава треба посебно издвојити она која су изашла на берзу. Њихов број је још мали и везан је за фудбал, али зато имају веома висок удео у укупној „спортској индустрији”.

Поред кубова који се котирају на берзи велики број клубова је организован као друштво са ограниченом одговорношћу или „обично” акционарско друштво. Углавном се може рећи да у појединим земљама доминира одређена правна форма привредних друштава у којој се организују клубови највишег ранга такмичења. У Енглеској су још од 1896. године први клубови променили правну форму „private social clubs” у корист „limited company”, са крајњим исходом да су од 1982. године сви фудбалски клубови Премијер лиге организовани као привредна друштва, с тим да имају на располагању избор између „private limited company” и „public limited company (plc)”. У Италији је Фудбалски савез још 1966. године наложио преобликовање професионалних клубова у правну форму „societa per azioni”, упоредиву нашим акционарским друштвима. Након што је одлука Фудбалског савеза прошла испитивање уставности, од 1982. године у Италији постоји за све спортске клубове који запошљавају професионалне спортисте, односно држе их под уговором, обавеза да се организују као друштво са ограниченом одговорношћу или акционарско друштво. У Француској од 1984. године постоји законска обавеза за фудбалске клубове да најмање свој професионални део воде као трговачко друштво, при чему је француско законодавство створило специфичне

правне форме искључиво за спорт: „societe economie mixte sportive locale” и „societe a object sportif”. Разлика између њих је пре свега у томе што се код првог облика поред приватних лица као чланови друштва јављају и општине. У односу на опште право које важи за акционарска друштва, код спортских привредних друштава су направљене суштинске измене, као, на пример, обавеза да се добит реинвестира, да акције морају да гласе на име, да удружење мајка мора да задржи суштински утицај на спортско друштво капитала. Грчки закон о аматерском и професионалном спорту, допушта професионалним клубовима да бирају између статуса удружења и спортских акционарских друштава (предвиђена су нека посебна правила која не важе за друга акционарска друштва). Шпански закон о спорту утврђује обавезу за професионалне спортске клубове да се организују као акционарска друштва, са изузетком Реала и Барселоне који су у статусу удружења. Од сезоне 1999/2000 у швајцарској националној хокејашкој лиги могу да наступају само клубови који су организовани као друштво са ограниченом одговорношћу или акционарско друштво. Према пољском закону о физичкој култури, у професионалном спорту могу да се такмиче само клубови који су организовани као акционарска друштва. Назив спортског акционарског друштва може се слободно изабрати али мора обавезно имати додаток „спортско-акционарско друштво”. Најмање 70% акцијског капитала спортског акционарског друштва мора припадати домаћим правним или физичким лицима и не могу се издавати повлашћене акције. Физичко или правно лице које у једном спортском акционарском друштву има више од 1% акцијског капитала не сме имати више од 1% акцијског капитала неког другог спортског акционарског друштва.

Како би се спречила могућност манипулације спортском организацијом, односно да она буде само „имиџ” за друге привредне послове, Предлогом закона је предвиђено да се спортска организација основана као привредно друштво, односно установа може бавити спортским активностима и делатностима уколико се те активности и делатности обављају као претежна делатност привредног друштва, односно установе. Осим тога, из назива „спортског привредног друштва” мора бити видљиво да је у питању спортска организација и име не сме доводити у заблуду у погледу циљева спортске организације или о томе о каквој се врсти правног лица ради.

Негативна искуства појединих земаља показала су да поједини власници у трци за брзом зарадом и не водећи рачуна о самој суштини спорта, могу озбиљно да угрозе регуларност такмичења и доведу у питање даљи опстанак чак и „реномираних” спортских клубова тако што ће, на пример, распродати све играче и остварену добит поделити као дивиденду. Поучени тим искуствима, и међународни спортски савези, попут УЕФЕ, указали су да стицање профита који би био извучен из спорта није легитимни циљ власништва над спортским клубовима као привредним друштвима. Због тога, Предлогом закона се предвиђа да добит коју у текућој години оствари спортска организација основана као привредно друштво мора бити најмање 70% реинвестирана у спортску делатност те спортске организације.

Законско регулисање правног положаја спортских привредних друштава, односно спортских организација организованих као привредна друштва једно је од најосетљивијих питања спортског права. Савремени спорт служи не само физичкој разоноди човека, већ је постао и веома значајно привредно добро, које значајно учествује у укупном привредном животу савремених друштава. У сваком случају, последње деценије прошлог века донеле су преобликовање спорта у, спортским жаргоном речено, „привредну тешку категорију”, код које су у игри и високе добити, инвестиције, субвенције и порези. Спорт је постао катализатор економског развоја друштва и државе у целини, јер ствара нова радна места и могућност развоја бизниса, како унутар, тако и изван оквира спортских дешавања. Организациони облици у спорту који су деценијама стварани на моделу удружења грађана постали

су „претесни” за професионални спорт и у знатној мери неодговарајући правни оквир. Професионални спорт није, међутим, „обично привредно добро”, па није ни једноставно заоденути спортски клуб у форму класичног привредног друштва као потпуно одговарајућег организационог оквира. Чињеница да ни у западноевропским оквирима још није утврђен у потпуности јединствени модел организовања у професионалном спорту, довољно говори у том погледу.

Имајући у виду наведене специфичности спортских привредних друштава, као и потребу заштите регуларности спортских такмичења и очувања конкуренције у спорту, Предлогом закона се предвиђа да исто лице не може директно, посредно или преко повезаних лица, у смислу закона којим се уређују привредна друштва, бити власник, односно имати уделе или акције у више од једног спортског привредног друштва у истом степену такмичења, а у оквиру исте гране спорта може имати уделе или акције на које отпада највише 5% основног капитала спортског привредног друштва само у још једном спортском привредном друштву. Осим тога, уделе, односно акције спортског привредног друштва не могу, директно, посредно или преко повезаних лица да имају лица чији послови и активности могу непосредно да утичу на такмичење у одговарајућој грани спорта, односно степену такмичења (спортске судије, спортски посредници, спортисти, тренери и др.), као и власници спортских кладионица. Уколико неко лице стекне уделе, односно акције супротно претходно наведеним правилима, дужно је да без одлагања отуђи свој удео, односно акције које је стекло иако није на то имало право, а док то не учини не може остваривати права из стечених удела, односно акција ни у једној спортској организацији. До отуђења удела, односно акција, права из удела, односно акција остварује повереник кога именује надлежни национални грански спортски савез. У сваком случају, стицање удела, односно акција супротно овом закону било би ништаво. Коначно, на спортско привредно друштво основано у форми акционарског друштва не примењују се одредбе закона којим је регулисано преузимање акционарских друштава путем објављивања понуда за преузимање.

Предлог закона у најминималнијој мери поставља посебна правила за правни положај спортских привредних друштава у односу на друга привредна друштва. Разлог једним делом лежи и у потреби да се подстакне заинтересованост могућих улагача у домаћи професионални спорт.

2.2.2. ПРЕДУЗЕТНИК (чл. 93–95)

Основне карактеристике правног положаја предузетника су следеће.

Предлог закона посебну пажњу поклања потреби да предузетници који обављају спортске делатности имају одговарајућа спортска звања.

Прописује се да предузетник може обављати спортску делатност ако има обезбеђен одговарајући објекат, одговарајућу опрему, ангажоване одговарајуће спортске стручњаке и ако испуњава услове у погледу безбедности у обављању делатности, укључујући и потребне акте (правила о реду и сл.), с тим да Министар ближе прописује те услове, а утврђује их спортски инспектор.

Пословима посредовања приликом преласка спортисте, односно спортског стручњака из једне у другу спортску организацију и приликом закључења уговора између спортисте, односно спортског стручњака и спортске организације може се бавити привредно друштво у области спорта, односно предузетник у области спорта ако има ангажовано лице са одговарајућим спортским звањем и ако има дозволу за рад издату од стране надлежног националног гранског спортског савеза, као и друга лица у складу са правилима надлежног међународног спортског савеза (организација за спортско посредовање). Надлежни национални грански спортски савез издаје дозволу и утврђује услове и поступак за стицање дозволе за рад, с тим да Министар даје сагласност на акт којим су утврђени услови и поступак стицања дозвола. Надлежни национални

грански спортски савез обавештава Министарство о сваком издавању дозволе за сезону, у року од 15 дана од дана издавања.

Уговор о посредовању са спортистом који нема потпуну пословну способност може се пуноважно закључити само уз претходну писану сагласност оба родитеља, односно старатеља, оверену у складу са законом. Уговор о посредовању у спорту, као и све измене и допуне тог уговора, закључује се у писаној форми и оверава у складу са законом и обавезно садржи износ накнаде спортском посреднику, рок на који се закључује и обим овлашћења спортског посредника, укључујући и овлашћење за заступање, а у противном је ништав. Овај уговор се закључује на период од најдуже две године, с тим да између истих уговорних страна може бити по истеку овог рока поново закључен уговор о посредовању. Уговор између спортисте и спортске организације који је закључен уз посредовање или заступање спортског посредника мора садржати означење спортског посредника, а у противном је ништав. Спортски посредник може штитити интересе само једне стране из уговора о посредовању, а у супротном дугује накнаду штете лицу са којим има закључен уговор о посредовању.

Одредбе Предлога закона које се односе на спортске посреднике односе се и на сва физичка и правна лица која имају закључене уговоре о улагању у спортисте, односно спортске стручњаке на основу којих имају право на део прихода која произлази из обављања њихове спортске активности, односно делатности.

Једно од питања које је у пракси у последње време стварало доста проблема јесте рад различитих лица која пружају различите услуге стручног рада у спорту као претежну делатност (разне спортске школе, фитнес центри, спортски кампови и сл.), али која избегавају законску обавезу да се региструју као привредно друштво или одговарајући облик предузетништва, скривајући се иза спортских удружења која оснивају са рођацима, пријатељима. Важећи Закон о спорту у члану 3. став 1. тачка 2) дефинише шта се сматра спортским делатностима. У питању су „делатности којима се обезбеђују услови за обављање спортских активности, односно омогућава њихово обављање, а нарочито: организовање учешћа и вођење спортских такмичења, укључујући и међународна такмичења, обучавање за бављење спортским активностима и планирање и вођење спортских активности; спортско суђење; организовање спортских припрема и спортских приредаба; обезбеђење и управљање спортском опремом и објектима; стручно образовање, оспособљавање, усавршавање и информисање у области спорта; научноистраживачки и истраживачко-развојни рад у спорту; пропаганда и маркетинг у спорту; саветодавне и стручне услуге у спорту; спортско посредовање”. Спортске делатности се првенствено обављају од стране установа и привредних друштава у области спорта, у складу са чланом 110. Предлога закона. Проблем настаје што одређене спортске делатности, попут обучавања за бављење спортским активностима и обезбеђења и управљања спортском опремом и објектима, обављају и спортске организације, било да су основане као спортска удружења или спортска привредна друштва (члан 33. Предлога закона), уз обављање спортских активности од стране спортиста. Фитнес је, на пример, грана спорта, која обухвата и рекреативни и такмичарски фитнес. Подучавање спортским вештинама у фитнесу и омогућавање спортског вежбања стављањем вежбачима на располагање опреме и простора обавља се и у фитнес спортским удружењима и у привредним друштвима за обављање спортских делатности и у одговарајућем облику предузетништва.

Осим тога, важећи Закон о спорту је у члану 97. прописао да се правна и физичка лица која не учествују у спортским такмичењима и којима је претежна делатност спортско оспособљавање и спортско усавршавање трећих лица, а не чланова (школе фудбала, школе тениса, кампови и сл.) или омогућавање спортског вежбања (фитнес центри, други спортски центри и сл.), могу обављати спортске делатности само у облику привредног друштва, односно одговарајућем

облику предузетништва и не могу у називу имати реч „клуб” или реч „савез” или речи „спортски клуб”. У пракси се, међутим, овај члан скоро уопште не поштује. Разне спортске школе и фитнес центри се „крију” иза спортских удружења, приказујући „вежбаче” као чланове, плаћену накнаду за вежбање чланарином, а спортске инструкторе и „фактичке власнике” као ангажоване тренере или менаџере. Кажемо „фактичке власнике” јер су та лица правно гледано само чланови удружења, али се понашају као фактички власници удружења користећи одредбу члана 47. става 3. Закона о спорту према којој спортско удружење може, у складу са статутом, имати различите категорије чланова, са различитим правима и обавезама, с тим да чланови исте категорије морају имати иста права и обавезе. Тако је могуће да само неколико (најмање три – нпр. муж, жена и рођак) лица имају статус редовног члана са правом управљања спортским удружењем а да сви вежбачи буду „придружени чланови”, без права управљања (гласа) удружењем. Решењима из Предлога закона се такво стање спречава, уз повећан инспекцијски надзор. Због тога се и предвиђа да правна и физичка лица која не учествују у спортским такмичењима која су у оквиру надлежног националног гранског спортског савеза који организује спортска такмичења и којима је претежна делатност пружање услуга стручног рада у спорту из члана 27. став 1. Предлога закона (школе фудбала, школе тениса, кампови, фитнес центри, други спортски центри и сл.), могу обављати спортске делатности само у облику привредног друштва, односно одговарајућем облику предузетништва и не могу у називу тог привредног друштва, односно одговарајућем облику предузетништва имати реч „клуб” или реч „савез” или речи „спортски клуб”. Када спортско удружење обавља делатности пружања услуга стручног рада у спорту као своју претежну делатност то представља основ за престанак таквог удружења, као што се и прописује да сви чланови спортских рекреативних удружења учествују у управљању удружењем са једнаким правом гласа. Постојање наведених околности утврђује спортски инспектор.

2.2.3. СПОРТСКА ДРУШТВА (члан 96)

Правни положај спортских друштава регулисан је чланом 96. Предлога закона. Спортске организације могу се, ради уређивања и остваривања заједничких циљева и интереса, као и заједничког наступања у области спорта, удруживати у спортска друштва. Предлог закон издваја спортска друштва од осталих савеза, јер су она више „заједница” (сложена спортска организација) него прост савез спортских организација. Основна карактеристика спортских друштава јесте већа унутрашња кохезија и зависност удружених чланица него што је то случај код „обичних” савеза и заједничко основно име свих удружених чланица.

Уколико је спортска организација део спортског друштва онда је оно носилац права на заједнички назив и заједничке симболе, ако статутом спортског друштва није друкчије одређено.

2.2.4. ГРАНСКИ СПОРТСКИ САВЕЗИ (чл. 97–101)

Осим, евентуално, у области спортске рекреације, спортске организације природно теже да се повежу, како би заједнички организовале спортска такмичења и бринуле се о развоју спортске гране којој припадају. У тој тежњи оне остварују различите облике повезивања, успостављају пирамидалну структуру повезивања. На врху пирамиде се налази национални савез, као врховна организација која утврђује правила по којима се обављају спортске активности и делатности у конкретној спортској грани. Прихватајући пирамидалну структуру као пожељан облик организовања спортских организација у одређеној спортској грани, Предлог закона предвиђа да се

спортске организације, територијални грански спортски савези, самостални професионални спортисти, савези и стручна и друга удружења у одређеној грани спорта која испуњавају услове за обављање спортских активности и делатности прописане овим законом могу, ради уређивања питања од заједничког интереса, заједничког репрезентовања, уређивања питања организовања такмичења и статуса спортиста у одређеној грани спорта, удруживати у гранске спортске савезе за једну или више спортских грана у складу са законом и спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза.

Грански спортски савез могу да чине само спортске организације које су уписане у Регистар и испуњавају услове за обављање спортских активности и делатности у складу са законом и спортским правилима. Спортске организације које окупљају лица с инвалидитетом могу се удруживати по спортским гранама или по другом критеријуму, у складу са спортским правилима надлежних међународних спортских савеза.

Грански спортски савези уписују се у Регистар код Агенције за привредне регистре. На оснивање, упис у Регистар, обављање спортских активности и спортских делатности, стицање средстава и остваривање прихода, решавање спорова, одговорност, забрану дискриминације, назив, ангажовање спортиста и спортских стручњака, као и на друга питања у вези с радом гранских спортских савеза, сходно се примењују одредбе Предлога закона које се односе на спортска удружења. Грански спортски савез се може основати ако на подручју за које се оснива има најмање три регистроване спортске организације у грани спорта за коју се тај савез оснива.

Имајући у виду потребу спречавања сукоба интереса и професионализације управљања у спорту и чињеницу да је немогуће на квалитетан начин руководити пословима из надлежности националног спортског савеза уколико се истовремено обављају и послови у другим организацијама у области спорта, Предлог закон предвиђа да председник управе или заступник надлежног националног гранског спортског савеза или другог националног спортског савеза не може бити члан управе, председник или заступник друге организације у области спорта, осим управе Олимпијског комитета Србије, Параолимпијског комитета Србије, Спортског савеза Србије, Завода за спорт и медицину спорта Републике Србије и Покрајинског завода за спорт и медицину спорта.

Полазећи од чињенице да у великој већини спортова важи принцип: један спорт један савез, и да организација такмичења има значајне елементе економске активности, и уважавајући упоредноправна решења, Предлог закон предвиђа да је надлежни национални грански спортски савез, односно грански спортски савез члан надлежног националног гранског спортског савеза дужан да прими у чланство спортске организације, територијалне гранске спортске савезе, самосталне професионалне спортисте, савезе и стручна и друга удружења у одређеној грани спорта која испуњавају услове за обављање спортских активности и делатности прописане овим законом у року од 60 дана од дана подношења уредног захтева за пријем у чланство, ако је њихов статут у складу са статутом тог савеза.

Грански спортски савези се оснивају првенствено с циљем: развоја спортске гране, односно спортских активности и делатности у подручју свог деловања; усклађивања активности својих чланова; репрезентовања националног спорта у подручју свог деловања; стварања услова за постизање врхунских спортских резултата; организовање и вођење спортских такмичења; учешћа у унапређењу стручног рада спортских стручњака; подстицања бављења спортом, посебно деце и омладине, у свом подручју деловања. Надлежни национални грански спортски савези су највише невладине организације у области спорта за одговарајуће гране спорта. Надлежни

национални грански спортски савез има искључиву улогу у одређеној грани спорта за репрезентовање националног спорта на међународним такмичењима и у међународним спортским савезима, организовање и вођење националних спортских такмичења и уређење обављања спортских активности и делатности путем спортских правила. Само један спортски савез може да стекне статус надлежног националног гранског спортског савеза у једној грани спорта, осим у случају спорта особа са инвалидитетом.

Једна од битних функција надлежних националних гранских спортских савеза јесте да доносе спортска правила, односно уређују обављање спортских активности и делатности у подручју своје надлежности. Из околности да се надлежном националном гранском спортском савезу даје статус највише невладине организације за одређену грану спорта, проистекла је и потреба да се пропише обавеза за те савезе да у потпуности уреде односе у подручју своје надлежности. Због тога је Предлогом закона и предложено да се спортским правилима утврђује нарочито: систем, пропозиције, правила и календар такмичења, укључујући и одређење аматерских и професионалних спортских такмичења и лига; правила за организовање спортских такмичења; услови и критеријуми за учешће на спортским такмичењима и поступак утврђивања њихове испуњености, укључујући и услове за наступ страних спортиста и спортиста који наступају за стране репрезентације; начин и поступак регистровања уговора између спортисте, односно спортског стручњака и спортске организације и опште (минималне) услове за закључење уговора између спортисте, односно спортског стручњака и спортске организације; услови за организовање и учешће спортских организација у такмичењима за подручје више држава или више региона страних држава; услови и начин регистровања спортиста и спортских стручњака за спортску организацију, укључујући и регистровање страних спортиста и спортских стручњака; мере за спречавање негативних појава у спорту (допинг, насиље и недолично понашање, лажирање спортских резултата, расизам и шовинизам, нелегално клађење и др.); медицинска заштита спортиста; дисциплински поступак и дисциплинске казне; статус спортиста и спортских стручњака и преласци спортиста и спортских стручњака у домаће и иностране спортске организације, укључујући трансфере и уступање спортиста између спортских организација; услови за вршење посредовања у преласцима спортиста из једне у другу спортску организацију; статус спортских судија, суђење на такмичењима, надзор над суђењем и статус и надлежности других службених лица на спортским такмичењима; обављање стручног рада у спортским организацијама; друга питања утврђена законом (нпр. Законом о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама прописане су одређене обавезе националних гранских спортских савеза у погледу доношења одговарајућих спортских правила везаних за организацију спортских приредби, а слично важи и за Закон о спречавању допинга у спорту) и спортским правилима надлежног међународног спортског савеза. Надлежни национални грански спортски савез даје и мишљење Министарству постојању интереса за пријем у држављанство Републике Србије спортисте или спортског стручњака који је страни држављанин. Поред тога, Предлог закона предвиђа да је надлежни национални грански спортски савез дужан да донесе програм развоја гране спорта за коју је основан, за најмање четири године, и да га достави Министарству у року од 15 дана од дана доношења јер дугорочно планирање јесте предуслов развоја и адекватног праћења одређене гране спорта. Утврђује се и обавеза надлежног националног гранског спортског савеза да доставља Министарству оверен превод статута надлежног међународног спортског савеза, укључујући и касније измене и допуне статута. Коначно, прописана је и обавеза надлежних националних спортских савеза да објављују на интернет

страници Агениције за привредне регистре годишњи финансијски извештај и ревизорски извештај.

Полазећи од потребе осигурања професионализације обављања битних послова из оквира делатности надлежних националних спортских савеза, територијалних спортских савеза, професионалних спортских клубова и спортских организација које се такмиче у националним лигама, Предлогом закона се предлаже да надлежни национални грански спортски савези, територијални спортски савези, професионални спортски клубови и спортске организације које се такмиче у националним спортским лигама морају да имају запосленог или ангажованог спортског стручњака или стручњака у спорту са положеном спортским стручним испитом. Стручни спортски испит се полаже пред комисијом коју образује Министар из реда истакнутих стручњака у области спорта. Министар прописује и програм, садржај, начин и трошкове полагања стручног спортског испита, образац уверења о положеном стручном спортском испиту и уређује остала питања у вези са стручним спортским испитом.

2.2.5. СПОРТСКИ САВЕЗ СРБИЈЕ И ДРУГИ ТЕРИТОРИЈАЛНИ СПОРТСКИ САВЕЗИ (члан 102)

Поред организовања према гранама спорта, спортске организације успостављају и различите облике територијалног мултигранског спортског повезивања. Предлог закона је јасно утврдио да се спортске организације и грански спортски савези могу, ради уређивања и остваривања спортских питања од заједничког интереса, удруживати у спортске савезе, односно савезе спортова за одређену територију (јединицу локалне самоуправе, градску општину, аутономну покрајину, Републику Србију). У те територијалне спортске савезе могу се удружити и друге заинтересоване организације, у складу са статутом савеза. На оснивање, упис у Регистар и обављање спортских активности и спортских делатности, стицање средстава и остваривање прихода, као и на друга питања у вези са радом територијалног спортског савеза, сходно се примењују одредбе Предлога закона које се односе на гранске спортске савезе.

Спортски савез Србије јесте територијални спортски савез за Републику Србију у који се удружују надлежни национални грански спортски савези, надлежни национални спортски савези за области спорта, национална стручна и друга спортска удружења, као и територијални спортски савези за аутономну покрајину, јединицу локалне самоуправе и градску општину. Спортски савез Србије обавља послове којима се обезбеђују услови за праћење, развој и унапређење спортске рекреације, спорта деце, укључујући физичко васпитање деце предшколског узраста и школски спорт, универзитетски спорт, спорт у дијаспори и врхунског спорта у неолимпијским спортовима, као и друге послове у складу са овим законом и Националном стратегијом развоја спорта, а посебно: 1) утврђује, као поверени посао, својство лица које се самостално бави спортом као јединим и основним занимањем на основу мерила за утврђивање тог својства, која утврђује уз сагласност Министарства; 2) решава арбитражне спорове за неолимпијске спортове, области спорта и територијалне спортске савезе; 3) учествује у раду Управног одбора Завода за спорт и медицину спорта Републике Србије; 4) у своје име предлаже годишње и посебне програме којима се остварује општи интерес у области спорта и прикупља од надлежних националних гранских спортских савеза преко којих се остварује општи интерес у о неолимпијским спортовима, надлежних националних спортских савеза преко којих се остварује општи интерес у одређеним областима спорта и територијалних спортских савеза и у њихово име предлаже годишње и посебне програме којима се остварује општи

интерес у области спорта; 5) учествује у раду стручних комисија које врше евалуацију програма који се финансирају у складу са овим законом; 6) даје мишљење на акт министра којим се утврђује надлежни национални спортски савез за грану, односно област спорта, спортске гране и спортске дисциплине у Републици Србији и спортске гране које су од посебног значаја за Републику Србију; 7) учествује у раду комисије за припрему категоризације спортова, спортиста и спортских стручњака и врше рангирање; 8) даје мишљење у вези са кандидатуром за организацију великих међународних спортских такмичења на територији Републике Србије; 9) привремено остварује надлежности и права и обавезе из чл. 99, 100. и 106. Предлога закона уколико у одређеној грани спорта или области спорта није образован надлежни национални грански спортски савез, односно надлежни национални спортски савез за област спорта или национални спортски савез изгуби статус надлежног националног гранског спортског савеза, односно надлежног националног спортског савеза за област спорта или надлежни национални грански спортски савез, односно надлежни национални спортски савез за област спорта не функционише у складу са овим законом, ако законом није друкчије утврђено; 10) прати остваривање функција територијалних спортских савеза у јединицама локалне самоуправе и одобравање и реализацију програма, односно пројеката који се финансирају из јавних прихода у јединицама локалне самоуправе и два пута годишње подноси извештај Министарству и јединицама локалне самоуправе о томе; 11) стара се о унапређењу заштите здравља спортиста и спортских стручњака из неолимпијских спортова и спречавању негативних појава у спорту; 12) привремено остварује надлежности територијалног спортског савеза јединице локалне самоуправе у јединици локалне самоуправе у којој није образован територијални спортски савез или он не функционише у складу са овим законом.

Проблеми у пракси су показали да је потребно да Спортски савез Србије, као кровни национални спортски савез за спортске савезе у јединицама локалне самоуправе и надлежне националне гранске спортске савезе у неолимпијским спортовима, обезбеди, с једне стране, нормално функционисање спортског система у одређеном неолимпијском спорту када настану привремени проблеми у функционисању надлежног националног гранског спортског савеза у том спорту, односно надлежног националног спортског савеза за област спорта, а да, с друге стране, оствари континуирано праћење функција територијалних спортских савеза у јединицама локалне самоуправе и остваривања финансирања спорта у јединицама локалне самоуправе како би се благовремено указало на могуће проблеме и неправилности. Проблеми у функционисању одређеног надлежног националног гранског спортског савеза, односно надлежног националног спортског савеза за област спорта не смеју бити на штету спортиста и остваривања општег интересу у области спорта у Републици Србији.

2.2.6. ОЛИМПИЈСКИ КОМИТЕТ СРБИЈЕ И ПАРАОЛИМПИЈСКИ КОМИТЕТ СРБИЈЕ (чл. 103. и 104)

Највиша међународна невладина организација у области спорта јесте Међународни олимпијски комитет (у даљем тексту: МОК). Олимпијском повељом МОК-а утврђено је постојање националних олимпијских комитета (у даљем тексту: НОК) у државама признатим од Уједињених нација и прописана је основна организациона структура тих комитета. Из једне земље може бити признат само један НОК, с тим да је за такво признање искључиво надлежан МОК, који даје и сагласност на статуте националних олимпијских комитета. Прихватајући у потпуности улогу и значај МОК и његових правила, Предлог закона поставља само општи оквир за организовање нашег НОК. Тако, Предлог

законa предвиђа да је Олимпијски комитет Србије организација у области спорта, образована у складу са Олимпијском повељом и признат од стране МОК. Олимпијски комитет своје активности обавља у складу са начелима олимпијског покрета и Олимпијском повељом МОК. Поред тога, Предлог закон таксативно дефинише круг послова које према овом закону обавља Олимпијски комитет Србије. Тако Олимпијски комитет Србије обавља послове којима се обезбеђују услови за: праћење, развој и унапређење врхунског спорта и система врхунског спорта у олимпијским спортовима, организацију и одржавање међународних спортских такмичења која су у надлежности МОКа, остваривање међудржавне и међународне спортске сарадње и реализацију програма и пројеката из ове области који су од општег интереса за Републику Србију, као и друге послове у складу са овим законом, а посебно: 1) решава арбитражне спорове за олимпијске спортове; 2) учествује у раду Управног одбора Завода за спорт и медицину спорта Републике Србије; 3) у своје име предлаже годишње и посебне програме којима се остварује општи интерес у области спорта и прикупља од својих сталних чланова (надлежних националних гранских спортских савеза олимпијских спортова) и у њихово име предлаже годишње и посебне програме којима се остварује општи интерес у области спорта; 4) учествује у раду стручних комисија које врше евалуацију програма који се финансирају у складу са овим законом; 5) даје мишљење на акт министра којим се утврђују национални грански спортски савези чији се програми финансирају из буџета Републике Србије, спортске гране и спортски објекти од значаја за Републику Србију; 6) учествују у раду стручних комисија за припрему категоризације спортова, спортиста и спортских стручњака и врши рангирање; 7) даје мишљење у вези с кандидатуром за организацију великих међународних спортских такмичења на територији Републике Србије за олимпијске спортове; 8) привремено остварује функцију носиоца програма надлежног националног гранског спортског савеза олимпијског спорта из члана 99. став 1. Предлога закона у односу на задовољавање општег интереса у области спорта из члана 112. став 1. тачка 1) Предлога закона, уколико у одређеној грани спорта није образован надлежни национални грански спортски савез или национални спортски савез изгуби статус надлежног националног гранског спортског савеза или надлежни национални грански спортски савез не функционише у складу са овим законом; 9) стара се о унапређењу заштите здравља спортиста и спортских стручњака из олимпијских спортова и спречавању негативних појава у спорту. На оснивање, упис у Регистар и обављање спортских активности и спортских делатности, као и на друга питања у вези са радом Олимпијског комитета, сходно се примењују одредбе Предлога закона које се односе на националне гранске спортске савезе. Оваквим решењем, Република Србија признаје Олимпијски комитет као свој национални олимпијски комитет.

Када је у питању Параолимпијски комитет Србије он се Предлогом закона одређује као организација у области спорта образована у складу с Параолимпијском повељом и призната од стране Међународног параолимпијског комитета. Параолимпијски комитет Србије обавља послове којима се обезбеђују услови за: праћење, развој и унапређење спорта особа са инвалидитетом, организацију и одржавање међународних спортских такмичења која су у надлежности Међународног параолимпијског комитета, остваривање међудржавне и међународне спортске сарадње и реализацију програма и пројеката из области спорта особа са инвалидитетом који су од општег интереса за Републику Србију, као и друге послове у складу са овим законом. На Параолимпијски комитет Србије се сходно примењују одредбе Предлога закона које се односе на Олимпијски комитет Србије.

Такође, Предлогом законом је утврђена обавеза да Олимпијски комитет Србије, Параолимпијски комитет Србије и Спортски савез Србије споразумно утврђују кодекс професионалне етике за обављање стручног рада у спорту.

2.2.7. СТРУЧНА И ДРУГА УДРУЖЕЊА И САВЕЗИ У ОБЛАСТИ СПОРТА (чл. 105. и 106)

Поред претходно наведених најчешћих облика удруживања, у области спорта се у пракси срећу и друга различита удружења. Због тога, Предлог закона та удружења и савезе издваја у посебну групу. Најчешће је реч о тзв. стручним удружењима, али има и других. Дакле, спортски стручњаци и стручњаци у спорту могу се ради уређивања и остваривања стручних спортских питања од заједничког интереса удруживати у стручна спортска удружења (удружења тренера, спортских судија и др.).

Поред тога, спортске организације, спортски савези и друга правна и физичка лица могу ради остваривања заједничких циљева и интереса у области спорта оснивати и друга добровољна, невладина и непрофитна удружења (организациони комитети, удружења навијача и др.) и савезе у области спорта. Међутим, овим удружењем не сматра се удружење коме основни статутарни разлог оснивања није остваривање циљева у области спорта, већ остваривање неког другог допуштеног циља, у складу са законом којим је уређен рад удружења.

На оснивање, упис у Регистар и обављање спортских активности и спортских делатности, стицање средстава и остваривање прихода, као и на друга питања у вези са радом ових удружења и савеза, сходно се примењују одредбе Предлога закона које се односе на спортска удружења.

За разлику од важећег Закона о спорту, Предлог закон јасно прави разлику између спортских савеза за одређену грану спорта и спортских савеза за одређену област спорта (спортска рекреација, школски и универзитетски спорт, спорт у војсци, спорт у полицији и др.). Утолико, спортске организације, територијални спортски савези за одређену област спорта и стручна и друга удружења у одређеној области спорта могу се удруживати у спортске савезе за области спорта, у складу са законом и спортским правилима надлежног националног спортског савеза за одређену област спорта. На оснивање, упис у Регистар и обављање спортских активности и спортских делатности, стицање средстава и остваривање прихода, као и на друга питања у вези са радом спортског савеза за област спорта сходно се примењују одредбе Предлога закона које се односе на гранске спортске савезе, ако овим законом није друкчије одређено. И национални спортски савез за област спорта има обавезу да доноси четворогодишњи програма развоја области спорта за коју је основан.

2.2.8. ЗАВОД ЗА СПОРТ И МЕДИЦИНУ СПОРТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ (чл. 107–109)

Законом о спорту из 1996. године основан је Републички завод за спорт, као јавна установа која треба да брине о развоју стручног рада у области спорта и да буде стручни сервис како Министарства, тако и организација у области спорта. Полазећи од позитивних страних искустава и сматрајући да је Републици Србији потребна одговарајућа стручна институција за координисање и остваривање активности на унапређењу стручног рада у области спорта и вршење потребних истраживања и прикупљање података, Закон о спорту из 2011. године утврдио је решења која су тежила, с једне стране јачању улоге Републичког завода, а с друге стране, је требало да доведу до његовог

консолидовања. Како су ти циљеви у значајном делу остварени, Предлогом законом се даље унапређује делатност Републичког завода, имајући у виду услове његовог рада који су у међувремену испуњени.

Делатност Завода за спорт и медицину спорта Републике Србије према Предлогу закона обухвата: периодична тестирања, односно праћење антрополошких способности и карактеристика деце, омладине и одраслих; контролу тренираности перспективних и врхунских спортиста и стручно-саветодавну помоћ тим спортистима и спортским стручњацима; организацију и реализацију континуираних тренинга и завршних припрема врхунских и перспективних спортиста; вођење националних евиденција у области спорта (прикупљање података и обрада) и периодично објављивање и публиковање збирних података из националних евиденција; стручно оспособљавање и усавршавање спортских стручњака и стручњака у области спорта и медицине спорта у сарадњи са одговарајућом акредитованом високошколском установом, у складу са законом; обављање надзора над стручним радом у области спорта, преко истакнутих спортских стручњака (стручни спортски надзорници); евалуацију здравственог стања учесника у физичким активностима; унапређење здравственог стања и функционалних способности перспективних и врхунских спортиста; организациону и стручну помоћ организацијама које реализују програме којима се остварује општи интерес у области спорта и организаторима великих међународних спортских такмичења; саветовање при планирању, изградњи и реконструкцији спортских објеката у јавној својини и праћење њихове искоришћености; пропагандну, издавачку, научну, истраживачко-развојну и библиотечку делатност у области спорта и медицине спорта, у складу са законом; учествовање у изради Националне стратегије развоја спорта; давање мишљења и стручне помоћи учесницима у систему спорта у питањима од значаја за развој спорта; међународну сарадњу у области спорта и медицине спорта; унапређење развоја спорта деце и младих; праћење планирања изградње и искоришћености спортских објеката; идентификацију и развој спортских талената, у сарадњи са надлежним националним гранским спортским савезима. Поред тога, овај завод има статус и националног тренинг центра.

Како је Републички завод основан као установа, на његову организацију и рад примењују се прописи о јавним службама, ако овим законом није друкчије одређено, а средства за рад се обезбеђују у буџету Републике Србије и из других извора, у складу са законом. Органи Републичког завода јесу: директор и управни одбор. Управни одбор Републичког завода има седам чланова, од којих два представника Министарства, једног представника истакнутих стручњака из области спорта које предлаже Министарство, једног представника Олимпијског комитета Србије, једног представника Спортског савеза Србије и два представника Републичког завода. За члана управног одбора и директора Републичког завода може бити именовано лице које има високо образовање, а директора, председника и чланове управног одбора Републичког завода именује и разрешава Влада. Управни одбор Републичког завода одлучује већином гласова од укупног броја чланова управног одбора. Надзор над законитошћу рада Републичког завода врши Министарство.

2.2.9. УСТАНОВЕ И ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ЗА ОБАВЉАЊЕ СПОРТСКИХ ДЕЛАТНОСТИ (члан 110)

Предлогом закона се регулише и рад организација за обављање спортске делатности. То су оне организације које својом делатношћу омогућавају, односно стварају услове за обављање спортских активности. Организацију за обављање спортске делатности може основати физичко или

правно лице у облику предузећа, односно установе. У питању су организације у области спорта које нису спортска привредна друштва.

Према решењима из Предлога закона, установе у области спорта могу оснивати, у складу са законом којим се уређују јавне службе, Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе (оснивач) и у буџету оснивача обезбеђују се средства за рад, у складу са законом. Годишњи програм рада ове установе одобрава оснивач. Установе у области спорта могу оснивати и друга правна и физичка лица, под условима прописаним законом.

Привредна друштва за обављање спортске делатности могу оснивати физичка или правна лица у складу са законом.

Установе и привредна друштва за обављање спортске делатности могу обављати спортску делатност ако имају обезбеђен одговарајући простор, односно објекат, одговарајућу опрему, одговарајуће спортске стручњаке у зависности од врсте делатности, ако испуњавају услове у погледу безбедности за обављање делатности и ако имају одговарајућу унутрашњу организацију, односно службу. Ове услове ближе прописује Министар, а њихову испуњеност утврђује решењем спортски инспектор у оквиру инспекцијског надзора. На решење спортског инспектора може се уложити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења.

Установа и привредно друштво за обављање спортске делатности не може у називу имати реч: „клуб” или „савез”.

2.2.10. СПОРТСКЕ ЗАДУЖБИНЕ, ФОНДАЦИЈЕ И ФОНДОВИ (члан 111)

Ради остваривања друштвено корисних циљева у области спорта могу се оснивати спортске задужбине и фондације. На оснивање и рад спортских задужбина и фондација примењују се прописи о задужбинама и фондацијама.

Предлогом закона се предлаже да Република Србија оснива Национални фонд за развој спорта с циљем подршке унапређењу спортске рекреације, промоције и подстицања бављења спортом свих грађана Републике Србије, а нарочито деце, жена, омладине и особа са инвалидитетом. Циљ оснивања Фонда био би обједињавање средстава из више извора за финансирање програма у области спорта којима се подржава унапређење масовног спорта, у свим сегментима становништва, како би се, с једне, стране концентрацијом средстава на једном месту на адекватан и ефикасан начин одговорило на потребе учесника у систему спорта, а, с друге стране, обезбедила адекватна контрола и транспарентност трошења средстава намењених спорту. Национални фонд за развој спорта се оснива као буџетски фонд у складу са законом којим се уређује буџетски систем и за остваривање својих циљева првенствено се финансира из донација од стране организација у области спорта и других правних лица, као и из других средстава у складу са законом. Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе може основати буџетски фонд за развој спорта за остваривање циљева за која се оснива Национални фонд за развој спорта.

3. ОПШТИ ИНТЕРЕС У ОБЛАСТИ СПОРТА (чл. 112–138)

У делу Предлога закона посвећеном остваривању општег интереса и потреба и интереса грађана у области спорта регулисана су два питања: 1) шта се сматра општим интересом у области спорта за Републику Србију, односно шта се сматра потребама грађана у области спорта које се задовољавају у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе; 2) на који начин се врши избор програма који ће се финансирати из јавних прихода.

Области које су утврђене као општи интерес у области спорта, односно потребе грађана у области спорта, дефинисане су у складу са упоредноправним решењима, Европском спортском повељом, Европском повељом о спорту за све и Европском урбаном повељом Савета Европе и Декларацијом о специфичним карактеристикама спорта и Европским моделом спорта Европске уније.

Општи интерес у области спорта за чије се остваривање обезбеђују средства у буџету Републике јесте: 1) обезбеђивање услова за припрему, учешће и остваривање врхунских спортских резултата спортиста на олимпијским играма, параолимпијским играма и другим великим међународним спортским такмичењима; 2) унапређење система спорта и подизање капацитета Олимпијског комитета Србије, Параолимпијског комитета Србије, Спортског савеза Србије и других надлежних националних спортских савеза за гране и области спорта преко којих се остварује општи интерес у области спорта, укључујући и унапређење заштите здравља спортиста, унапређење стручног рада и стручног оспособљавања у спорту; 3) изградња, опремање и одржавање спортских објеката који су од значаја за развој спорта на целом подручју Републике Србије, водећи рачуна о регионалној покривености и степену развоја спортске инфраструктуре у јединицама локалне самоуправе; 4) стипендије за спортско усавршавање врхунских спортиста аматера и новчана помоћ врхунским спортистима са посебним заслугама; 5) национална признања и награде за посебан допринос развоју и афирмацији спорта; 6) активности спортских кампова за перспективне спортисте, који су од посебног значаја за Републику Србију; 7) организација међународних и националних спортских такмичења од значаја за Републику Србију; 8) обезбеђивање услова за организовање и одржавање школских и универзитетских спортских такмичења на нивоу Републике Србије; 9 унапређење спортске рекреације, промоција и подстицање бављења спортом свих грађана Републике Србије, а нарочито деце, жена, младих и особа са инвалидитетом; 10) спречавање негативних појава у спорту (допинг, насиље и недолично понашање, намештање спортских резултата, нелегално клађење и др.); 11) унапређење заштите здравља спортиста, унапређење стручног рада и стручног оспособљавања у спорту; 12) међудржавна и међународна спортска сарадња и развијање спорта и сарадње са организацијама из дијаспоре; 13) научни скупови, истраживачко-развојни и научно-истраживачки пројекти у спорту и издавање спортских публикација од националног значаја; 14) делатност и програми организација у области спорта чији је оснивач Република Србија.

Потребе и интереси грађана у области спорта за чије се остваривање обезбеђују средства у буџету аутономне покрајине, у складу са овим законом јесу: изградња, опремање и одржавање спортских објеката којима се доприноси развоју спорта на подручју аутономне покрајине, односно обезбеђују услови за развој врхунског спорта на територији аутономне покрајине (спортски објекти од значаја за аутономну покрајину); промоција и подстицање бављења грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом, на територији аутономне покрајине; организација спортских такмичења од значаја за аутономну покрајину; стварање услова за развој врхунског спортског стваралаштва и унапређење квалитета рада са младим спортским талентима на територији аутономне покрајине; школска спортска такмичења на нивоу аутономне покрајине; делатност Покрајинског завода за спорт и других организација у области спорта чији је оснивач аутономна покрајина; активности покрајинских спортских савеза од значаја за аутономну покрајину; развој спортских грана које су од посебно значаја за аутономну покрајину; спречавање негативних појава у спорту (допинг, насиље и недолично понашање, намештање спортских резултата, нелегално клађење и др.); стручно-спортски скупови, истраживачко-развојни и научноистраживачки пројекти и издавање спортских публикација од значаја за аутономну покрајину; унапређивање

стручног рада у организацијама у области спорта са територије аутономне покрајине; награде и признања за постигнуте спортске резултате и допринос развоју спорта у аутономној покрајини; стипендије за спортско усавршавање категорисаних спортиста, посебно перспективних спортиста; прикупљање и дистрибуција података у области спорта од значаја за аутономну покрајину, укључујући периодична тестирања (еурофит тестови) и праћење, у анонимизираном облику, стања физичких способности деце, омладине и одраслих на територији аутономне покрајине; друге потребе и интереси грађана у области спорта од значаја за аутономну покрајину, које утврди аутономна покрајина преко својих органа.

Аутономна покрајина, преко својих органа, у складу са законом: обезбеђује остваривање потреба и интереса грађана у области спорта на територији аутономне покрајине; уређује и води евиденције у области спорта од значаја за аутономну покрајину; утврђује спортске објекте од значаја за аутономну покрајину; обезбеђује услове за рад, односно обављање делатности Покрајинског завода за спорт и других организација у области спорта чији је оснивач аутономна покрајина; утврђује преко којих се покрајинских спортских савеза задовољавају потребе и интереси грађана на територији аутономне покрајине када је у једној спортској грани регистровано више покрајинских гранских спортских савеза и утврђује које спортске гране су од посебног значаја за аутономну покрајину; уређује ближе услове за коришћење јавних спортских терена на територији аутономне покрајине; врши инспекцијски надзор над спровођењем овог закона на територији аутономне покрајине.

Потребе грађана у области спорта које се задовољавају у јединицама локалне самоуправе (општине и градови), у складу са законом, јесу: подстицање и стварање услова за унапређење спортске рекреације, односно бављења грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом; изградња, одржавање и опремање спортских објеката на територији јединице локалне самоуправе, а посебно јавних спортских терена у стамбеним насељима или у њиховој близини и школских спортских објеката и набавка спортске опреме и реквизита; организација спортских такмичења од посебног значаја за јединицу локалне самоуправе; обезбеђење услова и организовање спортских кампова за спортски развој талентованих спортиста и унапређење квалитета стручног рада са њима; учешће спортских организација са територије јединице локалне самоуправе у домаћим и европским клупским такмичењима; физичко васпитање деце предшколског узраста и школски спорт (унапређење физичког вежбања, рад школских спортских секција и друштва, општинска, градска и међуопштинска школска спортска такмичења и др.); делатност организација у области спорта чији је оснивач или члан јединица локалне самоуправе; делатност организација у области спорта са седиштем на територији јединице локалне самоуправе које су од посебног значаја за јединицу локалне самоуправе; унапређење заштите здравља спортиста и обезбеђивање адекватног спортско-здравственог образовања спортиста, посебно младих, укључујући и антидопинг образовање; стипендирање за спортско усавршавање категорисаних спортиста, посебно перспективних спортиста; спречавање негативних појава у спорту; едукација, информисање и саветовање грађана, спортиста и осталих учесника у систему спорта о питањима битним за одговарајуће бављење спортским активностима и делатностима; периодична тестирања (еурофит тестови), сакупљање, анализа и дистрибуција релевантних информација за адекватно задовољавање потреба грађана у области спорта на територији јединице локалне самоуправе, истраживачко-развојни пројекти и издавање спортских публикација; унапређивање стручног рада учесника у систему спорта са територије јединице локалне самоуправе и подстицање запошљавања висококвалификованих спортских стручњака и врхунских спортиста; рационално и наменско

коришћење спортских сала и спортских објеката у државној својини чији је корисник јединица локалне самоуправе и спортских објеката у својини јединица локалне самоуправе, кроз одобравање њиховог коришћења за спортске активности и доделу термина за тренирање учесницима у систему спорта; награде и признања за постигнуте спортске резултате и допринос развоју спорта.

Финансирање остваривања општег интереса у области спорта

У конципирању предложених решења, Предлог закона је пошао од одговарајућих упоредноправних искустава, као и одредби закона којим се уређује буџетски систем, којим је прописано да се приликом извршења буџета морају поштовати принципи ефикасности и економичности, потпуности, тачности и јединствене буџетске класификације. Општи интерес у области спорта остварује се кроз финансирање и суфинансирање програма и пројеката и то на годишњем нивоу (годишњи програм), и по јавном позиву (посебни програм). Наведене програме носиоци програма достављају према динамици утврђеној Програмским календаром који је утврђен Предлогом закона. Поред тога, Предлогом закона су предвиђени услови и критеријуми за одобравање програма у складу са овим законом, стратегијом развоја спорта и утврђеном категоризацијом. Годишње програме разматра и одобрава Министарство, а за оцену програма Министар формира посебну комисију која, по разматрању тих програма, доставља предлог за одобрење програма. Са носиоцем одобреног програма, Министарство закључује уговор о реализовању програма чија је садржина предвиђена Предлогом закона, а уколико се носилац одобреног програма не одазове позиву за закључење уговора у року од осам дана од дана позива, сматра се да је одустао од предлога програма. Предлог закона се предлаже да се uvede обавеза носиоцима одобрених програма да Министарству на његов захтев, као и у роковима утврђеним уговором о реализацији програма, а најмање једном годишње, доставе извештај са потребном документацијом о остваривању програма или делова програма и коришћењу средстава буџета Републике Србије. Министарство може обуставити даље финансирање програма, односно једнострано раскинути уговор о реализовању програма ако носилац одобреног програма не достави извештај у року предвиђеном уговором. Министарство врши надзор над реализацијом програма и наменским коришћењем одобрених средстава и једном годишње извештава Владу о коришћењу средстава буџета Републике Србије за остваривање општег интереса у области спорта.

Средства добијена из буџета Републике Србије за реализовање програма којима се остварује општи интерес у области спорта морају се вратити даваоцу средстава заједно са затезном каматом од момента пријема, уколико подносилац, односно носилац програма, односно пројекта: нетачно или непотпуно обавести даваоца средстава о битним околностима везаним за одобрење и реализовање програма, односно пројекта; својим пропустом не изврши програм у целини или га изврши у небитном делу; употреби средства ненаменски, у потпуности или делимично; не придржава прописаних или уговорених мера које су утврђене ради осигурања реализације програма; не достави у предвиђеним роковима потребне извештаје и доказе, иако га је давалац средстава претходно упозорио на неправилности и последице; престане да испуњава услове који су на основу овог закона потребни за добијање средстава; спречи или онемогући спровођење прописаних, односно уговорених контролних мера. Министарство може захтевати повраћај дела датих средстава ако је програм само делимично реализован или је реализован са битним закашњењем или се носилац програма није придржавао прописаних или уговорених мера које су утврђене ради осигурања реализације програма, одговорношћу носиоца програма, осим ако су реализованим активностима

постигнути битни ефекти програма. Министарство врши по завршетку одобреног програма анализу реализације програма и постизања планираних ефеката и у случају да оцени да планирани ефекти нису постигнути у битном делу пропустом носиоца програма, затражиће од носиоца програма да одржи скупштину у року од 60 дана ради утврђења одговорности лица која су реализовала програм и лица која су учествовала у доношењу одлука које су довеле до непостизања планираних ефеката програма. У опредељењу за овакав начин финансирања програма и пројеката у области спорта, посебно су узети у обзир и критеријуми Савета Европе за финансирање програма невладиних организација из јавних прихода и околност да такав режим важи за финансирање програма невладиних организација у другим областима. У сваком случају, носилац програма не може добијати средства из јавних прихода за реализацију својих програма две године од дана када је утврђено да је У потпуности ненаменски употребио одобрена средства за реализацију програма или својим пропустом није постигао у битном делу планиране ефекте програма.

У Предлогу закона је у основи задржан систем програмског финансирања спорта из буџета Републике Србије, аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе онако како је постављен важећим Законом о спорту. Међутим, знатан је део одредаба које су усмерене на даљу доградњу и унапређење успостављеног система финансирања.

Прецизира се да се Финансијски план за реализацију програма, односно пројекта (буџет програма) састоји из непосредних трошкова реализације програма, односно пројекта у вези зарада и хонорара лица ангажованих на непосредној реализацији програма, односно пројекта, материјалних трошкова и административних трошкова реализације програма, односно пројекта (оправдани директни трошкови) и додатних оправданих трошкова носиоца програма, односно пројекта (оправдани индиректни трошкови) који не могу бити већи од 15% од оправданих директних трошкова.

Прописује се да се трошкови програма којима се остварује општи интерес у области спорта морају односити, по правилу, најмање 15% на активности повезане са спортом деце.

Прописује се ограничење да једном надлежном националном гранском спортском савезу, односно једном надлежном националном спортском савезу за област спорта не може да се одобри више од 20% средстава од укупне суме средстава буџета Републике Србије предвиђених за финансирање програма надлежних националних спортских савеза.

Министар утврђује: 1) надлежне националне спортске савезе за спортске гране и области спорта у Републици Србији; 2) спортске гране и области спорта у Републици Србији и спортске дисциплине у оквиру спортских грана и области спорта; 3) спортске гране које су од посебног значаја за Републику Србију.

Уговор о одобрењу програма, односно пројекта којим се задовољава општи интерес у области спорта у Републици Србији који је закључен супротно овом закону ништав је.

Спортистима, држављанима Републике Србије који као репрезентативци Републике Србије освоје медаљу на Олимпијским играма, Параолимпијским играма, Шаховској олимпијади, светским и европским првенствима у олимпијским и параолимпијским спортским дисциплинама, или су били, односно буду носиоци светског рекорда у олимпијским и параолимпијским спортским дисциплинама, или постану освајачи ДЕЈВИС куп-а или ФЕД куп-а Међународне тениске федерације, додељује се национално спортско признање у виду доживотног месечног новчаног примања након навршених 40 година живота. Спортистима и тренерима држављанима Републике Србије, који као чланови репрезентације Републике Србије на Олимпијским играма,

Параолимпијским играма, Шаховској олимпијади и светским и европским првенствима у олимпијској или параолимпијској спортској дисциплини освоје једну од медаља или освоје ДЕЈВИС куп или ФЕД куп Међународне тениске федерације, додељује се новчана награда. Спортској организацији на територији Републике Србије која освоји европско клупско првенство највишег нивоа према критеријумима надлежног међународног спортског савеза, у спортовима прве категорији према Националној категоризацији спортова, додељује се новчана награда. Влада уређује ближе услове, начин и висину националних спортских признања и новчаних награда и одлучује о додели националног спортског признања и новчане награде, на предлог Министарства. Уколико носилац националног спортског признања својим понашањем или учешћем у активностима које нису у складу са законом, спортским правилима или другим општим актима организација у области спорта штети угледу спорта, и на тај начин, угледу Републике Србије, Влада може, на предлог Министарства, да не додели, односно укине национално спортско признање. Влада одлучује решењем о додели националног спортског признања и новчане награде на предлог Министарства, а по поднетим захтеву лица које испуњава овим законом прописане услове. Влада решењем одлучује и да се не додели или да се одузме национално спортско признање ако постоје разлози утврђени овим законом. Награде спортистима и спортским тренерима држављанима Републике Србије за посебан допринос развоју и афирмацији неолимпијског спорта и критеријуми за њихову доделу уређују се посебним актом Владе, при чему висина износа награда не може да прелази износе утврђене за олимпијске спортове.

Врхунским спортистима аматерима за спортско усавршавање додељује се стипендија, а врхунским спортистима са посебним заслугама за развој спорта у Републици Србији може се доделити новчана помоћ. Новчану помоћ може добити врхунски спортиста са посебним заслугама за развој спорта који је категоризацијом спортиста, у складу са овим законом, рангиран као заслужни спортиста. Врхунски спортиста аматер који је добио стипендију за спортско усавршавање и врхунски спортиста са посебним заслугама који је добио новчану помоћ у складу са овим законом не могу средства добијана по овим основима користи супротно намени за коју су средства добијена, нити пренети део или целокупан износ тих средстава другим учесницима у систему спорта. У случају да врхунски спортиста аматер који је добио стипендију за спортско усавршавање и врхунски спортиста са посебним заслугама који је добио новчану помоћ у складу са овим законом средства добијана по овим основима користе супротно намени за коју су средства добијена или пренесу део или целокупан износ тих средстава другим учесницима у систему спорта обавезни су да изврше повраћај дела или целокупног износа средстава добијених по овом основу.

Број стипендија које могу добити врхунски спортисти аматери истог надлежног националног гранског спортског савеза одређује се према рангу спорта и рангу надлежног националног гранског спортског савеза коме спортиста припада, који је утврђен категоризацијом спортова и националних гранских спортских савеза, у складу са овим законом. Висина месечног износа стипендије за спортско усавршавање врхунских спортиста аматера утврђује се у зависности од ранга који спортисти имају у складу са националном категоризацијом спортиста. Врхунски спортиста може добити стипендију за спортско усавршавање, односно новчану помоћ уколико је обухваћен предлогом годишњег програма надлежног националног гранског спортског савеза из члана 116. став 3. Предлога закона и ако испуњава обавеза према националној спортској репрезентацији. Право на стипендију за спортско усавршавање престаје спортисти стицањем националног признања за посебан допринос развоју и афирмацији спорта у складу са овим законом или

престанком испуњавања прописаних услова. Предлогом закона је предложено и да се новчана помоћ врхунском спортисти може користити за покриће трошкова које је спортиста лично имао за припреме или учешће на такмичењима или за лечење проузроковано повредом насталом на такмичењу, или за покриће других посебно оправданих трошкова, под условом да ти трошкови већ нису покривени давањима организација у области спорта, спонзора или донатора, односно да трошкови лечења нису покривени здравственим осигурањем, у складу са законом.

Министар утврђује ближе услове и критеријуме, начин и поступак за одобрење стипендирања врхунских спортиста аматера за спортско усавршавање и за доделу новчане помоћи врхунским спортистима са посебним заслугама, као и критеријуме за утврђивање висине месечног износа стипендија и висине новчане помоћи. Са добитником стипендије и новчане награде и признања Министарство закључује уговор на основу кога се спортисти, односно спортском стручњаку месечно исплаћује стипендија, односно новчана помоћ или новчано признање. Тиме спортиста долази у директан однос са Министарством у погледу средстава одобрених на име стипендије за спортско усавршавање.

Олимпијски комитет Србије, Параолимпијски комитет Србије и Спортски савез Србије као предлагачи програма из члана 116. став 1. Предлога закона дужни су да прате реализацију одобрених програма и да на крају реализације програма подносе извештај Министарству о остваривању циљева и ефеката програма, а ако се уоче озбиљни проблеми и недостаци у реализацији програма и пре тога. Циљ је осигурање наменског трошења добијених средстава и постизања планираних ефеката одобрених програма.

Надлежни национални спортски савези обавезни су да Олимпијском комитету Србије, Параолимпијском комитету Србије и Спортском савезу Србије пруже све потребне информације и омогуће увид у сва документа и све активности везане за реализацију програма, као и да им достављају у исто време када и Министарству, примерак извештаја о реализацији програма.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и организације у области спорта чији се програми и пројекти у области спорта финансирају из јавних прихода Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и од стране јавних предузећа достављају Министарству извештај о одобреним и реализованим програмима и пројектима којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта.

Носилац програма не може добијати средства из јавних прихода за реализацију својих програма две године од дана када је утврђено да је својом кривицом употреби ненаменски више од 10% одобрених средстава за реализацију програма, пропустио да у целини реализује програм или није постигао у битном делу планиране ефекте програма.

Имајући у виду проблеме који постоје у пракси у вези финансирања спортских организација, посебно у јединицама локалних самоуправа, Предлогом закона се предлаже увођење ограничења – да једној организацији у области спорта не може да се одобри више од 20% средстава од укупне суме средстава буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе предвиђених за финансирање програма из области спорта, с тим да се трошкови програма којима се задовољавају потребе и интереси грађана у Републици Србији, аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе морају односити, по правилу, најмање 15% на активности повезане са спортом деце.

Носилац одобреног програма, односно пројекта коме су пренета средства дужан је да наменски користи средства добијена из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Одредбе Предлога закона и подзаконских аката донетих на основу овог закона које се односе на услове, критеријуме и начин одобрења програма и пројеката, односно финансирање делатности којима се остварује општи интерес у области спорта, закључење уговора, подношење извештаја, контролу реализације и обавезу враћања добијених средстава, сходно се примењују и на програме, односно делатности којима се задовољавају потребе грађана у области спорта у јединицама локалне самоуправе. Јединица локалне самоуправе преко својих органа уређује ближе услове, критеријуме и начин и поступак доделе средстава из буџета јединице локалне самоуправе, односно одобрење програма за задовољавање потреба грађана у области спорта на територији јединице локалне самоуправе и начин јавног објављивања података о предложеним програмима за финансирање, одобреним програмима и реализацији одобрених програма. Уговор о одобрењу програма, односно пројекта којим се задовољавају потребе и интереси грађана у јединици локалне самоуправе који је закључен супротно овом закону или без постојања прописаног акта ништав је. Јединице локалне самоуправе могу одобравати програме организације у области спорта у свим гранама спорта у Републици Србији.

4. КАТЕГОРИЗАЦИЈЕ У ОБЛАСТИ СПОРТА (чл. 139–141)

Предлог закона предвиђа постојање Националне категоризације спортова, Националне категоризације националних гранских спортских савеза, Националне категоризације спортиста, Националне категоризације спортских стручњака и Националне категоризације спортских објеката. У односу на постојеће националне категоризације нова је Национална категоризација националних гранских спортских савеза.

Категоризацију припремају стручне комисије које образује Министар који и прописује категоризације. Комисију за припрему националних категоризација спортова, спортиста и спортских стручњака чине представници Олимпијског комитета Србије, Спортског савеза Србије, Републичког завода и Министарства, а комисију за припрему националне категоризације спортских објеката чине представници Министарства и Републичког завода. Просторни и технички услови за рад комисија обезбеђују се преко Спортског савеза Србије и Републичког завода.

Националне категоризације спортова, надлежних националних гранских спортских савеза, спортиста и спортских стручњака утврђују се за период од две године, а национална категоризација спортских објеката за период од пет година. На основу Националне категоризације једанпут годишње рангирање, односно категорисање врше: 1) Олимпијски комитет Србије – за олимпијске и спортисте и спортске стручњаке; 2) Спортски савез Србије – за неолимпијске спортисте и спортске стручњаке; 3) Републички завод – за спортске објекте; 4) Параолимпијски комитет Србије – за параолимпијске спортисте и спортске стручњаке. На извршено рангирање, односно категорисање спортиста, спортских стручњака и спортских објеката може се уложити жалбу Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења о извршеном рангирању, односно категорисању. Против коначног решења Министарства којим је одлучено о жалби може се водити управни спор.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу да утврде категоризацију организација у области спорта са своје територије, водећи рачуна о националним категоризацијама спортова и националних гранских спортских савеза и специфичним потребама и интересима аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе. За јединице локалне

самоуправе је то битно при процени капацитета носиоца програма са територије јединице локалне самоуправе да реализују програме којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта, посебно кад на територији јединице локалне самоуправе постоји више регистрованих спортских и других организација.

5. НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА (члан 142)

Предлогом закона се предлаже да Влада доноси Националну стратегију развоја спорта за период од десет година, а на предлог Министарства. Предлогом закона је одређена садржина Националне стратегије развоја спорта, као и обавеза за аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе да донесу програме развоја спорта на својој територији и доставе га Министарству. Њима се за то оставља рок од годину дана од дана усвајања Националне стратегије развоја спорта, пошто се рок од шест месеци из важећег Закона о спорту показао у пракси као прекратак.

6. ШКОЛСКИ И УНИВЕРЗИТЕТСКИ СПОРТ И ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА (чл. 143. и 144)

Школски спорт, у смислу Предлога закона обухвата организоване наставне и ваннаставне спортске активности у области школског физичког васпитања, укључујући и школска спортска такмичења, који се спроводе у оквиру школског система, у складу са наставним планом и програмом, утврђеним у складу са законом.

Од важећим Законом о спорту предвиђених подзаконских аката до сада није донет само Правилник о школском спорту, пре свега јер је у стручној јавности и међу кључним организацијама у области спорта надлежним за школски спорт постојало системско неслагање о приоритетима и правцима развоја школског и универзитетског спорта у Републици Србији. Основна дилема која се при том постављала је: да ли је ту реч о спорту у школи или спорту око школе, и шта је ту приоритет: што веће бављење деце и студената спортом кроз школске спортске секције (и то првенствено оне која нису већ организована у некој спортској организацији) или спортска такмичења. Решења која се Предлогом закона предлажу, а која се ослањају на Стратегију развоја спорта у Републици Србији за период 2014–2018. године, треба да отклоне све препреке на путу потпуног заокружења и дефинисања школског спорта. Суштинска је новина да се школа ставља у центар свих активности на развоју школског спорта, уз потенцирање на обухвату бављења ђака и студената школским и универзитетским спортом. То не негира значај школских и универзитетских спортских такмичења, али их и не ставља у први план.

Према Резолуцији број (70)7 Комитета министара Савета Европе „О медицинским аспектима спорта”, усвојеној 7. марта 1970. године, сваки школски програм треба да садржи и физичко образовање. Оно треба да буде предвиђено два или три пута недељно, уз најмање три школска часа недељно, с тим да, где је то могуће, у основним и средњим школама треба предвидети један час физичког образовања дневно. Нарочито је значајно да се обезбеди да физички или ментално хендикепирани ученици, као и осетљива деца практикују физичко образовање у највећој могућој мери.

Када су у питању ваншколски такмичарски спортови тежиште треба да буде на физичком и менталном здрављу ученика, укључујући развој његовог карактера, а не на његовом учинку или интересу спортског клуба. С циљем избегавања могућих негативних последица прекомерног тренирања, пожељно

је да директори школа буду упознати са учешћем ученика на ваншколским спортским такмичењима.

Код млађих узраста треба избећи сувише интензивно и напорно тренирање, све док се не оконча процес формирања костију. Посебно треба искључити такмичарске спортове који узрокују преоптерећивање респираторних, кардиоваскуларних и неуромускуларних система, код девојчица до доба од 11 до 13 година, а код дечака до доба од 12 до 14 година.

Кад год је то могуће, за врло младе узрасте препоручљиво је имати посебно обучене инструкторе за школски спорт, као и посебно обучене тренере за такмичарски ваншколски спорт. Курсеви за тренере и инструкторе треба да садрже одговарајуће медицинске информације.

Међународна федерација школског спорта (ИСФ) дефинише школски спорт „Као било коју спортску активност која се одвија у школама било које врсте и коју одобравају школске власти”. ИСФ сматра да је главни циљ школског спорта физички, интелектуални, морални, социјални и културни развој свих ученика (Одредбе Статута Међународне федерације школског спорта).

Школски спорт представља незаобилазну карику у промоцији активног начина живота, развоју спорта и врхунског спортског резултата.

Имајући у виду проблеме који постоје у пракси у области школског и универзитетског спорта Предлог закона уређује остваривање школског и универзитетског спорта на следећи начин:

- Организовано ваннаставно бављење спортским активностима ученика и студената спроводи се кроз школске, односно студентске спортске секције, које организују школе и високошколске установе. Изузетно, уколико школа, односно високошколска установа нема услова за организовање самосталне спортске секције, организација спортске секције може се реализовати кроз сарадњу школе, односно високошколске установе са организацијом у области спорта. Школе, високошколске установе, наставници, ученици и студенти могу оснивати и одговарајућа школска, односно студентска спортска удружења. За бављење ђака, односно студената спортским активностима у оквиру школских, односно студентских спортских секција не може се наплаћивати новчана накнада;

- Организоване наставне и ваннаставне спортске активности имају приоритет у погледу коришћења школских спортских сала и терена у односу на активности лица изван школе;

- Ближе услове и правила за организовање школског и универзитетског спорта прописује министар надлежан за образовање, по прибављеном мишљењу Министарства;

- Ученици и студенти не могу бити укључени у ваннаставне спортске активности и спортска такмичења ако није претходно утврђена њихова здравствена способност за бављење школским спортом. Утврђивање здравствене способности ученика узраста од шест до 14 година живота врши изабрани лекар педијатар надлежне здравствене установе током обавезног систематског прегледа у складу са законом, односно лекар специјалиста спортске медицине или педијатрије надлежне здравствене установе када се утврђивање здравствене способности врши изван систематског прегледа. Утврђивање здравствене способности врши се у складу са законом којим су уређени систематски прегледи школске деце и чланом 19. Предлога закона. Трошкови утврђивања здравствене способности ученика обухваћени су обавезним здравственим осигурањем, у складу са законом, када се утврђивање здравствене способности врши у здравственој установи. Овакав систем финансирања здравствених прегледа деце која учествују у школском спорту из средстава обавезног здравственог осигурања је неопходан како би се обезбедила масовно и безбедно бављење деце спортом у школи, посебно имајући у виду поражавајуће претходно наведене резултате Истраживања из

2013. године које је спровео Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“;

- Стручни надзор над обављањем стручног рада у школском и универзитетском спорту врши се у складу са законом;

- У односу на организоване ваннаставне спортске активности ученика и студената кроз школске, односно универзитетске спортске секције, удружења и екипе, организовано физичко вежбање деце предшколског узраста кроз игру и спортске секције, као и у односу на обављање стручног рада у спорту, предшколске установе, школе и високошколске установе имају статус организација у области спорта, у складу са овим законом. Оваквим решењем се омогућава овим установама да подносе програма којима се задовољавају потребе грађана у области спорта у јединицама локалне самоуправе;

- Школе и високошколске установе које имају организоване школске, односно универзитетске спортске секције или спортске екипе могу оснивати, односно бити чланови надлежних спортских савеза за школски, односно универзитетски спорт;

- Врхунски спортисти имају право на посебне услове при упису на студије на високошколским установама и на посебне услове студирања (организовање испита и теоријске и практичне наставе преко консултативног и менторског рада у терминима који су прилагођени потребама врхунских спортиста), у складу са општим актима високошколске установе. Високошколске установе обезбеђују и услове за бављење студената спортским активностима у складу са законом и општим актима високошколске установе.

Одредбе од значаја за развој школског спорта унете су и у део Предлога закона који се односи на финансирање задовољавања потреба грађана у јединицама локалне самоуправе. Према Предлогу закона, у потребе и интересе грађана за чије се остварење обезбеђују средства у буџету јединице локалне самоуправе спада и физичко васпитање деце предшколског узраста и школски спорт, (организовано физичко вежбање, рад школских спортских секција и друштва, општинска, градска и међуопштинска школска спортска такмичења и др.). Шта се под тим „друга“ подразумева, посредно произлази из дефиниције школског спорта у Предлогу закона.

Предлог закона поклања посебну пажњу школском и универзитетском спорту. Међутим, развој школског спорта и повећања обухвата бављења деце спортом није условљен само „квалитетом“ решења садржаних у Предлогу закона, већ мора бити праћен како унапређењем правног оквира и у другим областима које се баве децом и школом, тако и доследном применом прописа који се односе на физичко васпитање и рад са децом у оквиру ваннаставних активности. Улог је, при том, велики. Улога физичких активности у образовању деце, стицању моторичких способности, стицању друштвених способности и очувању здравља је изузетно битна. При томе, добробит детета, без обзира на узраст, увек мора бити најважнији циљ. Практично организовање спортских активности је општеприхваћено као сврсисходно за децу и омладину и има позитиван утицај на њихов физички, ментални, психолошки и друштвени развој. Генерално, спорт се сматра нарочито погодном активношћу за физичку и менталну добробит деце и суштински је битан за превенцију здравствених проблема. Часови физичког образовања могу имати кључну улогу у стварању правог амбијента за учење, не само за стицање спортских знања већ, такође, основних друштвених вредности и вештина. У сваком случају, образовна вредност спорта не зависи само од реализованог садржаја, већ такође и од начина реализације (начина на који се то изводи).

Предлогом закона се физичко васпитање деце предшколског узраста дефинише као организоване моторне активности у различитим видовима и модалитетима, кроз игру, као и спорт с циљем подстицања био-психо-социјалног развоја деце.

7. СПОРТСКИ ОБЈЕКТИ (чл. 145–146)

У конципирању предложених решења коришћена су позитивна упоредноправна решења. У Предлогу закона су у већинском делу задржана решења из важећег Закона о спорту у погледу појма спортског објекта, врсти спортских објеката, статус спортских објеката од националног значаја, статус школских спортских објеката, обавеза власника и корисника спортских објеката, заштите од промене намене спортских објеката, одговорности за штету од недостатака спортског објекта. Значајне новине су следеће:

- Јавни спортски објекти се дефинишу као објекти јавне намене, у складу са законом. Тиме се омогућава да јавни спортски објекти могу бити у свим облицима својине, за разлику од сада важећег решења које је предвиђало да су јавни спортски објекти они спортски објекти у државној својини. Дакле, према Предлогу закону за статус јавног спортског објекта је битна намена, а не облик својине. Предлогом закона се предвиђа да начин и услове коришћења од стране корисника јавних спортских објеката и услове обављања спортских активности и делатности у јавним спортским објектима утврђује Министар. Испуњеност услова утврђује спортски инспектор у поступку редовног инспекцијског надзора. Јавни спортски објекти се пројектују и граде у складу са законом, водећи рачуна да могу да се користе за више спортских грана, за различите нивое употребе од стране грађана, уз максималну временску доступност и уз претходну сагласност министра дату на основу прибављеног мишљења од Завода за спорт и медицину спорта Републике Србије, и сагласност надлежног покрајинског органа када је у питању јавни спортски објекат на територији аутономне покрајине;

- Утврђује се да се школски спортски објекти могу, у складу са овим законом, давати на коришћење другим лицима само када су задовољене потребе наставних и ваннаставних спортских школских активности, у складу са годишњим програмом рада школе и уз сагласност надлежног органа јединице локалне самоуправе;

- Промена намене спортског објекта може се одобрити и ако је на одговарајући начин у другом спортском објекту који ће бити изграђен уместо постојећег објекта на територији исте јединице локалне самоуправе и који је, по правилу, за једну категорију виши од постојећег објекта у потпуности обезбеђено адекватно обављање спортских активности за које је био изграђен спортски објекат коме се мења намена;

- Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије прати искоришћеност спортских објеката у јавној својини ради што адекватнијег коришћења ионако недостајућих спортских ресурса.

Полазећи од принципа утврђених Европском спортском повељом и Европском урбаном повељом, Предлогом закона се предлаже да просторни и урбанистички план јединице локалне самоуправе садржи врсту, број и размештај спортских објеката за подручје за које се доносе (мрежа спортских објеката). При планирању изградње стамбених насеља, обавезно се планира изградња спортских објеката који служе деци, омладини и грађанима. При изградњи, реконструкцији и одржавању капиталних спортских објеката, мора се водити рачуна да они одговарају и правилима надлежних међународних гранских спортских савеза. Оваква законска решења су и нужна и оправдана. Ниво бављења спортом у сваком друштву значајно зависи од броја, разноврсности и доступности потребних спортских објеката. Због тога, њихово опште планирање јесте надлежност јавних власти, при чему су одговорни дужни да воде рачуна о националним, регионалним и локалним потребама и да

спроводе мере чији је циљ обезбеђивање доброг управљања спортским капацитетима и њихово безбедно и потпуно коришћење. Разуме се, спектар свеукупних спортских капацитета који ће постојати у једној држави зависиће не само од јавних власти (јавни капацитети) него и од приватних, пословних и других капацитета који постоје (члан 4. став 3. Европске спортске повеље).

Према Завршној декларација Европске конференције о спорту и локалним властима „Спорт за све – улога и одговорности локалних власти”, изградња локалних спортских капацитета треба да се базира на садашњим и будућим потребама за различитим спортским активностима, узимајући у обзир становништво и друштвено економске трендове. Капацитети треба да буду лако доступни корисницима свих узраста, по повољним ценама, без обзира на њихово здравствено стање. Локална власт треба да тежи да спортски капацитети могу да се користе и за школски и за аматерски спорт, и кад је год могуће комбиновати коришћење капацитета и за спортске и за културне садржаје, с тим да се не угрозе интереси спорта. Спортски капацитети треба да буду прилагођени потребама посебних група, као што су веома млади, адолесценти, матуранти, усамљени старији људи као и хендикепирани. Према тачки 7. Европске декларације о правима грађана у градовима, која је саставни (уводни) део Европске урбане повеље, општина и град мора да развија широку понуду објеката и инсталација за спорт (укључујући и рекреацију). Та дужност се принципијелно реализује: стварањем мреже спортских капацитета широм градске територије или урбаних насеља (појам „град” обухвата и наше општине); обезбеђивањем огранака такве мреже у близини домова, уграђивањем малих спортских капацитета у живот заједнице тако да становници могу са њима да се идентификују; охрабривањем свести о својини, што утиче на смањивање вандализма и деликвенције; обезбеђивањем комплементарности јавних спортских капацитета са капацитетима спортских организација, кроз политику планирања; обезбеђивањем да планирани капацитети задовољавају садашње и будуће потребе грађана, да се уклапају у садашње и будуће потребе грађана, да се уклапају у садашња урбана насеља и она која ће тек да се развију, а да се при том води рачуна о степену партиципације, саобраћајним везама и сл; обезбеђивањем капацитета за бављење и традиционалним и модерним спортовима; планирањем и новим урбаним срединама или обезбеђивањем у постојећим, отворених простора, зелених површина са дрвећем, игралишта, водених површина и стаза за бицикле, у циљу стимулације рекреативних активности. Спортски капацитети треба да буду безбедни и добро испланирани, тако да су усклађени и стопљени са околином и изгледом града. Њихов изглед и материјал од кога су саграђени треба да буду изабрани тако да буду привлачни свим секторима заједнице, омогућавајући им да их користе безбедно и здраво. Осим тога, стил грађевине и пројекат треба да задовоље потребе менаџера и корисника, а главни спортски капацитети (нпр. фудбалски стадиони) треба да буду пројектовани тако да гледаоцима гарантују безбедност, минимизирају могућност насиља и деликвенције. У планирању главних спортских догађаја треба предвидети и коришћење капацитета по завршетку догађаја, као што је, на пример, трансформација спортских капацитета у стамбене.

8. СПОРТСКЕ ПРИРЕДБЕ (чл. 156 –167)

Највећи број спортских организација оснива се да би учествовао на различитим спортским приредбама – спортским манифестацијама и спортским такмичењима. Имајући то у виду, Предлог закона поклања посебну пажњу прописивању обавеза организаторима спортских приредаба. У том погледу су задржане све кључне одредбе из важећег Закона о спорту. Организатор је,

тако, дужан да осигура несметано и безбедно одржавање спортске приредбе. Он је дужан да предузме како мере које омогућавају предупређење ризика настанка штете за учеснике, гледаоце и трећа лица (упозорења, истицање забрана, давање обавештења и упутстава и сл.), тако и мере којима се на повећане ризике утиче (безбедност спортског објекта, исправност и адекватност инсталиране и друге опреме, обезбеђење хитне медицинске помоћи, одвијање манифестације у складу са пропозицијама и др.). С обзиром да је насиље гледалаца честа појава на нашим спортским борилиштима, а да је донет посебан Закон о спречавању насиља и недоличног понашања гледалаца на спортским приредбама, Предлог закона уопштено утврђује обавезу за организатора да је дужан да предузме потребне безбедносне мере за спречавање насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, у складу са законом и спортским правилима. Имајући у виду и друге негативне појаве на спортским приредбама, обавеза је организатора да предузме и друге мере на спречавању негативних појава у спорту. Како би надлежни државни органи могли благовремено да реагују, Предлогом закона се предлаже и увођење обавезу за организатора да пријави одржавање приредбе у складу са прописима којима се уређује јавно окупљање грађана.

Савези и организације у области спорта веома често се јављају као кандидати за организовање разних међународних такмичења и манифестација на територији Републике Србије. До сада та њихова активност није била регулисана ни једним законским прописом иако она повлачи за собом низ питања из надлежности Републике Србије, везаних не само за обезбеђење финансијских средстава него и за остваривање међународних односа, осигурање безбедности учесника, преласке граница, контролу промета робе, положај странаца и страних правних лица и друго. Анархија у конкурисању разних спортских организација и савеза за добијање организације међународних спортских такмичења и сложени проблеми који настају након добијања кандидатуре, захтевају да се uvede ред у тој области. Решењима из Предлога закона се уводи ред у процес кандидовања за добијање великих спортских такмичења која би се одржала на територији Републике Србије. У конципирању утврђених решења пошло се од искустава која су стечена у примени важећег Закона о спорту, тако да су посебно услови за кандидовање прецизније регулисани.

Суштинске новине су следеће:

- Надлежни национални грански спортски савез дужан је да покрене дисциплински поступак и примени дисциплинске мере утврђене спортским правилима против својих чланова (непосредних и посредних) који као организатори не предузму прописане мере за организацију спортске приредбе. Организатор спортске приредбе, односно службено лице надлежног националног спортског савеза дужно је и да, у складу са законом, не дозволи почетак спортске приредбе, односно да је прекине трајно или привремено, или да наложи одржавање спортске приредбе без присуства гледалаца, у потпуности или делимично, ако нису испуњени прописани услови. Имајући у виду проблеме које постоје у пракси у вези одржавања спортских такмичења, Предлогом закона се предлаже да дисциплинске мере обавезно обухватају: новчане казне, одузимање бодова и враћање у нижи ранг такмичења. У случају поновљеног кршења обавеза утврђених овим законом од стране организатора спортске приредбе у току исте такмичарске сезоне обавезно се изриче дисциплинска мера одузимања бодова, а у случају континуираног и тешког кршења законских обавеза у току исте такмичарске сезоне обавезно се изриче дисциплинска мера враћања у нижи ранг такмичења;

- На спортским приредбама могу да учествују не само спортске организације него и спортске екипе;

- Детаљно се прописују услови за кандидовање за организовање великог спортског такмичења на територији Републике Србије;
- Застава и грб Републике Србије могу да се користе само на спортској опреми националних спортских репрезентација, спортских организација и спортиста надлежних националних гранских спортских савеза, Олимпијског комитета Србије, Параолимпијског комитета Србије и Спортског савеза Србије. Национална спортска репрезентација надлежног националног спортског савеза приликом учешћа на међународном спортском такмичењу употребљава грб, заставу и химну Републике Србије у складу са законом којим је уређена употреба заставе, грба и химне Републике Србије;
- Министар прописује јединствени визуелни идентитет националних спортских репрезентација на међународним спортским такмичењима;
- Уместо Националног савета за борбу против насиља и недоличног понашања гледалаца на спортским приредбама предвиђа се постојање Националног савеза за спречавање негативних појава у спорту који би био надлежан, поред спречавања насиља на спортски приредбама, и за борбу против допинга у спорту, намештања утакмица и других негативних појава у спорту, као и испуњавање међународних обавеза у овим областима;
- Прописује се да спортске организације могу учествовати у регионалним лигама само уз претходну сагласност надлежног националног гранског спортског савеза;
- Утврђује се да животиња може да учествује у спортским такмичењима само ако су испуњени услови у складу са законом којим се уређује ветеринарство, односно добробит животиња и спортским правилима надлежних националних и међународних гранских спортских савеза.

Савремена највиша спортска такмичења, нарочито професионална захтевају испуњеност читавог низа предуслова, укључујући и приближно једнак „квалитет” (економски, инфраструктурни, спортски) свих учесника у такмичењу. У суштини је реч о познатом систему лиценцирања учесника у такмичењу који се заснива на прописивању и утврђивању испуњености одређених услова које треба да испуне сви учесници у такмичењу како би се обезбедио нормална и регуларан ток такмичења, током целе такмичарске сезоне.

У члану 158. Предлог закона предлаже систем лиценцирања спортских организација, у виду дозвола за сезону, које учествују на националним лигашким спортским такмичењима и професионалним спортским такмичењима. Спортска сезона траје једну такмичарску сезону, ако спортским правилима надлежног међународног спортског савеза није друкчије одређено. Дозволу за сезону може добити само спортска организација која испуњава прописане услове за бављење спортским активностима и спортским делатностима и посебне услове за издавање дозволе за сезону утврђене од стране надлежног националног гранског спортског савеза. Надлежни национални грански спортски савез утврђује најмање следеће групе критеријума, односно услова за давање дозволе, у складу са законом: спортски; инфраструктурни; персонални и административни, односно организациони; правни; финансијски. Надлежни национални грански спортски савез утврђује испуњеност прописаних услова пре почетка такмичарске сезоне и издаје дозволу. Финансијски услови обухватају и ревизију финансијских извештаја спортске организације и услове који се односе на финансијски фер плеј. Спортска организација-организатор националног, односно професионалног такмичења и надлежни национални грански спортски савез дужни су да имају запослено или ангажовано лице са одговарајућим спортским звањем које координира обављање послова који се односе на безбедност учесника спортских такмичења чији је организатор, као и лице са звањем спортског менаџера за оперативне, односно извршне послове.

Према члану 160. Предлога закона надлежни национални грански спортски савез води и целокупни систем такмичења у спортској грани за коју је

основан. То у потпуности одговара разлозима оснивања националних гранских спортских савеза и њиховој улози према спортским правилима надлежних међународних гранских спортских савеза. У остваривању својих циљева везаних за вођење система спортских такмичења, надлежни национални грански спортски савез може поверити вођење одређених такмичења, укључујући и издавање дозвола за сезону, удружењу или организацији коју су основале спортске организације које учествују у такмичењу или сам надлежни национални грански савез. Измене система такмичења у надлежности националног гранског спортског савеза могу се примењивати најраније по истеку једне такмичарске сезоне од утврђивања тих измена. Пропозиције такмичења у надлежности националног гранског спортског савеза утврђују се најкасније 40 дана пре почетка такмичења и не могу се мењати у току такмичарске сезоне на коју се односе. Међутим, у гранама спорта у којима нема посебно напред утврђене такмичарске сезоне, надлежни национални грански спортски савез утврђује пропозиције такмичења најкасније 40 дана пре почетка сваког појединачног спортског такмичења. Надлежни национални грански спортски савез самостално доноси и одлуку о утврђивању професионалних спортских лига, на основу елабората о оправданости таквог система такмичења.

9. ЕВИДЕНЦИЈЕ (члан 168)

Како нема дугорочног планирања развоја спорта нити могућности доношења квалитетних одлука без поседовања релевантних података, Предлогом закона се предлаже вођење следећих националних евиденција у области спорта: 1) категорисаних и других спортиста такмичара; 2) предузетника у спорту; 3) организација у области спорта; 4) спортских стручњака и стручњака у спорту; 5) реализатора програма којима се остварује општи интерес у области спорта; 6) спортских објеката; 7) великих међународних спортских приредаба у Републици Србији; 8) резултата спортиста Републике Србије на великим међународним спортским такмичењима и националним спортским такмичењима; 9) физичких спортских повреда и начина њиховог лечења врхунских спортиста и спортиста националних спортских репрезентација.

Предлогом закона је детаљно предвиђен садржај националних евиденција о предузетницима, спортистима и спортским стручњацима и стручњацима у спорту. Садржај и начин вођења евиденција и садржај и образац пријава за упис у националне евиденције утврђује Министар.

Националне евиденције се воде као национални спортски информационо–документациони систем, који се обрађује у облику компјутерске базе података, чији су подаци јавно доступни преко интернета. Организације и појединци у области спорта, дужни су да поднесу пријаву за упис у матичне евиденције, најкасније до краја фебруара текуће године за претходну годину. Свака промена података који се воде у националној евиденцији такође мора да се пријави у року од 30 дана од настанка промене.

Организације у области спорта воде основне евиденције о подацима који се уписују у националне евиденције и друге евиденције, у складу са законом, а акредитована високошколска установа у области спорта, као и друга организација која се бави пословима стручног оспособљавања у складу са овим законом, води: евиденцију полазника стручног оспособљавања, евиденцију о издатим уверењима и записник о полагању испита.

О упису у националну евиденцију Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије доноси решење. На ово решење може се уложити жалба Министарству у року од 15 дана од дана објављивања података на интернету,

односно пријема обавештења да је одбијен упис у матичну евиденцију. Против коначног решења Министарства може се покренути управни спор.

10. НАДЗОР (чл. 169–174)

Одредбе овог дела Предлога закона су суштински промењене у односу на решења из важећег Закона о спорту. Четири године примене Закона о спорту су показале да је једна од крупних бољки нашег спорта неспровођење законских обавеза од стране учесника у области спорта. Једним делом је то последица малог броја спортских инспектора (три у Министарству и четири у Покрајинском секретаријату за спорт АП Војводине) који не могу да „постигну” ни ванредни инспекцијски надзор по пријави, а камоли редовни инспекцијски надзор над 13.000 организација у области спорта (од којих око 3000 на територији АП Војводине), без физичких лица у систему спорта. Од ефективног почетка рада службе за инспекцијски надзор у Министарству (почетком 2012) примљено је укупно 427 предмета, у Покрајинском секретаријату за спорт (група за инспекцијски надзор) 390. Такво стање захтева да се изврши деконцентрација инспекцијског надзора тако што би се овлашћења поделила између Републике Србије, аутономних покрајина и јединица локалних самоуправа. При томе је потребно детаљно уредити овлашћења и задатке спортских инспектора, како би се обезбедила ефикасност њиховог рада. Посебан проблем у остваривању улоге спортских инспектора у надзору над спровођењем Закона о спорту и пратећих подзаконских аката представља учесталост правног застаревања прекршајног поступка. Од 21 покренутог прекршајног поступка од стране републичких спортских инспектора донето је седам осуђујућих пресуда, четири поступка су обустављена због застарелости, један предлог је повучен, а у девет поступака суд није предузео било какву радњу и поред ургенција спортског инспектора. Од два прекршајна поступка која су покренули покрајински спортски инспектори, оба су обустављена због застарелости. Велики број захтева који су подношени спортској инспекцији односио се на одлуке органа спортских организација и савеза за које је надлежан суд. Уочљив је проблем у пракси да учесници у систему спорта избегавају судско и арбитражно решавање спорова и покушавају да проблеме реше преко спортских инспектора. Основни разлог за непокретање арбитражног поступка и када је он могућ лежи у високим таксама које су утврђене од стране сталних арбитражних спортских судова. Радом спортских инспектора је констатован и проблем неспроводивости ликвидационог поступка над спортским удружењима и савезима према важећем Закону о спорту, због чега је тај део Предлога закона сада уређен на другачији начин. Значајан проблем у вршењу инспекцијског надзора је и што надлежни национални грански спортски савези нису донели у складу са чланом 102. важећег Закона о спорту све потребе нормативне акте, а већина националних савеза није испунила обавезу да сви нормативни акти буду на интернет сајту националне федерације. То у значајној мери отежава инспекцији надзор јер није могуће утврдити спортска правила у одређеној грани спорта. У вршењу надзора уочени су озбиљни проблеми и у вези издавања дозвола за рад спортским стручњацима.

Надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу и инспекцијски надзор врши Министарство, преко републичких спортских инспектора.

На територији аутономне покрајине, инспекцијски надзор над радом покрајинских и територијалних спортских савеза врши надлежни орган аутономне покрајине, преко покрајинских спортских инспектора, као поверени посао. На територији јединице локалне самоуправе, инспекцијски надзор, осим за националне спортске савезе, територијалне спортске савезе, организације које се баве стручним оспособљавањем у области спорта и спортске

организације које се такмиче у професионалним спортским лигама, врши надлежни орган јединице локалне самоуправе, преко градског, односно општинског спортског инспектора, као поверени посао. На територији Града Београда, инспекцијски надзор, осим за националне спортске савезе, организације које се баве стручним оспособљавањем у области спорта и спортске организације које се такмиче у професионалним спортским лигама, врши надлежни орган града Београда, преко градског спортског инспектора, као поверени посао.

Надзор над наменским и законитим коришћењем буџетских средстава којима се у складу са Законом о спорту финансирају програми којима се задовољава општи интерес и потребе и интереси грађана у Републици Србији, аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе врши надлежна буџетска инспекција у складу са законом.

Решења Предлога закона у погледу инспекцијског надзора су усаглашена са законом којим је уређен инспекцијски надзор.

Спортски инспектор може бити лице које има стечено високо образовање из научне области правне науке или из области спорта и физичке културе на студијама другог степена (дипломске академске студије – мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, које има најмање пет година радног искуства у струци, положен државни стручни испит и који испуњава друге услове у складу са законом.

Спортски инспектор не може да обавља привредне или друге делатности и послове за себе или другог послодавца у области спорта, учествује у раду органа и радних тела организација које подлежу инспекцијском надзору у складу са овим законом, као ни да обавља друге службе, послове и поступке који су у супротности са положајем и радом спортског инспектора и штете његовој непристрасности и објективности у вршењу посла.

Правна и физичка лица која обављају спортске активности и спортске делатности дужна су да омогуће спортском инспектору обављање инспекцијског надзора, да му на његов захтев благовремено достављају потпуне и тачне податке, да му на његово тражење пруже усмено или писано изјашњење о чињеницама и доказима који су изнети, односно утврђени у поступку инспекцијског надзора, као и да поступе по другом захтеву спортског инспектора.

На садржину, границе, овлашћења, права и обавезе при вршењу инспекцијског надзора од стране спортских инспектора примењују се одредбе овог закона и закона којим је уређен инспекцијски надзор.

Спортски инспектор спроводи поступак инспекцијског надзора и у поступку вршења инспекцијског надзора има овлашћења и обавезе у складу са овим законом и законом којим је уређен инспекцијски надзор.

Министарство је дужно да системски и континуирано планира и спроводи обуку и друге облике стручног усавршавања спортских инспектора.

Надзор над радом покрајинских спортских инспектора и спортских инспектора јединице локалне самоуправе, у обављању поверених послова инспекцијског надзора и утврђених овим законом, врши Министарство. Када инспекцијски надзор врши покрајински спортски инспектор или спортски инспектор јединице локалне самоуправе, Министарство ради обезбеђења и контроле законитости у вршењу послова инспекцијског надзора има право и дужност да: издаје инструкције за извршавање закона и других прописа и за вршење послова, као и да надзире њихово извршавање; остварује непосредан надзор над радом покрајинских спортских инспектора, односно спортских инспектора јединице локалне самоуправе; врши непосредан инспекцијски надзор са свим овлашћењима ако покрајински спортски инспектори или спортски инспектори јединице локалне самоуправе одређене послове

инспекцијског надзора за које су надлежни, упркос писаном упозорењу, не врше; предложи надлежном органу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе утврђивање одговорности одређеног спортског инспектора који инспекцијске послове не обавља благовремено, стручно, законито и савесно; организује заједничке акције спортске инспекције са покрајинским спортским инспекторима и спортским инспекторима јединице локалне самоуправе увек када то потребе захтевају; тражи достављање извештаја, података и обавештења о извршењу поверених послова надзора; остварује друга права и дужности у складу са законом.

Ако код надзираног субјекта открије незаконитост која је кажњива према закону или другом пропису, спортски инспектор надлежном правосудном органу подноси кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ или захтев за покретање прекршајног поступка, односно издаје прекршајни налог, у складу са законом.

Решењем којим се налажу мере и одређује рок за њихово отклањање може се, у зависности од предмета надзора и природе утврђених незаконитости, неправилности или недостатака у раду: наложити извршење одређених мера и радњи у вези обављања спортских активности и спортских делатности; наложити доношење, стављање ван снаге или одлагање извршења одговарајућег појединачног акта и предузимање других одговарајућих мера и радњи потребних ради отклањања утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду организације у области спорта, у складу са овим законом; привремено забранити обављање спортских активности и спортских делатности и предузимање других радњи које су у супротности са законом или другим прописом, до отклањања недостатака; привремено забранити обављање стручног рада у спорту лицу које не испуњава прописане услове за обављање стручног рада у спорту или не поседује одговарајућу дозволу за рад, до испуњености услова; предложити надлежном органу организације у области спорта покретање поступка због повреде радних дужности, дисциплинског поступка или другог поступка ради отклањања утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду организација и физичких лица у области спорта; наложити надлежном националном спортском савезу доношење спортских правила које је обавезан да донесе у складу са овим законом; наложити спортском савезу да прими у чланство организацију у области спорта која испуњава утврђене услове за чланство; привремено забранити извршење појединачног акта организације у области спорта којим је очигледно повређено право члана те организације, односно запосленог које има у складу са овим законом и спортским правилима, на захтев тог члана, односно запосленог у организацији у области спорта уколико тај члан организације, односно запослени покрену спор пред надлежним судом или спортском арбитражом – до доношења правоснажне одлуке суда, односно спортске арбитраже; наложити успостављање стања спортског објекта које одговара намени тог спортског објекта, о трошку власника, односно корисника спортског објекта, уколико је намена спортског објекта промењена супротно члану 154. Предлога закона; привремено забранити коришћење спортског објекта због неиспуњености услова за његово коришћење – до испуњавања услова; привремено забранити рад спортском удружењу ако статусну промену није извршило у складу са овим законом; забранити организовање спортске приредбе уколико њено организовање није у складу са законом или нису испуњени услови за њено организовање; забранити учешће на спортској приредби лицу које не испуњава услове утврђене законом или спортским правилима; привремено забранити извршење појединачног акта којим се одобрава програм којим се задовољавају опште потребе у области спорта, односно потребе и интереси грађана у области спорта у аутономној покрајини, односно јединици локалне самоуправе, уколико је програм одобрен супротно

овом закону; привремено забранити рад учесника у систему спорта док не омогући обављање инспекцијског надзора; наложити друге мере и радње на које је овлашћен законом.

Жалба на решење спортског инспектора изјављује се министру надлежном за спорт у року од 15 дана од дана доставе писаног решења. Министар надлежан за спорт о жалби одлучује у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

11. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 175–178)

У овом делу Предлога закона регулисана је прекршајна одговорност организација и појединаца у области спорта за кршење одредаба овог закона. Три прекршаја, различите тежине и висине запрећене казне, су предвиђена за организације у области спорта, а једна прекршај за физичка лица, учеснике у систему спорта.

12. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 179–184)

У оквиру овог дела Предлога закона регулисана су различита питања везана за процес усаглашавања рада организација у области спорта са одредбама овог закона.

Имајући у виду разлоге наведене у уводном делу овог образложења за опредељење да се процес приватизације друштвеног и државног капитала, односно имовине у спорту уреди посебним законом, у прелазним и завршним одредбама Предлога закона је то и предложено. У циљу заштите друштвене и државне имовине, односно капитала у области спорта, Предлогом закона се предлаже да до доношења закона којим ће се уредити приватизација у спорту организације у области спорта користе имовину и капитал у друштвеној, односно јавној својини у складу са законом, а да не могу вршити статусне промене, промене правног облика, осим промене правног облика из члана 71. став 3. Предлога закона, и промене власничке структуре капитала путем конверзије потраживања у трајни улог до доношења посебног закона. Такође, Предлога закона се предлаже и да организације у области спорта могу да располажу непокретностима у друштвеној, односно јавној својини на којој имају право коришћења, односно доносе одлуке о смањењу или повећању капитала, реорганизацији или реструктурирању, инвестиционом улагању, продаји дела имовине, залагању ствари или успостављању хипотеке, дугорочном закупу, располагању потраживања, узимању или одобравању кредита или издавању гаранција, у знатном обиму или ван тока редовног обављања спортских активности и делатности, само уз сагласност Владе, на предлог Министарства до доношења посебног закона. Имајући у виду повезаност питања приватизације у спорту са постојећим организационим облицима спортских организација, као и опредељење да у професионалним спортским лигама требају да учествују само спортска привредна друштва, Предлогом закона се предлаже решење да постојећа спортска удружења могу да учествују у професионалној спортској лиги још највише две такмичарске сезоне након ступања на снагу закона којим ће се уредити приватизација у спорту.

Спортским објектима у друштвеној и јавној својини за које на дан ступања на снагу овог закона не постоји одговарајућа урбанистичка документација не може се до утврђивања те документације, односно до одбијања захтева за легализацију мењати намена у складу са овим законом.

Постојеће организације у области спорта настављају са радом, у складу са овим законом, као што и спортисти и тренери који су стекли право на национално признање до дана ступања на снагу овог закона, настављају да остварују то право у складу са прописом по коме су га стекли.

Национални спортски савези могу користити постојећу, односно обезбеђену спортску опрему најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу подзаконског акта којим се утврђује јединствени визуелни идентитет националних спортских репрезентација на међународним спортским такмичењима.

Чланови управе спортске организације, укључујући и заступника, који не испуњавају услове из члана 33. став 2. тачка 2) Предлога закона могу обављати своју функцију најкасније до 1. марта 2017. године.

Постојећи уговори закључени између спортских организација и спортиста и спортских стручњака у складу са Законом о спорту („Службени гласник РС”, бр. 24/11 и 99/11–др. закон) остају на снази до истека рока на који су закључени.

Спортски стручњаци који на дан ступања на снагу овог закона не испуњавају услове из члана 27. став 3. Предлога закона могу да обављају стручно-васпитни рад са децом најкасније две године од дана ступања на снагу подзаконског акта којим се уређује номенклатура спортских звања и занимање и стручно оспособљавање у спорту, осим у случају из члана 180. став 2. Предлога закона.

Надлежни национални грански спортски савез, територијални спортски савези, професионални спортски клубови и спортске организације које се такмиче у националним спортским лигама који су чланови надлежног националног гранског спортског савеза запошљавају или ангажују спортског стручњака или стручњака у спорту са положеним спортским стручним испитом у року од годину дана од дана доношења подзаконског акта из члана 99. став 8. Предлога закона.

Високошколске установе и организације у области спорта из члана 29. ст. 1–3. Предлога закона које се добиле решење о испуњености услова за обављање послова стручног оспособљавања у области спорта до дана ступања на снагу Закона и обављају послове стручног оспособљавања за одређена спортска звања дужне су да поднесу Министарству захтев за добијање одобрења за обављање стручног оспособљавања у року од годину дана од дана ступања на снагу акта из члана 30. став 1. Предлога Закона, за обављање стручног оспособљавања у року од две године од дана ступања на снагу овог закона, а до тада настављају да обављају стручно оспособљавање за стицање оних спортских звања за која су испуњени услови утврђени овим законом и пратећим подзаконским актима.

Предлогом закона се предлаже да су постојеће организације у области спорта дужне да ускладе своју организацију, рад и опште акте са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона. То подразумева и да у прописаном року ускладе своје опште акте и Агенцији за привредне регистре поднесу пријаву и документацију за упис промене података и докумената, без плаћања накнаде.

Подзаконски акти предвиђени овим законом донеће се у року од две године од дана ступања на снагу овог Закона. Изузетно, подзаконски акти из члана 65. став 8. и члана 120. став 2. Предлога закона, као и акта из члана 136. став 2. и члана 138. став 2. Предлога закона донеће се у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона. Иако рок од две године за доношење подзаконских аката може изгледати дуг он то суштински није, барем из четири разлога: 1) на основу овог закона треба донети укупно 37 извршних прописа; 2) поједини извршни прописи се по први пут доносе; 3) код доношења појединих подзаконских аката постоји редослед доношења (нпр. прво се мора донети

Правилник о номенклатури спортских звања и занимања а тек потом Правилник о стручном оспособљавању у области спорта и Правилник о дозволи за рад спортског стручњака); 4) за доношење већине извршних прописа потребно је спровести јавну расправу и прибавити мишљења надлежних националних спортских савеза.

Национална стратегија развоја спорта донеће се у складу са овим законом најкасније до краја 2018. године, док Стратегија развоја спорта у Републици Србији за период 2014–2018. године („Службени гласник РС”, број 1/15) важи до доношења те националне стратегије.

Предложено је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА

За примену овог закона у 2015. години, средства су опредељена у оквиру следећих програмских активности и пројеката у Разделу Министарства омладине и спорта: Програм 1301, програмска активност 0001-уређење система спорта 451-субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама 100.000.000, 481-дотације невладиним организацијама 1.729.265.000; Програм 1301, програмска активност 0002-афирмација спорта: 472-накнаде за социјалну заштиту из буџета 1.246.510.000; Програм 1301, програмска активност 0003-изградња и капитално одржавање спортске инфраструктуре: 463-трансфери осталим нивоима власти 6.000.000, 511-зграде и грађевински објекти 149.500.000; Програм 1301, пројекат 4001-уређење система спорта: 481-дотације невладиним организацијама 13.583.000; Програм 1301, пројекат 5002-изградња Атлетске дворане у Београду: 511-зграде и грађевински објекти 198.000.000; Програм 1301, програмска активност 0004-администрација и управљање: 411-плате, додаци и накнаде запослених 60.893.000, 412-социјални доприноси на терет послодавца 10.898.000, 413-накнаде у натури 450.000, 414-социјална давања запосленима 1.000.000, 415-накнаде трошкова за запослене 2.750.000, 416-награде запосленима и остали посебни расходи 100.000, 421-стални трошкови 4.579.000, 422-трошкови путовања 3.086.000, 423-услуге по уговору 24.766.000, 425-текуће поправке и одржавање 1.650.000, 426-материјал 5.300.000, 462-дотације међународним организацијама 5.500.000, 481-дотације невладиним организацијама 7.650.000, 482-порези, обавезне таксе и казне и пенали 300.000, 483-новчане казне и пенали по решењу судова 950.000, 485-накнада штете за повреду или штету нанету од стране државних органа 100.000, 512-машине и опрема 500.000.

За примену овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије за 2015. годину, поред већ обезбеђених 3.573.330.000 динара. У складу са достављеним обрасцима за процену финансијских ефеката који ће предметни закон имати на буџет Републике Србије у наредне две године, истичемо да ће се примена овог закона спроводити у границима утврђеним буџетским лимитима.

Извештај о спроведеној Анализи ефеката Закона о спорту (АЕП прилог)

1) Који су проблеми које закон треба да реши?

Анализа примене Закона о спорту („Службени гласник РС”, бр. 24/11 и 99/11– др. закон) из 2011. године у протекле четири године и проблема са којима се сусрећу у раду државних органи и организације у области спорта показала је да је овај закон у основи одговорио очекивањима која су постојала при његовом доношењу, али и да је за даље унапређење стања у спорту Републике Србије потребно донети нови Закон о спорту (у даљем тексту: Закон). Закон је резултат потребе уређења ове области у складу са европским стандардима и прописима чији је развој био изузетно динамичан у овој области у протеклом периоду, усаглашавања са националним прописима и консензуса свих релевантних субјеката спорта да се област спорта уреди на системски целовит и свеобухватан начин. У Закону је задржан знатан број одредби важећег Закона о спорту из 2011. године, односно све оне одредбе које су се потврдиле у четири године примене тог закона.

Разлози за доношење Закона могу се класификовати на следећи начин:

8) разлози који проистичу из непрецизности или неприменљивости, односно сувишности појединих решења Закона;

9) разлози који проистичу из неусклађености са другим новодонетим прописима;

10) разлози који проистичу из нових прописа који су у међувремену донети или су у процедури доношења;

11) разлози који проистичу из нерегулисаности појединих важних питања за

функционисање система спорта у Републици Србији, како у важећем закону тако и у општим законима за поједине области;

➤ разлози који проистичу из неусклађености појединих решења важећег закона са корисним упоредноправним решењима;

12) разлози који проистичу из неспровођења важећег закона у кључним сегментима од стране учесника у систему спорта;

13) разлози који проистичу из потребе да се свим грађанима, посебно деци омогући перманентно бављење спортом, уз подршку оним спортистима који постижу и врхунске спортске резултате.

Досадашња примена и недостаци и непрецизности могу се посматрати кроз више питања и проблеме:

1) Доношење Закона изузетно је важно са становишта потребе унапређења система спорта у Републици Србији како би се, с једне стране, омогућило да се максимално повећа обухват бављења грађана спортом, а да се, с друге стране, подржи и даље развије домаћи врхунски спорт. Према подацима Истраживања здравља становништва које је спровео Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут” из 2013. године фитнесом, спортом или рекреацијом најмање три пута недељно бавило се 8,8% становника Србије, док је сваки девети становник Србије (11,3%) у току слободног времена недељно провео у таквим активностима најмање 90 минута.

Навика бављења спортом и рекреацијом је заступљенија код мушкараца (12,1% се рекреира три пута недељно а 15,9% недељно у рекреацији проводи најмање 90 минута) него код жена (5,7% се рекреира три пута недељно а 5,3% недељно у рекреацији проводи најмање 90 минута). Интензивним физичким активностима намењеним јачању мишића најмање три пута недељно се у 2013. години бавило 4,8% становника Србије. Висок проценат (82,3%) деце је изјавио да су се у слободно време најмање једном до два пута недељно бавила физичким активностима (тако да се задувају и озноје), значајно више дечаци (86,7%) у односу на девојчице (77,8%), деца из Шумадије и Западне Србије (90,9%), као и деца из најбогатијих домаћинстава (87,9%). Готово су сва деца редовно похађала наставу физичког васпитања (97,6%). У погледу физичке активности деце нису забележене значајне разлике у односу на Истраживање из 2006. године. Свему овоме треба додати да је у Србији 2013. године, на основу измерене вредности ИТМ, било 40,4% нормално ухрањеног становништва, док је више од половине (56,3%) било прекомерно ухрањено, односно предгојазно (35,1%) и гојазно (21,2%). Између два истраживања, у 2006. и 2013. години, дошло је до значајног повећања процента гојазног становништва (са 17,3% на 21,2%).

Значај бављења деце спортом може се сагледати и из последњег мини истраживања које је у августу 2015. године спровело у оквиру пројекта „Исправи се и вежбај” Удружење за медицину спорта Србије и Фондација Спинални центар Милинковић, уз подршку Града Београда и Министарства омладине и спорта, на базенима СРЦ Ташмајдан и Милан Гале Мушкатиновић у Београду. Здравственим прегледом 70 деце (40 дечака и 30 девојчица) узраста од 10 до 16 година који су долазили на базене добијени су следећи статистички подаци:

	дечаци	девојчице
висина (цм)	162±20	159±8
телесна маса (кг)	52±17	48±8
године	13±3	13±3
процент масти (Ф%)	17±12	21±5
БМИ (кг/м²)	18.8±2.4	19.1±3.2
деформација кичме	41%	66%
сколиоза*	41%	70%
неправилно држање	36%	10%
спуштена стопала I степен	59%	46%

*статистичка значајност

Као што се може видети, резултати су забрињавајући и захтевају даље праћење и корекцију:

- свако друго прегледано дете има деформацију кичменог стуба и то у виду сколиозе;
- свако друго прегледано дете има деформитет стопала и то I степен равних стопала;
- девојчице имају статистички значајнију учесталост сколиозе у односу на дечаке.

Поред претходно изнетог, резултати компарације резултата два истраживања: првог која је спровела Европска комисија (ЕУРОБАРОМЕТАР) на

територији земаља чланица Европске уније и другог које је спровео ЦЕСИД на територији Републике Србије на захтев Министарства омладине и спорт, показују да: 40% становника Европске уније изјављује да се бави спортом бар једном недељно, док се спортом у Републици Србији једном недељно бави само око 10%; а 34% становника Европске уније изјављује да се никада не бави физичким вежбањем, док се у Републици Србији никада не бави физичким вежбањем чак 56% популације. Један од првих предуслова за проналажење решења подизања мобилности грађана Републике Србије за бављење физичким активностима јесте налажење узрока њихове пасивности у односу на физичко вежбање. Када се упореде подаци ЕУРОБАРА и ЦЕСИД-овог истраживања види се да је недостатак расположивог времена за те активности основни разлог слабог учешћа у спортским активностима. Управо су резултати у вези са недостатком расположивог времена за бављење физичким активностима и у Европској унији и код нас веома слични. Наиме, 45% испитаника Европске уније то наводи као основни разлог, док је у Републици Србији тај број мањи и креће се на нивоу од око 40%. Испитаници у Европској унији наводе хендикеп или болест као разлог слабог бављења физичком активношћу у износу од 13%, а у Републици Србији између осталог старост, здравствено стање, су разлог слабог бављења спортом код 37% испитаника. Само 3% упитаника у Европској унији наводи као разлог неадекватну спортску инфраструктуру, а у нашој земљи 5% испитаника истиче да нема услове за бављење спортом у свом месту. У Европској унији 5% испитаника каже да је бављење физичком активношћу сувише скупо, а испитаници у Републици Србији у 2% случајева се изјашњавају да им недостају финансијска средства.

2) Важећим Законом о спорту је предвиђено постојање Јединствене евиденције удружења, друштава и савеза у области спорта коју би водило Министарство омладине и спорта (у даљем тексту: Министарство), али у пракси ова јединствена евиденција није образована јер би њено вођење представљало „дуплирање послова” пошто су сви подаци већ доступни на сајту Агенције за привредне регистре у Регистру спортских удружења, друштава и савеза. Оно што, међутим, недостаје је постојање јединствене евиденције свих организација и предузетника у области спорта, која би била јавно доступна свим заинтересованим лицима. Закон то сада обезбеђује.

3) Важећи Закон о спорту је предвидео и постојање јединственог националног информационо–документационог система у области спорта у виду вођења матичних евиденција од стране Завода за спорт и медицину спорта Републике Србије, уз обавезу организација и појединаца у области спорта да се упишу у те евиденције. Правилник о садржају и начину вођења матичних евиденција у области спорта донет је 2011. године, али су матичне евиденције у највећем делу постале оперативне тек 2013. године због набављања одговарајућег хардвера и софтвера. Забрињавајуће је, међутим, што не постоји ажурност код организација у области спорта у вези уписа у матичне евиденције и благовременог достављања измена уписаних података. Почетком 2014. године у матичну евиденцију организација у области спорта било је уписано 7861 организација, у матичну евиденцију предузетника у области спорта уписано је 77 предузетника, у матичну евиденцију програма који се финансирају из јавних прихода уписано је 1873 (од укупно 3917), у матичну евиденцију спортских објеката уписано је 1533 (од 3979) и у матичну евиденцију великих међународних спортских приредаба уписано је 11 (од 42). Стање се нешто поправило током 2014. године, тако да је почетком 2015. године: 1) у Матичној евиденцији предузетника у спорту регистровано 220 предузетника, али са

закључено 81 пријавом; 2) у Матичној евиденцији организација у области спорта регистровано је 12090 организација, али за закључених 8068 пријава; 3) у Матичној евиденцији реализатора програма регистровано је 3917 носилаца програма, а али са закључених 1876 пријава; 4) у Матичној евиденцији спортских објеката регистровано је 4035 објеката, али са закљученим 1645 пријава; 5) у Матичној евиденцији спортских приредаба регистровано је 42 спортске приредбе, али са закљученим 11 пријава. Међутим, још нису успостављене матичне евиденције категорисаних и других спортиста такмичара и спортских стручњака и стручњака у спорту. Такво стање је потребно изменити, па су Законом утврђене мере у том правцу, укључујући и прописивање да су носиоци програма који се финансирају из јавних прихода дужни да се упишу у надлежну матичну евиденцију, као услов за добијање средстава. Такође, Законом се уводи и евиденција резултата спортиста Републике Србије на великим међународним спортским такмичењима и националним спортским такмичењима, као и евиденција физичких спортских повреда и начин њиховог лечења.

4) Један од кључних проблема у функционисању система спорта како је он постављен важећим Законом о спорту јесте финансирање учесника у систему спорта у обављању спортских активности и делатности. За доминантни европски модел финансирања спорта карактеристично је да се спорт мањим делом финансира из јавних средстава, а у оквиру тих средстава већи део отпада на локалне заједнице. Европски модел финансирања спорта из јавних средстава темељи се на децентрализацији. Основни однос између издвајања из државног буџета и буџета локалних заједница износи 1:3,8 као што је то у: Португалији, Шпанији, Италији, Француској, Белгији, Словенији. У неким другим државама тај однос је још већи у корист локалних заједница: Немачка, Швајцарска, Данска, Финска, Шведска. У Републици Србији је тај однос негде око 1:2,5. У савременом европском моделу спорта, од спортских организација се данас очекује да највећи део потребних средстава обезбеде из тзв. сопствених извора, као што су: телевизијска права, чланарине, улазнице, спонзори и донатори, производи са клупским обележјима, спортске услуге. Тек када се саберу издвајања из јавних средстава и сопствени приходи организација у области спорта, добија се реална слика издвајања за спорт.

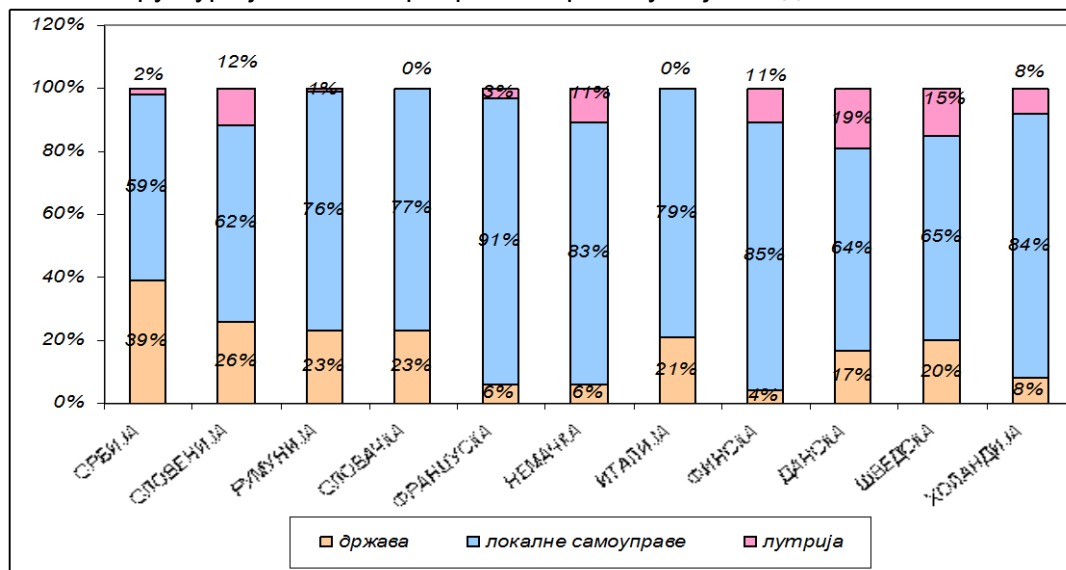
Због разлика у величини, развијености и броју становника између држава, издвајања за спорт се мере и упоређују према бруто друштвеном производу поједине земље. За упоређење се користи и издвајање буџетских средстава за спорт по глави становника.

Укупна издвајања за спорт у %

	ФИН	ФРА	НЕМ	ИТА	ПОР	ШВЕД	ШПА	ВБ	СЛО
Држава	4,3	8,9	0,6	8,2	9,9	2,2	0,4	0,8	5,5
Локална заједница	24,7	29,5	26,6	11,0	11,6	20,4	5,2	15,1	20,8
Сопствена средства	71,0	61,6	72,8	80,8	78,5	77,3	94,4	84,1	73,6
Сва средства за спорт – БДП	1,13	1,1	1,28	1,04	1,77	0,8	3,47	1,49	0,6
Јавна средства за спорт – БДП	0,33	0,42	0,35	0,2	0,61	0,18	0,20	0,24	0,16

За потребу израде Стратегије развоја спорта у Републици Србији за период 2014–2018. године урађена је компаративна анализа финансирања спорта у земљама чланицама Европске уније и Републике Србије која је обухватила финансирање спорта са позиције буџета држава и јединица локалних самоуправа, као и инвестирања у спорт са позиције приватног сектора. Из студије се може видети да у погледу јавних извора финансирања спорта Србија заостаје у односу на земље Европске уније. Планирана издвајања за спорт из јавних извора у Србији за 2011. годину износила су 13 евра по становнику, што је више него десетоструко мање него у Француској (158 евра), Финској (155 евра) и Данској (136 евра) у 2009. години и више него двоструко мање него у Мађарској (27 евра) где се издвајало најмање јавних средстава по становнику, поредећи земље ЕУ. У наредном графикону приказана је структура јавних извора финансирања у одабраним земљама Европске уније за 2009. годину и Републику Србију за 2011. годину, када је донет важећи Закон о спорту.

Структура јавних извора финансирања у % је следећа:

У свим одабраним земљама Европске уније у структури јавних извора финансирања у 2009. години најзначајнији удео су имали извори из регионалних/локалних буџета. У структури планираних јавних извора финансирања спорта у Србији за 2011. годину збирни буџет АП Војводине и локалних самоуправа такође је имао најзначајнији удео, али је он био мањи у односу на све одабране земље ЕУ. Такође, удео у јавним изворима финансирања спорта у Србији који се односи на средства прикупљена од лутрије је низак у односу на удео исте категорије код већине одабраних земаља ЕУ. Са друге стране, удео средстава за финансирање спорта из буџета Републике Србије знатно је већи од удела на државном нивоу одабраних земаља ЕУ. Иако Србија са инвестираних пет евра по становнику не заостаје за појединим земљама попут Немачке (која издваја четири евра по становнику), Холандије (пет евра по становнику) и Финске (шест евра по становнику), поредећи износе финансирања спорта из државног буџета по становнику, поменуте земље спорт вишеструко већим износима по становнику финансирају из буџета региона/локалних самоуправа.

Анализа четири године примене важећег Закона о спорту у односу на финансирање спорта показује да се претходно наведено стање није суштински променило – буџетска средства јавних власти и даље главни извор финансирања спорта у Републици Србији.

Када је у питању буџет Републике Србије, за укупну делатност омладине и спорта у 2012, 2013, 2014. и 2015. години респективно је обезбеђивано у милионима евра 42,5; 40,8; 40,6 и 41,9.

У истом периоду делатност спорта финансирана је са нивоа Министарства Сектор за спорт, Сектор за управљање пројектима, Буџетски фонд за финансирање спорта и установа – Антидопинг агенције Републике Србије и Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије. Укупно, по годинама, спорт је финансиран у износу од (све у милионима евра) 29,6 у 2012, години; 32,7 у 2013. години; 31, 6 у 2014. години и 31,1 у 2015. години.

Претходно изнети подаци показују да је за Министарство на годишњем нивоу издвајано просечно 0,54% укупног буџета Републике Србије, а за финансирање организација у области спорта издвајано је просечно 0,40% од укупног буџета Републике Србије.

Према важећем Закону о спорту, Министарство финансира редовне програмске активности националних спортских савеза, у складу са Правилником о националним гранским спортским савезима преко којих се остварује општи интерес у области спорта у Републици Србији. У 2010. години за редовне програмске активности Министарство је издвојило 861,4 милиона динара, док је у 2011. години издвојено 1.317,7 милиона динара, што представља повећање од 52,97% у односу на 2010. годину. У 2012. години износ издвајања за те програме је увећан 13,48% у односу на 2011. годину и износио је 1.495,4 милиона динара. За 2013. годину издвајања су била у висини од 1.374,8 милиона динара што представља умањење од 8,00%. За 2014. годину издвајања су била у висини од 1.757,5 милиона динара што представља увећање од 27,84% у односу на 2013. годину. За 2015. годину планирано је издвајање од 1.638.1 милион динара што представља умањење од 7,26% у односу на 2014. годину.

Из буџета Републике Србије у 2010. години финансирани су редовни програми укупно 94 национална гранска савеза и спортских организација, у 2011. години тај број је повећан на 96, док је у 2012. години смањен на 92, у 2013. години повећан на 93, у 2014. години смањен на 91, а у 2015. години финансира се 87 савеза. Неопходно је, међутим, имати у виду да је одређени број савеза у 2010. и 2011. години финансиран преко Спортског савеза Србије, као кровне организације која је задужена за развој и унапређење истих (Универзитетски спортски савез Србије, Савез за школски спорт Србије, Спортски савез Косова и Метохије), док су наведене спортске организације у 2012. и 2013. години директно примала средства за редовне програмске активности. У 2015. години 4 савеза (Пливачки савез Србије, Теквондо асоцијација Србије, Боксерски савез Србије и Мачевалачки савез Србије) се финансирају преко Олимпијског комитета Србије, а један савез (Риболовачки савез Србије) преко Спортског савеза Србије.

Укупна средства из буџета Републике Србије која су издвојена за годишње (редовне) програма националних спортских савеза од 2010. до 2015. године (подаци за буџетску 2015. годину односе се на период јануар–август 2015. године) могу се графички приказати на следећи начин:

Следеће Табеле приказују колико је буџетских средстава издвојено за финансирање редовних годишњих програма савеза по одређеним категоријама спортова (од I категорије до V категорије спортова), као и колико средстава је издвојено за Олимпијски комитет Србије, Спортски савез Србије, Параолимпијски комитет Србије и остале спортске организације, као и проценат издвајања за сваку категорију посебно.

КАТЕГОРИЈЕ СПОРТОВА	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I КАТЕГОРИЈА	452.668.016	545.321.596	628.252.347	630.000.000	859.700.000,00	741.300.000,00
II КАТЕГОРИЈА	140.260.040	193.400.000	211.600.000	182.500.000	175.559.157,93	194.200.000,00
III КАТЕГОРИЈА	61.638.185	68.950.000	76.300.000	72.300.000	102.750.000,00	117.700.000,00
IV КАТЕГОРИЈА	29.083.270	40.900.000	41.200.000	43.200.000	52.000.000,00	52.850.000,00
V КАТЕГОРИЈА	12.295.920	18.400.000	20.059.000	32.350.000	36.600.000,00	31.800.000,00
ОКС	63.000.000	284.485.788	341.500.000	280.000.000	340.000.000,00	326.300.000,00
ССС	87.578.559	117.253.100	107.846.043	100.000.000	145.372.730,00	121.200.000,00
ПОКС	11.300.000	16.400.000	18.000.000	25.000.000	45.000.000,00	44.000.000,00
ОСТАЛЕ СПОРТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ	3.567.010	32.630.000	50.650.000	9.500.000	500.000,00	8.709.500,00
УКУПНО	861.391.000	1.317.740.484	1.495.407.390	1.374.850.000	1.757.481.887,93	1.638.059.500,00

Када претходну табелу изразимо процентуално добијају се следећи подаци:

КАТЕГОРИЈЕ СПОРТОВА	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I КАТЕГОРИЈА	52,55%	41,38%	42,01%	45,82%	48,92%	45,25%
II КАТЕГОРИЈА	16,28%	14,68%	14,15%	13,27%	9,99%	11,86%
III КАТЕГОРИЈА	7,16%	5,23%	5,10%	5,26%	5,85%	7,19%
IV КАТЕГОРИЈА	3,38%	3,10%	2,76%	3,14%	2,96%	3,23%
V КАТЕГОРИЈА	1,43%	1,40%	1,34%	2,35%	2,08%	1,94%
ОКС	7,31%	21,59%	22,84%	20,37%	19,35%	19,90%
ССС	10,17%	8,90%	7,21%	7,27%	8,27%	7,40%
ПОКС	1,31%	1,24%	1,20%	1,82%	2,56%	2,69%
ОСТАЛЕ СПОРТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ	0,41%	2,48%	3,39%	0,69%	0,02%	0,53%
УКУПНО	100%	100%	100%	100%	100,00%	100,00%

Како би се реалније приказао однос издвајања буџетских средстава у финансирању редовних програма олимпијских спортова и дисциплина, Олимпијског комитета Србије и Параолимпијског комитета Србије са једне и неолимпијских спортова и Спортског савеза Србије (додата су и издвајања за остале спортске организације) са друге стране, дошли смо до следеће табеле и графикона у којој су приказане издвајање буџетских средстава у динарима и процентима, и у којима можемо видети да укупно издвајање буџетских средстава на олимпијске спортове износи у 2010. години 666.682.166,00 динара или 77,40%, у 2011. години 1.028.607.384,00 динара или 78,06%, у 2012. години 1.176.552.347,00 динара или 78,68%, док је у 2013. години издвојено 1.044.800.000,00 динара или 75,99%. Тенденција процентуалног смањења у групи Олимпијских спортова је настављена и у 2014. години у којој је издвојено 1.310.550.000 динара или 74,57%, а у 2015. години је планирано издвајање у износу од 1.208.400.000,00 динара или 73,77%. Износ средстава је у 2014. години био повећан у односу на 2013. годину за око 265 милиона динара, али је у 2015. години планирано да тај износ буде смањен за око 102 милиона у односу на 2014. годину. У групи неолимпијских спортова је у 2014. години у односу на 2013. годину, износ издвајања био повећан за нешто мање од 117 милиона динара, да би и у 2015. години тај износ био умањен у односу на 2014. годину за око 17 милиона динара. Процентуално, издвајања за групу неолимпијских спортова је у расту од 2012. године закључно са 2014. годином, док је у 2015. години планирано незнатно умањење процентуалног учешћа.

РЕДОВНИ ПРОГРАМИ	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ОЛИМПИЈС КИ СПОРТОВИ , ОКС И ПОКС	666.682. 166	1.028.607. 384	1.176.552. 347	1.044.800.0 00	1.310.550.0 00,00	1.208.400.00 0,00
	77,40%	78,06%	78,68%	75,99%	74,57%	73,77%
НЕОЛИМП ИЈСКИ	194.708. 834	289.133.10 0	318.855.04 3	330.050.00 0	446.931.887 ,93	429.659.500, 00

СПОРТОВИ И ССС	22,60%	21,94%	21,32%	24,01%	25,43%	26,23%
	861.391.	1.317.740.	1.495.407.	1.374.850.0	1.757.481.8	1.638.059.50
УКУПНО	000	484	390	00	87,93	0,00

Од доношења првог Закона о спорту 1996. године до сада је из буџета Републике Србије за финансирање организација у области спорта издвојено у појединим годинама:

1998	1999	2000	2001	2003	2005	2006	2011- 2014	2015
0,974 %	0,871 %	0,715 %	0,296 %	0,197 %	0,086 %	0,427 %	0,39 % *	0,40 % *

проценти означени звездicom су приближне вредности

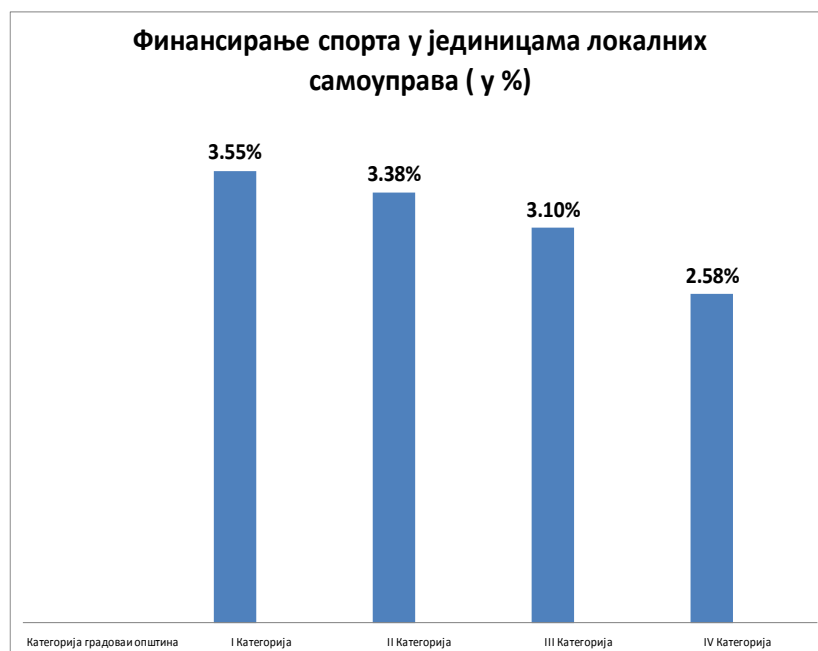
Остали финансијски показатељи издвајања средстава за задовољавање општег интереса у области спорта из буџета Републике Србије детаљно су приказани у образложењу Нацрта закона о спорту.

Према европским стандардима за одобравање средстава из буџета невладиним организацијама, прималац средстава обавезан је да: средства употреби искључиво за одобрене сврхе и са одговарајућом пажњом; приступи реализовању програма сходно утврђеном плану и оконча га у предвиђеном року и под утврђеним условима; даваоца средстава обавести без одлагања о свим околностима које угрожавају или онемогућавају реализовање програма или захтевају измену утврђених циљева програма и уговорених обавеза; даваоца средстава обавести о реализовању програма у утврђеним роковима; даваоцу средстава у уговором утврђеним роковима, а у сваком случају на крају реализације програма, достави оригинал документацију о утрошку средстава, која ће му бити враћена након провере; води све потребне евиденције које омогућавају даваоцу спровођење контроле и да их, заједно са документацијом о утрошку средстава и реализацијом програма, чува до истека 10 година од добијања средстава (реализације програма); омогући даваоцу средстава, односно надлежним лицима увид у целокупну документацију и сва места везана за реализацију одобреног програма, и у поступку контроле пружи му сва потребна обавештења; омогући даваоцу (да му сагласност) увид у податке које воде трећа лица, а у вези су са коришћењем одобрених јавних средстава и реализацијом програма. У важећем Закону о спорту, са пратећим правилницима, су управо и нормиране такве обавезе примаоца буџетских средстава, односно носиоца програма. Међутим, у пракси су проблеме стварале поједине законске одредбе које нису свеобухватно узеле у обзир природу и суштину програма, као и временски оквир у коме се реализују програми и пројекти организација у области спорта. С друге стране, један број корисника буџетских средстава није поштовао своје уговорне обавезе у погледу благовременог извештавања и наменског коришћења средстава, због чега је Министарство омладине и спорта у више случајева тражило повраћај датих средстава у буџет Републике Србије. У 2014. години је укупно 66 организација у области спорта које су користиле средства буџета Републике извршило повраћај добијених средстава у укупном износу од 25.353.640,07 динара. Томе треба додати и 1.251.094 динара на име камата. Досадашње искуство у примени важећег Закона о спорту је показало да је програмско финансирање прави оквир за финансијску подршку организацијама у области спорта, али да цео систем финансирања мора бити прецизније дефинисан како би се опредељена средства буџета Републике Србије користила на рационалан и

ефикасан начин, уз одговорност како за сваки утрошен динар, тако и у односу на постизање планираних резултата и ефеката реализације одобреног програма.

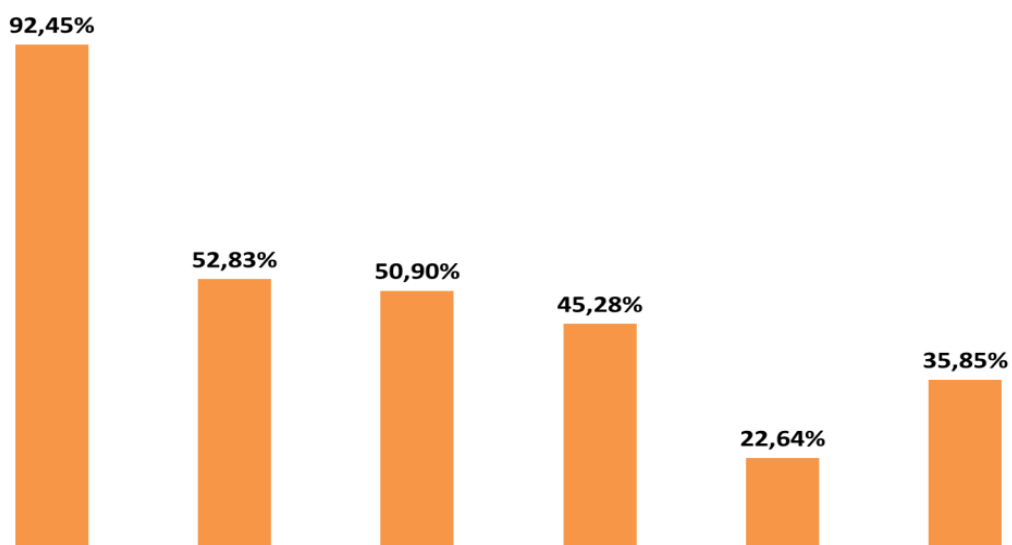
Док је на нивоу Републике Србије систем финансирања највећим делом профункционисао на прописан начин, то се не може рећи за финансирање организација у области спорта из буџета јединица локалне самоуправе. Велики број општина и градова није донео потребна подзаконска акта којима би уредио у складу са Законом о спорту систем финансирања програма у области спорта из буџета. Такође, уочено је да у више случајева и када су таква акта донета она нису у потпуности усаглашена са одредбама Закона о спорту. Веома су чести примери да локалне самоуправе немају никакве процедуре за расподелу буџетских средстава, већ се та средства расподељују унутар малог круга људи без икаквог критеријума.

Према истраживању које је 2013. године спровела Стална конференција градова и општина Републике Србије издвајања за спорт из буџета јединица локалне самоуправе су према категоријама градова, односно општина изгледала:

Истраживање Сталне конференције градова и општина показује и да је финансирање спорта у локалу углавном усмерено ка фудбалу, што се може видети у наредном графикану.

Приоритети у финансирању спортских грана у јединицама локалне самоуправе (у %)

Посебно је забрињавајућа чињеница да је наведено истраживање показало и да је укупан број спортских стипендија који се издваја у јединицама локалне самоуправе 137, што је 2.5 стипендије по општини. При томе, само 12 од 53 анкетираних општина/градова издваја средства за спортске стипендије перспективних спортиста.

Такав начин постављања приоритета у финансирању програма супротан је како Националној категоризацији спортова, тако и Националној стратегији развоја спорта. Заправо веома чест случај је да готово више од 2/3 локалног буџета иде за финансирање „повлашћеног” локалног клуба. На тај начин не само да се занемарују постојеће категоризације и крши Закон о спорту, већ се озбиљно угрожава опстанак организација које раде на унапређењу програма школских активности и организација које се баве развојем рекреативног спорта.

5) Насупрот финансирању спорта из јавних прихода стоји финансирање из „приватних” извора: чланарине, средства од пружања услуга и обављања других делатности; трансфери, накнаде за развој играча, продаја ТВ права, улазнице, спонзори, донатори и сл.. При том се често као главни спонзори појављују јавна предузећа, без транспарентних критеријума за одобравање средстава. Сва та средства су изузетно мала, са становишта потреба организација у области спорта у Републици Србији. Разлози делом потичу од тешког стања у коме се налази домаћа привреда али делом и из неорганизованости самих учесника у систему спорта и неповерења могућих „улагача” у примаоце средстава. У пракси се често истичу и неодговарајући порески подстицаји за приватна улагања у спорт. Посебно је забрињавајуће финансијско стање домаћих клубова у највишим ранговима такмичења, од којих би требало очекивати и да су економски одрживи и најефикаснији у привлачењу и трошењу средстава. Најбољи пример за то је стање професионалних фудбалских клубова Супер лиге и Прве лиге Фудбалског савеза Србије (30 клубова). Према документу „Ревитализација српског фудбала” који је, уз ангажовање ревизора, припремио Фудбалски савез Србије у априлу месецу 2014. године, финансијско пословање српских професионалних клубова карактерише: 1) просечан приход по клубу Супер лиге (подаци УЕФА за 2009) износи свега 1,3 мил. евра; 2) чак 8 клубова сврстани су у микро категорију (годишњи приход мањи од 350.000 евра) од укупно 9 таквих клубова у Европи; 3) просечан годишњи приход клубова који су учествовали у такмичењима УЕФА 2011. године износи 3 милиона евра, за разлику од нпр. Хрватске са 7. мил. евра, Румуније 8 мил. евра, Чешке 9 мил. евра и Пољске 10 мил. евра; 4) попуњеност стадиона је веома ниска и износи 19%, или тек половину просека у Европи (38%); 5) учешће трансфера у годишњем приходу клубова који су учествовали у такмичењима УЕФА 2011. године износи 60%, за разлику од нпр. Хрватске а 32%, Чешке 18%, Мађарске 14%, Пољске 2%; 6) просечно учешће трансфера у приходу клубова Супер и Прве лиге у 2013. години износио је 44%; 7) просечно учешће градова у приходима клубова Супер лиге и Прве лиге у 2013. години износио је 19%; 8) Просечан буџет клубова Супер лиге и Прве лиге у 2013. години износио је

2,3 милиона евра; 9) Просечна имовина клубова Супер лиге и Прве лиге у 2013. години износила је минус 1,6 милиона евра. Стање ствари постаје потпуно алармантно када се има у виду финансијско стање наша највећа два фудбалска клуба ФК Црвена Звезда и ФК Партизан, који би по природи ствари требали да најбоље финансијски стоје. Према извештају Надзорног одбора ФК Црвена Звезда са Скупштине одржане крајем 2014. године овај клуб је на годишњем нивоу последњих година генерисао следеће губитке: до 2009 – 28 милиона евра; 2010 – 8 милиона евра; 2011 – 8 милиона евра; 2012 – 11 милиона евра; 2013 – 2,32 милиона евра. Укупни дуг је на крају 2014. године износио 52 милиона евра, а укупна потраживања према другим лицима око 3 милиона евра. Банкама се дугује 18 милиона евра, зајмодавцима 7 милион евра, другим клубовима 4 милиона евра, играчима 4 милиона евра, менаџерима 5 милиона евра, држави за порез 3,65 милиона евра и за зараде запослених 960.000 евра. На Скупштини је истакнуто да клубу минимално треба 10 милиона свежег капитала да би опстао. Нешто „боље” је стање ФК Партизан, који је према извештају ревизора на крају 2014. године дуговао близу 15 милиона евра. Структура клупског дуга је следећа: на основу пореза дугује се 4.685.000 евра (31,5 одсто дуга), обавезе према запосленима 3.314.000 (22,3 одсто), финансијске обавезе 1.030.000 (6,9 одсто), обавезе према клубовима и казне УЕФА 575.000 (3,09 одсто), према агенцијама и агентима 2.534.000 (17 одсто), повезаним лицима 1.180.000 (8 одсто) и осталима 1.535.000 (10,3 одсто). Када се свему овоме дода и податак да су скоро све непокретности тих клубова под хипотеком, добија се комплетна слика катастрофалног стања наша два највећа спортска клуба.

Према ставу који је изнео Фудбалски савез Србије током припрема за доношење овог Закона, хитне мере које би требало предузети да би се такво стање отклонило и ревитализовао српски фудбал су: 1) редефинисање правног статуса и својинских односа у клубовима (оптимални модел приватизације); 2) регулисање институционалних питања пословања клубова; 3) санација акутних финансијских проблема; 4) повећање транспарентности финансија и укупног пословања. Редифинисање правног статуса и својинских односа у клубовима би требало да отклони следеће проблеме: готово сви клубови у Србији регистровани су као удружења грађана; управљање клубовима се одвија без адекватног механизма контроле и одговорности руководиоца; највећи део имовине (стадиони) није у власништву клубова; неки клубови немају ни право коришћења стадионом.

6) Претходно наведено финансијско стање домаћих организација у области спорта отвара и питање адекватности постојећих доминантних организационих облика и потребе претварања спортских удружења у привредна друштва, нарочито у професионалном спорту и у области пружања појединих услуга у спорту (школе фудбала, школе тениса и сл.). У „Иницијативи за системске промене у функционисању фудбалског спорта у Србији – измене и допуне Закона о спорту” које је Министарству омладине и спорта упутио Фудбалски савез Србије 23. јула 2013. године на то је посебно указано: „Кроз одговарајуће измене и допуне Закона о спорту, потребно је извршити својинску трансформацију фудбалских клубова, што подразумева увести могућност слободног избора промене правне форме фудбалских клубова који тренутно постоје као спортска удружења и могућност трансформације таквих клубова, не само у спортска привредна друштва у форми отворених акционарских друштава, већ и трансформисање у све друге облике привредних друштава предвиђених позитивним прописима Републике

Србије”. Иначе, када је у питању професионални спорт, у Европи су доминантна три модела организације клубова, са модалитетима: 1) клуб сам бира организациони облик који му одговара (удружење или привредно друштво); 2) клуб мора бити организован као друштво капитала; 3) клуб сам бира да ли ће се у потпуности организовати као друштво капитала или ће бити у статусу удружења, али има и могућност да своју прву екипу (или све екипе) која се такмичи у одређеној лиги организује као друштво капитала у свом власништву (или сувласништву). Закон утврђује комбинацију сва три модела: оснивачи спортске организације самостално бирају организациони оквир – удружење или привредно друштво; спортско удружење може да оснује спортско привредно друштво од свог „спортског погона”; у професионалној спортској лиги утврђеној од стране надлежног националног гранског спортског савеза могу да се такмиче само спортска привредна друштва. Законом није могла тренутно да се уреди промена правне форме спортског удружења у спортско привредно друштво све до доношења посебног закона о приватизацији у спорту, јер би таква могућност у ситуацији недефинисаних својинских односа у спорту отворили пут за „дивљу приватизацију”.

7) Једна од битних карактеристика Закона је да су из њега изостављене одредбе о приватизацији друштвеног и државног капитала садржане у важећем Закону о спорту и да је прописано да ће се то питање уредити посебним законом. О приватизација друштвеног и државног капитала у организацијама у области спорта и о адекватности прописаних организационих облика тих организација интензивно се говори и расправља од доношења Закона о спорту 1996. године. Ове теме су понекада у жижи српске спорске, правничке и политичке јавности, са изразито поларизованим гледиштима. Постоје, међутим, и периоди када се од тих проблема просто „бежи”. Јавну расправу приликом доношења важећег Закона о спорту из 2011. године обележила су супротстављена гледишта о проблему приватизације спортских организација, с обзиром да је тај закон регулисао, између осталог, и приватизацију у области спорта. Али како је Закон о спорту донет, тако је замрло свако интересовање за питања приватизације у спорту. У пракси се ништа није дешавало. Тему је поново отворила катастрофална економска ситуација многих спортских клубова у Србији. Но, на прво помињање потребе да се то питање коначно разреши, у циљу оздрављења нашег спорта, уследила су бројна реаговања од „заинтересованих” из света спорта, чији је циљ био да „проблематизују” модел приватизације који би се применио. Најилустративнији је став који је изнет Министарству омладине и спорта од стране Заједнице фудбалских клубова Супер лиге током рада на овом Закону: *„Овде треба обратити пажњу на проблематику спортских удружења, јер је то форма по којој су регистровани скоро сви клубови у Србији. Када је реч о приватизацији спортских удружења, сам Закон о спорту само површно регулише питање власничких односа у спортским организацијама, јер регулисање овог суштински важног питања заправо своди на: 1) обавезу евидентирања тј. активности које се по мишљењу законодавца највероватније сматрају неком врстом пред-приватизационих активности, и 2) питање приватизације државног/друштвеног капитала у спортским организацијама (чл. 173. Закона о спорту). Овде долазимо до озбиљног правног проблема. Наиме, по мишљењу многих правника, спортска удружења није могуће приватизовати будући да би таква приватизација била неуставна и незаконита. Највећи број фудбалских*

клубова организован је у форми спортских удружења и због тога они не могу бити предмет приватизације, јер би се било каква приватизација удружења могла посматрати као супротна Уставу Републике Србије (тј. члановима 55. и 58. који установљавају слободу организовања и право на имовину), супротна Закону о удружењима (тј. одредбама из чланова 2, 19, 21, 22. и др. који прецизирају сам појам удружења, те и чињеницу да власничка права над удружењем врше чланови под једнаким условима, да свако може бити члан и да добит не може бити дељена члановима и сл.), и супротна Закону о спорту (тј. члану 48. који каже да се чланство спортском удружењу не може преносити нити наследити). Конкретно, да би се приватизација извршила потребно је да у правном лицу постоји државни/друштвени капитал, што са спортским и било којим другим удружењима није случај, тј. капитал удружења није расподељен међу члановима тако да се зна ко од чланова има колико учешћа у капиталу, јер чланство у удружењу и не даје право на учешће у капиталу удружења у неком одређеном проценту. Додатно, чак и да се занемари претходно речено тј. чак и да је могуће утврдити учешће у капиталу удружења, сам власнички удео државе у спортском удружењу није нигде утврђен, а питање је да ли је такво утврђивање уопште и могуће (због доказивања улагања које је извршила држава и улагања које је извршило само удружење, проблем са валоризацијом улагања и сл.). На крају, чак и да се занемари и претходни проблем тј. када би се могао утврдити власнички удео државе у капиталу удружења, правни значај таквог утврђивања би био веома мали имајући у виду да Закон о удружењима и закон о спорту, не дозвољавају члановима који су извршили било какво улагање у удружење, да својим чланством располажу уз накнаду нити дозвољава трећим лицима да тако стекну чланство у удружењу. Дакле шта је закључак са извршеним улагањима од стране државе или било ког трећег лица? По самом закону, након улагања предметни улог постаје имовина удружења коју чланови не могу користити за своје потребе, по основу које улагања чланови не стичу хартије од вредности али ни уделе нити било која права која су у промету (понављамо да чланарина у удружењу није у промету), а члан који то више не жели бити – може слободно да тражи иступање из удружења. Да ли би решење представљало промена правне форме у складу са којом би удружење постало спортско привредно друштво? На ово питање сам Закон о спорту даје негативан одговор јер не дозвољава промену правне форме до окончања приватизације (члан 181. Закона о спорту)... Шта би био излаз из постојећег стања у којем се нашао професионални спорт у Републици Србији? Што хитнија промена Закона о спорту која би значила усвајање новог закона који би потенцијалним инвеститорима признао право на профит, који би омогућио постојећим инвеститорима да располажу власничким уделима у капиталу спортских организација и тиме омогућио нова улагања у спорт од стране нових инвеститора (што тренутно са удружењима и није могуће) и сл. Шта је потребно променити? Пре свега је потребно наћи правни начин како да се изврши промена правне форме удружења, у друштво са ограниченом одговорношћу или акционарско друштво, те и да се таква могућност експлицитно дозволи законом. Другим речима потребно је наћи адекватну замену за одредбу из члана 181. Закона о спорту која не дозвољава промену правне форме удружења све до окончања приватизације. Наравно, промену правне форме, клубовима треба оставити као законску могућност а не обавезу.

Додатно, потребно је укинути ограничења која онемогућавају или обесмишљавају приватизацију, пре свега она из члана 189. става 3. Закона о спорту. На крају, потребно је променити и све друге одредбе закона које одвраћају инвеститоре да изврше улагања. Наравно, предуслов за све претходно наведено је да држава без одлагања определи своја улагања, одреди њихову вредност, и нађе начин да дође до продаје удела које сматра да поседује по том основу и омогући клубовима у Републици Србији да привуку приватне инвеститоре и тиме опстану”.

Проблем, међутим, није тако једноставан, и његово решавање мора бити уређено посебним законом. Овде посебно треба водити рачуна о „историји” настанка друштвене својине у спортским организацијама. Велики број спортских организација у Републици Србији има вишедеценијско трајање. Ако се погледају, на пример, неки фудбалски клубови видеће се да је ФК Војводина основан 1914, ФК Железник – 1930, ФК Обилић – 1924, ФК Земун – 1946, ФК Партизан – 1946, ОФК Београд – 1945, ФК Црвена Звезда – 1945, ФК Борац Чачак – 1926, ФК Раднички – 1920. Или, Спортско друштво Партизан је основано 1945, а Кошаркашки клуб Партизан 1953. Године. Све до 1972. године када је донет први Закон о физичког култури Србије, правни положај тих спортских организација регулисан је био законима о удружењима грађана. Суштинске промене за спортска удружења настају доношењем *Закона о физичкој култури* Републике Србије 1980. године. Сходно чл. 3. до 6. и 14. тог закона, радни људи и грађани у области физичке културе (спорта) више нису могли оснивати удружења грађана, већ су се могли удруживати искључиво у друштвене организације за физичку културу. Уписом у надлежни регистар, друштвена организација за физичку културу стицала је својство друштвеног правног лица (члан 19. став 2). Према члану 25. тог закона, друштвена организација за физичку културу је могла стицати средства, односно одређена права и тим средствима, *као друштвеним*, користити се за остваривање својих циљева, под условима утврђеним законом и статутом. Све постојеће организације за физичку културу (дотадашња удружења и савези) биле су дужне да у року од две године од дана ступања на снагу закона ускладе своје статуте и друга општа акта са Законом о физичкој култури и да поднесу пријаву за упис промена у регистар (члан 77). Правно гледано, такво решење је суштински представљало законско претварање приватне у друштвену својину. Последњи Закон о физичкој култури, пре Закона о спорту из 1996. године, донет је 1990. године. Чланом 8. тог закона задржано је решење да се у области физичке културе могу оснивати само друштвене организације, а чланом 12. је упућено на примену Закона о друштвеним организацијама и удружењима грађана у питањима која нису регулисана Законом о физичкој култури. Први *Закон о спорту Републике Србије* донет је крајем 1996. године. Полазећи од тога да је Устав Републике Србије укинуо друштвене организације, тај Закон о спорту је прописао да се спортске организације могу оснивати као удружења грађана, као предузеће или установе, у зависности од потреба и интереса оснивача. Прелазним одредбама тог закона, било је прописано да се постојеће друштвене организације физичке културе могу до краја 1997. године трансформисати, по сопственом избору, у *удружења грађана са друштвеним капиталом или у друштвена предузећа*. На прсте се могу избројати оне организације које су се трансформисале у друштвено предузеће, тако да су скоро све спортске организације које су постојале почетком 1997. године прешле у статус удружења грађана. Управо из те околности бројне спортске организације као удружења данас тврде да је сва имовина са којом данас располажу њихова имовина. Са становишта правног поретка такво становиште је проблематично и захтева целовит законодавни одговор у виду посебног закона, у коме би се разрешиле све дилеме шта је друштвени и државни капитал, односно имовина у спортским удружењима и савезима, а шта приватна својина и који би

модел приватизације био за наш спорт најоптималнији. За дефинисање одговарајућег модела приватизације у спорту потребан је активни удео заинтересованих спортских удружења и савеза, имајући у виду, између осталог, и Уставом гарантовану слободу удруживања.

Одредбе важећег Закона о спорту су се у пракси показале као неприменљиве. Цео поступак приватизације је замишљен да се спроведе у две фазе. Прва се састоји из евидентирања података (пре свега о имовини) „спортских организација, спортских савеза, спортских друштва и спортских центара” (субјекти евидентирања), уписаних у одговарајући регистар на територији Републике Србије на дан 12. априла 2011. године, путем подношења евиденционе пријаве до 12. априла 2012. године (чл. 189 – 172. Закона о спорту). Санкција за неподношење евиденционе пријаве, са пратећом документацијом, јесте брисање из одговарајућег регистра, осим ако субјект евидентирања није био у могућности да поднесе евиденциону пријаву (немогућност благовременог прибављања прописане документације). Суштински значај ове фазе требао је да буде да субјект евидентирања достави документацију (потпуни листе непокретности или власнички лист, правноснажна одлука надлежног органа, исправа о правном послу сачињена у складу са законом, споразум о накнади за експроприсану непокретност и др.) из које би произлазило, односно било доказано право својине или право коришћења на спортским објектима и другим непокретностима. У случају да субјект евидентирања не докаже да је власник спортског објекта, сматраће се да је тај спортски објекат у државној својини. Податке о субјекту евидентирања и о спортским објектима које користи евидентира Министарство омладине и спорта. У пракси је ову фазу припреме за приватизацију пратило много проблема. До прописаног рока, мање од 50% организација у области спорта је поднело Министарству омладине и спорта евиденциону пријаву. Када су у питању они који су поднели пријаву, већином није достављена потпуна прописана документације. Уместо да покрене поступак гашења оних организација које нису поднеле евиденцину пријаву, Министарство омладине и спорта их је 2013. године позвало да накнадно доставе те пријаве. Већина се том позиву одазвала. Разлог зашто је тако поступљено је једноставан, а имајући у виду да је било у питању преко 50% организација у области спорта што би значило гашење спорта у Републици Србији. Неки од највећих клубова, спортских друштава и савеза нису поднели евиденциону пријаву, па би њихово гашење угрозило регуларност бројних такмичења. Сам поступак приватизације спортских организација (субјекти приватизације) требао је, у другој фази, да се спроведе применом прописа којима се уређује приватизација, осим ако самим Законом о спорту није друкчије уређено (чл. 173 – 181. Закона о спорту). Поступак приватизације могао је да се покрене иницијативом надлежног органа спортске организације или иницијативом министарства надлежног за послове приватизације уз сагласност Владе. Ако субјект приватизације, поред капитала у друштвеној својини, има и део капитала у државној својини, истовремено са продајом друштвеног капитала, могао би се продавати и државни капитал, уз сагласност Владе. После извршене продаје капитала и евидентирања акција у Акционарском фонду, спортска организација субјект приватизације донела би одлуку о промени правне форме у отворено акционарско друштво. То не важи уколико је спортска организације организована као удружења у којем је укупни друштвени, односно државни капитал мањински. У сваком случају, до окончања поступка приватизације у складу са Законом о спорту забрањена је промена правне форме субјекта приватизације и промена власничке структуре капитала субјекта приватизације путем конверзије потраживања у трајни улог.

Од доношења важећег Закона о спорту, ниједан поступак приватизације по наведеном моделу није покренут. Два су основна разлога: недостаци у законским решењима и неприхватање прописаног модела од стране постојећих спортских организација. Режим приватизације из важећег Закона о спорту се показао као

недоречен, нејасан и неконзистентан, а у појединим деловима је супротан природи спортског организовања. То важи како за поступак евидентирања имовине организација у области спорта тако и сам поступак приватизације. На пример, према члану 173. важећег Закона о спорту на поступак приватизације се примењују прописи којима се уређује приватизације у свим питањима која нису посебно регулисана у Закону о спорту. Са становишта бесплатне поделе капитала то је значило да би бесплатне акције добили бивши запослени у спортским организацијама. Ту, међутим, управо лежи неразумевање суштине спортског организовања. Највећи број (преко 95%) свих организација у области спорта је у статусу удружења грађана. У тим организацијама запослени су били скоро искључиво секретарице, економисти, рачуновође, помоћни радници, док су спортисти, тренери, чланови управа имали само статус члана или највише неки уговорни однос са својим удружењем. Све до скоро ни професионални спортисти нису могли да заснују радни однос са својим клубом. Предвиђено решење значило би да ће се бесплатне акције делити онима који имају допринос у развоју одређеног клуба али неупоредиво мањи него спортске легенде клуба које су створиле имиџ и вредност неког клуба. Или, према члану 173. Важећег Закона о спорту субјект приватизације је искључиво „спортска организација”. Поставља се питање шта је са свим другим субјектима евидентирања (спортским друштвима и савезима) из члана 169. став 1. важећег закона у којима евентуално постоји друштвени, односно државни капитал. Коначно, чланом 178. важећег Закона о спорту је остављено нерешеним питање шта то добија купац капитала у спортској организацији као удружењу у којој је укупни друштвени, односно државни капитал мањински. Ако је смисао члана 178. важећег Закона о спорту да се приватизација спроводи само у оним спортским организацијама у којима је друштвени и државни капитал већински, онда је јасно да важећи Закон о спорту не регулише у потпуности приватизацију друштвеног капитала у спорту и да оставља нерегулисаним стање у највећем броју спортских организација. Ако је смисао члана 178. важећег Закона о спорту у томе да ће се продати друштвени капитал у свим спортским организацијама, али ће се у акционарско друштво претворити само оне спортске организације у којима је друштвени, односно државни капитал већински, док остале спортске организације остају у постојећем правном статусу као удружења, онда остаје нејасно шта то добија купац капитала (какве акције које се евидентирају у Акционарском фонду) када удружење нема свог власника, већ само чланове, нити се удружењем управља према власничкој структури.

8) Важећи Законом о спорту је прописана забрана сваке дискриминације спортиста и спортских стручњака. У пракси је, међутим, приметно изражено ограничавање права спортиста да прелазе из једне у другу спортску организацију чак и када немају закључен уговор са матичном спортском организацијом, условљавањима везаним за плаћање различитих накнада за развој, тренирање и слично. Допуштање такве праксе значило би и допуштање кршења Уставом зајамченог права на рад и слободан избор рада, пошто би „слободни” спортиста професионалац који жели да заснује радни однос са другом спортском организацијом морао претходно да нађе спортску организацију која је спремна да за њега плати „накнаду за трансфер”.

9) У пракси је приметна појава „тајних уговора” између спортисте и спортске организације, односно масовно се избегава регистровање свих уговора између спортисте и спортске организације код надлежног националног гранског спортског савеза.

10) Правни положај професионалних спортиста се већином не остварује онако како је прописано важећим Законом о спорту. Иако је још Законом о спорту из 1996. године било приписано да професионални спортиста треба да буде у

радном односу са клубом, и такво решење задржано и у Закону о спорту из 2011. године, у пракси се то избегава на све могуће начине. Уместо уговора о раду закључују се разни уговори о професионалном игрању, уговори о професионалном статусу, уговори о професионалном ангажовању и сл.. И када се таквим уговором предвиди да ће се додатно закључити и уговор о раду са спортистом, тек тада се отворе бројни други проблеми. Околност да наведени и слични уговори нису, по правилу, ни по садржини ни по форми уговори о раду у смислу Закона о раду, а да би професионални спортиста требао да има радни однос са клубом, отвара бројна питања и проблеме: каква је правна природа уговора о професионалном ангажовању, какав је однос уговора о професионалном ангажовању и уговора о раду који би спортиста накнадно закључио, како на статус спортисте утиче чињеница да у исто време има два уговора са клубом (када постаје слободан играч и сл.), шта ако спортиста не закључи уговор о раду након закључења уговора о професионалном ангажовању, да ли уговором о професионалном ангажовању спортиста пружа услуге спортском клубу, да ли се и уговор о професионалном ангажовању и уговор о раду обавезно региструју у савезу, какав је однос анекса уговора о професионалном ангажовању и анекса уговора о раду и др. Та питања не би смела да се постављају у савременом професионалном спорту и нашим професионалним спортистима мора бити обезбеђен исти статус и иста права која имају у земљама са уређеним професионалним спортом у Европи.

11) Накнада од трансфера спортиста је један од најважнијих извора прихода домаћих спортских организација. Међутим, приметне су бројне злоупотребе и неправилности у процесу уговарања и реализације трансфера, због којих су наши клубови знатним делом и у постојећим финансијским проблемима.

12) Један од највећих проблема домаћег спорта је неконтролисани одлив младих спортиста у иностранство или из „малих” средина у велике градове, уз невођење рачуна о укупном развоју малолетних лица и поштовања начела најбољег интереса детета.

13) Важећим Законом о спорту нису прецизно регулисани услови које требају да испуне страни спортски стручњаци који раде у домаћем спорту.

14) Постојећи систем стручног оспособљавања није дао у потпуности очекиване резултате. То представља озбиљан проблем за домаћи спорт, посебно имајући у виду да и даље немамо довољно школованог стручног кадра. Проблем је додатно усложњен неодговарајућом законском одредбом према којој спортским стручњацима треба дозвола за рад надлежног националног спортског савеза само када раде у спортским организацијама у оквиру савеза. Да је промена система стручног оспособљавања потребна проистиче и из података који су прикупљени током припрема овог закона о томе колико има акредитованих студијских програма у области спорта на високошколским установама у Републици Србији и колико је лица стручно оспособљено кроз програме стручног оспособљавања од почетка примене важећег Закона о спорту. Подаци су делимични јер неколико организација није Министарству омладине и спорта доставило податке о томе, у складу са важећим Законом о спорту.

Према подацима са сајта Комисије за акредитацију и контролу квалитета у Републици Србији је акредитовано 16 студијских програма за укупно 2260 студената. Акредитовани су следећи програми:

1) ОАС - основне академске студије / *Физичко васпитање и спорт; Менаџмент у спорту* /;

- 2) ОСС - основне струковне студије / *Тренер; Менаџмент у спорту; Рекреација; Студије на даљину /;*
- 3) САС - специјалистичке академске студије;
- 4) ССС - специјалистичке струковне студије /*Спорт на српском и енглеском језику/;*
- 5) ИАС - интегрисане академске студије;
- 6) ДАС - дипломске академске студије;
- 7) МАС - мастер академске студије / *Физичко васпитање и спорт; Физичко васпитање и спорт-Студије на даљину; Менаџмент у спорту; Менаџмент у спорту и рекреацији; Менаџмент тренажне технологије/;*
- 8) ДС - докторске студије : *Експерименталне методе хумане локомоције; Физичко васпитање и спорт; Менаџмент у спорту;*
- 9) ЗСП - заједнички студијски програм;
- 10) ДЛС - студијски програм на даљину /*Физичко васпитање и спорт-Студије на даљину /.*

Студијски акредитовани програми – Државни факултети (без докторских студија)
--

Назив едукативне установе	ОАС	ОСС	МАС	Број студената (укупно са ДС)
ФСФВ Београд	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ /160/	РЕКРЕАЦИЈА , СПОРТ /30+90/	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ /80/	374
ФСФВ Нови Сад	ПРОФЕСОР ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА И СПОРТА (180 ЕСПБ) /100/ ДИПЛОМИРАНИ ПРОФЕСОР ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА И СПОРТА (240 ЕСПБ) /250/	Акт упозорења ТРЕНЕР /25/ СПОРТСКИ МЕНАџЕР / 25/	Акт упозорења МАСТЕР ИЗ ОБЛАСТИ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА /100/	350 Напомена – истекла акредитација за све програме који су под Актом упозорења
ФСФВ Ниш	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ /195/	СПОРТ СПОРТ НА СРПСКОМ И ЕНГЛЕСКОМ ЈЕЗИКУ /30/ СПОРТ - СТУДИЈЕ НА ДАЉИНУ /30/ Спец. струковне студије - СПОРТ НА СРПСКОМ И ЕНГЛЕСКОМ /25/	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ /150/ ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ - СТУДИЈЕ НА ДАЉИНУ /48/	488
ФСФВ Приштина	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ /120/	/	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ /50/	175
Нови Пазар – департман – Спорт	СПОРТ И ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ /30/			30
Укупно				1417

Студијски акредитовани програми – Приватне високошколске установе (без докторских студија)

Назив едукативне установе	ОАС	ОСС	МАС	Број студената Заједно са ДС
Универзитет „Унион - Никола Тесла” – Факултет за спорт	МЕНАЏМЕНТ У СПОРТУ/90/ ТРЕНЕР У СПОРТУ /90/ СПОРТСКО НОВИНАРСТВО /40/		МЕНАЏМЕНТ У СПОРТУ /25/ МЕНАЏМЕНТ У ТУРИЗМУ И РЕКРЕАЦИЈИ /25/	270
Факултет за менаџмент у спорту – Алфа БК	МЕНАЏМЕНТ У СПОРТУ /90/		МЕНАЏМЕНТ ТРЕНАЖНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ /25/ МЕНАЏМЕНТ У СПОРТУ /25/	140
Висока школа за кошарку „Борислав Станковић”		СТРУКОВНЕ СТУДИЈЕ ЗА КОШАРКУ /80/		80
Висока школа струковних студија - Академија фудбала Београд		ТРЕНЕР /60/ СТРУКОВНИ МЕНАЏЕР /60/		120
Висока спортска и здравствена школа струковних студија		СПОРТСКИ ТРЕНЕР /110/ СПОРТСКИ МЕНАЏМЕНТ /33/		143
Спортска академија		СПОРТСКИ ТРЕНЕР /90/		90
Укупно				843

По завршетку студија на високошколским установама у Републици Србији могу се стећи следећа звања:

- Професор спорта и физичког васпитања;
- Дипломирани менаџер у спорту;
- Дипломирани Тренер;
- Менаџер у спорту;
- Мастер – професор спорта и физичког васпитања;
- Дипломирани Мастер менаџер у спорту;

- Доктор Наука у области спорта и физичког васпитања.

На основу изнетог прегледа може се закључити да се на високошколским установама у Републици Србији тренутно врши образовање спортских стручњака само за два спортска занимања, од 14, из Правилника о номенклатури спортских занимања и звања: тренер у спорту и спортски менаџер. Када су у питању тренери у спорту, недостаје податак, јер јавно није објављен, за које спортове (спортске гране) су акредитовани студијски програми. Према информацијама добијеним од националних спортских савеза, за значајан број спортова из Правилника о гранама спорта у Републици Србији не постоје студијски програми ни за тренере.

Када је у питању стручно оспособљавање, према подацима Министарства омладине и спорта, од почетка примене важећег Закона о спорту, програми стручног оспособљавања су реализовани на следећим високошколским установама и националним спортским савезима:

- ФСФВ у Нишу;
- ФСФВ у Београду;
- Факултету спорта Унион „Никола Тесла“;
- Академији фудбала;
- Спортској академији;
- Покрајинском Заводу за спорт и медицину спорта;
- ТИМС Нови Сад;
- ФСФВ у Новом Саду;
- Високој спортској и здравственој школи;
- Јога савезу Србије (од 30.4.2013);
- Савез Србије за бодибилдинг, фитнес и боди фитнес (од

28.4.2015.).

Реализовани су програми стручног оспособљавања за следећа спортска звања из Номенклатуре спортских занимања и звања: Спортски оперативни тренер (III ниво- 240 часова), Спортски учитељ (II ниво - 120 часова) и Спортски инструктор (III ниво - 240 часова).

Укупан број стручно оспособљених лица од 2012. до почетка 2015. по појединим организаторима стручног оспособљавања је:

- Факултет спорта и физичког васпитања у Нишу – 117;
- Факултет спорта и физичког васпитања у Београду – 329;
- Факултет за спорт Универзитета „Никола Тесла” – 78;
- Академија фудбала – 39;
- Јога савез Србије – 37.

Стручно оспособљавање спортских оперативних тренера у претходно наведених пет организација вршено је за следеће спортове (Аеробик, Аикидо, Атлетика, Биатлон, Бокс, Боћање, Боди билдинг, Ватерполо, Веслање, Го, Спортска гимнастика Дизање тегова, Једрење, Јога, Кјокушинкаи, Кошарка, Карате, Кунг фу, Кик бокс, Коњички спорт, Мачевање, Одбојка, Оријентиринг, Пливање, Перс, и групни фитнес, Поверлифтинг, Рагби 13, Ритмичка гимнастика, Рукомет, Роњење, Рвање, Скијање, Стрељаштво, Спортски плес, Стони тенис, Спортско пењање, Синхроно пливање, Савате, Теквондо, Тенис, Фудбал, Џудо, Шах). Оно што је, међутим, значајно поменути, број полазника у највећем броју наведених спортова је изузетно мали (од 1 до 10) у свим

уписним роковима. Изузетак су у неколико кошарка, рукомет, одбојка, рвање, фитнес, ватерполо, рагби 13 и јога. Куриозитет је да је Академија фудбала организовала стручно оспособљавање за карате (38 полазника) и стони тенис (1 полазник).

Да је спорту Републике Србије потребан квалитативно другачији приступ унапређењу стручног рада у спорту произлази и из пројекта „Ко чини ваш тим”, који је реализовала Антидопинг агенција Републике Србије у сарадњи са Министарством омладине и спорта. У оквиру пројекта анкетирано је путем упитника 348 врхунских спортиста (232 мушког пола и 116 женског пола), стипендиста Министарства омладине и спорта, из 46 националних спортских савеза. Реч је дакле о најбољим спортистима Републике Србије. Упитник су попунили 323 спортиста, а упитник је посебно анализирао особе које прате спортисте (спортски персонал или „sport entourage”: тренери, кондициони тренери, лекари и физиотерапеути). На питање коју школу су завршили њихови тренери, наши врхунски спортисти су навели: 1) ништа није уписано, немам тренера – 28,2%; 2) ДИФ у Београду – 23,5%; 3) не знам – 9,6%; 4) виша тренерска – 5,9%; 5) Факултет за спорт – 3,7%; 6) Висока спортска и здравствена школа – 3,7%; 7) Виша пословна школа – 3,1%; 8) Економски факултет – 2,8%; 9) ФОН – 2,8%; 10) ДИФ у Новом Саду – 2,5%; 11) ТИМС – 2,2%; 12) Војна академија – 2,2%; 13) Спортска академија – 1,5%; 14) Грађевински факултет – 1,5%; 15) Пољопривредна школа – 1,2%; 16) Виша медицинска школа у Земуну – 0,9%; 17) Виша електротехничка – 0,6%; 18) Техничка школа – 0,3%; 19) Гимназија – 0,3%; 20) Страни универзитет – 0,3%; 21) Факултет за менаџмент у спорту – 0,3%; 22) заслужни спортиста – 0,3%; 23) оперативни тренер – 0,3%; 24) Академија фудбала – 0,3%; 25) Факултет за спорт и физичко васпитање у Приштини – 0,3%; 26) Факултет шумарства – 0,3%; 27) Рударско геолошки факултет – 0,3%; 28) Дефектолошки факултет – 0,3%; 29) Машински факултет – 0,3%; 30) Филозофски факултет – 0,3%; 31) Природно математички факултет – 0,3%. Неки факултет има 53,49% тренера, вишу школу 21,39% тренера, средњу школу 18,93% тренера и основну школу 0,82% тренера. Највећи број тренера су бивши спортисти – 88,9%. Из посматране групе врхунских спортиста, само 7 спортиста није имало тренера, док су остали имали од једног до 14 тренера током каријере, у просеку 3,65 тренера.

Иначе, према важећем Закону о спорту и Упутству за регулисање рада персонала спортисте (менаџери, агенти, тренери, кондициони тренери, медицинско особље) које је усвојено од стране Извршног одбора Међународног олимпијског комитета у Дурбану 4. јула 2011. године, чланови персонала спортисте требају да буду адекватно квалификовани да би радили у својој области, кроз лиценце, сертификате или дипломе, поготову када су предложене од стране међународне федерације или националног спортског савеза.

15) Имајући у виду потребу заштите конкуренције у спорту, као и спречавање свих облика сукоба интереса који воде ка корупцији, значајан недостатак важећег Закона о спорту је одсуство одредби о томе ко може, односно ко не може да буде како власник спортске организације, тако и члан органа спортске организације.

16) У пракси је приметна злоупотреба аутономије спортских удружења у регулисању унутрашњих односа да се члановима намећу бројна ограничења и обавезе, уз ускраћивање суштинских чланских права. Таква ситуације је једним делом и узрочник стања у коме се налазе бројне спортске организације, јер лоша унутрашња организација и нерегулисани члански односи доприносе и неодговорном односу према имовини спортских организација.

17) Иако је важећи Закон о спорту исправно подстакао и омогућио арбитражно решавање спорова у спорту, у складу са упоредно–правним искуствима, у пракси су приметне значајне неправилности у конституисању и раду сталних арбитражних судова (високе таксе, мали број арбитра, проблематична независност арбитраже и др.), које дестимулишу учеснике у систему спорта да се обраћају тим арбитражама.

18) За разлику од Закона о удружењима грађана, важећи Закон о спорту не допушта спортским удружењима да се непосредно баве привредном и другом делатношћу како би прабавили неопходна средства за обављање спортских активности и делатности. У пракси се то показао као озбиљан проблем, јер спортска удружења располажу значајном имовином која им омогућава такво обављање делатности, коју су и обављали пре доношења важећег Закона о спорту.

19) Правни положај спортских привредних друштава, односно спортских организација које су регистроване као привредна друштва регулисан је у важећем Закону о спорту веома штуро, без уважавања специфичности спортских привредних друштава у односу на друга привредна друштва, пре свега у погледу власништва над уделитема и акцијама. Преобликовање спорта у самосталну привредну сферу морало је наћи свој израз и у организационим облицима у којима се појављују спортске организације. Ако је у аматерском спорту и даље пожељно да спортске организације буду организоване као удружења (грађана), професионални спорт је већ дуже време претежно упућен на различите облике привредних друштава као адекватан организациони оквир. У том погледу не само да спортске организације имају неки од облика привредних друштава него се и саме професионалне лиге све више организују као привредна друштва. У појединим земљама постоји законска или спортским правилима надлежног савеза прописана обавеза да професионални спортски клуб буде обавезно организован као привредно друштво. Један број земаља, углавном оне у транзицији, допуштају спортској организацији да сама изабере да ли ће бити удружење или привредно друштво. Од могућих и познатих облика привредних друштава, спортске организације у Европи су скоро искључиво организоване као: друштво са ограниченом одговорношћу, акционарско друштво и командитно друштво на акције. Прва два облика познаје и наш Закон о привредним друштвима, за разлику од командитног друштва на акције. Избор правне форме привредног друштва није у свим земљама ствар слободног избора спортске организације. На пример, у Великој Британији још од 1898. године сви фудбалски клубови су обавезно акционарска друштва, која су до 1980. године могла да највише 5% добити поделе као дивиденду, а од 1980. године највише 15%. У погледу спортских акционарских друштава треба посебно издвојити она која су изашла на берзу. Њихов број је још мали и везан је за фудбал, али зато имају веома висок удео у укупној „спортској индустрији”. Поред клубова који се котирају на берзи велики број клубова је организован као друштво са ограниченом одговорношћу или „обично” акционарско друштво. Углавном се може рећи да у појединим земљама доминира одређена правна форма привредних друштава у којој се организују клубови највишег ранга такмичења. У Енглеској су још од 1896. године први клубови променили правну форму „private social clubs” у корист „limited company”, са крајњим исходом да су од 1982. године сви фудбалски клубови Премијер лиге организовани као привредна друштва, с тим да имају на располагању избор између „private limited company” и „public limited company (plc)”. У Италији је Фудбалски савез још 1966. године наложио преобликовање професионалних клубова у правну форму „societa per azioni”, упоредиву нашим акционарским друштвима. Након што је одлука Фудбалског савеза прошла испитивање уставности, од 1982. године у Италији постоји за све спортске клубове који запошљавају професионалне спортисте, односно држе их под уговором, обавеза да се организују као друштво са ограниченом одговорношћу или акционарско друштво. У Француској од 1984.

године постоји законска обавеза за фудбалске клубове да најмање свој професионални део воде као трговачко друштво, при чему је француско законодавство створило специфичне правне форме искључиво за спорт: „societe economie mixte sportive locale” и „societe a object sportif”. Разлика између њих је пре свега у томе што се код првог облика поред приватних лица као чланови друштва јављају и општине. У односу на опште право које важи за акционарска друштва, код спортских привредних друштава су направљене суштинске измене, као, на пример, обавеза да се добит реинвестира, да акције морају да гласе на име, да удружење мајка мора да задржи суштински утицај на спортско друштво капитала. Грчки закон о аматерском и професионалном спорту, допушта професионалним клубовима да бирају између статуса удружења и спортских акционарских друштава (предвиђена су нека посебна правила која не важе за друга акционарска друштва). Шпански закон о спорту утврђује обавезу за професионалне спортске клубове да се организују као акционарска друштва, са изузетком Реала и Барселоне који су у статусу удружења. Од сезоне 1999/2000. у швајцарској националној хокејашкој лиги могу да наступају само клубови који су организовани као друштво са ограниченом одговорношћу или акционарско друштво. Према пољском закону о физичкој култури, у професионалном спорту могу да се такмиче само клубови који су организовани као акционарска друштва. Назив спортског акционарског друштва може се слободно изабрати али мора обавезно имати додаток „спортско-акционарско друштво”. Најмање 70% акцијског капитала спортског акционарског друштва мора припадати домаћим правним или физичким лицима, и не могу се издавати повлашћене акције. Физичко или правно лице које у једном спортском акционарском друштву има више од 1% акцијског капитала не сме имати више од 1% акцијског капитала неког другог спортског акционарског друштва. Свему овоме треба додати и потребу да се спрече негативна искуства појединих земаља која су показала да треба спречити власнике спортских привредних друштава да у трци за брзом зарадом и не водећи рачуна о самој суштини спорта озбиљно угрозе регуларност такмичења и доведу у питање даљи опстанак чак и „реномираних” спортских клубова тако што ће, на пример, распродати све играче и остварену добит поделити као дивиденду.

20) Један од најозбиљнијих проблема домаћег спорта је везан за недовољно регулисање улоге и рада спортских посредника у трансферима спортиста и спортских стручњака. Томе треба додати и праксу уговарања права трећих лица над играчима, уступање права над будућим приходима спортисте и сл., која у многоме ограничава слободу спортиста али и значајно умањује приходе домаћих спортских клубова, у корист разних, домаћих и страних, „менаџера”.

21) Једно од питања које је у пракси у последње време стварало доста проблема јесте рад различитих лица која пружају различите услуге стручног рада у спорту као претежну делатност (разне спортске школе, фитнес центри, спортски кампови и сл.), али која избегавају законску обавезу да се региструју као привредно друштво или одговарајући облик предузетништва, скривајући се иза спортских удружења која оснивају са рођацима, пријатељима. Важећи Закон о спорту у члан 3. став 1. тачка 2. дефинише шта се сматра спортским делатностима. У питању су „делатности којима се обезбеђују услови за обављање спортских активности, односно омогућава њихово обављање, а нарочито: организовање учешћа и вођење спортских такмичења, укључујући и међународна такмичења, обучавање за бављење спортским активностима и планирање и вођење спортских активности; спортско суђење; организовање спортских припрема и спортских приредаба; обезбеђење и управљање спортском опремом и објектима; стручно образовање, оспособљавање, усавршавање и информисање у области спорта; научноистраживачки и истраживачко-развојни рад у спорту; пропаганда и маркетинг у спорту; саветодавне и стручне услуге у спорту; спортско посредовање”. Спортске делатности се првенствено обављају од стране установа и привредних друштава у области спорта, у складу са чланом 110. важећег Закона

о спорту. Проблем настаје што одређене спортске делатности, попут обучавања за бављење спортским активностима и обезбеђења и управљања спортском опремом и објектима, обављају и спортске организације, било да су основане као спортска удружења или спортска привредна друштва (члан 33. Закона о спорту), уз обављање спортских активности од стране спортиста. Фитнес је, на пример, грана спорта, која обухвата и рекреативни и такмичарски фитнес. Подучавање спортским вештинама у фитнесу и омогућавање спортског вежбања стављањем вежбачима на располагање опреме и простора обавља се и у фитнес спортским удружењима и у привредним друштвима за обављање спортских делатности и у одговарајућем облику предузетништва. Важећи Закон о спорту је у члану 95. прописао да правна и физичка лица која не учествују у спортским такмичењима и којима је претежна делатност спортско оспособљавање и спортско усавршавање трећих лица, а не чланова (школе фудбала, школе тениса, кампови и сл.) или омогућавање спортског вежбања (фитнес центри, други спортски центри и сл.), могу обављати спортске делатности само у облику привредног друштва, односно одговарајућем облику предузетништва и не могу у називу имати реч „клуб” или реч „савез” или речи „спортски клуб”. У пракси се, међутим, овај члан скоро уопште не поштује. Разне спортске школе и фитнес центри се „крију” иза спортских удружења, приказујући „вежбаче” као чланове, плаћену накнаду за вежбање чланарином, а спортске инструкторе и „фактичке власнике” као ангажоване тренере или менаџере. Кажемо „фактичке власнике” јер су та лица правно гледано само чланови удружења, али се понашају као фактички власници удружења користећи одредбу члана 47. става 3. важећег Закона о спорту према којој спортско удружење може, у складу са статутом, имати различите категорије чланова, са различитим правима и обавезама, с тим да чланови исте категорије морају имати иста права и обавезе. Тако је могуће да само неколико (најмање три – нпр. муж, жена и рођак) лица имају статус редовног члана са правом управљања спортским удружењем а да сви вежбачи буду „придружени чланови”, без права управљања (гласа) удружењем.

22) Надлежни национални грански спортски савези су највише невладине организације у области спорта за одговарајуће гране спорта. Они чине врх пирамиде организовања у одређеној грани спорта. У једној грани спорта могуће је да постоји само једна организација која је на врху пирамиде, која је овлашћена да уређује и води цео систем „испод”, али је и одговорна за исправно функционисање тог спортског система, кроз доношење одговарајућих спортских правила, окупљање свих организација из гране спорта и руковођење обављањем спортским активностима и делатности у оквиру гране спорта. У пракси постоје бројни проблеми са остваривањем такве улоге „кровне организације” за одређену грану спорта. У више спортских грана је формирано више гранских спортских савеза који претендују да репрезентују национални спорт, како на националном тако и на међународном нивоу, имају национална (државна) првенства, организују националне репрезентације, доносе сопствена правила такмичења и обављања спортских делатности. С друге стране, постоји и тенденција код националних спортских савеза који немају „конкурвенцију” на националном нивоу да или злоупотребљавају у односу на постојеће или могуће чланство свој доминантни положај или да не остварују своје законом утврђене функције. Такво стање озбиљно угрожава цео систем спорта.

23) Чињеница да од свих правилника из важећег Закона о спорту није донет само Правилник о школском спорту, довољно говори сама по себи о дубини проблема који постоји у погледу стања школског и универзитетског спорта. То је производ околности да у стручној јавности и међу кључним организацијама у области спорта надлежним за школски спорт постоји системско неслагање о приоритетима и правцима развоја школског и универзитетског спорта у Републици Србији. Основна дилема која се при том постављала је: да ли је ту реч о спорту у школи или спорту око школе, и шта је ту приоритет: што веће бављење деце и

студената спортом кроз школске, односно универзитетске спортске секције (и то првенствено оне која нису већ организована у некој спортској организацији) или спортска такмичења.

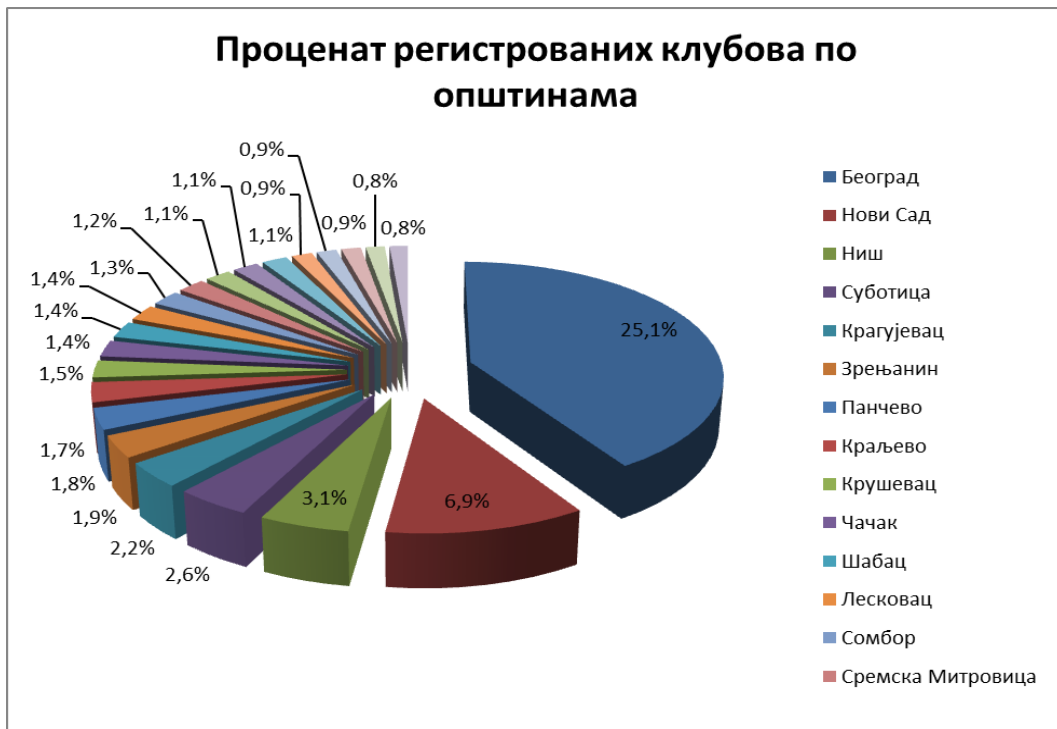
24) Савремена највиша спортска такмичења, нарочито професионална, захтевају испуњеност читавог низа предуслова, укључујући и приближно једнак „квалитет” (економски, инфраструктурни, спортски) свих учесника у такмичењу. У суштини је реч о познатом систему лиценцирања учесника у такмичењу који се заснива на прописивању и утврђивању испуњености одређених услова које треба да испуне сви учесници у такмичењу како би се обезбедио нормална и регуларан ток такмичења, током целе такмичарске сезоне. Учешће у такмичењу спортске организације која може у сред сезоне да напусти такмичење због нпр. лошег финансијског стања, доводи у питање не само регуларност целог такмичења него угрожава и друге учеснике такмичења. Национални грански спортски савези у многим спортовима нису установили систем лиценцирања учесника у националним, односно професионалним спортским такмичењима (дозвола за сезону), а и када су увеле такав систем њега се суштински не придржавају.

25) Четири године примене Закона о спорту су показале да је једна од крупних бољки нашег спорта неспровођење законских обавеза од стране учесника у области спорта. Једним делом је то последица малог броја спортских инспектора (три у Министарству омладине и спорта и четири у Покрајинском секретаријату за спорт АП Војводине) који не могу да „постигну” ни ванредни инспекцијски надзор по пријави, а камоли редовни инспекцијски надзор над 13.000 организација у области спорта (од којих око 3.000 на територији АП Војводине), без физичких лица у систему спорта. Од ефективног почетка рада службе за инспекцијски надзор у Министарству омладине и спорта (почетком 2012) примљено је укупно 427 предмета, у Покрајинском секретаријату за спорт (група за инспекцијски надзор) 390. Такво стање захтева да се изврши деконцентрација инспекцијског надзора тако што би се овлашћења поделила између Републике Србије, аутономних покрајина и јединица локалних самоуправа. При том је потребно детаљно уредити овлашћења и задатке спортских инспектора, како би се обезбедила ефикасност њиховог рада. Посебан проблем у остваривању улоге спортских инспектора у надзору над спровођењем Закона о спорту и пратећих подзаконских аката представља учесталост правног застаревања прекршајног поступка. Од 21 покренутог прекршајног поступка од стране републичких спортских инспектора донето је 7 осуђујућих пресуда, 4 поступка је обустављено због застарелости, 1 предлог је повучен, а у 9 поступака суд није предузео било какву радњу и поред ургенција спортског инспектора. Од два прекршајна поступка која су покренули покрајински спортски инспектори, оба су обустављена због застарелости. Велики број захтева који су поднети спортској инспекцији односио се на одлуке органа спортских организација и савеза за које је надлежан суд. Уочљив је проблем у пракси да учесници у систему спорта избегавају судско и арбитражно решавање спорова и покушавају да проблеме реше преко спортских инспектора. Основни разлог за непокретање арбитражног поступка и када је он могућ лежи у високим таксама које су утврђене од стране сталних арбитражних спортских судова. Радом спортских инспектора је констатован и проблем неспроводивости ликвидационог поступка над спортским удружењима и савезима према важећем Закону о спорту, због чега је тај део Закона сада уређен на другчији начин. Значајан проблем у вршењу инспекцијског надзора је и што надлежни национални грански спортски савези нису донели у складу са чланом 102. важећег Закона о спорту све потребе нормативне акте, а већина националних

савеза није испунила обавезу да сви нормативни акти буду на интернет сајту националне федерације. То у значајној мери отежава инспекцији надзор јер није могуће утврдити спортска правила у одређеној грани спорта. У вршењу надзора уочени су озбиљни проблеми и у вези издавања дозвола за рад спортским стручњацима.

26) Коначно, законска решења треба сагледати и у светлу укупне правне организације спорта у Републици Србији и затупљености, односно масовности појединих спортских грана. Када се анализирају подаци из Регистра удружења, друштава и савеза у области спорта са почетка 2015. године може се уочити основна структура организованости спорта у Републици Србији, по правним облицима, гранама спорта и територијалној распрострањености. У Републици Србији је почетком 2015. године било 11.115 спортских удружења, 162 спортска друштва, 473 гранска спортска савеза, 433 територијална спортска савеза (укључујући и територијалне гранске савезе), 77 стручних спортских удружења и 60 других удружења и савеза у области спорта.

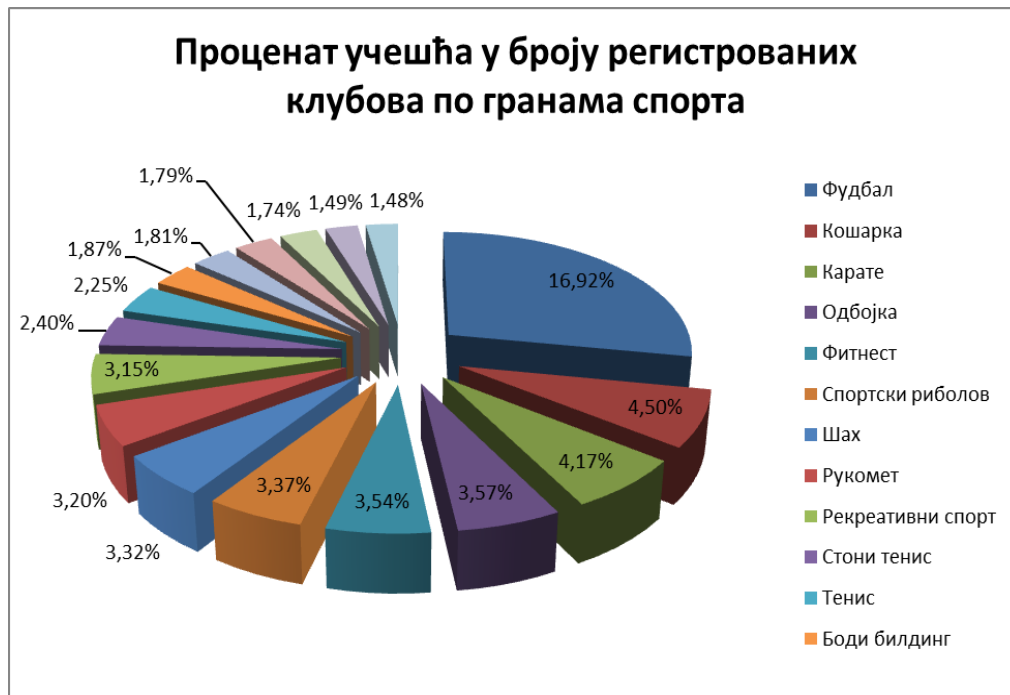
Територијална распрострањеност спортских удружења и савеза је неуједначена, што је унеколико и разумљиво имајући у виду број становника, развијеност спортске инфраструктуре и друге карактеристике појединих јединица локалне самоуправе: Београд – 3127; Нови Сад - 855; Ниш – 385; Суботица – 324; Крагујевац – 269; Зрењанин – 237; Панчево – 230; Краљево – 212; Крушевац - 183; Чачак – 178; Лесковац – 169; Сомбор – 162; Сремска Митровица – 153; Јагодина – 143; Пожаревац – 142; Смедерево – 142; Вршац – 114; Ужице - 111; Ваљево – 109; Бачка Паланка – 105; Кула – 101; Рума – 101; Стара Пазова – 101; Кикинда – 99; Пландиште – 98; Лозница – 92; Пирот – 91; Параћин – 89; Нови Пазар – 83; Зајечар – 83; Инђија – 82; Трстеник – 82; Бор – 79; Врбас – 79; Петровац – 78; Аранђеловац – 74; Врање – 71; Бачка Топола – 70; Алексинац – 69; Оџаци – 66; Смедеревска Паланка – 65; Горњи Милановац – 64; Апатин – 62; Апатин – 62; Уб – 57; Шид – 56; Врњачка бања – 56; Бечеј – 55; Књажевац – 54; Ковин- 54; Пожега – 54; Топола – 54; Темерин – 53; Косовска Митровица – 51; Свилајнац – 51; Велика Плана – 51; Неготин – 49; Бујановац – 48; Кањижа – 48; Прокупље – 48; Жабалъ – 48; Бајина Башта – 46; Владимировци – 46; Житиште – 45; Кладово – 44; Сента – 44; Богатић – 42; Бела Црква – 41; Ћуприја – 41; Ковачица – 41; Лучани – 41; Алибунар – 40; Пећинци – 40; Велико Градите – 40; Лајковац – 38; Нови Бечеј – 38; Преполје – 38; Деспотовац – 37; Ивањица – 36; Србобран – 35; Власотинце – 35; Бачки Петровац – 33; Сокобања – 33; Варварин – 33; Кнић -32; Александровац – 31; Кучево – 31; Беочин – 30; Сечањ – 30; Бач – 29; Рашка – 29; Ада – 28; Ариље – 28; Прибој – 27; Ириг – 26; Дољевац – 25; Лепосавић – 25; Мајданпек – 25; Чајетина – 24; Крупањ – 24; Нови Кнежевац – 24; Тител – 24; Владичин Хан -23; Брус – 22; Чока – 22; Жагубица; 22; Бољевац – 21; Голубац – 21; Нова Црња – 21; Рача – 21; Жабари – 21; Мали Иђош – 20; Мало Црниће - 20; Мионица – 20; Сјеница – 20; Љубовија – 19; Баточина 18; Ћићевац – 18; Куршумлија – 18; Лебане – 18; Љиг – 18; Мерошина – 18; Тутин – 18; Блаце – 17; Мали Зворник – 17; Нишка бања – 17; Опово – 17; Сремски Карловци – 17; Димитровград – 16; Сурдулица – 16; Житорађа – 16; Бела Паланка – 14; Косјерић – 14; Нова Варош – 14; Звечан – 14; Зубин Поток – 14; Бабушница – 13; Прешево – 13; Сврљиг – 13; Приштина – 12; Коцељева – 12; Лапово – 12; Рековац – 12; Бојник 11; Штрпце – 10; Ражањ – 9; Осечина – 8; Босилеград – 6; Гаџин Хан – 6; Ђиљане – 6; Медвеђа – 6; Косовска Каменица – 5; Липљан – 3; Трговиште – 3; Косово Поље – 2; Витина – 2; Вучитрн – 2; Црна Трава – 1; Обилић – 1; Ораховац - 1.

Као што се из датог прегледа може видети, једна четвртина свих организација у области спорта у Републици Србији је на територији Града Београда.

Пет најзаступљенијих спортова у Републици Србији према броју регистрованих организација су: фудбал, кошарка, карате, одбојка и спортска рекреација (рачунајући заједно рекреативни спорт и спорт за све), Преглед броја спортских удружења и савеза по гранама спорта је следећи: фудбал – 3047 (16,92%); кошарка – 811 (4,50%); карате – 750 (4,17%); одбојка – 643 (3,57%); фитнес – 638 (3,54%); спортски риболов – 606; шах – 598; рукомет – 576; рекреативни спорт – 567; стони тенис – 431; боди билдинг – 337; атлетика – 326; пливање – 323; стрелаштво – 313; џудо – 269; кик бокс – 267; бокс – 263; аеробик – 223; плес (спортски, модерни – 249; планинарство – 241; аеробик – 223; мото спорт – 221; спорт за све – 201; аикидо – 2013; гимнастика – 201; скијање – 176; спортски ауто мото – 175; куглање – 171; јога – 169; џу џицу – 157; теквондо – 152; бициклизам – 148; мма борилачки спорт – 130; подводни спорт – 129; ваздухопловни спорт – 128; рвање – 126; коњички спорт (неолимпијске дисциплине) – 124; коњички спорт (олимпијске и ФЕИ дисциплине) – 116; пикадо – 107; ватерполо – 101; дизање тегова 98; школски спорт - 93; спорт особа са инвалидитетом – 93; савате – 92; екстремни спортови – 92; кајак кану – 86; кунг фу вушу – 85; стреличарство – 83; мотонаутика – 74; боћање – 72; оријентиринг – 67; самбо – 64; маи таи – 61; раднички спорт – 61; спортско пењање – 60; пеинтбол – 60; једрење – 59; веслање – 55; рафтинг – 55; билијар – 52; триатлон – 47; бадминтон – 47; бриџ – 43; амерички фудбал – 43; традиционални спортови - 41; рагби – 39; кендо – 39; скијање на води – 37; кјокушинкаи – 37; џет ски – 34; рагби 13 – 32; мачевање – 32; клизање – 32; хокеј на леду – 31; универзитетски спорт – 30; синхроно пливање – 29; повер лифтинг – 28; голф – 26; мулти спортови – 241; спорт особа са инвалидитетом, глуви и наглуви – 24; хокеј на трави – 24; електронски пикадо – 23; бејзбол – 22; летеће мете – 21; спортска спелеологија -20; соколски спорт – 19; софтбол – 19; сквош – 19; бовлинг – 19; сеоски спорт – 18; ски алпинизам – 18; кинолошки спорт -18; сеоски спорт – 18; спорт особа са инвалидитетом, слепи и слабовиди – 17; спид бадминтон – 17; преферанс – 17;

строн мен – 16; ролер спорт – 16; практично стрељаштво – 15; биатлон – 15; лифе савинг – 14; спорт особа са инвалидитетом, специјална олимпијада - 13; санкашки спортови – 13; ашикара каикан – 13; го – 12; крикет – 11; спорт у полицији – 11; карлинг – 10; спорт у дијаспори – 10; сумо - 9; спорт у војсци – 9; спортски лов -8; флорбол -8, Туг–оф–вар – 7; минигольф – 7; крофтол- 7; драгон боат – 7; лакрос – 6, скајбол – 5; модерни петатлон – 5; електронски спорт – 5; боб – 5; сурфинг – 4; флајинг диск – 4; поло – 3; софт тенис – 1; следдог – 1, кастинг – 1; банди – 1. Као мулти спортске организације (регистроване за више грана спорта) регистровано је 55 организација.

2) Који су жељени циљеви доношења закона?

Циљ Закона је да се омогући максимално повећање обухвата бављења грађана спортом, а да се, с друге стране, одржи и даље развије домаћи врхунски спорт. Доношење новог Закона о спорту је изузетно важно са становишта потребе унапређења система спорта у Републици Србији,

Кроз доношење Закона омогућиће се:

- 1) установљење система спорта у складу са релевантним међународним документима у области спорта;
- 2) дефинисање пирамидалне структуре спорта, како на државном, тако и невладином нивоу, са јасним дефинисањем надлежности, права, обавеза и одговорности у зависности од одговарајућег нивоа (држава, покрајина, град, Град Београд, општина – национални савез, спортска друштва, спортска удружења);
- 3) стварање основа за доношење и имплементацију дугорочне Националне стратегије развоја спорта у Републици Србији, као и доношење дугорочних програма развоја спорта на територији аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе;
- 4) афирмација аутономије спортских савеза у регулисању унутрашњих односа;
- 5) унапређење стручног рада у спорту;

- 6) стварање оквира за повећање обухвата бављења спортом деце, младих, жена, старих, хендикепираних, на радном месту;
- 7) подршка и подстицање бављења спортом на вишим нивоима (врхунски спорт), уз дефинисање приоритета;
- 8) обезбеђење планирања изградње потребних спортских објеката и заштита намене постојећих спортских објеката;
- 9) унапређење здравствене заштите спортиста;
- 10) дефинисање основних права и обавеза спортиста и афирмација положаја спортиста;
- 11) установљење система праћења стања у спорту и информационог система спорта у Републици Србији;
- 12) дефинисање услова за обављање спортских активности и делатности, њихово разграничење у зависности од врсте активности и делатности и од тога да ли је у питању професионални или аматерски, односно масовни спорт;
- 13) дефинисање конзистентног и транспарентног система финансирања спорта из јавних прихода (буџет) са различитих нивоа јавних власти, као и контрола трошења добијених средстава;
- 14) развој и унапређење школског спорта и установљење функционалног система школских спортских такмичења;
- 15) проширење надлежности и улоге Националног савета за спречавање насиља и недоличног понашања у спорту;
- 16) спречавање негативних појава у спорту;
- 17) дефинисање оквира за организовање спортских такмичења, посебно за организовање великих међународних спортских такмичења на територији Републике Србије;
- 18) децентрализација, односно деконцентрација појединих државних функција у области спорта;
- 19) остварење ефикасног и делотворног надзора над обављањем спортских активности и делатности;

У дефинисању законских решења којима се требају такви циљеви остварити узета су обзир сва релевантна документа међународних организација чија је чланица Република Србија, као и Европске уније (као земља кандидат). У том погледу при изради Закона посебно су узети у обзир следећи документи:

- 1) Уједињене Нације:
 - Међународна повеља о физичком образовању и спорту УНЕСКО-а,
 - Резолуција Генералне скупштине Уједињених нација 58/5 - „Спорт као средство за промоцију образовања, здравља, развоја и мира”;
- 2) Савет Европе:
 - Европска спортска повеља,
 - Кодекс спортске етике,
 - Европска повеља о спорту за све,
 - Европски Манифест - Млади и спорт,
 - Препорука бр. Р (95) - „О значају спорта за друштво”,
 - РЕЗОЛУЦИЈА - „О принципима доброг управљања у спорту”,

- Препорука бр (99) 9 - „О улози спорта у продубљивању социјалне кохезије”,
 - Препорука (2003) 6 - „О унапређењу физичког образовања и спорта за децу и младе свим државама Европе”,
 - Препорука (2000) 17 - „О правилима о одрживости у спорту: партнерство између спорта и животне средине”,
 - Препорука број (86) 18 – „Европска повеља о спорту за све - особе са инвалидитетом,
 - Препорука број (88) 8 – „Спорт за све – старије особе”,
 - Резолуција број 2/75 – „О улози јавних власти у развоју спорта за све”,
 - Резолуција број 27 (1996) 1 – „Спорт и локалне власти”,
 - Завршна декларација Европске конференције о спорту и локалним властима: „Спорт за све: улога и одговорности локалних власти”,
 - закључци семинара: „Спорт и локалне власти” (Мадрид, 1979),
 - Европска повеља о локалној самоуправи,
 - Европска урбана повеља;
 - Основни принципи статуса невладиних организација у Европи;
- 3) Европска унија:
- Изјава из Амстердама о значају спорта,
 - Декларација из Нице о специфичним карактеристикама спорта,
 - Бела књига о спорту и Бела књига о спорту 2,
 - пресуде Европског суда правде у области спорта,
 - Уговор о функционисању Европске уније (Лисабонски уговор).

Анализа кључних предложених решења у односу на постојеће стање (status quo)

У односу на постојеће стање, односно у односу на решења из важећег Закона о спорту кључна решења из Закона су следећа.

1) Дата је дефиниција спорта, спорта деце, талентованих спортиста, организација у области спорта, професионалних спортских клубова, спортских екипа, надлежних националних и међународних спортских савеза и професионалне спортске лиге. Измењене су дефиниције спортске рекреације, професионалног спортисте, врхунског спортисте, националног спортског такмичења и организатора спортске приредбе. Утврђено је, такође, да мишљење да ли нека активност, односно делатност спада у спортску активност, односно делатност и којој спортској дисциплини и спортској грани, односно области припада, као и који међународни спорски савез има статус надлежног међународног спортског савеза у складу са овим законом, у случају потребе, даје Министарство омладине и спорта, а на основу претходно прибављеног стручног мишљења Спортског савеза Србије и Олимпијског комитета Србије.

2) Из Закона су изостављене одредбе о приватизацији јер је након доношења важећег Закона о спорту донет и нови закон којим је уређена приватизација друштвене и државне имовине и капитала, којим је квалитетно на другачији начин уређена та област, уз остављање веома широког спектра модела за приватизацију, важећа решења нишу свеобухватна, а сложеност

решавања овог питања у области спорта захтева доношење посебног прописа узимајући у обзир све што је напред наведено.

3) Како би се с једне стране осигурала аутономија спортских удружења и савеза, али с друге стране обезбедило адекватно уређење обављања спортских активности и делатности путем аутономних спортских правила, прописује се да је надлежни национални грански спортски савез онај национални спортски савез који уређује путем спортских правила обављање спортских активности и спортских делатности у одређеној грани спорта, у складу са Законом о спорту, с тим да се статус надлежног националног спортског савеза стиче актом министра надлежног за спорт (у даљем тексту: Министар). Закон афирмише аутономије организација у области спорта и утврђујући обавезност спортских правила које доносе надлежни национални спортски савези. Спортска правила непосредно се примењују на сва лица која су, непосредно или посредно, обухваћена надлежностима надлежног националног спортског савеза. Надлежни национални спортски савези усаглашавају своја спортска правила са спортским правилима надлежног међународног спортског савеза, а, имајући у виду пирамидалну структуру светског спорта, у случају да нису усаглашена или да надлежни национални спортски савез није донео одговарајућа спортска правила непосредно се примењују спортска правила надлежног међународног спортског савеза. Наравно, осим ако нису у супротности са императивним одредбама националних закона. Тиме се елиминишу проблеми које је пракса показала и конституише се јасна пирамидална структура спорта са јасним правима, обавезама и надлежностима у тој пирамиди.

4) Како би се јасно разликовао аматерски од професионалног спорта Законом је прописано да у аматерским спортским такмичењима мора најмање 80% спортиста да буде у статусу спортисте аматера. Права, обавезе и одговорности спортиста аматера уређују се законом, спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза и општим актима спортске организације, а права, обавезе и одговорности спортиста такмичара аматера, којима се обезбеђује новчана накнада за бављење спортом, и уговором између спортисте и спортске организације (уговор о стипендирању малолетног спортисте за спортско усавршавање и уговор о бављењу спортом).

5) Детаљно је уређена заштита података о личности и приватности у области спорта.

6) Права, обавезе и одговорности професионалних спортиста уређују се законом, спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза, колективним уговором или правилником о раду и уговором о раду између спортисте и спортске организације. Законом су утврђена основна питања која се уређују тим уговорима.

7) Полазећи од потребе заштите спортиста од сваког вида искоришћавања и чињенице да су они по правилу много слабија страна у односу на спортске организације, као и од судске праксе Европског суда правде Европске уније (посебно у чувеном случају „Босман“) и упоредноправне судске праксе у погледу заштите права спортиста, законом је забрањена свака

непосредна и посредна дискриминација спортиста у обављању спортских активности, с обзиром на неко лично својство, пол, статус, опредељење или уверење, укључујући и дискриминацију професионалних спортиста и спортиста који желе то да постану, у погледу запошљавања, зараде или услова рада, осим када се прављење разлике, односно стављање спортисте у неповољнији положај у односу на друге спортисте у истој или сличној ситуацији темељи на самој природи или стварним и одлучујућим условима обављања одређене спортске активности, и да су циљеви који се тиме желе постићи оправдани. Ништаве су одредбе уговора између спортисте и спортске организације, спортских правила и општих аката спортске организације којима се утврђује дискриминација спортисте. Спортисти који нема пуноважно закључен уговор са одређеном спортском организацијом (спортиста аматер без уговора, уговор истекао, утврђена ништавост уговора или једнострано раскидање уговора због неиспуњења уговорних обавеза), или је такав уговор споразумно раскинут, не може бити спортским правилима ускраћено право закључења уговора са другом спортском организацијом, односно прелазак у другу спортску организацију и наступања за њу као спортисте. Допуштање такве праксе значило би и допуштање кршења Уставом зајамченог права на рад и слободан избор рада, пошто би „слободни” спортиста професионалац који жели да заснује радни однос са другом спортском организацијом морао претходно да нађе спортску организацију која је спремна да за њега плати „накнаду за трансфер”. Коначно, у случају раскида уговора између спортисте и спортске организације, спор између спортске организације из које спортиста одлази и спортске организације у коју прелази о износу и плаћању уговорене накнаде за трансфер или накнаде за развој, односно обуку (тренирање) не сме утицати на спортске активности спортисте и право наступа за спортску организацију у коју је прешао. Кршење забране дискриминације даје оштећеном спортисти право на накнаду претрпљене штете.

8) Уређено је питање плаћање тзв. накнаде за развој, односно обуку спортиста приликом преласка у другу спортску организацију. Накнада за развој, односно обуку спортисте обрачунава се само приликом закључења првог професионалног уговора у складу са спортским правилима надлежног националног и међународног спортског савеза, на основу улагања, односно стварних трошкова спортске организације/организација које су допринеле развоју спортисте, с тим да се као последња година обуке може рачунати она година у којој је спортиста напунио 21 годину. Спортска организација из које спортиста одлази не може да потражује накнаду за развој, односно обуку спортисте уколико је спортиста или његов родитељ или старатељ тој спортској организацији плаћао чланарину или накнаду за бављење спортским активностима, спортску опрему и спортске припреме, односно мора бити сразмерно умањена. Осим тога, накнада се не може потраживати ако је уговор спортисте са спортском организацијом раскинут кривицом спортске организације, као и након престанка развоја, односно обуке спортисте.

9) Како би се спречила досадашња пракса постојања „тајних уговора” између спортисте и спортске организације, закон прописује да се уговор и све измене и допуне уговора, укључујући и споразумни раскид уговора, између спортисте и спортске организације закључује у писаној форми и оверава

у складу са законом. Овакво законско решење не искључује и праксу националних спортских савеза који захтевају да се уговори између спортисте и спортске организације и региструју код тог савеза. Такође се утврђује обавеза да се сви односи између спортисте и спортске организације у вези обављања спортских активности и делатности уреде једним уговором.

10) Уговор између спортисте и спортске организације потписују спортиста и лице овлашћено за заступање спортске организације, а у случају да је спортиста малолетно лице уговор се може закључити само уз писану сагласност оба родитеља, односно старатеља, оверену у складу са законом, а на основу претходно утврђене здравствене способности малолетног спортисте.

11) Закон на прецизнији начин дефинише правни положај професионалних спортиста и уговора које закључују са својим клубовима, него што је то до сада био случај. Професионални спортиста се дефинише као спортиста који се бави спортском активношћу као јединим или основним занимањем као и други спортиста који има статус професионалног спортисте у складу са спортским правилима надлежног међународног спортског савеза. На пример, према правилима ФИФА која важе у целом свету, професионални играч (који мора имати уговор о раду са својим клубом) је сваки онај играч који од свог клуба добија накнаду која је већа од трошкова које прави својим играњем у клубу (у Немачкој је то 300 евра). Професионални спортиста закључује са спортском организацијом уговор о раду, у складу са законом. На основу тога, професионални спортиста има сва права, обавезе и одговорности из радног односа у складу са законом којим се уређује рад, ако овим законом или спортским правилима надлежног међународног спортског савеза није друкчије утврђено. Уговор се закључује на одређено време, најдуже до пет године, и њиме се „на једном месту” регулишу сви односи између спортисте и спортске организације, укључујући и зараду и друга примања која немају карактер зараде. Такво решење је потребно најмање из два разлога: 1) према правилима већине међународних спортских федерација, професионални уговори се закључују за период од најмање једне до највише пет године; 2) интерес је српског спорта да што дуже задрже у земљи младе играче, а то је према спортским правилима могуће само ако имају важећи уговор. Сваки други уговор који би се закључио између професионалног спортисте и спортске организације био би ништав. Када су у питању малолетна лица прописано је да Малолетни спортиста при закључењу и извршењу уговора о раду са спортском организацијом ужива посебну заштиту прописану законом којим се уређују услови за заснивање радног односа и рад лица млађих од 18 година. Законом се регулише да се под другим примањем професионалног спортисте које нема карактер зараде сматрају: новчана и друга награда за постигнуте спортске резултате, накнада трошкова смештаја, исхране и путовања за време спортских припрема и спортских такмичења, новчана и друга накнада на име закључења уговора, накнада за коришћење лика спортисте и друга слична примања. Таквим законским решењем се у значајној мери олакшавају давања спортских организација за порезе и доприносе.

12) Полазећи од низа немилих догађаја када је на домаћим спортским приредбама „настрадао” спортиста услед здравствених проблема,

укључујући и смртне случајеве, и праксе да здравствене прегледе врше лекари који нису довољно едуковани, Закон прописује да спортиста може учествовати на такмичењу ако је у периоду од шест месеци пре одржавања спортског такмичења, утврђена његова општа здравствена способност. Такође, Закон прописује да се поред опште утврђује и посебна здравствена способност за одређене спортске гране у периоду од шест месеци пре одржавања спортског такмичења, а за одређене спортске гране и у краћем периоду, у складу са правилником који споразумно доносе министар надлежан за здравље и министар надлежан за спорт. У односу на решења из важећег Закона о спорту, здравствена заштита у области спорта се Законом квалитативно унапређује тако што се, с једне стране, обавеза утврђивања опште и посебне здравствене способности за бављење спортом проширује како на спортске стручњаке, тако и на све спортисте (не само такмичаре као до сада) који се укључују о организоване спортске активности у организацијама у области спорта, док се с друге стране, с обзиром на кадровске и друге потенцијале уводи да општу и посебну здравствену способност утврђује надлежна здравствена служба чиме се даје могућност да се овим послом баве, поред здравствених установа и приватна пракса, као и здравствени радници и сарадници који обављају здравствену делатност. За разлику од постојећег решења према коме су трошкови утврђивања здравствене способности за бављење спортом увек били на терет или спортске организације или спортисте, прописује се, имајући у виду друштвени значај бављења деце спортом, да су трошкови здравствених прегледа малолетних спортиста узраста од шест до 14 година обухваћени обавезним здравственим осигурањем у случајевима када се ти прегледи обављају у здравственим установама.

13) Имајући у виду да су, с једне стране, трансфери спортиста међу најзначајнијим изворима прихода домаћих спортских клубова, а да су, с друге стране, приметне бројне злоупотребе и неправилности у процесу уговарања и реализације трансфера, Закон по први пут регулише уговоре о трансферу спортиста и уговоре о уступању спортиста. Тако је прописано да спортиста који има закључен уговор са спортском организацијом може за време трајања тог уговора прећи у другу спортску организацију на основу писаног и овереног у складу са законом уговора о трансферу спортисте или уговора о уступању спортисте закљученог између спортске организације са којом спортиста има пуноважно закључен уговор у складу са овим законом и спортске организације у коју прелази, уз писану и оверену у складу са законом сагласност спортисте, у складу са законом и спортским правилима. При том, на накнаду која се плаћа домаћој спортској организацији на основу уговора о трансферу или уговора о уступању спортисте који је закључен са страном спортском организацијом не плаћа се порез на додатну вредност уколико је тај порез плаћен од стране спортске организације у коју спортиста прелази. Таквим решењем се избегава двоструко опорезивање у случају када је страна спортска организација платила порез на додатну вредност у својој земљи. Како је један од највећих проблема не само домаћег спорта него и у светским оквирима неконтролисани одлив младих спортиста у иностранство или из „малих” средина у велике градове, уз невођење рачуна о укупном развоју малолетних лица, Законом је прописано да међународни трансфер, односно прелазак малолетног спортисте у страну

спортску организацију није дозвољен, осим у посебним случајевима утврђеним спортским правилима надлежног међународног спортског савеза. С друге стране, и национални трансфер, односно прелазак малолетног спортисте у домаћу спортску организацију изван места пребивалишта, односно боравишта малолетног спортисте није дозвољен, осим ако је прелазак одобрен од стране надлежног националног гранског спортског савеза у складу са критеријумима и у поступку утврђеним спортским правилима. Наведени критеријуми морају бити у складу са Законом и спортским правилима надлежног међународног спортског савеза за ту грану спорта.

14) Уводи се обавеза за надлежне националне гранске спортске савезе да осигурају спортисту, односно спортског стручњака који наступа за националну спортску репрезентацију од последица несрећног случаја за време наступа за националну спортску репрезентацију, уколико спортиста, односно спортски стручњак није обухваћен обавезним осигурањем од последица несрећног случаја за време обављања спортске активности од своје спортске организације.

15) Утврђена је забрана да се деца излажу спортским активностима и физичким вежбањима која могу да угрозе или погоршају њихово здравствено стање или да негативно утичу на психосоцијални и моторички развој или образовање.

16) Имајући у виду недостатак стручног кадра у спорту и чињеницу да су према Закону о спорту из 1996. године више стотина лица имала статус спортског стручњака на основу завршене неке више тренерске школе, да би тај статус изгубили доношењем важећег Закона о спорту, закон прописује да су спортски стручњаци лица која имају одговарајуће више или високо образовање у области спорта, односно физичке културе или су оспособљена, у складу са Законом о спорту, за обављање одређених стручних послова у спорту, ако законом није друкчије одређено. Полазећи од тога да у домаћем спорту раде бројни страни спортски стручњаци, Закон прописује да се страни спортски стручњаци, односно лица са страним држављанством који имају одговарајуће образовање или стручну оспособљеност у области спорта, у складу са законом државе чији су држављани сматрају спортским стручњаком у смислу Закона. Такође, Закон предвиђа да стручни рад у спорту могу обављати спортски стручњаци који испуњавају услове предвиђене Законом и поседују дозволу за рад, предвиђену правилима надлежног националног гранског спортског савеза и правилима надлежног међународног спортског савеза. Имајући у виду бројне проблеме које у пракси имају спортски стручњаци са завршеним високим образовањем у области спорта и физичке културе при добијању дозволе за рад од стране националних гранских спортских савеза, прописује се да лица која су завршили одговарајући акредитовани студијски програм у високошколској установи и стекла одговарајуће стручно звање у области спорта, у складу са законом, стичу дозволу за рад у спортској грани на коју се студијски програм односи која одговара стручном називу, односно спортском звању које су стекли, ако испуњавају услове из члана 30. став 1. Закона. Коначно, имајући у виду значај стручног рада са децом, али и правила надлежних међународних спортских савеза, прописује се да стручно васпитно-образовни рад са децом

могу обављати само спортски стручњаци који имају одговарајуће образовање у области физичког васпитања и спорта или су посебно оспособљени за стручни рад са децом у складу са важећим Законом о спорту. Полазећи од одредби Закона о младима, под децом се сматрају лица која имају мање од 16 година живота.

17) Сматрајући да постојећи систем стручног оспособљавања у области спорта није дао очекиване резултате, Законом су извршене промене у дефинисању ко може да се бави стручним оспособљавањем у области спорта и под којим условима. Пословима стручног оспособљавања могу се бавити високошколске установе у области спорта, за она спортска звања која одговарају стручним називима који се у тим установама могу стећи. Под Законом утврђеним условима, стручним оспособљавањем се могу бавити и друге организације у области спорта, посебно национални грански спортски савези. Имајући у виду бројне проблеме који се у пракси јављају у вези обављања стручног оспособљавања у спорту како од стране високошколских установа тако и националних спортских савеза и удружења прописује се обавеза за све организације које се баве стручним оспособљавањем у спорту да то чине под условима и на начин утврђен актом који доноси Министар. Такво решење је постојало у Закону о спорту 1996. године и у пракси се показало као адекватније од постојећег. Министар надлежан за спорт ближе прописује услове за оспособљавање, а испуњеност тих услова утврђује спортски инспектор. Министар надлежан за спорт, такође, уређује наставни план и начин оспособљавања за обављање одређених стручних послова у спорту и утврђује образац и садржину уверења о завршеном оспособљавању за обављање одређених стручних послова у спорту. Концепт стручног оспособљавања спортских стручњака је утврђен по моделу који је примењен у закону којим је регулисано стручно образовање одраслих.

18) Полазећи од владајућих решења у међународним спортским правилима у вези уговорних односа спортских стручњака и спортских организација, прописује се да спортски стручњак заснива радни однос са спортском организацијом, закључењем уговора о раду, на неодређено време или на одређено време најдуже до пет година, а да се на закључење уговора између спортског стручњака и спортске организације сходно примењују одредбе Закона о спорту о закључењу уговора између спортисте и спортске организације. Бављење стручним радом у складу са уговором о стручном ангажовању сматра се радом ван радног односа, у складу са законом. У случају да се спортски стручњак бави стручним радом у спортској организацији као члан спортског удружења без уговора, спортска организација доноси одлуку о именовању спортског стручњака за обављање одређеног спортског занимања у спортској организацији, у складу са законом и спортским правилима. Спортски стручњак, односно стручњак у спорту који се стручним радом бави као члан спортског удружења без уговора и без накнаде има права утврђена спортским правилима и општим актима спортског удружења. Уговором о раду спортски стручњак и спортска организација утврђују зараду и друга примања у складу са овим законом и законом којим се уређује рад, а уговором о стручном ангажовању утврђују се накнада за обављање стручног рада у спортској организацији и друга примања спортског стручњака у складу са овим законом.

19) С циљем заштите регуларности такмичења, спречавања сукоба интереса и створеног „зачараног круга” људи који обављају функције у спорту, утврђује се да чланови управе спортске организације, укључујући и заступника и ликвидационог управника, не могу бити: оснивачи, власници удела или акција, заступници, ликвидациони управници, запослени или чланови спортске организације која се такмичи у истом рангу такмичења; чланови управе и службена лица надлежног гранског спортског савеза, односно службена лица организације у области спорта која управља спортском лигом; власници и чланови органа спортских кладионица; спортски посредници у одговарајућој грани спорта; која су осуђена за кривична дела против привреде, имовине и службене дужности, као и за следећа кривична дела: тешко убиство, тешка крађа, разбојничка крађа, разбојништво, утаја, превара, неосновано коришћење кредита и друге погодности, изнуда, уцена и зеленаштво, као и за кривична дела прописана законом којим је регулисано спречавање насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, спречавање допинга у спорту и намештање спортских резултата док трају правне последице осуде; која не могу бити чланови органа привредних друштава или удружења у складу са законом којим је уређен сукоб интереса у обављању јавних дужности.

20) Имајући у виду значај чланарина за спортске организације, али и економску снагу грађана Републике Србије који желе да се баве спортом или да се њихова деца баве спортом, као и циљ да се спорт учини доступним и не буде привилегија утврђује се да висина месечне чланарине за малолетна лица не може бити већа од једне десетине просечне зараде на нивоу Републике Србије утврђене од стране републичког органа надлежног за послове статистике за претходну буџетску годину. За разлику од постојећег законског решења, за пунолетна лица не постоји ограничење у погледу висине чланарине.

21) С обзиром да се у пракси злоупотребљава законска одредба да спортска удружења могу имати различите категорије чланова са различитим правима и обавезама, утврђује се да спортским удружењем у рекреативном спорту, односно спорту за све непосредно управљају сви чланови, са једнаким правом гласа. Такође, с обзиром на постојање злоупотреба надмоћи спортских организација и савеза над спортистима и другим члановима удружења, односно савеза, прописује се да члан спортског удружења не може бити дисциплински кажњен за коришћење својих права у складу са законом, спортским правилима и општим актима удружења.

22) Имајући у виду значај арбитражног решавања спорова у спорту, детаљније се регулише рад сталних арбитражних спортских судова који се образују при Олимпијском комитету Србије, Спортском савезу Србије и надлежном националном гранском спортском савезу, како у погледу надлежност, тако и у односу на правила поступка, организације, избора арбитра и арбитражних трошкова. Стални спортски арбитражни суд може бити надлежан и за решавање спорова који настану између чланова спортског удружења и спортског удружења у вези остварења чланских права и обавеза утврђених општим актима спортског удружења и спортским правилима, под условом да је надлежност сталног спортског суда за те спорове утврђена у

статуту спортског удружења или статуту надлежног националног спортског савеза. Међутим, општим актом спортског удружења не може бити прописана обавезност арбитраже, осим када је то утврђено спортским правилима надлежних међународних спортских савеза. Имајући у виду бројне приговоре који постоје у пракси у погледу рада постојећих сталних спортских арбитража, Закон прописује да актима о уређењу сталних спортских арбитража и бројем арбитра на листи арбитра мора бити осигурана независност, непристрасност, самосталност и компетентност спортске арбитраже у одлучивању и заштићена права учесника у поступку, укључујући и право странке у спору да има правног заступника. Да би се то осигурало, министар надлежан за спорт даје сагласност на те акте.

23) Полазећи од принципа доброг управљања у спорту и од тога да је спортско удружење организација његових „чланова”, Законом је прописано да је скупштина највиши орган спортског удружења. Ако статутом није друкчије одређено, скупштину чине сви чланови спортског удружења, са једнаким правом гласа. Скупштина спортског удружења се сазива најмање једанпут годишње, а обавезно одлучује о: усвајању, односно изменама и допунама статута спортског удружења; усвајању финансијских и ревизорских извештаја; статусним променама; престанку спортског удружења; другим питањима утврђеним законом и статутом спортског удружења. Одлука скупштине о промени статута, статусним променама и престанку спортског удружења доноси се већином гласова од укупног броја чланова скупштине, ако статутом није утврђено да је за доношење одлуке потребан већи број гласова. Како у пракси постоје спорови везани за проблем сазивања скупштине спортског удружења у ситуацији када управа (извршни орган) одбија да је сазове, Законом је, у складу са упоредноправним решењима, прописано да сазивање скупштине спортског удружења може тражити једна трећина чланова скупштине уз навођење дневног реда, а ако надлежни орган не сазове седницу скупштине, њу могу сазвати они чланови спортског удружења који су тражили њено сазивање. Скупштина се мора сазвати најкасније у року од 30 дана од момента подношења уредног захтева за одржавање скупштине спортског удружења, с тим да између подношења уредног захтева за одржавање скупштине и одржавања скупштине спортског удружења не сме да протекне више од 60 дана.

24) Чланови органа спортског удружења имају посебне дужности према спортском удружењу у погледу дужности пажње, дужности пријављивања послова и радњи у којима имају лични интерес, дужности избегавања сукоба интереса, дужности чувања пословне тајне и дужности поштовања забране конкуренције. Уговор између члана органа спортског удружења, односно заступника и спортског удружења може да се закључи по одобрењу органа спортског удружења одређеног статутом. На посебне дужности према спортском удружењу и последице повреде тих дужности сходно се примењују одредбе о посебним дужностима према друштву закона којим је уређен рад привредних друштава, ако Законом није друкчије прописано. Наиме, чланови органа и заступник спортског удружења често су у прилици и да својим одлукама не само располажу значајном имовином удружења (нпр. одлучивање о трансферима играча) него при том могу да

одреде и даљу „спортску” судбину удружења. Имајући то у виду, Закон прописује да чланови органа спортског удружења одговарају солидарно за штету коју својом одлуком проузрокују спортском удружењу, ако је та одлука донесена грубом непажњом или с намером да се штета проузрокује, осим ако су били против доношења штетне одлуке или су се уздржали од гласања и то се констатује у записнику. Захтев за накнаду штете застарева у року од десет година од дана доношења одлуке којом је проузрокована штета спортском удружењу. Тужбу за накнаду штете може подићи скупштина спортског удружења, орган управе спортског удружења, заступник, надзорни одбор или чланови који чине 5% од укупног броја чланова спортског удружења и надлежни национални грански спортски савез, а ако спортско удружење користи средства у друштвеној или јавној својини и надлежни јавни правобранилац. Одлуком спортског удружења може се одредити посебни заступник спортског удружења за поступак за накнаду штете. Остварена накнада штете припада спортском удружењу, а лице које је поднело тужбу има право на накнаду трошкова за вођење спора. Општим актима или одлукама органа спортског удружења не може се условити или забранити могућност подношења тужбе за накнаду штете. Поступак по тужби за накнаду штете не може бити окончан вансудским путем. Овакве одредбе Закона сходно се примењују и на радње заступника, заступника огранка спортског удружења, ликвидатора и стечајног управника којима је проузрокована штета спортском удружењу. Одсуство детаљних одредби о поступку за накнаду штете у важећем Закону о спорту у многоме је спречавало поступке заштите интереса спортских удружења, па у пракси таквих поступака није ни било.

25) У потпуности се регулише правни положај статутарног заступника спортског удружења, укључујући и питање трајања и престанка мандата на који се именује.

26) Прописује се да чланови надзорног одбора не могу бити чланови управе и скупштине спортског удружења, што је до сада у пракси био случај и што је доводило до обесмишљавања улоге и функције надзорног одбора.

27) Детаљно су уређени разлози за престанак спортског удружења. Постојање околности које доводе до престанка спортског удружења утврђује решењем спортски инспектор, осим оних које се везане за добровољно гашење спортског удружења, статусне промене и промене правног облика и стечај. У случају добровољног гашења спортског удружења над њим се спроводи ликвидација. Поступак ликвидације спортског удружења спроводи се сходном применом одредаба закона којима се регулише ликвидација привредних друштава, ако Законом није друкчије изричито одређено. Током ликвидације престају овлашћења органа спортског удружења, осим у питањима која су изричито законом друкчије регулисана. У случају престанка спортског удружења из прописаних „принудних” разлога, спортски инспектор подноси Агенцији за привредне регистре у року од 15 дана од дана правноснажности решења спортског инспектора којим је утврђено постојање околности за престанак удружења пријаву за брисање спортског удружења из Регистра спортских удружења, друштава и савеза (у даљем тексту: Регистар). По добијању пријаве, регистратор који води регистар спортских удружења

региструје у тај Регистар испуњеност услова за престанак спортског удружења и истовремено објављује оглас о томе на интернет страници Регистра у непрекидном трајању од 30 дана. Ако Регистар у року од 60 дана од дана објаве огласа не прими решење надлежног суда о отварању стечаја над спортским удружењем које престане, регистратор који води Регистар по службеној дужности брише спортско удружење из Регистра. Законом се регулише и питање одговорности за обавезе спортског удружења након његовог брисања из Регистра.

28) Према Закону, спортско привредно друштво може основати физичко и/или правно лице. Спортска привредна друштва региструју се код органа надлежног за регистрацију привредних субјеката. Да би обављало спортску делатност, спортско привредно друштво мора да има учлањене или уговором ангазоване спортисте, ангазоване спортске стручњаке у зависности од врсте делатности, обезбеђен одговарајући простор, односно објекат, одговарајућу опрему, одговарајућу унутрашњу организацију и финансијска средства, ако учествује у спортским такмичењима, осигурану безбедност у обављању спортских активности и делатности, и ако се те активности и делатности обављају као претежна делатност спортског привредног друштва. Поред тога, Законом је уведена обавеза за спортско привредно друштво да најмање 70% остварене нето добити у текућој години мора да реинвестира у спортску делатност тог друштва, како би се сачувала првенствено спортска делатност овог друштва. Како би се спречила могућност манипулације спортском организацијом, односно да она буде само „имиц” за друге привредне послове. Законом је прописано да спортска организација основана као привредно друштво, односно установа може да се бави спортским активностима и делатностима уколико се те активности и делатности обављају као претежна делатност привредног друштва, односно установе. Осим тога, из назива „спортског привредног друштва” мора бити видљиво да је у питању спортска организација и назив не сме доводити у заблуду у погледу циљева спортске организације или о томе о каквој се врсти правног лица ради. Имајући у виду специфичности спортских привредних друштава, Законом се прописује да исто лице не може директно, посредно или преко повезаних лица, у смислу закона којим се уређују привредна друштва, бити власник, односно имати уделе или акције у више од једног спортског привредног друштва у истом степену такмичења, а у оквиру исте гране спорта може имати уделе или акције на које отпада највише 5% основног капитала спортског привредног друштва само у још једном спортском привредном друштву. Осим тога, уделе, односно акције спортског привредног друштва не могу, директно, посредно или преко повезаних лица да имају лица чији послови и активности могу непосредно да утичу на такмичење у одговарајућој грани спорта, односно степену такмичења (спортске судује, спортски посредници, спортисти, тренери и др.), као и власници спортских кладионица. Стицање удела, односно акција супротно Закону било би ништаво. Коначно, на спортско привредно друштво основано у форми акционарског друштва не примењују се одредбе закона којим је регулисано преузимање акционарских друштава путем објављивања понуда за преузимање. Претходно наведеном, треба додати и одредбу Закона да се у професионалним спортским лигама могу такмичити само спортска привредна

друштва. Прелазним одредбама Закона је утврђено да у професионалној спортској лиги могу да учествују и спортска удружења највише две такмичарске сезоне након ступања на снагу Закона.

29) Пословима посредовања приликом преласка спортисте из једне у другу спортску организацију и приликом закључења уговора између спортисте, односно спортског стручњака и спортске организације може се бавити привредно друштво у области спорта, односно предузетник ако има ангажовано лице са одговарајућим спортским звањем и ако има дозволу за рад издату од стране надлежног националног гранског спортског савеза, као и друга лица у складу са правилима надлежног међународног спортског савеза (организација за спортско посредовање). Надлежни национални грански спортски савез издаје дозволу и утврђује услове и поступак за стицање дозволе за рад, с тим да Министар даје сагласност на акт којим су утврђени услови и поступак стицања дозвола. Уговор о посредовању са спортистом који нема потпуну пословну способност може се пуноважно закључити само уз претходну писану сагласност родитеља, односно старатеља оверену у складу са законом. Уговор о посредовању у спорту, као и све измене и допуне тог уговора, закључује се у писаној форми и оверава у складу са законом и обавезно садржи износ накнаде спортском посреднику, рок на који се закључује и обим овлашћења спортског посредника, укључујући и овлашћење за заступање, а у противном је ништав. Овај уговор се закључује на период од најдуже две године, с тим да између истих уговорних страна може бити по истеку овог рока поново закључен уговор о посредовању. Уговор између спортисте и спортске организације који је закључен уз посредовање или заступање спортског посредника мора садржати означавање спортског посредника, а у противном је ништав. Спортски посредник може штитити интересе само једне стране из уговора о посредовању, а у супротном дугује накнаду штете лицу са којим има закључен уговор о посредовању. Одредбе Закона које се односе на спортске посреднике односе се и на сва физичка и правна лица која имају закључене уговоре о улагању у спортисте, односно спортске стручњаке на основу којих имају право на део прихода који произлази из обављања њихове спортске активности, односно делатности.

30) Како би се спречило да се иза спортских удружења крију у ствари организације за пружање стручних услуга у спорту, Законом је прописано да када спортско удружење обавља делатности пружања услуга стручног рада у спорту као своју претежну делатност то представља основ за престанак таквог удружења, као што се и прописује да сви чланови спортских рекреативних удружења учествују у управљању удружењем са једнаким правом гласа.

31) Полазећи од чињенице да у великој већини спортова важи принцип: један спорт један савез, и да организација такмичења има значајне елементе економске активности, и уважавајући упоредноправна решења, закон прописује да је грански спортски савез који бројем окупљених чланова, спортским и друштвеним положајем или другим околностима има фактички монопол над обављањем спортских активности или на други начин има доминантан положај у одређеној спортској грани, дужан да прими у чланство у року од 60 дана од дана подношења уредног захтева за пријем у чланство,

лица која испуњавају услове за обављање спортских активности и делатности прописане Законом и ако су њихова општа акта у складу са статутом тог савеза.

32) Надлежни национални грански спортски савези су највише невладине организације у области спорта за одговарајуће гране спорта. Надлежни национални грански спортски савез има искључиву улогу у одређеној грани спорта за репрезентовање националног спорта на међународним такмичењима и у међународним спортским савезима, организовање и вођење националних спортских такмичења и уређење обављања спортских активности и делатности путем спортских правила. Само један спортски савез може да стекне статус надлежног националног гранског спортског савеза у једној грани спорта, осим у случају спорта особа са инвалидитетом. Једна од битних функција националних гранских спортских савеза јесте да доносе спортска правила, односно уређују обављање спортских активности и делатности у подручју своје надлежности. Из околности да се националном гранском спортском савезу даје статус највише невладине организације за одређену грану спорта, проистекла је и потреба да се пропише обавеза за те савезе да у потпуности уреде односе у подручју своје надлежности путем спортских правила. Такође, поред до сада важећим Законом о спорту препознатих Спортског савеза Србије и Олимпијског комитета Србије са утврђеним правима, обавезама и надлежностима, Законом је препознат и Параолимпијски комитет Србије. Поред тога, проширене су надлежности и улога Завода за спорт и медицину спорта Републике Србије.

33) Да би се обезбедило несметано функционисање система спорта и у „кризним ситуацијама” које су се већ појављивале у пракси, Законом се прописује да Спортски савез Србије привремено остварује надлежности и права и обавезе из чл. 99, 100. и 106. Закона уколико у одређеној грани спорта или области спорта није образован надлежни национални грански спортски савез, односно надлежни национални спортски савез за област спорта или национални спортски савез изгуби статус надлежног националног гранског спортског савеза, односно надлежног националног спортског савеза за област спорта или надлежни национални грански спортски савез, односно надлежни национални спортски савез за област спорта не функционише у складу са овим законом, ако овим законом није другачије утврђено. Спортски савез Србије, такође, привремено остварује надлежности територијалног спортског савеза јединице локалне самоуправе у јединици локалне самоуправе у којој није образован територијални спортски савез или он не функционише у складу са Законом. То подразумева и обавезу Спортског савеза Србије да прати остваривање функција територијалних спортских савеза у јединицама локалне самоуправе и одобравање и реализацију програма, односно пројеката који се финансирају из јавних прихода у јединицама локалне самоуправе и два пута годишње подноси извештај Министарству омладине и спорта и јединицама локалне самоуправе о томе. Такође, Олимпијски комитет Србије привремено остварује функцију носиоца програма надлежног националног спортског гранског савеза олимпијског спорта у односу на задовољавање општег интереса у области спорта уколико у одређеној грани спорта није образован надлежни национални грански спортски савез или национални савез изгуби статус надлежног националног гранског спортског савеза или надлежни грански

спортски савез не функционише у складу са Законом, а све како би се спречила ситуација да услед непостојања или неодговорног поступања надлежног националног гранског спортског савеза спортисти из те гране спорта буду ускраћени за финансирање својих активности.

34) У делу Закона посвећеном остваривању општег интереса и потреба и интереса грађана у области спорта регулисана су два питања: 1) шта се сматра општим интересом у области спорта за Републику Србију, односно шта се сматра потребама грађана у области спорта које се задовољавају у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе; 2) на који начин се врши избор програма који ће се финансирати из јавних прихода.

35) У конципирању предложених решења, Закон је пошао од одговарајућих упоредноправних искустава, као и одредби Закона о буџетском систему, којим је прописано да се приликом извршења буџета морају поштовати принципи ефикасности и економичности, потпуности, тачности и јединствене буџетске класификације. Општи интерес у области спорта остварује се кроз финансирање и суфинансирање програма и пројеката и то на годишњем нивоу (годишњи програм) и по јавном позиву (посебни програм). Наведене програме носиоци програма достављају према динамици утврђеној Програмским календаром који је утврђен Законом. Поред тога, Законом су прописани услови и критеријуми за одобравање програма у складу са Законом, стратегијом развоја спорта и утврђеном категоризацијом. Годишње програме разматра и одобрава Министарство омладине и спорта, а за оцену програма Министар формира посебну комисију која, по разматрању тих програма, доставља предлог за одобрење програма. Са носиоцем одобреног програма, Министарство омладине и спорта закључује уговор о реализовању програма чија је садржина прописана законом, а уколико се носилац одобреног програма не одазове позиву за закључење уговора у року од 8 дана од дана позива, сматра се да је одустао од предлога програма. Закон прописује обавезу носиоцима одобрених програма да Министарству омладине и спорта на његов захтев, као и у роковима утврђеним уговором о реализацији програма а најмање једном годишње, доставе извештај са потребном документацијом о остваривању програма или делова програма и коришћењу средстава буџета Републике Србије. Министарство омладине и спорта може обуставити даље финансирање програма, односно једнострано раскинути уговор о реализовању програма ако носилац одобреног програма не достави извештај у року предвиђеном уговором. Министарство омладине и спорта врши надзор над реализацијом програма и наменском коришћењу одобрених средстава и једном годишње извештава Владу о коришћењу средстава буџета Републике Србије за остваривање општег интереса у области спорта. Средства добијена из буџета Републике Србије за реализовање програма којима се остварује општи интерес у области спорта морају се вратити даваоцу средстава заједно са затезном каматом од момента пријема, уколико носилац програма: нетачно или непотпуно обавести даваоца средстава о битним околностима везаним за одобрење и реализовање програма; својим пропустом не изврши програм у целини или га изврши у небитном делу; употреби средства ненаменски, у потпуности или делимично, или се не придржава прописаних или уговорених мера које су утврђене ради осигурања реализације програма; не достави у предвиђеним роковима потребне извештаје

и доказе, иако га је давалац средстава претходно упозорио на неправилности и последице; престане да испуњава услове који су на основу овог закона потребни за добијање средстава; спречи или онемогући спровођење прописаних, односно уговорених контролних мера. Министарство омладине и спорта може захтевати повраћај дела датих средстава ако је програм само делимично реализован или је реализован са битним закашњењем, одговорношћу носиоца програма, осим ако су реализованим активностима постигнути битни ефекти програма. Министарство омладине и спорта врши по завршетку одобреног програма анализу реализације програма и постизања планираних ефеката и у случају да оцени да планирани ефекти нису постигнути у битном делу пропустом носиоца програма, затражиће од носиоца програма да утврди одговорност лица која су реализовала програм. У опредељењу за овакав начин финансирања програма и пројеката у области спорта, посебно су узети у обзир и критеријуми Савета Европе за финансирање програма невладиних организација из јавних прихода и околност да такав режим важи за финансирање програма невладиних организација у другим областима. Трошкови програма којима се остварује општи интерес у области спорта и којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта морају се односити, по правилу, најмање 15% на активности повезане са спортом деце. Како би се искоренила досадашња негативна пракса финансирања са нивоа јединица локалне самоуправе првенствено само једне спортске организације или пар њих из исте гране спорта Закон прописује ограничења да се једној организацији у области спорта не може се одобрити више од 20% средстава од укупне суме средстава буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе предвиђених за финансирање програма из области спорта. Такође, ради потпуног праћења и укупног сагледавања улагања у спорт Закон прописује да аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и организације у области спорта чији се програми и пројекти у области спорта финансирају из јавних прихода Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и од стране јавних предузећа достављају Министарству омладине и спорта извештаји о одобреним и реализованим програмима и пројектима којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта, при чему се на овај начин добијени подаци обрађују и користе као јединствени информациони систем. Поред тога, Законом се прописује обавеза надлежних националних гранских спортских савеза да врше регистрацију и објављивање статута у складу са законом и да Министарству омладине и спорта доставе оверен превод статута надлежног међународног спортског савеза, укључујући и све измене и допуне статута, као и да објаве годишњи финансијски извештај и ревизорски извештај.

36) Желећи да подстакне приватна улагања у остваривање општег интереса у области спорта и задовољавање потреба и интереса грађана у области спорта, Законом је прописано да новчана средства која су правна лица донирала или на други начин поклонила спортском удружењу у спортовима за које је то утврђено одлуком министра сматрају се, уз сагласност министра и министра надлежног за послове финансија, трошком који представља пореску олакшицу, у складу са законом којим је уређен порез на добит правних лица. Средства остварена од пореских олакшица могу се користити искључиво за

спортску инфраструктуру, унапређење стручног рада и рад са перспективним спортистима, с тим да корисник пореских олакшица мора обезбедити најмање 50% властитих средстава. Министар надлежан за послове финансија ближе уређује намену и начин контроле утрошака средстава добијаних по основу пореске олакшице.

37) Одредбе Закона и подзаконских аката донетих на основу Закона које се односе на услове, критеријуме и начин одобрења програма и пројеката, односно финансирање делатности којима се остварује општи интерес у области спорта, закључење уговора, подношење извештаја, контролу реализације и обавезу враћања добијених средстава, сходно се примењују и на програме, односно делатности којима се задовољавају потребе грађана у области спорта у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе. Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, преко својих органа, уређује ближе услове, критеријуме и начин и поступак доделе средстава из буџета покрајине односно јединице локалне самоуправе, односно одобрење програма за задовољавање потреба грађана у области спорта на територији покрајине односно јединице локалне самоуправе и начин јавног објављивања података о предложеним програмима за финансирање, одобреним програмима и реализацији одобрених програма. Уговор о одобрењу програма, односно пројекта којим се задовољавају потребе и интереси грађана у покрајини односно јединици локалне самоуправе који је закључен супротно Закону или без постојања прописаног акта ништав је.

38) Решења која се у Закону прописују, а која се ослањају на Стратегију развоја спорта у Републици Србији за период 2014 – 2018. године, требају да отклоне све препреке на путу потпуног заокружења и дефинисања школског и универзитетског спорта. Суштинска је новина да се школа, односно универзитет ставља у центар свих активности на развоју школског спорта, уз потенцирање на обухвату бављења ђака и студената школским и универзитетским спортом. То не негира значај школских и универзитетских спортских такмичења, али их и не ставља у први план. Организовано ваннаставно бављење спортским активностима ученика и студената спроводи се кроз школске, односно студентске спортске секције, које организују школе и високошколске установе. Изузетно, уколико школа, односно високошколска установа нема услова за организовање самосталне спортске секције, организација спортске секције може се реализовати кроз сарадњу школе, односно високошколске установе са организацијом у области спорта. Школе, високошколске установе, наставници, ученици и студенти могу оснивати и одговарајућа школска, односно студентска спортска удружења За бављење деце, односно студената спортским активностима у оквиру школских, односно студентских спортских секција не може се наплаћивати новчана накнада. Организоване наставне и ваннаставне спортске активности имају приоритет у погледу коришћења школских спортских сала и терена у односу на активности лица изван школе. Ученици и студенти не могу бити укључени у ваннаставне спортске активности и спортска такмичења ако није претходно утврђена њихова здравствена способност за бављење школским односно универзитетским спортом. Утврђивање здравствене способности ученика узраста од шест до 14 година живота врши изабрани лекар педијатар надлежне здравствене установе

током обавезног систематског прегледа у складу са законом, односно лекар специјалиста спортске медицине или педијатрије надлежне здравствене установе када се утврђивање здравствене способности врши изван систематског прегледа. Утврђивање здравствене способности врши се у складу са законом којим су уређени систематски прегледи школске деце и одредбама Закона којим су уређени здравствени прегледи спортиста такмичара. Трошкови утврђивања здравствене способности ученика обухваћени су обавезним здравственим осигурањем, у складу са законом, када се утврђивање здравствене способности врши у здравственој установи. Врхунски спортисти имају право на посебне услове при упису на студије на високошколским установама и на посебне услове студирања (организовање испита и теоријске и практичне наставе преко консултативног и менторског рада у терминима који су прилагођени потребама врхунских спортиста), у складу са општим актима високошколске установе. Високошколске установе обезбеђују и услове за бављење студената спортским активностима у складу са законом и општим актима високошколске установе.

39) Јавни спортски објекти се дефинишу као објекти јавне намене, у складу са законом. Тиме се омогућава да јавни спортски објекти могу бити у свим облицима својине, за разлику од сада важећег решења које је предвиђало да су јавни спортски објекти спортски објекти у државној својини. Дакле, према Закону за статус јавног спортског објекта је битна намена, а не облик својине. Законом се прописује да начин и услове коришћења од стране корисника јавних спортских објеката и услове обављања спортских активности и делатности у јавним спортским објектима утврђује Министар. Испуњеност услова утврђује спортски инспектор у поступку редовног инспекцијског надзора. Јавни спортски објекти се пројектују и граде у складу са законом, водећи рачуна да могу да се користе за више спортских грана, за различите нивое употребе од стране грађана, уз максималну временску доступност и уз претходну сагласност Министра дату на основу прибављеног мишљења од Завода за спорт и медицину спорта Републике Србије.

40) У случају отуђења спортског објекта који је у приватној својини, право прече куповине има јединица локалне самоуправе на чијој територији се спортски објекат налази, а супсидијарно аутономна покрајина и Република Србија. На остваривање права прече куповине спортског објекта примењују се одредбе закона којим је уређен промет непокретности.

41) Промена намене спортског објекта или његовог дела намењеног обављању спортских активности, може се одобрити уколико су испуњени следећи услови: 1) да је на одговарајући начин у другом спортском објекту који ће бити изграђен уместо постојећег објекти на територији исте јединице локалне самоуправе и који је, по правилу, за једну категорију виши од постојећег објекта у потпуности обезбеђено адекватно обављање спортских активности за које је био изграђен спортски објекат коме се мења намена; 2) да више не постоји потреба за конкретним спортским објектом; 3) да је промена намене у јавном интересу у битно већој мери него што је одржавање намене објекта. Претходна сагласност о испуњености наведених услова прибавља се од Министарства омладине и спорта. Наведеним решењима усвојен је флексибилнији модел одобравања промене намене спортског објекта, који би

требао да омогући подизање нивоа и квалитета спортских објеката у складу са потребама организација у области спорта.

42) Установљава се вођење Јединствене евиденције свих организација у области спорта. Министарство омладине и спорта води Јединствену евиденцију удружења, организација и предузетника у области спорта. Регистарски орган који води Регистар установа у области спорта доставља Министарству примерак решења о упису у тај регистар у року од три дана од дана доношења решења ради уписа података у Јединствену евиденцију. Министарство обавештава спортско удружење, организацију и предузетника у области спорта о броју под којим је спортско удружење уписано у Јединствену евиденцију (број јединствене евиденције), а уједно обезбеђује јавну доступност података из Јединствене евиденције - преко интернета. Агенција за привредне регистре доставља Министарству без одлагања све регистроване податке о правним лицима и предузетницима у области спорта путем web сервиса ради уписа у Јединствену евиденцију.

43) Савези и организације у области спорта веома често се јављају као кандидати за организовање разних међународних такмичења и манифестација на територији Републике Србије. Та њихова активност повлачи за собом низ питања из надлежности Републике Србије, везаних не само за обезбеђење финансијских средстава него и за остваривање међународних односа, осигурање безбедности учесника, преласке граница, контролу промета робе, положај странаца и страних правних лица и друго. Анархија у конкурисању разних спортских организација и савеза за добијање организације међународних спортских такмичења и сложени проблеми који настају након добијања кандидатуре, захтевају да се уведе ред у тој области. Законским решењима се уводи ред у процес кандидовања за добијање великих спортских такмичења која би се одржала на територији Републике Србије. У конципирању утврђених решења пошло се од искустава која су стечена у примени важећег Закона о спорту, тако да су посебно услови за кандидовање прецизније регулисани.

44) С циљем изједначавања правног положаја спортских удружења и других удружења, прописује се да спортско удружење може ради прибављања средстава потребних за остваривање својих спортских циљева непосредно да обавља и привредну и другу делатност којом се стиче добит у складу са законом којим се уређује класификација делатности, под условима утврђеним Законом. У складу са „Основним принципима статуса невладиних организација у Европи” Савета Европе, спортско удружење може основати привредно друштво или друго правно лице, у складу са законом којим се уређују привредна друштва под условом да целокупну остварену нето добит тог основаног привредног друштва спортско удружење-оснивач користи за остварење својих спортских циљева утврђених статутом. Закон уводи могућност да спортско удружење може и непосредно да обавља привредну делатност под следећим условима: да је привредна делатност у вези са статутарним циљевима тог спортског удружења; да је привредна делатност предвиђена статутом; да је привредна делатност мањег обима, односно да се обавља у обиму потребном за остваривање циљева спортског удружења; да је привредна делатност уписана у Регистар. Спортско удружење може да отпочне са непосредним обављањем привредне делатности тек након уписа у Регистар.

Спортско удружење нема, међутим, право да остварену добит од привредне или друге делатности расподељује својим оснивачима, члановима, члановима органа спортског удружења, директорима, запосленима или са њима повезаним лицима. Под повезаним лицима сматрају се лица која су као таква утврђена законом којим се уређују привредна друштва.

45) У Закону се посебно утврђује обавеза свих организација у области спорта и лица која обављају стручно васпитни рад са децом у тим организацијама, као и свих чланова и запослених тих организација, да промовишу једнакост међу свом децом и активно се супротстављају свим врстама злоупотреба, злостављања, дискриминације и насиља, те како би се то обезбедило прописано је да ближе услове о начинима препознавања облика злостављања, злоупотребе, дискриминације и насиља од стране запослених и чланова у организацији у области спорта, споразумно доносе Министар и министар надлежан за унутрашње послове. Такође, Закон уводи дефиницију предшколског спорта.

46) Закон поклања посебну пажњу прописивању обавеза организаторима спортских приредби. Организатор је, тако, дужан да осигура несметано и безбедно одржавање спортске приредбе. Он је дужан да предузме како мере које омогућавају предупређење ризика настанка штете за учеснике, гледаоце и трећа лица (упозорења, истицање забрана, давање обавештења и упутстава и сл.), тако и мере којима се на повећане ризике утиче (безбедност спортског објекта, исправност и адекватност инсталиране и друге опреме, обезбеђење хитне медицинске помоћи, одвијање манифестације у складу са пропозицијама и др.). С обзиром да је насиље гледалаца честа појава на нашим спортским борилиштима, а да је донет посебан Закон о спречавању насиља и недоличног понашања гледалаца на спортским приредбама, Закон уопштено утврђује обавезу за организатора да је дужан да предузме потребне безбедносне мере за спречавање насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, у складу са законом и спортским правилима. Како би надлежни државни органи могли благовремено да реагују, Закон прописује и обавезу за организатора да пријави одржавање приредбе у складу са прописима којима се уређује јавно окупљање грађана. Такође, надлежни национални грански спортски савез дужан да покрене дисциплински поступак и примени дисциплинске мере утврђене спортским правилима против својих чланова (непосредних и посредних) који као организатори не предузму прописане мере за организацију спортске приредбе. Организатор спортске приредбе, односно службено лице надлежног националног спортског савеза дужно је и да не дозволи почетак спортске приредбе, односно да је прекине трајно или привремено ако нису испуњени прописани услови.

47) Застава и грб Републике Србије могу да се користе само на спортској опреми националних спортских репрезентација, спортских организација и спортиста надлежних националних гранских спортских савеза, Олимпијског комитета Србије, Параолимпијског комитета Србије и Спортског савеза Србије. Национална спортска репрезентација надлежног националног спортског савеза приликом учешћа на међународном спортском такмичењу употребљава грб, заставу и химну Републике Србије у складу са законом којим је уређена употреба заставе, грба и химне Републике Србије. Министар прописује јединствени визуелни идентитет националних спортских

репрезентација на међународним спортским такмичењима. Оваквим решењима, која до сада нису постојала, омогућиће се јединствени визуални идентитет свих репрезентативних селекција, како је то иначе уобичајено у међународном спорту.

48) Закон утврђује систем обавезног лиценцирања спортских организација, у виду дозвола за сезону, које учествују на националним лигашким спортским такмичењима и професионалним спортским такмичењима, за разлику од постојећег факултативног система. Спортска сезона траје једну такмичарску сезону, ако спортским правилима надлежног међународног спортског савеза није друкчије одређено. Дозволу за сезону може добити само спортска организација која испуњава прописане услове за бављење спортским активностима и спортским делатностима и посебне услове за издавање дозволе за сезону утврђене од стране надлежног националног гранског спортског савеза. Надлежни национални грански спортски савез утврђује најмање следеће групе критеријума, односно услова за давање дозволе, у складу са законом: спортски; инфраструктурни; персонални и административни, односно организациони; правни; финансијски. Надлежни национални грански спортски савез утврђује испуњеност прописаних услова из пре почетка такмичарске сезоне и издаје дозволу. Финансијски услови обухватају и ревизију финансијских извештаја спортске организације и услове који се односе на финансијски фер плеј. Спортска организација-организатор националног, односно професионалног такмичења и надлежни национални грански спортски савез дужни су да имају запослено или ангажовано лице са одговарајућим спортским звањем које координира обављање послова који се односе на безбедност учесника спортских такмичења чији је организатор, као и лице са звањем спортског менаџера за оперативне, односно извршне послове.

49) Како би се у наредном периоду област спорта унапредила и како би се координирано створили услови за дугорочно планирање и доношење програма развоја спорта, Закон, с једне стране, прописује да Националну стратегију развоја спорта Влада доноси за период од десет година и да покрајине и јединице локалне самоуправе имају обавезу доношења програма развоја спорта на својим територијама, а са друге стране, прописује обавезу надлежних националних гранских спортских савеза да донесу програме развоја својих грана спорта.

50) Како би се у свему подигли стручни капацитети националних гранских спортских савеза, територијалних спортских савеза, професионалних клубова и спортских организација које се такмиче у националним спортским лигама Закон прописује обавезу да ове организације у области спорта морају да имају запосленог или ангажованог спортског стручњака или стручњака у спорту са положеним спортским стручним испитом, који се полаже пред комисијом коју чине истакнути стручњаци из области спорта, а чији програм, садржај, начин и трошкове полагања, као и остала питања, уређује Министар.

51) Како нема дугорочног планирања развоја спорта нити могућности доношења квалитетних одлука без поседовања релевантних података, Закон прописује да се воде следеће националне евиденције: 1) категорисаних и других спортиста такмичара; 2) предузетника у спорту; 3) организација у области спорта; 4) спортских стручњака и стручњака у спорту; 5) реализатора програма којима се остварује општи интерес у области спорта; 6) спортских објеката; 7)

великих међународних спортских приредаба у Републици Србији; 8) резултати спортиста Републике Србије на великим међународним спортским такмичењима и националним спортским такмичењима; 9) физичких спортских повреда и начина њиховог лечења врхунских спортиста и спортиста националних спортских репрезентација. Садржај и начин вођења евиденција и садржај и образац пријава за упис у националне евиденције утврђује министар надлежан за спорт. Националне евиденције се воде као Национални спортски информационо–документациони систем, који се обрађује у облику компјутерске базе података, чији су подаци јавно доступни преко интернета. Организације и појединци у области спорта, дужни су да поднесу пријаву за упис у националне евиденције, најкасније до краја фебруара текуће године за претходну годину. Свака промена података који се воде у националној евиденцији такође мора да се пријави у року од 30 дана од настанка промене. Организација која се не упише у националну евиденцију у складу са законом не може бити носилац програма који се финансира из буџета јавних власти.

52) Прецизирана су овлашћења спортског инспектора која има приликом вршења инспекцијског надзора у вези предузимања мера на спровођењу Закона и пратећих подзаконских аката, као и спортских правила. Одредбе овог дела Закона су суштински промењене у односу на решења из важећег Закона о спорту. Надлежности у погледу инспекцијског надзору су Законом подељене између Министарства омладине и спорта, надлежног органа аутономне покрајине и надлежног органа јединице локалне самоуправе. На територији аутономне покрајине, инспекцијски надзор над радом покрајинских и територијалних спортских савеза врши надлежни орган аутономне покрајине, преко покрајинских спортских инспектора, као поверени посао. На територији јединице локалне самоуправе, инспекцијски надзор, осим за националне спортске савезе, територијалне спорске савезе и спортске организације које се такмиче у професионалним спортским лигама, врши надлежни орган јединице локалне самоуправе, преко градског, односно општинског спортског инспектора, као поверени посао. Спортски инспектор може бити лице које има стечено високо образовање из научне области правне науке или из области спорта и физичке културе на студијама другог степена (дипломске академске студије – мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, које има најмање пет година радног искуства у струци, положен државни стручни испит и који испуњава друге услове прописане за рад у органима државне управе. Спортски инспектори су самостални у раду у границама овлашћења утврђених законом. Спортски инспектор не може да обавља привредне или друге делатности и послове за себе или другог послодавца у области спорта, учествује у раду органа и радних тела организација које подлежу инспекцијском надзору у складу са овим законом, као ни да обавља друге службе, послове и поступке који су у супротности са положајем и радом спортског инспектора и штете његовој непристрасности и објективности у вршењу посла. Спорски инспектор спроводи поступак инспекцијског надзора и у поступку вршења инспекцијског надзора има овлашћења и обавезе у складу са Законом и законом којим је уређен инспекцијски надзор. Министарство омладине и спорта је дужно да системски и континуирано планира и спроводи обуку и друге облике стручног усавршавања спортских инспектора.

53) Закон прописује прекршајну одговорност организација и појединаца у области спорта различите тежине и висине запрећене казне у случају кршења Закона.

54) У оквиру прелазних и завршних одредаба Закона регулисана су различита питања везана за процес усаглашавања рада организација у области спорта са одредбама Закона од којих су посебно значајне оне које проистичу из одређења да се процес приватизације друштвеног и државног капитала, односно имовине у спорту уреди посебним законом, а у циљу заштите те имовине, односно капитала и одредбе којима се омогућава несметано функционисање области спорта у ситуацијама када је за примену Закона потребан одређен временски рок за стицање услова за адекватну примену Закона.

3) Да ли су разматране могућности за решавање проблема без доношења акта?

Разматране су алтернативне могућности решавања проблема кроз усвајање измена и допуна Закона о спорту, али је број потребних измена и допуна толики да је, сагласно прописима и важећим правилима за израду закона, потребно донети нови Закон о спорту.

4) Зашто је доношење акта најбољи начин за решавање проблема?

Проблеме који постоје у пракси у области спорта није могуће разрешити без доношења новог Закона о спорту. Лоше економско, а у неким деловима и организационо, стање у бројним организацијама у области спорта, као и изузетно велико избегавање примене важећих законских решења услед недостатка адекватних механизма превенције, контроле и санкционисања захтева да се хитно предузму адекватне законске мере како би се систем у области спорта у Републици Србији, с једне стране, заштитио од даљег пропадања, а, с друге стране, унапредио.

5) На кога и како ће највероватније утицати решења у закону?

Решења у Закону ће утицати на све субјекте у спорту (организације и појединци у области спорта) и све носиоце јавних власти. У члану 7. прецизирано је да се права и обавезе утврђене Законом подједнако односе на све организације у области спорта које имају своје седиште на територији Републике Србије и на свако обављање спортске активности и делатности на територији Републике Србије, осим када се на основу одредби самог Закона поједине обавезе односе на тачно одређене организације (нпр. националне спортске савезе).

Начин на који ће предложена решења утицати на субјекте у спорту је следећи.

1) Биће установљен јасан и транспарентан систем финансирања програма и пројеката организација у области спорта из буџета свих нивоа јавних власти, чиме ће се првенствено отклонити проблеми које имају спортске организације у јединицама локалне самоуправе у погледу доступности јавних средстава.

2) Омогућиће се да јединице локалне самоуправе постану оснивачи и власници спортских клубова које сада скоро у целости финансирају, а који су

организовани као спортска удружења. То ће се обезбедити путем добровољног преобликовања спортског удружења у спортско привредно друштво и преношења оснивачких и својинских права на јединицу локалне самоуправе (уз њену сагласност).

3) Учесници у систему спорта ће у вези обављања спортских активности и спортских делатности међусобно закључивати тачно дефинисане, писане и оверене уговоре, у складу са упоредно-правним решењима.

4) Права професионалних спортиста из радног односа ће бити обезбеђена и заштићена.

5) Арбитражно решавање спорова у спорту ће бити доступније учесницима у систему спорта, а њихова права у том поступку заштићена.

6) Заштита права малолетних спортиста је испред, односно има предност у односу на сваки појединачни интерес других учесника у систему спорта.

7) Организацијама у области спорта ће бити обезбеђени порески подстицаји, који одговарају природи спорта, уз строгу контролу остваривања прописаних циљева таквих подстицаја. С друге стране, ти подстицаји треба да унапреде укупну наплату пореских обавеза од учесника у систему спорта и дестимулишу различите облике избегавања плаћања пореских обавеза и обавеза из социјалног осигурања спортиста и спортских стручњака.

8) Заштитиће се намена спортских објеката и обезбедиће се право прече куповине за јединице локалне самоуправе, аутономне покрајине и Републику Србију над објектима у приватној својини.

9) Установиће се јасна пирамидална структура организованости спорта. Међусобни однос надлежног националног спортског савеза и свих учесника у систему спорта из одговарајуће гране савеза биће уређен на јасан начин, уз прецизирање свих међусобних права и обавеза, заштиту од злоупотреба и осигурање улоге надлежног националног гранског спортског савеза да репрезентује национални спорт и води национална спортска такмичења.

10) Спречиће се да се иза непрофитних спортских удружења крију организације и појединци који у ствари искључиво обављају спортске делатности и путем истих стичу профити.

11) Приватизација друштвеног и државног капитала, односно имовине у организацијама у области спорта уредиће се посебним законом чиме ће се свеобухватно и уз препознавање и уважавање свих специфичности организација у области спорта решити вишегодишњи, сад већ деценијски препознат, а нерешен проблем.

12) Јасно ће се раздвојити шта је аматерски, а шта професионални спорт, шта су аматерска, а шта професионална спортска такмичења и које услове морају да испуне оне спортске организације које желе да учествују на највишим националним спортским такмичењима, посебно у професионалним спортским лигама.

13) Учесници у систему спорта ће подлегати чешћој и делотворнијој инспекцијској контроли која ће обезбедити и превентивно деловање, као и да сви учесници у систему спорта поштују своје законске обавезе, те да у случају непоштовања буду адекватно санкционисани.

14) Спортске организације и спортисти ће се заштити од злоупотреба тзв. права трећих лица на играчима и недефинисане улоге и права спортских посредника.

15) Организацијама у систему спорта се обезбеђује пуна слобода и аутономија у избору правног облика у коме ће да се оснују (спортско удружење, спортско привредно друштво, спортско друштво, спортски савез, спортска установа, спортска фондација), али у зависности од тог облика биће потребно и да испуне одговарајуће услове да би обављале спортске активности и спортске делатности.

Процена вероватноће и величине испољавања ефекта је позитивна, првенствено због унапређења система спорта. Ефекат ће свакако бити позитиван јер ће омогућити нашем спорту остајање у међународном систему спорта а повећаће обухват бављења грађана спортом. Позитивни ефекти би посебно требало да се испоље кроз успостављање рационалног, ефикасног, транспарентног и одрживог система финансирања организација у области спорта. У том погледу су посебно важни циљеви које би Закон требало да постигне: 1) свођење неправилности у финансирању програма организација у области спорта из јавних прихода, посебно у јединицама локалне самоуправе, на минимум; 2) повећање организационе структуре и финансијске одговорности учесника у систему спорта; 3) елиминисање „црних” токова новца у спорту и повећање пореских прихода кроз уважавање специфичности и потреба спорта.

Што се тиче утицаја које доношење овог закона има на индиректне субјекте, они би требало да буду позитивни. Постизање циљева на консолидацији финансијског стања организација у области спорта несумњиво ће допринети обезбеђењу интереса спонзора, донатора и поверилаца тих организација.

6) Какве трошкове ће примена закона изазвати грађанима и привреди, а нарочито малим и средњим предузећима?

Примена Закона неће изазвати значајније трошкове грађанима и привреди, а посебно малим и средњим предузећима. Шта више, примена Закона би требало да смањи трошкове грађана у односу на бављење спортом, посебно деце (нпр. ограничењем висине чланарине, ограничењем трошкова за плаћање службених лица на такмичењима и др.).

Примена закона производи одређене трошкове за организације и појединце у систему спорта, који, међутим, нису нови трошкови већ постоје не само од доношења важећег Закона о спорту већ и од Закона о спорту из 1996. године. У те трошкове спада, на пример, трошак организација које се баве стручним оспособљавањем у области спорта. Он се најмањим делом састоји у административној такси за стицање одобрења за обављање послова стручног оспособљавање јер се највећи део односи на трошак обезбеђења испуњености прописаних услова (просторних, кадровских, опрема и др.). Ти трошкови постоје још од 1996. године јер се још од тада тражи дозвола Министарства омладине и спорта за обављање послова стручног оспособљавања. Када се има у виду да организације које врше стручно оспособљавање наплаћују од полазника накнаду, коју самостално одређују, у не малом износу, онда постаје јасно да су трошкови неупоредиво мањи од прихода који се остварује.

Један од трошкова који имају организацију у области спорта везан је за ангажовање квалификованих спортских стручњака. Према закону стручним радом у области спорта могу се бавити само лица која имају одговарајуће више или високо образовање у области физичког васпитања и спорта или су оспособљени за стручни рад у спорту у за складу за законом. Када је у питању

стручни рад са децом, реч је о посебној стручној оспособљености. Ни ово није нови трошак за организације у области спорта јер он постоји још од Закона о спорту из 1996. године. Проблем је што након скоро двадесет година још није обезбеђено да се стручним радом у спорту баве само квалификовани спортски стручњаци већ се стручним радом и даље баве многа лица која највише што имају је „искуство“ у бављењу спортом (бивши спортисти), а често ни то. Кад је у питању решење које се односи на стручни рад са децом треба констатовати да је оно повољније за организације у области спорта јер ће у будуће моћи да ангажују не само спортске стручњаке који су „школовани“ већ и оне који су „стручно оспособљени“ за рад са децом. Трошкови стручног оспособљавања су несумњиво мањи него трошкови школовања спортских стручњака. Такво решење је у потпуности усклађено са како реалним потребама нашег спорта тако и правилима надлежних међународних спортских савеза.

У трошкове везане за стручни рад у спорту спадају и трошкови везани за обављање послова посредовања приликом преласка спортисте из једне у другу спортску организацију, а пре све испуњеност услова да организација која се бави пословима посредовања мора имати ангажовано лице са одговарајућим спортским звањем и дозволом за рад издату од стране надлежног националног гранског спортског савеза. Међутим, ни овде није реч о новом трошку јер су ови услови постоје и према важећем Закону о спорту (чл. 95. и 96), само су прецизније формулисани. Ови услови постоје и према спорским правилима највећих међународних спортских савеза. У одређеној мери може се чак рећи и да су трошкови мањи јер се законом прописује да дозвола за рад издата организацији за спортско посредовање од стране надлежног међународног спортског савеза сматра се важећом дозволом за рад.

На основу закона ће настати трошкови за она спортска удружења која нису поштовала чл 97. важећег Закона о спорту. Тим чланом је прописано да правна и физичка лица која не учествују у спортским такмичењима и којима је претежна делатност спортско оспособљавање и спортско усавршавање трећих лица, а не чланова (школе фудбала, школе тениса, кампови и сл.) или омогућавање спортског вежбања (фитнес центри, други спортски центри и сл.) могу оснивати само у облику привредног друштва, односно одговарајућем облику предузетништва и не могу имати у називу реч „клуб“ или реч „савез“. Како важећим законом нису обезбеђени механизми за спровођење ове одредбе, па ни прекршајне санкције за њено непоштовање, значајан број лица није поштовао ову одредбу већ се иза значајног броја спортских удружења „крију“ у ствари организације за обављање спортске делатности. Законом се прописује да обављање наведених спортских делатности од стране спортског удружења које не учествује у спортским такмичењима представља основа за престанак спортског удружења, а предвиђена је и одговарајућа прекршајна санкција. Таква решења ће изазвати потребу да се један број спортских удружења угаси и да се уместо њих оснују привредна друштва или региструју одговарајући облици приватног предузетништва за пружање стручних услуга у спорту. Ови трошкови су оправдани не само зато што произилазе из непоштовања постојећег законског решења већ и зато што се обављањем наведених делатности стиче ни мали приход, на који до сада нису плаћани одговарајући порези. Осим тога, ни корисници стручних услуга у спорту нису имали одговарајућу законску заштиту, посебно имајући у виду да се и они сматрају потрошачима у смислу Закона о заштити потрошача.

За један број спортских организација и националних спортских савеза настаће на основу закона нови трошак у виду обавезног осигурања врхунских спортских стручњака и врхунских спортиста који наступају за националне спортске организације. од последица несрећног случаја за време обављања

спортских активности. Када је реч о обавезном осигурању врхунских спортских стручњака у питању је потпуно нов трошак са становишта законске обавезе. Међутим, у пракси и сада значајан број спортских организација већ осигурава ангажоване спортске стручњаке. Имајући у виду да у Републици Србији само неколико стотина спортских стручњака испуњава услове за стицање статуса врхунског спортског стручњака и да је њихова делатност веома блиска активностима спортиста које тренирају, изједначавање положаја у спортској организацији врхунских спортских стручњака и врхунских спортиста је потпуно оправдана. Врхунски спортски резултат није могућ без врхунских спортских стручњака. У осталом, одредба о обавезном осигурању врхунских спортских стручњака унета је у закон тек након јавне расправе о Нацрту закона, управо на основу захтева организација у области спорта и спортских стручњака. Насупрот овоме, законско решење везано за обавезно осигурање спортиста који наступају за националну спортску репрезентацију условљено је потребном заштите интереса националног спорта да на великим међународним спортским такмичењима наступају наши најбољи спортисти, независно од тога да ли је њихов клуб пропустио да их већ осигура од последица несрећног случаја. Највећи број спортиста ће већ бити покривен обавезним осигурањем у свом клубу, али је у потпуности оправдано да национални спортски савез сноси трошкове осигурања за оне спортисте репрезентативце који нису осигурани, имајући у виду њихов спортски допринос.

За спортске организације и националне спортске савеза постоје и одређени трошкови у вези вођења евиденција које закон прописује као обавезне. Таква је на пример евиденција трансфера, односно прелазака малолетних спортиста из једне у другу спортску организацију коју ће обавезно водити сви надлежни национални грански спортски савези или књига чланова коју обавезно воде сва спортска удружења и савези. Трошкови вођења књиге чланова нису нови чланови јер и према важећем Закону о спорту је обавезно вођење књиге чланова. Вођење евиденције трансфера у одређеној грани спорта јесте са становишта закона нова обавеза али у пракси и сада највећи број савеза већ води такву евиденцију, поготову што је она обавезна и према спортским правилима многих међународних спортских савеза.

Значајан трошак за учеснике у систему спорта везан је за обавезне здравствене прегледе спортиста такмичара и спортских стручњака. Када су у питању спортисти такмичари није у питању нови трошак, јер он постоји још од Закона о спорту из 1996. године. Он је чак и значајно смањен законским решењем да су трошкови утврђивања здравствен способности за малолетне спортисте узраста од 6 до 14 година обухваћени обавезним здравственим осигурањем у складу са законом. Трошак који ће настати у вези обавезних здравствених прегледа спортских стручњака јесте нов, али је у потпуности оправдан са становишта заштите здравља спортских стручњака који равноправно учествују са спортистима у спортским припремама и на спортским такмичењима. Током јавне расправе су опште подржана законска решења о здравственим прегледима спортиста и спортских стручњака.

За организације у области спорта настају трошкови везани за усклађивање рада и општих аката са Законом, у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона. Одређена законска решења ће несумњиво изазвати трошкове везане за измене статута спортских удружења и савеза, што ће захтевати сазивање скупштина и каснији упис промене података у регистру који води Агенција за привредне регистре. Међутим, прелазним одредбама Закона је предвиђено да се за промену података у Агенцији за привредне регистре која проистекне из потребе усаглашавања статута организација у области спорта са Законом, неће плаћати накнада, уколико се измене изврше у законом

остављеном року од годину дана од усвајања Закона. Када је у питању сазивање скупштине ни то не би у већини случаја требало да представља посебан додатни трошак јер и према постојећим законским решењем обавезно је одржавање најмање једне седнице скупштине удружења годишње, тако да се редовна седница скупштине може «искористити» за усвајање потребних измена статута. Битније је, међутим, да је већина измена везана за унапређење и олакшавање рада спортских удружења, што би све дугорочно требало да доведе до значајнијег смањења трошкова пословања. Тако је, на пример, Законом прописано да заступника спортског удружења више не мора да бира скупштина удружења, што ће значајно смањити трошак рада удружења јер у будуће неће бити потребно сазивање скупштине кад заступник поднесе оставку или му истекне мандат. Већина законских измена у вези рада спортских удружења и савеза проистекла је из анализе реалног стања у коме се налазе наше спортске организације и савези и на основу предлога који су добијени од стране управо спортских организација и савеза.

Када су у питању државни органи и организације надлежне за спровођење и праћење примене Закона, у Закону су садржана следећа решења:

– Министарство омладине и спорта врши надзор над применом Закона и прописа донетих на основу Закона и инспекцијски надзор, преко републичких спортских инспектора, и на националним спортским савезима, територијалним спортским савезима, спортским организацијама које се такмиче у професионалним спортским лигама и организацијама за обављање стручног оспособљавање у спорту. Министарство омладине и спорта решењем утврђује и испуњеност услова за обављање спортских активности и спортских делатности од стране организација и предузетника у области спорта и издаје дозволе за рад организацијама које се баве стручним оспособљавањем у области спорта. Министар омладине и спорта доноси и сва подзаконска акта из Закона која нису у изричитој надлежности Владе или других министарстава.

– Надзор над наменским и законитим коришћењем буџетских средстава којима се у складу са Законом финансирају програми којима се задовољава општи интерес и потребе и интереси грађана у Републици Србији, аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе врши надлежна буџетска инспекција.

– На територији аутономне покрајине, инспекцијски надзор над радом покрајинских и територијалних спортских савеза врши надлежни рога аутономне покрајине, преко покрајинских спортских инспектора.

– На територији јединице локалне самоуправе, инспекцијски надзор, осим оног који врше републички и покрајински спортски инспектори, врши надлежни орган јединице локалне самоуправе, преко градског, односно општинског спортског инспектора.

– На територији града Београда, инспекцијски надзор, осим оног који врше републички спортски инспектори, врши надлежни орган града Београда, преко градског спортског инспектора.

– Стручни надзор над обављањем стручно рада у спорту врши Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије, а на територији аутономне покрајине – Покрајински завод за спорт и медицину спорта.

– Влада уређује услове и поступак за доделу националних спортских признања и новчаних награда за постигнуте спортске резултате. Влада уређује и утврђује и спортске објекте од националног значаја.

– Министар надлежан за образовање је надлежан за доношење подзаконског акта којим ће се уредити ближи услови и правила за организовање школског и универзитетског спорта, по прибављеном мишљењу министра омладине и спорта.

– Министар надлежан за послове здрава и министар омладине и спорта споразумно ближе уређују начин, врсте, обим и рокове у којима се спроводе здравствени прегледи спортиста и спортских стручњака.

– Министар надлежан за послове одбране, односно министар надлежан за унутрашње послове ближе уређује рад и делатност војних, односно полицијских спортских удружења.

7) Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства из буџета Републике Србије, у односу на средства која су већ обезбеђена за рад Министарства омладине и спорта и националних спортских савеза.

Трошкови који ће настати за учеснике у систему спорта доношењем закона су неупоредиво мањи у односу на користи и унапређења у њиховом раду која би требала да донесе примена Закона. Изложена у тачки 1. анализа проблема које Закон треба да реши указује на велике не само финансијске проблеме који постоје у систему нашег, поготову, клупског спорта. Ти проблеми морају хитно да се решавају, иначе будућност српског спорта може бити доведена у питање. И то не само врхунског него и оног масовног. Трошкови који настају на основу Закона су искључиво у функцији сређивања стања у нашем спорту, унапређења организације и рада организација и појединаца у систему спорта и прилагођавања нашег спора савременим светским искуствима и решењима у систему међународног спорта.

Као посебно позитивне последице доношења закона могле би се издвојити:

– Обезбеђење слободног бављења спортским активностима и једнаке доступности тих активности свим грађанима без икакве дискриминације. Томе доприносе, на пример, одредбе Закона које се односе на чланарине.

– Унапређење заштите здравља спортиста такмичара, посебно малолетних кроз омогућавање бесплатних лекарских прегледа, односно покривање трошкова здравствених прегледа из средстава обавезност здравственог осигурања. Врхунски спортисти се додатно штите и обавезним осигурањем од последица несрећних случајева при обављању спортских активности. Имајући у виду да су трошкови лечења спортиста од повреда насталих на тренинзима и такмичењима веома високи и често дуготрајни, свака превентивна активност несумњиво дугорочно користи свим учесницима у

систему спорта, без обзира на могући „почетни“ трошак. На пример, трошак од пар стотина динара за здравствени преглед лица које су укључује у организовану спортску активност у оквиру неког клуба је неупоредиво мањи од „трошка“ који настаје повредама или оштећењем здравља (чак и смрти) лица које су упусти у одређену спортску активност а да не поседује одговарајуће здравствене способности или има одређене здравствене проблеме. Овome треба додати и да ће законско решење по коме се здравствени прегледи могу обављати не само у здравственим установама него и у другим облицима здравствене службе и заводима за спорт и медицину спорта смањити трошкове здравствених прегледа кроз повећање конкурентности.

– Бављење спортским активностима поред позитивног утицаја на организам и развој лица које се бави спортом, садржи и одређен ризи по здравље и развој учесника. Због тога, Закон и прописује да стручни рад у спорту, односно вођење и организовање спортских активности и пружање стручних услуга у спорту може да обавља само квалификовани или стручно оспособљени кадар. Да би се то омогућило, законом се прописује да се пословима стручног оспособљавања могу бавити само одговарајуће акредитоване високошколске установе и организације у области спорта које испуњавају Законом прописане услове. Трошкови који настају у том процесу су занемарљиви са становишта унапређења система спорта и заштиту учесника у том систему.

– Имајући у виду да су средства која се обезбеђују у буџетима свих носилаца јавне власти недовољна за задовољавање свих потреба у области спорта од општег интереса, као и да су то средства пореских обвезника која се морају наменски и одговорно користити, Закон предвиђа систем програмског финансирања остваривања општег интереса у области спорта и задовољавања потреба и интереса грађана у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе. Програми се одобравају на основу јасно утврђених услова и критеријума, у транспарентној процедури, а донето решење о одобравању програма подлеже судској контроли. То је иначе стандард који се примењује у упоредном праву, односно у земљама са развијеним спортом. Да би организације у области спорта могле да одговоре захтевима програмског финансирања оне морају и да буду организоване на одређен начин и да послују по одређеним принципима. Знатан број законских норми се усмерен на осигурање одговарајуће организације и одговарајућег пословања организација у области спорта, како би могле да сопственим радом обезбеде изворе финансирања, с једне стране, а да, с друге стране, коришћење тих извора буде транспарентно и наменски. Финансијско стање у којем се налазе наши клубови, па и савези, захтева такве законске мере. Примена појединих мера може привремено створити мање трошкове везане за прилагођавање рада и општих аката прописаним захтевима, али ти трошкови су оправдани са становишта постављеног циља. У те мере спада, на пример, законско решење да је скупштина спортског удружења надлежни орган за усвајање финансијских и прихватање ревизорских извештаја, као и за усвајање извештаја о реализацији програма који се финансирају из јавних прихода.

– Закон садржи јасне одредбе о једном до сада спорном извору прихода спортских организација – накнада за развој, односно обуку спортисте када он пређе из матичне у неку другу спортску организацију.

– Законска решења о уговорима између спортиста и спортских организација, укључујући и регулисање шта се сматра зарадом спортисте а шта другим примањима, обезбеђују успостављање правних односа између ових учесника у систему спорта на савремен начин. Поједини трошкови који настају приликом закључења уговора, попут обавезне овере уговора у складу са законом, су занемарљиви у односу за добит по спортисте, спортске организације и целокупно друштво (спречавање тајних уговора и плаћање „на црно“, обезбеђење професионалним спортистима права из радног односа, пореске олакшице за спортске организације, повећана наплата пореза и доприноса и др.).

– Како је један од највећих проблема, не само домаћег спорта негу и у светски размерама, неконтролисани одлив младих спортиста у иностранство или из малих средина у велике градове и богате клубове, уз невођење рачуна о укупном развоју малолетних лица, Законом је прописано да међународни односно национални трансфер малолетних лица начелно није дозвољен осим у случајевима и по процедури утврђеним спортским правилима надлежних међународних и националних спортских савеза. Таквим законским решењем ће се повећати не само заштита развоја малолетних лица него и повећати заинтересованост свих спортских организација за рад са младим спортистима.

– Несталност чланства и мандата органа спортских удружења и савеза и нејасна правила и правима, обавезама и одговорностима чланова и органа спортских удружења допринела је једним делом веома тешком економском стању у коме се налази велики број наших спортских организација и савеза. Закон у том погледу уноси много више реда, отклањајући уочене проблеме у пракси. Како би се повећала одговорност за рад спорских удружења и кроз то смањили трошкови пословања и увећали приходи, закон прецизно регулише читав низ питања унутрашње организације и рада спортских удружења. Ту се посебно могу издвојити следеће законска решења: надзорни одбор ће у будуће контролисати не само финансијско пословање спортског удружења већ и законитост рада; овлашћења, мандат и одговорност заступника спортског удружења се детаљно уређују; утврђују се посебне дужности чланова органа спортског удружења према спортском удружењу (дужност пажње, дужност пријављивања послова и радњи у којима имају лични интерес, дужност избегавања сукоба интереса, дужност чувања пословне тајне, дужност поштовања забране конкуренције); утврђује се солидарна одговорност чланова органа спортског удружења за штету коју својом одлуком проузрокују спортском удружењу, уз регулисање поступка за накнаду штете; уређује се ништавост одлука органа и лива овлашћених за заступање које су донете супротно закону, спортским правилима или општем акту спортског удружења; утврђује се солидарна одговорност чланова спортског удружења својом имовином за обавезе спортског удружења када су поступали са имовином спортског удружења као да је у питању њихова имовина или су злоупотребили спортско удружење за преварне циљеве.

– За разлику од постојећег законског решења, Законом се дозвољава спортским удружењима да се под одређеним условима могу и непосредно bavити привредном делатношћу. До сада су морали за такве активности основати посебно привредно друштво. Оваквим законским решењем се не само изједначава правни положај спортских удружења са другим удружењима у Републици Србији него се и снижавају трошкови рада спортских удружења, уз могуће повећање прихода.

– Негативна искуства појединих земаља показала су да поједини власници у трци за брзом зарадом и не водећи рачуна о самој суштини спорта, могу озбиљно да угрозе регуларност такмичења и доведу у питање даљи опстанак и „реномираних“ спортских клубова тако што ће, на пример, распродати све играче и остварену добит поделити као дивиденду. Због тога, Закон прописује да добит коју у текућој години оствари спортска организација основана као привредно друштво мора бити најмање 70% реинвестирана у спортску делатност те спортске организације.

Као општи резиме може се закључити да су укупне користи које треба да донесе примена Закона такве да оправдавају укупне трошкове који ће примена нових законских решења створити у пракси.

8) Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката и тржишна конкуренција?

Закон подржава стварање нових привредних субјеката и тржишну конкуренцију. У том погледу посебно треба издвојити следећа решења из Закона: 1) регулисање промене правног облика спортског удружења у спортско привредно друштво у власништву јединица локалне самоуправе; 2) регулисање могућности да спортска удружења и савези буду оснивачи привредних друштава; 3) регулисање могућности да спортска удружења издвоје свој „спортски такмичарски погон“ у спортско привредно друштво; 4) утврђивање да се пословима посредовања приликом преласка спортиста из једне у другу спортску организацију и приликом закључења уговора између спортисте, односно спортског стручњака и спортске организације могу bavити привредна друштва у области спорта и предузетници (организације за спортско посредовање); 5) прописивање да правна и физичка лица која не учествују у спортским такмичењима и којима је претежна делатност пружање услуга стручног рада у спорту могу те услуге обављати само у облику привредног друштва, односно одговарајућем облику предузетништва.

9) Да ли су све заинтересоване стране имале прилике да се изјасне о закону?

Током припрема Нацрта закона о спорту Министарство омладине и спорта је обавило бројне консултације и прибавило писана мишљења и предлоге најважнијих организација у области спорта у Републици Србији, где су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о томе шта би требало променити и допунити у важећем Закону о спорту. У консултацијама су учествовали: Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије; Антидопинг агенција Републике Србије, Покрајински секретаријат за спорт; Стална конференција градова и општина Републике Србије; Олимпијски комитет Србије; Спортски савез Србије; Кошаркашки савез Србије; Фудбалски савез Србије; Одбојкашки савез Србије; Ватерполо савез Србије; Рукометни савез Србије; Рвачки савез Србије; ФК Црвена Звезда; ФК Партизан; КК Партизан; КК Црвена Звезда; Заједница фудбалских суперлигаша Србије; Друштво лекара Војводине Српског лекарског друштва – секција спортске медицине; Српско

лекарско друштво; Војна академија; Међународни савез за војне спортове – делегација РС при CISM; Факултет спорта и физичког васпитања из Београда; Висока спортска и здравствена школа из Београда; Факултет спорта и физичког васпитања из Ниша; Факултет спорта и физичког васпитања у Новом Саду; Факултет за спорт и туризам у Новом Саду; Факултет за спорт из Београда; Спортски савез Војводине и бројне друге организације у области спорта и истакнути стручњаци у области спорта и областима у вези са спортом. Предлози и сугестије који су били усмерени на побољшање предложеног текста Нацрта закона и који су у духу концепта на којима се исти заснива, уграђени су у текст Нацрта Закона у циљу унапређења, као и усклађивања са актуелним упоредноправним решењима.

О утврђеном Нацрту закона је спроведена широка јавна расправа, по програму који је Одбор за јавне службе Владе усвојио 15. априла 2015. године. Јавна расправа је трајала од 20. априла 2015. године до 1. јуна 2015. године. Јавна расправа је почела обавештењем и истицањем Нацрта закона на интернет страници Министарства омладине и спорта, као и на Порталу е-Управе. Поред тога, циркуларном електронском поштом послат је позив националним и територијалним спортским савезима, као и Заводу за спорт и медицину спорта Републике Србије, Антидопинг агенцији Републике Србије и Покрајинском секретаријату за спорт, са молбом да и они са своје стране обавесте њихово чланство о Нацрту закона и јавној расправи. Примедбе, предлози и сугестије заинтересована лица могла су да доставе путем поште на адресу Министарства или електронским путем на мејл Министарства омладине и спорта, као и преко Портала е-Управе, на утврђеном обрасцу. У складу са Програмом јавне расправе, одржано је 10 јавних расправа којима је лично присуствовао министар омладине и спорта Вања Удовичић и сви чланови Радне групе, у следећим градовима: Косовска Митровица, Нови Пазар, Сомбор, Бор, Крагујевац, Златар, Нови Сад, Ниш, Суботица, Београд. Директно учешће присуством на јавним расправама узело је оквирно око 1500 људи, из свих кључних организација у области спорта, док су достављена 88 писана предлога.

Учесници јавне расправе су поздравили доношење Закона којим се на савремен начин регулише питање спорта, у складу са новим упоредноправним решењима и захтевима који проистичу из актуелних међународних спортских правила, чиме се отклањају у знатној мери недостаци у важећем Закону о спорту и проблеми у његовој примени. Такође, посебно су подржана и поздрављена предложена решења којима се отварају могућности за лакше обезбеђење средстава из приватних и јавних извора за спорт, смањују обавезе организација у области спорта у односу на давања спортистима, као и решења којима се врши равномерна, транспарентна и контролисана расподела финансијских средстава од стране свих нивоа јавних власти (посебно у погледу увођења ограничења да ни једна организација у области спорта не може добити више од 20% укупног буџета опредељеног за програме у области спорта). Током јавне расправе није било примедба које су доводиле у питање концепт и основна решења Нацрта закона. Све примедбе и предлози били су усмерени на прецизирање предложених решења и њихово побољшање и разраду. Радна група Министарства омладине и спорта која је учествовала у изради Нацрта закона пажљиво је анализирала све примедбе, предлоге и сугестије учесника у јавној расправи. Предлози и сугестије са јавне расправе које су биле усмерене на побољшање предложеног текста Нацрта закона и које су у духу концепта на којем се исти заснива, уграђени су у коначни текст Нацрта закона.

Значајан број предлога био је усмерен на прецизирање, односно детаљније дефинисање решења која су садржана у Нацрту закона и Радна група је већину таквих сугестија прихватила и имплементирала у Нацрт закона, као што је на пример појашњење да ли су појмови спортска рекреација, рекреативни спорт, спорт за све и масовни спорт синоними који означавају исту област спорта, прецизирање појмова зараде спортиста, уговора о трансферу, уговора о уступању спортиста, надлежног међународног спортског савеза, ко не може бити члан управе и заступник спортске организације и слично.

Суштински предлози који су прихваћени, односно прихваћени у делу, између осталог, су:

1) разграничење и обухват надлежности републичког, покрајинског и локалног спортског инспектора, као и овлашћења спортског инспектора;

2) да се у односу на Олимпијски комитет Србије утврди привремена надлежност у односу на надлежне националне гранске спортске савезе у олимпијским спортовима за које је утврђено да су ненаменски трошили добијена буџетска средства или нису реализовали циљеве одобреног програма само у погледу финансирања припрема и учешћа спортиста на међународним спортским такмичењима;

3) да се под надлежним територијалним спортским савезом јединице локалне самоуправе сматра територијални спортски савез који је члан Спортског савеза Србије;

4) да надлежни национални грански спортски савези имају обавезу доношења спортских правила којима ће ближе уредити услове и поступак за одобравање и контролу трансфера, односно прелазака малолетних спортиста у друге спортске организације изван места пребивалишта тог малолетног спортисте;

5) да се направи разлика између перспективних и талентованих спортиста у смислу да су перспективни спортисти, између осталог, искључиво малолетни спортисти, док талентовани спортисти могу бити и пунолетни спортисти имајући у виду да у појединим гранама спорта није могуће да малолетни спортиста стекне категорију перспективног спортисте (на пример ваздухопловство);

6) да чланови управе спортских организација, укључујући и заступника и ликвидатора могу бити чланови органа и службена лица спортских лига у којима те организације учествују, као и да могу бити чланови скупштине надлежног гранског спортског савеза, односно надлежног савеза за област спорта;

7) да трошкове утврђивања здравствене способности спортиста и спортских стручњака поред спортских организација, спортиста и спортских стручњака могу сносити и друге организације у области спорта;

8) да се уведе ограничење да спортиста и спортска организација могу да имају само један закључен уговор којим уређују међусобна права, обавезе и одговорности у обављању спортских активности и делатности;

9) да се обавеза осигурања прошири и на врхунске спортске стручњаке, као и да се уведе могућност да се осигурање врхунских спортиста и спортских стручњака врши преко надлежног спортског савеза;

10) да се на начин којим је већ уређено образовање одраслих предвиди и да се дозвола за обављање послова стручног оспособљавања издаје од стране Министарства на пет година, након што спортски инспектор утврди испуњеност услова за обављање послова стручног оспособљавања, с тим да се дозвола може обновити, као и да се подаци из уверења о стручној оспособљености уписују у радни књижицу;

11) да се у случају стицања акција, односно удела у спортским организацијама које се такмиче у истом степену такмичења и у истој грани спорта, утврди рок у коме стицалац мора да отуђи акције, односно уделе који прелазе прописану висину;

12) прописивање обавезе да спортски инспектор утврди да ли одређено правно или физичко лице учествује у систему такмичења и да ли му је претежна делатност пружање услуга стручног рада у спорту;

13) регулисање коришћења олимпијских симбола од стране Олимпијског комитета Србије;

14) одређење када се општим актима може утврдити обавезност спортске арбитраже, у смислу поштовања правила надлежних међународних спортских савеза;

15) утврђивање обавезе за надлежне националне спортске савезе који су учлањени у надлежне међународне спортске савезе да доставе Министарству важећи примерак статута надлежног међународног спортског савеза, оверен у складу са законом;

16) да чланови надзорних одбора спортских удружења и савеза не могу у исто време да буду и чланови скупштина тих спортских удружења и савеза;

17) да се у случају промене намене спортског објекта, под условима и процедуром прописаном законом, она може одобрити само уколико је у питању новоизграђени, а не постојећи као што је до сада било прописано, спортски објекат и да тај новоизграђени спортски објекат мора бити на територији исте јединице локалне самоуправе, као и да мора бити најмање за једну категорију виши од објекта чија се промена намене захтева;

18) да се од обавезе службених лица савеза да обавезно прекину спортску приредбу на којој дође до насиља и недоличног понашања може одступити у ситуацијама када службена лица министарства надлежног за унутрашње послове сматрају да спортску приредбу не треба прекинути из безбедносних разлога;

19) да се утврди прелазни период од годину дана од дана ступања закона на снагу, односно од доношења подзаконског акта којим се утврђује јединствени визуелни идентитет националних спортских репрезентација на међународним спортским такмичењима у коме може да се користи постојећа, односно обезбеђена спортска опрема;

20) прецизирана је улога и положај Параолимпијског комитета Србије у систему спорта, укључујући и овлашћење за предлагање годишњих програма националних савеза параолимпијских спортова;

21) додат је критеријум за избор надлежног гранског спортског савеза у виду чланства, а не само међународне организованости и традиције, у надлежном међународном спортском савезу;

22) да се поред сагласности министра надлежног за спорт, захтева и сагласност покрајинских органа надлежних за спорт на основу мишљења завода надлежних за спорт за територију покрајина у вези пројектовања и изградње јавних спортских објеката на територији аутономних покрајина;

23) да надлежност за усвајање извештаја о реализацији програма који се финансирају из јавних средстава има скупштина спортског удружења;

24) да се дефинише појам предшколског спорта као организовано физичко вежбање деце предшколског узраста у смислу овог закона;

25) да се изврши прецизирање услова којима се ствара повољнији амбијент за улагање у спорт;

26) да се у делу дефинисања појма врхунског спортисте он допуни тако да укључује и врхунске спортске резултате који нису постигнути на спортским такмичењима када је то у складу са међународним спортским правилима;

27) увођење изузетка за коришћење речи „друштво” у називу спортског удружења у спортској грани – планинарски спорт;

28) да се прошири надлежност надзорног одбора спортског удружења да контролише законитост рада удружења;

29) остављена је могућности да се у области спортске рекреације више националних спортских савеза препозна као надлежни национални спортски савез преко кога се остварује и општи интерес у области спорта;

30) прецизирање рока у коме Олимпијски комитет Србије, Параолимпијски комитет Србије и Спортски савез Србије имају обавезу да изврше рангирање, односно категорисање спортиста;

31) увођење посебне забрана да се деца излажу спортским активностима и вежбању која могу да угрозе или погоршају њихово здравствено стање или да негативно утичу на њихов психосоцијални и моторички развој или образовање;

32) да се у комисију за припрему националних категоризација спортова, спортиста и спортских стручњака укључе и представници Министарства;

33) да се избрише обавеза пребацивања средстава из буџета одобрених за финансирање програма искључиво на наменски рачун носиоца тог програма отворен код министарства надлежног за послове финансија – Управа за трезор Републике Србије;

34) конституисање обавезе за високошколску установу да ближе уреди услове којима се обезбеђује бављење студената спортским активностима;

35) да се уведе као услов за обављање спортских активности и делатности у гранама спорта који укључују животиње и поседовање довољног броја животиња;

36) да се у гранама спорта које су од општег интереса за Републику Србију из јавних прихода могу кроз годишње програме финансирати само програми оних спортских организација које су чланови надлежних националних гранских спортских савеза.

Нису прихваћене примедбе, предлози и сугестије које су доводиле у питање основни концепт и циљеве Нацрта закона, које не прате савремена упоредноправна искуства, као ни потребе националних спортских савеза са

становишта поштовања правила међународних спортских савеза, које нису усаглашене са потребама и условима у којима раде организације у области спорта, као ни оне које су у супротности са правним системом Републике Србије или превазилази надлежности Министарства.

Примедбе, предлози и сугестије које нису прихваћене, између осталог, су:

1) отварање могућности увођења тзв. привремених мера, односно мера за примену статута у ситуацијама када члан спортског савеза грубо крши статут и незаконито послује од стране надлежног спортског савеза јер би се тиме угрозила аутономија спортских организација и отворила могућност злоупотреба у пракси, а предложена решења Нацрта закона садрже адекватне механизме за спречавање непоштовања спортских правила, статута спортских савеза, односно незаконитог пословања као што су, између осталог, решења којима се прописује да статут и друга општа акта спортског удружења морају бити у складу са спортским правилима надлежног савеза и законом, да се у случају да општи акт спортског удружења није у складу са спортским правилима савеза примењују спортска правила, да је одлука, као појединачни акт органа, односно заступника ништаван ако није донета у складу са законом, спортским правилима и општим актом спортског удружења, да се приликом пријема у чланство тражи усаглашеност статута организације која подноси захтева за пријем у чланство, са статутом организације у коју жели да се учлани, да се незаконито пословање контролише од стране спортске инспекције на свим нивоима јавних власти и слично;

2) да се изврши замена појмова спортска рекреација и рекреативни спорт појмом рекреација, а да се спорт за све дефинише као посебан облик организовања у спорту јер би се предложеним решењем нарушио концепт Нацрта закона који спорт третира као јединствену целину која обухвата како такмичарски спорт, тако и рекреативни спорт, односно рекреативне физичке спортске активности;

3) да се национална спортска признања додељују и тренерима у појединачним спортовима, односно селекторима националних спортских репрезентација у колективним спортовима имајући у виду да је предложени обухват добитника националних признања и сада веома широк, као и да се Нацртом закона уводи могућност награђивања спортских организација (клубова), те да би се прихватањем и овог предлога изашло из реалних буџетских оквира, чиме би се целокупна категорија спортских признања довела у питање, а посебно имајући у виду да Република Србија награђује и тренере који остваре врхунски спортски резултата;

4) да се ограничење које је уведено за све нивое јавних власти да ни једна организација у области спорта не може добити више од 20% укупног буџета опредељеног за спорт, измени на начин да једна грана спорта не може добити више од 20% укупног буџета опредељеног за спорт (у погледу утврђених процената ограничења било је предлога који су варирали од 10% до 30%, с тим да је било предлога и да се уведе двоструко ограничење како у погледу гране спорта, тако и у погледу организације у области спорта) с обзиром да на територији Републике Србије постоје и јединице локалне самоуправе на којима је највећи број спортских организација у само неколико грана спорта, од којих је и до 80% спортских организација у једној грани спорта;

5) да се уведу нови појмови који се користе у смислу овог закона јер би се истим закон нормативно оптеретио, а појмовна дефинисања немају суштински, функционални значај за систем спорта и примену закона;

6) да са децом могу искључиво да раде лица са вишим или високим образовањем из области физичког васпитања и спорта, а не и лица са одговарајућом стручном оспособљеношћу за рад са децом, као и да се пословима стручног оспособљавања баве искључиво високошколске установе, имајући у виду да појам спортског стручњака није везан само за тренере, с једне стране, као и да је правилима међународних спортских савеза предвиђено да са децом могу да раде и лица која имају одговарајућу стручну оспособљеност, с друге стране, при чему треба нагласити да је стручна оспособљеност у овом случају оспособљеност највишег нивоа када је у питању оспособљеност за рад са децом, а да је стручна оспособљеност, ван режима едукације, већ да представља вид образовања одраслих којим могу да се баве различите организације ако испуњавају прописане услове;

7) да се бришу одредбе којима се омогућавају бесплатни прегледи деце узраста од 6 до 14 година, односно да прегледи буду обухваћени обавезним здравственим осигурањем с обзиром да је решење Нацрта закона из свих сегмената посматрано у свему основано и адекватно и да представља вид финансијског растерећења родитеља чија се деца баве спортом и коме је циљ да се што више деце овог узраста укључи у систем спорта;

8) да се пропише већи број часова физичког васпитања у основним и средњим школама, да наставу физичког васпитања од првог до четвртог разреда основне школе спроводе наставници физичког васпитања и да се обезбеди потпуно спровођење наставних планова физичког васпитања у вези спортских школских секција и школских спортских такмичења, с обзиром да се наведена питања не могу регулисати овим законом;

9) да се утврди обавезан проценат издвајања по буџету јединице локалне самоуправе за финансирање спорта имајући у виду да је то питање изворних надлежности јединица локалне самоуправе и финансијске снаге јединице локалне самоуправе;

10) да се пропише надлежни орган јединице локалне самоуправе за доношење акта којим се ближе уређују услови и поступак за одобравање програма, односно финансирање програма из области спорта у јединицама локалне самоуправе, с обзиром на различиту структуру организованости јединица локалне самоуправе, као и да је ово питање у искључивој аутономној ингеренцији јединице локалне самоуправе као изворна надлежност;

11) да се прошире услови у погледу квалификација спортских инспектора, имајући у виду природу њиховог посла и предмет њихове контроле;

12) да се утврди да је овера и регистрација у савезу услов пуноважности уговора, с обзиром да је овера уговора регулисана посебним закона који је у свему адекватан и за уговоре који се закључују у систему спорта, а да је регистрација у савезу могућа уколико је то предвиђено спортским правилима која доносе надлежни национални спортски савези чиме је увођење овог услова могуће, али не као разлог за ништавост уговора с обзиром на лошу праксу у примени овог решења у важећем закону;

13) да перспективни спортисти буду и пунолетна лица имајући у виду да Нацрт закона разликује појам перспективног и талентованог спортисте;

14) да се обавезним осигурањем обухвате сви спортисти, с обзиром да би се овом обавезом створило додатно финансијско оптерећење за клубове који се већим делом налазе у незавидним финансијским околностима, а да је Нацртом закона већ проширена обавеза у погледу обавезног осигурања свих спортиста који наступају за националну спортску репрезентацију уколико нису осигурани од стране клубова од стране надлежних гранских спортских савеза;

15) да се ограничи право наступа на спортским такмичењима спортистима стране спортске националности, односно спортистима српске националности који су се определили да наступају за репрезентацију стране државе, имајући у виду да би истим створио неравноправни положај спортиста са српским држављанством који играју у домаћим спортским организацијама;

16) да се укине програмски календар за достављање програма који се финансирају из буџета јер се исти у пракси показао као изузетно корисно решење у примени закона;

17) да се у потпуности искључе чланарине за малолетне спортисте, с једне стране, односно супротно овоме, да се укине ограничење висине чланарине за малолетне спортисте, с друге стране, с обзиром да је у највећем броју случајева основни извор финансирања клубова управо чланарина и то малолетних спортиста, а да управо ограничење чланарине треба да подстакне укључивање што већег броја деце у спорт;

18) да јединица локалне самоуправе нема ограничење у погледу висине средства коју може да определи за програм једне спортске организације имајући у виду изразито лоша искуства и праксу у примени важећег закона управо на нивоу расподеле средстава са нивоа јединица локалне самоуправе;

19) да различити видови школа за спорт и других организација које се претежно баве обуком спортиста могу да буду у основи и да раде у форми спортског удружења, с обзиром да је реч о обављању спортске делатности првенствено с циљем стварања профита, те да би се тиме отворио велики простор злоупотреба коришћења форме непрофитних спортских удружења;

20) да надлежни национални спортски савези не издају дозволе за рад спортским стручњацима јер би то било супротно правилима надлежних међународних спортских савеза;

21) да спортско привредно друштво може да наплаћује чланарину без икаквих ограничења имајући у виду да привредна друштва не могу наплаћивати чланарину јер немају чланове као удружења, да то према општем режиму не може бити извор обезбеђивања средстава за рад привредног друштва, те да привредна друштва обављају делатност с циљем стицања профита, управо супротно од форме спортских удружења која су непрофитна и у којима је наплата чланарине у функцији прибављања средстава за рад, а не стицања профита;

22) увођење забране свих међународних трансфера малолетних спортиста имајући у виду да би то било супротно међународним спортским правилима чиме би се наши спортисти довели у неравноправан положај са страним спортистима;

23) да клуб у коме је спортиста стекао спортску обуку и развој има право да добија део накнаде по том основу за сво време бављења тог спортисте спортским активностима јер би то представљало ограничење

уставних права спортиста и супротно је међународним спортским правилима и судској пракси међународног суда правде ЕУ (случај Бернард);

24) да се на увезену спортску опрему која се не производи у Републици Србије не плаћа порез на додату вредност и трошкови царине с обзиром да би се оваквим решењем отворила могућност за злоупотребе, те да је претходна пракса овог решења дала негативне резултате;

25) да се укине ограничење за спортска привредна друштва у погледу расподеле добити оснивачима, односно власницима имајући у виду да би то било супротно упоредноправним решењима и разлозима постојања спортског привредног друштва;

26) укидање у целости спровођења поступака јавних набавки у спорту имајући у виду могуће злоупотребе, нарушавање целокупног система јавних набавки и потребу за контролом утрошка како јавних, тако и сопствених средстава којима располажу организације у области спорта;

27) да малолетни спортиста може да закључи уговор са клубом и уз сагласност само једног родитеља јер би то било супротно заштити најбољег интереса детета;

28) да оснивачи спортског удружења буду искључиво спортски стручњаци с обзиром да би то представљало ограничење уставне слободе удруживања.

10) Које ће се мере током примене закона предузети да би се постигло оно што се законом предвиђа?

Регулаторне мере и активности за спровођење законских решења:

По усвајању Закона о спорту, Влада и надлежна министарства ће у складу са својим законским овлашћењима извршити усклађивање следећих донетих подзаконских аката са Законом:

1) Уредба о националним спортским признањима и новчаним наградама („Службени гласник РС”, број 8/13);

2) Правилник о утврђивању здравствене способности спортиста за обављање спортских активности и учествовање на спортским такмичењима („Службени гласник РС”, број 15/12);

3) Правилник о условима за обављање спортских делатности („Службени гласник РС”, број 63/13);

4) Правилник о стручном оспособљавању за обављање одређених стручних послова у спорту („Службени гласник РС”, број 8/13);

5) Правилник о спортским гранама у Републици Србији („Службени гласник РС”, бр. 72/11 и 23/12);

6) Правилник о спортским гранама од посебног значаја за Републику Србију („Службени гласник РС”, бр. 72/11 и 25/13);

7) Правилник о начину вођења матичних евиденција у области спорта („Службени гласник РС”, број 74/11);

8) Правилник о садржају и обрасцу пријаве за евидентирање података о спортским организацијама, спортским савезима, спортским друштвима и спортским центрима („Службени гласник РС”, број 43/11);

9) Правилник о одобравању и финансирању програма којим се остварује општи интерес у области спорта („Службени гласник РС”, број 49/12);

10) Правилник о обрасцу и начину издавања легитимације спортског инспектора („Службени гласник РС”, број 61/11);

11) Правилник о номенклатури спортских занимања и звања („Службени гласник РС”, број 7/13);

12) Правилник о надзору над стручним радом у области спорта („Службени гласник РС”, број 92/11);

13) Правилник о националној категоризацији спортских стручњака („Службени гласник РС”, број 25/13);

14) Правилник о националној категоризацији спортова („Службени гласник РС”, број 25/13);

15) Правилник о националној категоризацији врхунских спортиста („Службени гласник РС”, број 123/12);

16) Правилник о националним гранским спортским савезима преко којих се остварује општи интерес у области спорта у Републици Србији („Службени гласник РС”, бр. 72/12, 3/12 и 25/13);

17) Правилник о коришћењу спортских објеката и обављању спортских активности у јавним спортским објектима („Службени гласник РС”, број 55/13);

18) Правилник о евиденцијама које воде високошколске установе и друге организације које се баве оспособљавањем у области спорта („Службени гласник РС”, број 61/11);

19) Правилник о дозволи за рад спортских стручњака („Службени гласник РС”, број 7/13);

20) Правилник о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности („Службени гласник РС”, број 17/13);

21) Правилник о ближим условима и критеријумима за стипендирање врхунских спортиста аматера за спортско усавршавање и за доделу новчане помоћи врхунским спортистима са посебним заслугама („Службени гласник РС”, број 124/12);

22) Правилник о националној категоризацији спортских објеката („Службени гласник РС”, број 103/13).

23) Одлука о образовању Националног савета за борбу против насиља и недоличног понашања гледалаца на спортским приредбама („Службени гласник РС”, бр. 65/11 и 100/12).

У складу са прелазним одредбама Закона, Влада и надлежна министарства ће донети и следећа нова подзаконска акта:

15) Правилник којим ће се уредити ближи услови о начину препознавања облика злостављања, злоупотребе, дискриминације и насиља над децом у спорту (министар надлежан за спорт и министар надлежан за унутрашње послове);

16) Правилник којим ће се уредити рад и делатност полицијских спортских удружења (министар надлежан за унутрашње послове);

17) Правилник којим ће се уредити рад и делатност војних спортских удружења (министар надлежан за одбрану);

18) Правилник којим ће се уредити садржај, образац и начин вођења књиге чланова спортског удружења (министар надлежан за спорт);

19) Правилник којим ће се уредити ближи услови за обављање спортске делатности од стране предузетника у области спорта (министар надлежан за спорт);

20) Правилник којим ће се уредити програм, садржај, начин и трошкови полагања стручног спортског испита, образац уверења о положеном стручном спортском испиту и остала питања у вези са стручним спортским испитом (министар надлежан за спорт);

21) Правилник којим ће се уредити намена и начин контроле утрошка средстава добијених по основу пореске олакшице (министар надлежан за финансије);

22) Правилник о надлежним националним гранским спортским савезима за спортске гране и области спорта у Републици Србији (министар надлежан за спорт);

23) Правилник о ближем уређењу садржаја, рокова и начина подношења извештаја о реализацији програма којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта у аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе (министар надлежан за спорт);

24) Програми развоја спорта на територији аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе (надлежни органи аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе);

25) Правилник о ближим условима и правилима за организовање школског и универзитетског спорта (министар надлежан за образовање);

26) Уредба о ближим условима, критеријумима и начину стицања, односно одузимања статуса спортског објекта од националног значаја (Влада);

27) Правилник о ближим условима за припрему, пројекта, односно студије о организовању и финансирању великог међународног спортског такмичења (министар надлежан за спорт);

28) Правилник о јединственом визуелном идентитету националних спортских репрезентација на међународним спортским такмичењима (министар надлежан за спорт).

Институционалне мере и активности за спровођење законских решења:

Одредбе овог дела Закона су суштински промењене у односу на решења из важећег Закона о спорту. Четири године примене важећег Закона о спорту показале су да је једна од крупних бољки нашег спорта неспровођење законских обавеза од стране учесника у области спорта. Једним делом је то последица малог броја спортских инспектора (три у Министарству омладине и спорта и четири у Покрајинском секретаријату за спорт АП Војводине) који не могу да „постигну” ни ванредни инспекцијски надзор по пријави, а камоли редовни инспекцијски надзор над 13.000 организација у области спорта, без физичких лица у систему спорта.

Надзор над применом Закона и прописа донетих на основу Закона и инспекцијски надзор врши Министарство омладине и спорта, преко републичких спортских инспектора.

На територији аутономне покрајине, инспекцијски надзор над радом покрајинских и територијалних спортских савеза врши надлежни орган аутономне покрајине, преко покрајинских спортских инспектора, као поверени посао.

На територији Града Београда, инспекцијски надзор, осим за националне спортске савезе, организације које се баве стручним оспособљавањем у области спорта и спортске организације које се такмиче у професионалним спортским лигама, врши надлежан орган Града Београда, преко гранског спортског инспектора, као поверен посао.

На територији јединице локалне самоуправе, инспекцијски надзор, осим за националне спортске савезе и спортске организације које се такмиче у професионалним спортским лигама, врши надлежни орган јединице локалне самоуправе, преко градског, односно општинског спортског инспектора, као поверени посао.

Спровођење ових институционалних мера захтева да аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе именују своје спортске инспекторе. Овакво законско решење неће повећати број запослених у јединицама локалне самоуправе, пошто је њихово именовање могуће реализовати распоређивањем већ запослених лица која испуњавају услов прописан законом. Тај услов је да спортски инспектор може бити лице које има стечено високо образовање из научне области правне науке или научне области спорта и физичке културе на студијама другог степена (дипломске академске студије – мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, које има најмање пет година радног искуства у струци, положен државни стручни испит и који испуњава друге услове прописане за рад у органима државне управе.

Законом је прописано да Република Србија може у складу са законом основати самостално или заједно са територијалним јединицама, јавним предузећима и организацијама у области спорта национални фонд за развој спорта с циљем подршке унапређењу спортске рекреације, промоције и подстицања бављења спортом свих грађана Србије, а нарочито деце, жена, омладине и особа са инвалидитетом.

Нерегулаторне мере и активности за спровођење законских решења:

Информационе кампање и активности на пољу информисања јавности о Законским решењима и обавезама организација у области спорта, као и до сада спроводиће Министарство омладине и спорта у сарадњи са Спортским савезом Србије и његовим чланицама.

Све остале мере и активности које имају за циљ пуну примену законских решења и система контроле примене, као и мере за праћење остваривања зацртаних циљева спровешће у складу са потребама Министарство омладине и спорта, Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије и надлежни национални спортски савези.

ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА
ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Обрађивач:
МИНИСТАРСТВО ОМЛАДИНЕ И СПОРТА

2. Назив прописа
ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О СПОРТУ

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и приоруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањим и између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

- а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа - НЕМА
- б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума - НЕМА
- в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума - НЕМА
- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза, које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума - НЕМА
- д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније - НЕМА

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

Не постоје релевантни прописи Европске уније са којима је потребно ускладити одредбе Предлога закона о спорту.

- а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
- б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
- в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји

коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Не постоје релевантни прописи Европске уније који се директно односе на спорт са којима је потребно ускладити одредбе Предлога закона о спорту. Напомињемо да је Предлог закона о спорту усклађен са политиком Европске уније у овој области израженој у више докумената: „Изјава о значају спорта” Амстердамске конференције из 1997; „Декларација о специфичним карактеристикама спорта - социјална функција спорта у Европи, кључни аспект за имплементацију заједничке политике” Европског савета из 2000. године; „Бела књига о спорту” из 2007. године; „Бела књига о спорту 2” из 2011; Саопштење Европске Комисије и Европског Парламента из 2011: „Развој европске димензије спорта”; Резолуција Европског парламента о Европској димензији спорта из 2012. године; судска пракса Европског суда правде (Одлука С 36/74, Walrave i Koc; Одлука С-13/76, Dona v Mantero; Одлука С-222/86, Heylens; Одлука С 415/93, Bosma; Одлука С-176/96, Lehtonen; Одлука С-325/08, Bernard; Одлука С-438/00, Kolpak; Одлука С-265/03, Simutenkov; Одлука С- 152/08, Kahveci; Одлука С-51/96 i С-191/97, Deliege; Одлука Т-313/02 i С-519/04Р, Меса- Medina; Одлуке Т-193/03 и С-171/05Р, Piau; Одлука С 243/06, Charleroi и G14). Предлог закона о спорту је усаглашен и са општим документима Европске уније који се тичу слободе унутрашњег тржишта ЕУ, а посредно су значајни за област спорта у односу на обављање спортских активности и спортских делатности у Републици Србији, као што су: Уговор о функционисању ЕУ (одредбе члана 18 - забрана сваког облика дискриминације на основу држављанства), члана 45 - слобода кретања радника, члана 49. слобода пословног настањивања, члана 56 - слобода пружања услуга, чл. 101-109 – слобода тржишне конкуренције, чл. 151-155 - социјални дијалог); Уредба ЕУ 492/2011 о слободи кретања радника, Директива о услугама 123/2006/ЕЗ, Директива о грађанству ЕУ 2004/38/ЕЗ, Директива 75/34/ЕЕЗ. Узет је у обзир и члан 165. Уговора о функционисању ЕУ (Лисабонског уговора) у коме се спорт изричито помиње. Према том члану, Унија доприноси промоцији европске димензије спорта, при том водећи рачуна о његовим специфичним обележјима, његовој структури заснованој на волонтерским активностима, као и његовој социјалној и образовној функцији. Акција Уније има за циљ развој европске димензије спорта, помоћу промовисања поштења и отворености у спортским такмичењима и сарадњом међу организацијама одговорним за спорт, као и заштитом физичког и моралног интегритета спортиста, посебно младих спортиста. Унија и државе чланице, такође, подстичу сарадњу са трећим земљама и надлежним међународним организацијама у области образовања и спорта, а посебно са Саветом Европе. Да би допринео остваривању оваквих циљева, Европски парламент и Савет ће доносити одговарајуће препоруке и подстицајне мере.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик? /

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније? НИЈЕ

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености
/.